כל כתבי
דוד
פרישמאן

תכן:

פואימות ואגדות.

II

פיליטונים.

I

ליריקה.

* *
*

לֹא אֵלֵךְ עִמָּם, לֹא אֵלֵךְ; דַּרְכֵּיהֶם לֹא דְרָכָי
וּנְשֹׂא לֹא אוּכַל לַהֲגָם וְנִיבָם וְשִׂיחָם וְשִׁינָם,
וּסְבֹל לֹא אוּכַל אָרְחָם וְרִבְעָם וְכָל הֲגִיגָם,
נְבִיאֵיהֶם לֹא נְבִיאַי, מַלְאָכֵיהֶם לֹא מַלְאָכָי.

וּלְגֹעַל לִי מַחְשָׁבוֹת, מַחֲשָׁבוֹת, וּמֹחוֹת אֵינָם,
וּלְתוֹעֵבָה לִי רְגָשׁוֹת, רְגָשׁוֹת וְאֵין לְבָבוֹת.
וּלְזָרָא לִי הִתְלַהֲבוּת שֶׁאֵין בָּהּ אֵשׁ לֶהָבוֹת –
לֹא אוּכַל, רֵעַי, לֹא אוּכַל שְׁתוֹת מֵימֵיהֶם – יֵינָם.

קְטַנִּים שֶׁטֶּרֶם תֵּדַע אִי בָם הָחֵל אוֹ אֵי חָדֹל!
וַאֲנִי גַּמָּדִים אֶשְׂנָא אִם עֹשִׂים כַּעֲנָקִים,
וְאֶמְאַס מַבְעִירֵי קַשׁ וְאוֹמְרִים: הִנֵּה בְרָקִים,
וְאֶבְזֶה הַיּוֹרְקִים רֹק וְקֹרְאִים: יָם הַגָּדוֹל!

תִּעַבְתִּי לִילְפֵּטִים מִתְמוֹדְדִים כְּמוֹ גְּנַנְטִים
וּמַרְעִישִׁים רָם שָׁמַיִם – בְּעִמְקֵי מְחִלּוֹת עָפָר;
אִישׁ אִישׁ בְּבִצָּה יַרְעִישׁ אֶת זַרְתוֹ אֲשֶׁר חָפָר –
וַאֲנִי יְדַעְתִּים כֻּלָּם, אֲנִי אֲנִי תִּעַבְתִּים!

וַאֲנִי לֹא אֵלֵךְ עִמָּם! – לֹא אֵלֵךְ בִּשְׁבִיל הָעוֹלָם,
בַּדֶּרֶךְ הַסְּלוּלָה וּרְחָבָה עִם עֵרֶב רַב בַּצִּבּוּר;
לְבַדִּי, לְבַדִּי אֵלֵךְ, וּמַחֲרִישׁ וּבְלִי כָל דִּבּוּר,
הָלֹךְ הָלֹךְ וְהַרְחֵק – עַד בְּלִי עוֹד אֶשְׁמַע קוֹלָם,

עַד אַבְלִיג עַל כָּל לַהֲגָם וְנִיבָם וְשִׂגָּם וְשִׂיזָם,
עַד אֶשְׁכָּחֵם וְאֶרְחַץ רִשְׁמָם הַנִּמְאָס מִתּוֹךְ נִשְׁמָתִי,
עַד אָשׁוּב וְאֶמְצָא אֵלִי עִם חֲזוֹנִי וְעִם תִּקְוָתִי –
וְאֵלִי זֶה לֹא אֵלָם, וּמְשִׁיחִי לֹא מְשִׁיחָם!

וּשְׁבִילִי צַר וְרָחוֹק, וּלְבַדִּי אֵלֵךְ עָלָיו;
רַק אֵלִי יֵלֵךְ עִמִּי – הָאֵל הַבּוֹעֵר בִּלְבָבִי,
וּמָלֵא אִתִּי יוֹמָם וַחֲלוֹמוֹתַי עַל מִשְׁכָּבִי;
הָעֹשֶׂה בְּרָקִים נֶאֱמָנִים, וְיַמִּים נֶאֱמָנִים פְּעָלָיו,

הָאֵל הַנּוֹתֵן תִּקְוָה וְלֹא יֹאמַר מָתַי וְכַמָּה –
הַנּוֹטֵעַ בְּלִבִּי אֱמוּנָה, וְלֹא יַגְבִּיל חָזוֹן וַעֲתִידוֹת;

שֶׁחֲזוֹנוֹ בְּאֶפֶס אַחֲרִית וַעֲתִידוֹ אֵין לוֹ מִדּוֹת;
הַמּוֹדֵד וְלֹא כְמוֹהֶם — לֹא סוֹחֵר עַל־פִּי הָאַמָּה.

הָאֵל הַבָּז לִקְטַנּוֹת, וְרַק גְּדוֹלוֹת לוֹ וּרְחוֹקוֹת,
וְהַגָּדוֹל לוֹ הוּא קָטָן וְגַם רְחוֹקִים לוֹ מַה־קְּרוֹבִים;
וְאִם יַאֲרִיךְ מְעַט — אַךְ יָבִיא, יָבִיא הַיָּמִים הַטּוֹבִים;
הָאֵל שֶׁאֵינוֹ אֹהֵב צַעֲצֻעִים שֶׁל־תִּינוֹקוֹת.

הָאֵל הַבֹּרֵא רוּחַ — וְאֵיךְ אֵפוֹא יָבִינוּ אֹתוֹ
הַקְּטַנִּים שֶׁמְּבִינִים רַק מַה בְּיַד שֶׁיִּקָּח?
הָרֹאִים הַמֶּרְקָחָה רַק בִּקְעָרָה עֵת תֵּרָקַח?
הָאוֹמְרִים „נֶצַח" וְשׁאֲלִים: אֵי נוֹלַד וּמָתַי מוֹתוֹ?

וַאֲנִי בִי אֵלִי חַי, וְהוּא נִגַּשׁ לַמִּלְחָמָה —
מִלְחָמָה זוֹ הַגְּדוֹלָה מִקְּצֵה עוֹלָם אֶל הַקָּצֶה,
עַד חֲדֹל פֶּרֶת, עַד גְּבוּל מִגְבּוֹל לֹא עוֹד יֶחֱצֶה;
מִלְחָמָה זוֹ הַמְּלֵאָה אִתִּי כָּל הַנְּשָׁמָה.

וְאֵלִי זֶה בִי חַי עֵת אֵרֵד לַמִּלְחָמָה:
וְהוּא שֶׁיִּהְיֶה עִמִּי אִם תָּרוּם וְתָעֹז יָדִי,
וְהוּא, אִם אֶכְרַע וְאֶפֹּל, הָיֹה יִהְיֶה עִמָּדִי —
אִם אֶפַּק לַשָּׁמַיִם וְאִם אַצִּיעַ לָאֲדָמָה.

וּבְךָ נִשְׁבַּעְתִּי, אֵלִי, כִּי אַתָּה לִי בִטָּחוֹן!
וְאִם אֶכְרַע גַּם וְאֶפּוֹל – נִשְׁבַּעְתִּי, נִשְׁבַּעְתִּי, אֵלִי:
טוֹב לִי נְפֹל עִמְּךָ וְעָזֹב עִמְּךָ חֵילִי
מִנְּחֹל לִי עִם הַקְּטַנִּים הָאֵלֶּה פֹּה נִצָּחוֹן!

שירים.

מָשִׁיחַ.

מִן הַדְּמָמָה בַּלַּיְלָה שָׁמַעְתִּי קוֹל רַעַשׁ,
כְּרַעַשׁ שַׁרְשְׁרוֹת כְּבָלִים וּצְלִיל טַבְּעוֹת זִקִּים
מַשִּׁיקוֹת אִשָּׁה אֶל אֲחוֹתָהּ — —
נִפְתְּחוּ הַשָּׁמַיִם,
וְשֶׁטֶף אוֹר גָּדוֹל נִבְקַע לִי פִּתְאֹם,
וְשִׁפְעַת נֹגַהּ קְרָנַיִם
הִשְׁתַּפְּכָה כְּפֶרֶץ מַיִם פִּתְאֹם מִסָּבִיב
עַל כֹּל, עֵרֶב אַרְגָּמָן וּתְכֵלֶת —
וַאֲנִי נוֹפֵל אַרְצָה וּמִשְׁתַּחֲוֶה וְכוֹרֵעַ.

הִנֵּה אֱלֹהִים אֱלֹהֵי הַצְּבָאוֹת!

בֵּין תַּרְשִׁישׁ וְחַשְׁמַל, בֵּין עָבִים אֲדֻמּוֹת,
עָבִים עוֹלוֹת וְיוֹרְדוֹת,
וְעַל אֵשׁ מִתְלַקַּחַת כִּדְמוּת לִבְנַת סַפִּיר,
הוּא הַכִּסֵּא הָרָם וְהַנִּשָּׂא —
וְיָרֵחַ הֲדֹם לְרַגְלָיו וְשֶׁמֶשׁ כַּר לְרֹאשׁוֹ —
וְשׁוּלָיו מְלֵאִים אֶת שִׁבְעַת הַשָּׁמַיִם,

כָּכָה שָׁם יוֹשֵׁב אֱלֹהִים אֶל הַכָּבוֹד;
וְאוּלָם אֶל יְדוֹת הַכִּסֵּא מִלְמַעְלָה
רֻתָּק בַּעֲבֹתוֹת זָהָב,
בַּעֲבֹתוֹת אֲשֶׁר לֹא יִנָּתֵקוּ,
אֲדֹנֵנוּ הַמֶּלֶךְ הַמָּשִׁיחַ...

וַאֲנִי בְּאֹתוֹתֶיךָ, הַמָּשִׁיחַ, הִכַּרְתִּיךָ:
בָּאֵשׁ הַבּוֹעֶרֶת בְּעֵינֶיךָ,
הִיא הָאֵשׁ הַקְּדוֹשָׁה,
הַיֹּקֶדֶת בְּעֵין כָּל אִישׁ מְשׁוֹרֵר
וְכָל חוֹזֶה וְכָל גֹּאֵל וְכָל נְבִיא אֱמֶת,
וּבָרוּחַ הַשָּׁפוּךְ עַל גֹּבַהּ מִצְחֶךָ
וּבְתָוֵי הָרַחֲמִים אֲשֶׁר בְּחַנְנֵי לְחָיֶיךָ
וּבְנִיצוֹצוֹת הַצָּרֶבֶת אֲשֶׁר בַּחֲרוּזֵי שְׂפָתֶיךָ!
וְיוֹתֵר מֵהֵמָּה
בְּרַתּוּקוֹת הַכְּבָלִים עַל אַצִּילוֹת יָדֶיךָ —
(כְּבָלִים כָּאֵלֶּה רָאִיתִי לְפָנִים
גַּם עַל יְדֵי פְרוֹמֵתּוּס,
עֵקֶב אֲשֶׁר הֵבִיא אוֹר לִבְנֵי אָדָם —)
בְּכָל אֵלֶּה יְדַעְתִּיךָ וְהִכַּרְתִּיךָ, הַמָּשִׁיחַ:
הֲלֹא אַתָּה זֶה אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ הַמָּשִׁיחַ!

וּבְכַבְלֵי זָהָב,
בְּרַתּוּקוֹת כַּבְלֵי זָהָב אֲשֶׁר לֹא יִנָּתֵקוּ,
רֻתַּקְתָּ זֶה אַלְפֵי שָׁנִים
אֶל כִּסֵּא כְבוֹד אֱלֹהֵי הַצְּבָאוֹת,
מִבְּלְתִּי יָכֹל לָמוּשׁ מִמְּקוֹמֶךָ;
וּמִמָּרוֹם תִּרְאֶינָה עֵינֶיךָ
אֶת־כָּל בַּלָּהוֹת בִּעוּתֵי הַחַיִּים,
אֲשֶׁר יַשִּׂיגוּ אֶת אַחֶיךָ —
וְיָדְךָ תִּקְצַר מֵהוֹשִׁיעַ.
וּמִדֵּי יוֹם בְּיוֹמוֹ, וּבְכָל עֵת וּבְכָל רֶגַע,
אֲשֶׁר תֵּרֶא עֵינְךָ צָרָה חֲדָשָׁה
וְאָזְנְךָ תִּשְׁמַע קוֹל דָּמִים חֲדָשִׁים
צֹעֲקִים אֵלֶיךָ מִן הָאֲדָמָה,
אָז תִּקְצַר רוּחֲךָ בְּקִרְבְּךָ,
וּבָעֲרָה כָאֵשׁ עֶבְרָתְךָ וְגִידֶיךָ יִשְׂרָגוּ
וְשָׁאַפְתָּ וְנָשַׁמְתָּ,
וְחָגַרְתָּ אֶת כָּל כֹּחֲךָ, וְנִסִּיתָ
לְנַתֵּק אֶת הַכְּבָלִים
וּלְהֵחָלֵץ וְלַהֲרֹג מִמִּסְגְּרוֹתֶיךָ,
לְבַעֲבוּר תּוּכַל לְמַהֵר אַרְצָה,
לִפְדּוֹת וּלְהַצִּיל

עָנִי מֵחָזָק מִמֶּנּוּ וְאֶבְיוֹן מִגֹּזְלוֹ,
וְנִשְׁמַע הַקּוֹל בְּהִשְׁתַּקְשֵׁק טַבְּעוֹת כְּבָלֶיךָ,
מִדֵּי נַסּוֹתְךָ לְנַתְּקָם
וּמִדֵּי קָרְאֲךָ: „עַתָּה נִלְאֵיתִי סְבֹל!
עַתָּה אֵרֵד! עַתָּה אָבֹא! עַתָּה אוֹשִׁיעַ!
וְעוֹד מְעַט וְנִצַּלְתֶּם!" —
וְאוּלָם רְתַקְתָּ וְלֹא תוּכַל.
וְאַתָּה תִפּוֹל לְאָחוֹר
וְהַכֹּל יָשׁוּב לִהְיוֹת כְּשֶׁהָיָה —
וְזֶה אַלְפֵי שָׁנִים יִשָּׁמַע בַּלַּיְלָה הַקּוֹל
בְּהִתְאַמִּצְךָ לְהִנָּתֵק —
וּמִן הַדְּמָמָה שְׁמַעְתִּיו בַּלַּיְלָה גַּם אָנִי.

וּמִן הַדְּמָמָה שָׁמַעְתִּי: „אֲהָהּ אֱלֹהִים, עַד מָתַי?
רָזִי לִי! רָזִי לִי!
לָמָּה נָפַחְתָּ בִּי הַנְּשָׁמָה הַזֹּאת,
לָמָּה נָטַעְתָּ בִּי הַלֵּב הַזֶּה,
לָחוּשׁ כָּל צָרָה וְכָל מַכְאֹב וְכָל אָוֶן,
לָשֵׂאת וְלִסְבֹּל עִם כָּל נִדְכָּא
וְעִם כָּל אֻמְלָל וּקְשֵׁה יוֹם —
וְאֶת יָדַי אָסַרְתָּ לְבִלְתִּי הוֹשִׁיעַ?

לָמָּה נָתַתָּ לִי עַיִן לִרְאוֹת,
לָמָּה – אֹזֶן לִשְׁמֹעַ,
אֲשֶׁר תֵּרֶא עֵינִי דוֹר דוֹר וְדִמְעוֹתָיו
וַאֲשֶׁר תִּשְׁמַע אָזְנִי דוֹר דוֹר וְאַנְחוֹתָיו
וַאֲשֶׁר תָּחוּשׁ נַפְשִׁי אִישׁ אִישׁ וּפְצָעָיו –
וְאֶת יָדַי אָסַרְתָּ לְבִלְתִּי הוֹשִׁיעַ?
לָמָּה בָרָאתָ אֶת יַם כָּל הָעֹנִי,
וְאֶת כָּל הָרָעָה וְאֶת כָּל הַמְּצוּקָה,
אֲשֶׁר רָאֲתָה עֵינִי זֶה מֵאָז
וַאֲשֶׁר עוֹד תִּרְאֶינָה עֵינַי עַד עוֹלְמֵי עַד,
וְרוּחַ נָתַתָּ בְּפִי,
אֲשֶׁר אֶגְעַר בּוֹ וַאֲיַבְּשֵׁהוּ –
וְרַק אֶת פִּי חָסַמְתָּ לְבִלְתִּי אוּכַל גְּעֹר?
לָמָּה רִבּוֹא רִבְבוֹת אַלְפֵי כָּל הָאֻמְלָלִים
הָאֵלֶּה מִסָּבִיב יָצַרְתָּ.
וְלָמָּה אִלַּצְתַּנִי לִרְאוֹת
אֶת רִבּוֹא רִבְבוֹת אַלְפֵי כָּל הָאֻמְלָלִים,
אֲשֶׁר עוֹד יִהְיוּ עַד סוֹף כָּל הַדּוֹרוֹת,
עִם רִבּוֹא רִבְבוֹת אַלְפֵי דִמְעוֹתֵיהֶם,
אֲשֶׁר עוֹד תִּשְׁתַּפֵּכְנָה עַד הַיּוֹם הָאַחֲרוֹן.

וְלָמָּה עֲשִׂיתַנִי לִשְׁמֹעַ
בְּכָל יוֹם תָּמִיד
אֶת קוֹל בִּכְיָם הַגָּדוֹל, הַפּוֹלֵחַ אֲבָנִים, —
וְרַק אֶת יָדַי אָסַרְתָּ לְבִלְתִּי הוֹשִׁיעַ?
לָמָּה נָתַתָּ לִי הַכֹּחַ
לְהַצִּיל וְלִפְדּוֹת, לַעֲזוֹר וּלְהוֹשִׁיעַ,
וְלָמָּה הַחֵפֶץ נָטַעְתָּ בִּי
לְהוֹבִישׁ כָּל דִּמְעָה,
לְרַפֵּא לִשְׁבוּרֵי לֵב,
לַחֲבֵשׁ לְעַצְּבוֹת —
וְרַק אֶת יָדַי אָסַרְתָּ בִּכְבָלִים?
לָמָּה, אֱלֹהִים, לָמָּה זֶה שַׂמְתָּ
לְגֹאֵל אֹתִי — וּגְאֹל לֹא תִתְּנֵנִי?"

וּבִדְמָמָה בַּלַּיְלָה יִשָּׁמַע קוֹל רַעַשׁ,
הוּא רַעַשׁ כַּבְלֵי הַזָּהָב
הַמַּשִּׁיקִים אִישׁ אֶל אָחִיו בַּמָּרוֹם.
מִדֵּי הִתְאַמֵּץ הַמָּשִׁיחַ לְנַתֵּק אֶת מוֹסְרוֹתָיו
וּלְהַסִּיעַ בִּזְרוֹעַ כֹּחַ
אֶת כִּסֵּא הַכָּבוֹד עִם עַמּוּדָיו יַחְדָּו
וְעִם הַשָּׁמַיִם וּשְׁמֵי הַשָּׁמַיִם —

וְלְעֻמָּתוֹ יִשָּׁמַע בִּדְמָמָה בַּלַּיְלָה
קוֹל רַעַשׁ כַּבְלֵי בַרְזֶל
עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה מִתַּחַת
מִקְצֵה הָאֲדָמָה הָאֶחָד וְעַד קְצֵה הָאֲדָמָה.

וְאוּלָם מִבֵּינוֹת לֶעָבִים הָאֲדֻמּוֹת,
מִן הַתַּרְשִׁישׁ וְהַחַשְׁמַל,
אֲשֶׁר שָׁם כְּלִבְנַת הַסַּפִּיר
יִשָּׁמַע קוֹל הָעוֹנֶה: „עַד יָקוּם דּוֹר חָדָשׁ,
דּוֹר אֲשֶׁר יָבִין גְּאֻלָּה,
דּוֹר אֲשֶׁר יַחְפֹּץ לִהְיוֹת נִגְאָל
וַאֲשֶׁר יָכִין נַפְשׁוֹ לִהְיוֹת נִגְאָל ·
אָז תָּקוּם גַּם אַתָּה לְגוֹרָלְךָ וְנִגְאַלְתָּ –
אָז תָּקוּם גַּם אַתָּה לְגוֹרָלְךָ וְגָאַלְתָּ!"

מֹשֶׁה

עַל רֹאשׁ הָהָר בָּדָד חֲצוּבָה בָאֶבֶן
מִטָּה רַעֲנָנָה,
וְשׁוֹכֵב בַּמִּטָּה אִישׁ עָיֵף בֶּן מֵאָה
וְעֶשְׂרִים שָׁנָה.

וְעֵינוֹ לֹא כָהֲתָה, וְלֵיחוֹ לֹא נָס עוֹד —
אַךְ לִבּוֹ מֶה חָלָל;
קוֹל כַּנְפֵי הַמָּוֶת מַשִּׁיקוֹת כְּבָר נִשְׁמָע
בַּעֲטוּתוֹ לַשָּׁל.

וְנֶאֱנַח הָאִישׁ הַגּוֵֹעַ: „הוֹי אֵלִי,
לַחִנָּם חָיִיתִי!
כָּל־יָמַי לְעַמִּי עָשִׂיתִי, עָשִׂיתִי —
וּמְאוּם לֹא עָשִׂיתִי.

מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֶת עַם־זוּ אָהַבְתִּי
הִנֵּה הוֹצֵאתִיו;
וְאוּלָם לְאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל אֶת עַם־זוּ
הֵן לֹא הֲבֵאתִיו.

מִקֶּרֶב הָעֲבָדוּת אֶת־עַמִּי הוֹצֵאתִי,
מֵעַבְדוּת מָאַסְתִּי;
וְאוּלָם אֶל קֶרֶב הַחָפְשָׁה זוּ־עַמִּי
הֵן לֹא הִכְנַסְתִּי.

וְגָדוֹל הַמִּדְבָּר וְנוֹרָא הַמִּדְבָּר
בֵּין אֶרֶץ לְאֶרֶץ;
וְגָדוֹל וְנוֹרָא בֵּין עַבְדוּת וְחָפְשָׁה
וְאָיוֹם הַפֶּרֶץ.

וְגָדוֹל הֶעָוֹן, וְנוֹרָא הֶעָוֹן
אִם יָקוּם בֶּן־אָדָם
וְיָרַד אֶל־עַמּוֹ אֶל בֵּית הָעֲבָדִים
וְקָם וּפָנָיו.

וְאֶרֶץ אַחֶרֶת לֹא כָבַשׁ בַּעֲבוּרָם;..
טוֹב כִּי לֹא יוּחַל.
טוֹב כִּי לֹא יוֹצִיא מֵעַבְדוּת, אִם חֹפֶשׁ
תֵּת לֹא יוּכַל!

נדפס ב„אחיאסף" תרס"ג.

עוֹד נַעַר אֱלֹהִים...

עוד נַעַר, אֱלֹהִים, הָיִיתָ וְצָעִיר וַחֲסַר־נִסְיוֹנוֹת,
וּבַחוּל עוד אָז שִׁעֲשַׁעְתָּ וּבְעַפְרוֹת הָאֲדָמָה,
וְצַעֲצֻעַ לְךָ עָשִׂיתָ: בֶּן־אָדָם עִם נְשָׁמָה
וְעִם גִּידִים וְעִם עֲצָמוֹת וּבְמַסְמְרוֹת וּבְדָרְבוֹנוֹת

וְעִם חֲלוּלִים וְעִם נְקָבִים. — אַךְ הַאָמֵן לִי, הַיּוֹצֵר!
צַעֲצֻעַ רָע בָּרוּתָ, צַעֲצֻעַ מְלֵא־סַכָּנָה
עָשִׂיתָ מֵרֹב חִפָּזוֹן וּמִבֹּהַל וּבְלִי כַוָּנָה.
הֲיִשַׂחֵק בְּשַׂכִּין יֶלֶד? אִם בְּחֶרְמֵשׁ נַעַר קוֹצֵר?

וּבְיִחוּד זוֹ הַנְּשָׁמָה, שֶׁנָּפַחְתָּ בְּאַף עֲפָרְךָ,
אֶת־זוֹ לֹא תָבִין כְּלָל! כִּי אֵיךְ־זֶה כִּבְיָכוֹל
יָכֹלְתָּ לִיצוֹר כָּזֶה לְצַוּוֹת לוֹ לֹא אָכוֹל —
וְאַתָּה לֹא יָדַעְתָּ כִּי לֹא יִשְׁמַע זֶה לִדְבָרְךָ?

כִּי אָכַל מִן הַדַּעַת, אָכַל מַטְעַמִּים גְּנוּבִים.
וְלֹא חָשׁ כְּלָל לִפְקוּדָתְךָ וְלֹא חָשׁ לְפַחְדְּךָ פִּתְאֹם
כִּי יִתְאַו גַּם לַחַיִּים, זֶה רַעַמְסֵם שֶׁלְּךָ וּפִיתוֹם —
עַד גַּם מִתּוֹךְ הָעֵדֶן גֵּרַשְׁתּוֹ וּבְיַד שְׁנֵי כְרוּבִים.

(שְׁנֵי שׁוֹטְרִים הֵם!) הוֹי אֱלַי, לְמוֹתָר זֶה וּלְחִנָּם :
דַּע לְךָ: כָּל הַטּוֹעֵם מִן הַדַּעַת, זֶה לְעוֹלָם
כְּבָר יִמְאַס בְּכָל הַחַיִּים וּשְׁאוֹנָם וַהֲמוֹנָם וְקוֹלָם,
וְגַם לוֹ יִשָּׁאֵר בְּעֵדֶן—לוֹ יִהְיֶה רַק גֵּיהִנֹּם.

קֶרֶן אוֹר יָרְדָה מִמְּרוֹם הָרָקִיעַ,
עֵת שָׁרוּ צִפֳּרִים, עֵת יוֹנִים נָשָׁקוּ;
וְאֱלֵי גַן שׁוֹשַׁנִּים קַו אֶחָד הִבְקִיעַ
וַיִּגַּע אֶל אַחַת וּשְׁנֵיהֶם דָּבֵקוּ.

וַיֶּאֱהַב הַקַּו הַשּׁוֹשַׁנָּה הָאַחַת,
וַיֵּרֶד מִמְּרוֹמָיו יוֹם יוֹם אֵלֶיהָ;
אָז יִשַּׁק יוֹם יוֹם לָהּ, אָז יִשַּׁק בְּנַחַת
אַף יִשַּׁק בְּעֹז לָהּ–עַד חָוְרוּ עָלֶיהָ

וּשְׁנֵיהֶם אִישׁ אָחִיו חָמְדוּ, אָהֵבוּ.
אָז בָּאוּ הָרוּחוֹת מֵרָאשֵׁי הַשְּׁפָיִם;
וְחֶרֶשׁ הִתְלַחֲשׁוּ, הִתְחָרְשׁוּ, נָשָׁבוּ—
עֲדַת הוֹלְכֵי רָכִיל הֵם, פִּשְׂקֵי שְׂפָתַיִם

וּדְבָרִים לֹא־הָיוּ הָרוּחוֹת סִפֵּרוּ
וּמַעֲשִׂים לֹא נַעֲשׂוּ. עַד אֵיבָה יָשִׁיתוּ
בֵּין אִישׁ וַחֲמוּדָתוֹ; עַד מָדוֹן עוֹרְרוּ;
וּבְלִבּוֹת הַשְּׁנַיִם אֵשׁ קִנְאָה הִצִּיתוּ.

מִנִּי אָז לֹא בָא עוֹד הַקָּו מֵרָקִיעַ,
מִנִּי אָז לֹא שָׁכֵן הָאוֹר עוֹד עָלֶיהָ —
וּלְבָדָד אָז רֹאשׁ הַשּׁוֹשַׁנָּה תָנִיעַ,
עַד נָבְלָה, קָמְלָה, עַד נָפְלוּ עָלֶיהָ.

הַלַּיְלָה לֵיל קַיִץ.

הַלַּיְלָה לֵיל קַיִץ, הַלַּיְלָה לֵיל תְּכֵלֶת,
וּשְׁנֵינוּ הוֹלְכִים וְעוֹבְרִים.
וּתְלוּיָה בָּךְ עֵינִי, וְעֵינֵךְ בִּי תְלוּיָה;
הַכּוֹכָבִים מְצִיצִים וְדוֹבְרִים.

הַלַּיְלָה לֵיל תְּכֵלֶת, הַלַּיְלָה לֵיל קַיִץ
הָרְחוֹבוֹת יְשֵׁנִים וּשְׁוָקִים;
אֵין קוֹל רַק הַצְּעָדָה, רַק אַחַת וְאֶחָת.
אֵין מַרְאֶה רַק צְלָלִים כַּעֲנָקִים.

הֵרָגְעִי, הַיַּלְדָּה! הַרְגִּיעִי בָּךְ רוּחֵךְ,
פַּחְדִּי בַּפִּקְפּוּקִים עַד תֻּמָּם;
הֵן יָשֵׁן אָבִיךְ, הֵן אִמֵּךְ יְשֵׁנָה–
וְאִלֵּם הַלַּיְלָה וְדוּמָם.

וְהֶרֶשׁ נִפְטְפֵּט. רְאִי נָא, הַדַּיָּן
הַזָּקֵן מִתְנַהֵל וְהוֹלֵךְ
בִּכְבֵדוּת, בִּכְבֵדוּת עִם סִפְרוֹ בְּיָדוֹ–
מַה פִּתְאֹם תַּשְׁבִּיתִי אֶת קוֹלֵךְ?

הַזָּקֵן לֵב טוֹב לוֹ וְדָבָר לֹא יַגִּיד,
חָלִילָה לִלְשׁוֹנוֹ כִּי תַפֶּה–
הֵרָגְעִי, הַנַּעֲרָה, וְשִׁמְעִי מַה יָּפֶה
שׁוֹקֵק הַנַּחַל וּמְפַכֶּה.

הַזָּקֵן מִתְנַהֵל לִרְחוֹב בֵּית־הַכְּנֶסֶת,
שָׁם לוֹמֵד הוּא תוֹרָה בַּלֵּילוֹת
וְעִמּוֹ לוֹקֵחַ הוּא שָׁמָּה סוֹדֵנוּ–
אַל סְפֵקוֹת לָךְ, נַעֲרָה, וּשְׁאֵלוֹת!

וְקָבֵר הוּא שָׁמָּה בַּלָּאט אֶת סוֹדֵנוּ;
בְּעִמְקֵי תַּחְתִּיּוֹת הַסְּפָרִים;
וּסְפָרִים כָּאֵלֶּה לְסוֹד כְּסוֹדֵנוּ
הֵן הֵמָּה מִבְחַר הַקְּבָרִים.

מִבֵּין הַסְּפָרִים אָז יָעוּף סוֹדֵנוּ
וּלְגָבְהֵי הַשְּׁחָקִים יַגִּיעַ
וְעַד כִּסֵּא־הַכָּבוֹד,–וְהָיָה לְמֵלִיץ
לָנוּ בִּשְׁמֵי הָרָקִיעַ.

בַּחֹרֶף.

פִּתִּים פִּתִּים נֹפְלוֹת. זוֹרֵעַ אֵינוֹ־נִרְאֶה
נִשָּׂא מֶשֶׁךְ זֶרַע וּמַשְׁלִיךְ צְרוֹרוֹת גַּפִּים
וְנִזְרְעָה הָאָרֶץ שֶׁלֶג. כָּל־נִיר וַחֲרִיץ מִתְכַּסִּים
בְּשִׁכְבַת קֶרַח עָכוּר, אֲשֶׁר גֹּבַהּ לוֹ וְיִרְאָה;
וְתַלְתַּלֵּי כְּפוֹר אֲרֻכִּים יוֹרְדִים מִן הַגַּגּוֹת
וְסִפֵּי הַחַלּוֹנוֹת, כְּתַלְתַּלֵּי הַמִּתְאַבֵּל
לְמֵת שֶׁלֹּא יִתְגַּלַּח. הָאֲוִיר בַּחוּץ מִסְתַּבֵּל
וְהָיָה כַּעוֹפֶרֶת, וְעֹלֶה אֵד מִפְּגוֹת.
נִשְׁמַת רוּחַ יוֹצֵאת מִפִּי, וְעַד אַרְגִּיעָה
תִּקְרַשׁ עַל־פִּי עַצְמִי וְקָפְאָה עַד לִנְגִיעָה.
אֵיזֶה צִפּוֹר נִשְׁכָּח, כִּמְעַט שֶׁנּוֹדֵד כָּנָף,
מְצַפְצֵף כַּר בַּמָּרוֹם, מַאֲבִיר נֵץ וְיוֹרֵד
וְחוֹצֶה יָם הַקֶּרֶשׁ וְרוֹעֵד עוֹד וְטוֹרֵד —
וְצָנַח אַרְצָה פִּתְאֹם וְנָפַל מֵת עַל־פָּנָיו,
הַשֶּׁמֶשׁ מֵת. הָאוֹר הוּעַב, הוּעַם סָבִיב —
הֶהָיָה פַּעַם אָבִיב ?

הוי אֵלִי! הֶהָיָה? הֶהָיָה פַּעַם אָבִיב?
הַאִפְשַׁר הַדָּבָר? הַבְאֵיזֶה מִן־הַזְּמַנִּים
הָיוּ יָמִים טוֹבִים וּפָרְחוּ גַם שׁוֹשַׁנִּים
וְזָרַח אוֹר מָתוֹק וְחַם וְטוֹב וְחָבִיב!
הַאִפְשַׁר הַדָּבָר? הֶבֶאֱמֶת הָיוּ יָמִים
וּבַלֵּב הָיָה קַיִץ וְחַיִּים בְּתוֹךְ הַנְּשָׁמָה,
וְקַיִץ עַל הָאָרֶץ וְחַיִּים עַל הָאֲדָמָה,
וְרֵיחַ בְּתוֹךְ הַגַּנִּים וּמַר וּצְרִי וּבְשָׂמִים?

קֹרַח נוֹרָא סָבִיב. הַשֶּׁמֶשׁ מֵת בַּמָּרוֹם
וּמֵתָה בַלֵּב הַתִּקְוָה. הוֹי מָרָא דִּי כֹלָּא!
עַל־פְּנֵי הָאֲדָמָה כְּלָה פְּרוּשָׂה הָאִצְטְלָא—
שִׂמְלַת מָוֶת זֹאת—מִצָּפוֹן עַד הַדָּרוֹם,
מִמִּזְרָח עַד הַמַּעֲרָב. הַיְקוּם מִסָּבִיב קָפָא.
מִפִּי מִתְמַלֵּט רוּחַ וְקָרַשׁ עַד אַרְגִּיעָה
וְהִגְלִיד עַל־פִּי שְׂפָתַי עַד לִכְדֵי נְגִיעָה,
וּמֵתָה גַּם הַמִּלָּה בְּעוֹדָהּ עַל הַשָּׂפָה.

הֲיִהְיֶה עוֹד אָבִיב? הַבְאֵיזֶה מִן הַזְּמַנִּים
יָבֹא עוֹד יוֹם וְהֵאִיר הַשֶּׁמֶשׁ וְזָרַח?

הֶיֶחְדַּל עֲרָפֶל זֶה וְשָׁב עוֹד פַּעַם וּפָרַח
עוֹלָם זֶה וְהָיוּ חַיִּים עוֹד רַעֲנַנִּים ?
הַאִפְשָׁר כִּי יוֹם יָבֹא וְחָיוּ הָעֲצָמוֹת ?
הַאִפְשָׁר כִּי תִחְיֶינָה וְתִפְרַחְנָה עוֹד הַנְּשָׁמוֹת ?

בִּשְׁבִיל הַמָּשִׁיחַ.

i

מוּל הַיַּרְדֵּן שָׁם בֵּ־יִתְחָרָשׁ!
חָרַשׁ־בַּרְזֶל קַל כַּפָּרָשׁ
עֹשֶׂה שָׁם מְלַאכְתּוֹ.
בַּמַּפּוּחַ מַלְהִיב הוּא,
פַּח־פָּח! פַּח פָּח! מַלְהִיב הוּא
אֵשׁ עַד־תִּבְעַר תַּחְתָּיו

עַל הַסַּדָּן בַּרְזֶל בֹּעֵר
אָדֹם כֻּלּוֹ הוּא וְסֹעֵר,
זֹעֵף וּמְפַעְפֵּעַ;
אָז הַקּוּרְנָס מַכֶּה בוֹ,
הוּק־הוּק! הוּק־הוּק! מַכֶּה!
רֹדֵד וּמְרַקֵּעַ.

הַךְ, הַנַּפָּח! הַךְ וְנָטְפוּ
טִפּוֹת שְׁבִיבֵי אֵשׁ וְשָׁטְפוּ
נַחֲלֵי יַם נִיצוֹצִים —:

מִן הַפַּטִּישׁ יוֹצֵא גֵץ,
עוּף־עוּף! עוּף־עוּף! יוֹצֵא גֵץ,
אַחֲרָיו גִּצִּים יוֹצְאִים

מַה־פֹּה, חָרָשׁ, עֹשֶׂה אַתָּה?—
עֹשֶׂה פֹּה אָנֹכִי עַתָּה,
מֵכִין וּמַנִּיחַ
פַּרְסַת־בַּרְזֶל זֹאת בִּשְׁבִיל—
הֵידָד! הֵידָד! זֹאת בִּשְׁבִיל
סוּסוֹ שֶׁל־מָשִׁיחַ!"

II

מוּל הַיַּרְדֵּן שָׁם בֵּית־אוֹרֵג
אוֹרֵג יוֹשֵׁב שָׁם וְסוֹרֵג
שְׁתִי וָעֵרֶב יַחְדָּו.
אֶת־הַכַּרְכָּד שׁוֹבֵט הוּא
קִישׁ־קִישׁ! קִישׁ־קִישׁ! שׁוֹבֵט הוּא
עִם הָאֶרֶג תַּחְתָּיו.

מִן הַמָּנוֹר חוּטִים יוֹצְאִים
בְּמַסֶּכֶת הֵם נִפּוֹצִים
וּבְבַדִּים עוֹבְרִים.

אָז הָאוֹרֵג הִרֵךְ בָּם
דִּיק־דַּק ! דִּיק־דַּק ! הִרֵךְ גַּם ;
וְאִישׁ אֶל אָחִיו חֲבֵרִים

וּבְחִפָּזוֹן רַב וְחָזָק ,
חִישׁ כַּבָּרָק , קַל כַּבָּזָק
כַּף־הָאוֹרְגִים רוֹקְדָה ;
אַחַת פֹּה וְאַחַת כֹּה
פִּיף־פַּף ! פִּיף־פַּף ! אַחַת כֹּה ;
וְעֵין הָאָמָן שׁוֹקְדָה .

מַה־פֹּה , אוֹרֵג , עֹשֶׂה אַתָּה ? —
„עֹשֶׂה פֹּה אָנֹכִי עַתָּה ,
מֵכִין וּמַנִּיחַ
אֵפוֹד מֶשִׁי זֶה בִּשְׁבִיל —
הֵידָד ! הֵידָד ! זֶה בִּשְׁבִיל
אֲדוֹנִי הַמָּשִׁיחַ !"

III

מוּל הַיַּרְדֵּן בֵּין הַשִּׁקְמָה
יוֹשֵׁב אִישׁ בְּבֵית־הָרִקְמָה
נָטוּי עַל מְלַאכְתּוֹ ;

עַל הַבַּד עַל־גַּב הַכַּן,
חִישׁ־חָשׁ! חִישׁ־חָשׁ! עַל גַּב הַכַּן —
רוֹקֵם הוּא בְּמַחֲטוֹ.

בַּד וְחַבְלֵי בּוּץ תִּפְאָרָה
וּמִקְלַעַת שֵׁשׁ יְקָרָה
עִם הֲדַר אַרְגָּמָן,
אֶת־כָּל אֵלֶּה רוֹקֵם הוּא,
רִיק־רִיק! רִיק־רִיק! רוֹקֵם הוּא,
עֹשֶׂה מַעֲשֵׂה אָמָן,

וּמִקְלַעַת צִיצֵי פְּטוּרִים
עִם שׁוֹשַׁנִּים בַּצִּיּוּרִים,
אֵטוּן רַךְ וּפְקָעִים,
אֶת־כָּל אֵלֶּה נוֹתֵן הוּא,
פִּיק־פִּיק! פִּיק־פִּיק! נוֹתֵן הוּא
עַל הַבַּד בִּקְלָעִים.

מַה־פֹּה, רוֹקֵם, עֹשֶׂה אַתָּה?
עֹשֶׂה פֹּה אָנֹכִי עַתָּה,
מֵכִין וּמַנִּיחַ
דֶּגֶל יָקָר זֶה בִּשְׁבִיל —

הֵידָד ! הֵידָד ! זֶה בִּשְׁבִיל
מֶלֶךְ הַמָּשִׁיחַ !"

IV

בַּשָּׁמַיִם שִׁבְעָה כְרוּבִים,
דֹּם כַּחֲלוֹמוֹת, חִישׁ כַּזְּבוּבִים
עֹשִׂים אֶת הַמְּלָאכָה ;
לִפְנֵי כֵּס־הַכָּבוֹד הֵם —
הֵידָד ! הֵידָד ! כָּבוֹד הֵם
עוֹמְדִים בַּמַּעֲרָכָה .

אֶת־כָּל נִשְׂגָּב, אֶת־כָּל נַעֲלֶה,
אֶת־כָּל יָפֶה, אֶת־כָּל מַעֲלָה,
אֶת־כָּל טוֹב וְטָהוֹר, —
אֶת־כָּל אֵלֶּה לוֹקְחִים הֵם,
הֵידָד ! הֵידָד ! לוֹקְחִים הֵם,
וְאֶת־כָּל זִו וּמָאוֹר ;

אֶת־כָּל חֶמְלָה עַל הַחַלָּשׁ
שֶׁבְּמַכְאוֹבָיו דֹּם יִתְפַּלָּשׁ,
אֶת־כָּל זֹאת הֵם לוֹקְחִים ;

אֶת־כָּל חֲנִינָה, אֶת־כָּל רֹךְ
הֵידָד! הֵידָד! אֶת־כָּל רֹךְ,
וּבְמִרְקַחַת רוֹקְחִים.

מַה־פֹּה, כְּרוּבִים, אַתֶּם עֹשִׂים?–
„אֶת־כָּל אֵל אֲנַחְנוּ נֹשְׂאִים,
נָכִין אַף נַנִּיחַ,
וְאֶת־הַנְּשָׁמָה נַעֲשֶׂה כֹּה,
הֵידָד! הֵידָד! נַעֲשֶׂה כֹּה
בַּעֲבוּר הַמָּשִׁיחַ!

„אוּלָם רָזִי, רָזִי לָנוּ!
כָּל־הָעוֹבְדִים סָבִיב לָנוּ
כִּלּוּ כְבָר הַמְּלָאכָה;
רַק אֲנַחְנוּ פּוֹגְרִים עוֹד,
אוֹיָה! אוֹיָה! פּוֹגְרִים עוֹד,
אֵין עוֹד סִמַּן בְּרָכָה.

„אֵין זֹאת כִּי־אִם זֹאת הַנְּשָׁמָה
זֹאת הַטְּהוֹרָה, זֹאת הָרָמָה,
לָהּ אֵין־דֵּי הַחֳמָרִים
שֶׁלִּקַּטְנוּ עַד הַיּוֹם.

אוֹיָה! אוֹיָה! עַד [illegible]
מִן־כָּל [illegible].

אֵין־דֵי נִשְׂגָּב, אֵין־דֵי מַעְלָה,
אֵין־דֵי יָפֶה עוֹד וְנַעֲלָה,
אֵין־דֵי זַו וְאוֹרָה;
גַּם אֲנָחָה אוּלַי אֵין עוֹד,
אוֹיָה! אוֹיָה! אוּלַי אֵין עוֹד,
צְרוּפָה זוּ וּטְהוֹרָה.

וּמַלְאָכִים, שִׁבְעָה כְּרוּבִים,
נָשְׂאוּ קוֹלָם, כְּקוֹל עֲזוּבִים
קוֹל נְהִי וָשִׂיחַ —
וְעַד הַיּוֹם לֹא שָׁלְמָה עוֹד,
אוֹיָה! אוֹיָה! שָׁלְמָה עוֹד
נִשְׁמַת הַמָּשִׁיחַ!

הֲיָדַעְתָּ?...

הֲיָדַעְתָּ אֶת־הַשָּׁעָה, אֲיוּמָּה הִיא וַעֲרֵבָה,
עֵת חֶרֶשׁ תּוֹךְ נִשְׁמָתְךָ הָרְצוּצָה וְהֶחָרֵבָה
תְּפִלָּה אַט רוֹעֶדֶת –
וְרֶגֶשׁ סָתוּם נֵעוֹר וּלְכָל־שֶׁלְּךָ יִנַּקֵּשׁ,
וְדִמְעָה לֹא־נִשְׁפָּכָה, סְתֻמָּה בְּךָ וַחֲתֻמָה,
מַגִּיעָה עַד הַמַּשְׁבֵּר, נוֹצֶצֶת וְלֹא יוֹרֶדֶת –
וְאַתָּה אָז נִכְסַפְתָּ לְהִתְנַפֵּל מְלוֹא קוֹמָתְךָ
וְלִבְכּוֹת אֶת־עֱנוּתְךָ וְלִבְכּוֹת אֶת הַוָּתְךָ,
וּלְהִתְפַּלֵּל בְּקוֹל גָּדוֹל, וּלְהָרִיק עִם הַמִּלָּה
אֶת־נַפְשְׁךָ זוּ הַדְּוָיָה עַד תֻּמָּהּ, רַק עַד תֻּמָּהּ –
וֵאלֹהִים לְךָ תְּבַקֵּשׁ?...
הוֹי תְּנוּ אֱלֹהִים לִי, אַחַי, כִּי מָלֵא אָנֹכִי תְּפִלָּה!

הֲיָדַעְתָּ אֶת־הַשָּׁעָה, מְתוּקָה הִיא וַאֲיוּמָה,
עֵת חֶרֶשׁ תּוֹךְ נִשְׁמָתְךָ הַקְּרוּעָה עִם הַזְּעוּמָה
אַהֲבָה אַט רוֹעֶדֶת –

וּמָה, וְלֹא תֵדַע, תּוֹקֶף בְּךָ וּמְתַפֵּשׂ
וְאֹחֵז בְּקִירוֹת לִבְּךָ וּמְצַעֲמוֹ עַד לְהֵמּוֹ
וְאֹחֵז בְּךָ וּמוֹשֵׁךְ אֶת נַפְשְׁךָ הַסּוֹלֶדֶת –
וְאַתָּה אָז חָשַׁקְתָּ לִכְרוֹעַ וּלְהִתְנַפֵּל
בְּעֹז עַל פְּנֵי הָאָרֶץ, לְהִשְׁתַּטֵּחַ וּלְהִתְגַּלְגֵּל,
וְלִבְכּוֹת עַד לַעֲלוֹז וְלָדוּץ עַד לְדַאֲבָה,
וְלִשְׁפּוֹךְ לִבְּךָ אַרְצָה עַד תֻּמּוֹ, רַק עַד תֻּמּוֹ –
וְנֶפֶשׁ לְךָ תְּחַפֵּשׂ?...
חוּי תְּנוּ לִי נֶפֶשׁ, אַחַי, כִּי מָלֵא אָנֹכִי אַהֲבָה!

מוּזָר בֵּין זָרִים וְשׁוֹנִים...

מוּזָר בֵּין זָרִים וְשׁוֹנִים
וּמְדֻכֶּה אֶתְהַלֵּךְ וּמְשֻׁמָּם,
וְכֻלָּם מִשְׁתָּאִים מַבִּיטִים —
וּכְאֵבִי בִּי מַחֲרִישׁ וְדָמָם.

אָמַרְתִּי אֲסַפְּרָה אֶת כְּאֵבִי —
מִי יָבִין מִכֶּם אֶת סִפּוּרִי?
אָמַרְתִּי אַרְאֵמוֹ אֶת פְּצָעַי —
אַךְ עַיִן לֹא תֵרֶא יִסּוּרִי.

כְּבָר נוֹשְׁרִים הֶעָלִים הַצְּהוּבִים,
כְּבָר בּוֹכֶה הָרוּחַ וְשׁוֹרֵק —
מַה יוֹדְעִים הַזָּרִים הָאֵלֶּה
אֶת־מָה אַתָּה חָסֵר, בֶּן חוֹרֵג?

נִשַּׁל מִן עֵצוֹ לָאָרֶץ
עָנָף רַךְ נוֹבֵל וְחוֹלֵף,

וְחוֹלֵם עֶדֶן אֶת חֲלוֹם עֵצוֹ —
אַבִּיט וְלִבִּי בִי דוֹלֵף.

וּמַחֲנֵה אַלְפֵי צִפֳּרִים
אֶל דָּרוֹם הוּא שׁוֹאֵף וְעוֹלֶה —
אוֹי, קְחוּנִי עִמָּכֶם חֲבֵרִים,
אוֹי לִבִּי מַה חוֹלֶה, מַה חוֹלֶה!

—

מַעֲשֶׂה.

הַזָּקֵן מְסַפֵּר:

...וּכְבֹא שַׁבַּת קֹדֶשׁ וּבִנְטוֹת צֵל הַיּוֹם,
אַחֲרֵי שְׁנַת הַצָּהֳרָיִם,
אָז בַּשָּׁמַיִם בָּרָקִיעַ הַשְּׁבִיעִי,
בִּמְקוֹם שָׁם בְּרָקִים וַחֲצָצִים וּנְגֹהוֹת
מִשְׁתַּפְּכִים וּמִתְלַבְּטִים
אֶל כִּסֵּא־הַכָּבוֹד,
יוֹשְׁבִים מַלְאָכִים מִסָּבִיב לַשֻּׁלְחָן,
מַלְאָכִים מַזְהִירִים
וּלְבָנוֹת כַּנְפֵיהֶם
כְּלִבְנַת קְצוֹת כֻּתְנוֹת יְלָדִים חֲדָשׁוֹת
שֶׁלָּבְשׁוּ זֶה עַתָּה לִכְבוֹד יוֹם הַשַּׁבָּת,
וּמִתּוֹךְ עַפְעַפֵּיהֶם
לֹא נִמְחוּ עוֹד קוּרֵי הַשֵּׁנָה הַמְּתוּקָה
וְעַצְמוֹתֵיהֶם עוֹד לֹא נֶחֱלָצוּ

מֵרֶשֶׁת עֲיֵפוּת כְּבֵדָה וּנְעִימָה—
וּשְׂמֵחִים הַמַּלְאָכִים וּמְפַטְפְּטִים וּמְפַהֲקִים;
וּבֵינֵיהֶם אֶחָד קָטָן,
נֶחְמָד וּמָתוֹק כְּנִשְׁמַת תִּינוֹק רַךְ,
אוֹחֵז בְּיָדוֹ גִּלָּיוֹן מִכְתָּב־עִתִּי,
הֶעָשׂוּי אֵשׁ לְבָנָה עַל גַּבֵּי אֵשׁ אֲדֻמָּה
וְאוֹתִיּוֹתָיו שְׁמָשׁוֹת קְטַנּוֹת,
וְהַמַּלְאָךְ הַקָּטָן יְפַהֵק מֵרֹב נַחַת
וַעֲצֵלוּת מְתוּקָה,
וְקוֹלוֹ בְּפַהֲקוֹ כִּשְׂחוֹק נַעֲרָה נֶאֱהֶבֶת
מִתְגַּלְגֵּל אֶל אַרְבַּע קְצוֹת הַשָּׁמַיִם.
וּבִקְצֵה הַכָּנָף הָרַכָּה
יִמַּח שֵׁנָה מִתּוֹךְ עֵינָיו
וַעֲצֵלוּת וּכְבֵדוּת,
וְאָמַר: הַסּוּ! — מִתּוֹךְ גִּלָּיוֹן זֶה,
הֶחָדָשׁ אֲשֶׁר בָּא,
אֶקְרָא לָכֶם אֶת „הַחֲדָשׁוֹת הַשּׁוֹנוֹת“,
אֶת הַמּוֹצָאוֹת וְהַקּוֹרוֹת
מִקְצֵה הַשָּׁמַיִם וְעַד קְצֵה הַשָּׁמַיִם—
הָבוּ וּשְׁמָעוּ!

וְשׁוֹמְעִים הַמַּלְאָכִים:

„אֵלֵינוּ כּוֹתְבִים: בְּגַן הָעֵדֶן
בִּרְחוֹב נְתִיב הֶחָלָב,
שָׁם אָסוֹן נוֹרָא קָרָה אֶתְמוֹל
בִּנְטוֹת הַיּוֹם וּצְלָלָיו.

שָׁם זְבוּב שֶׁל קַיִץ רַךְ וְצָעִיר
הִתְחַלָּה חֳלִי אַהֲבָה —
וַיְהִי מִתְעוֹפֵף סַר וְזָעֵף,
וַיְהִי לוֹ צַר לְדַאֲבָה.

וּמַשְׂאַת נַפְשׁוֹ, מְקוֹר חִבָּתוֹ,
זֹאת הָיְתָה הַשּׁוֹשַׁנָּה;
אַף יָדְעָה הֵיטֵב אֶת־כָּל לִבּוֹ
יָפְתוֹ זֹאת הַקְּטַנָּה.

אֲבָל יָפְתוֹ זֹאת לֹא שָׂמָה
אֶת לִבָּהּ אֶל הַגּוֹלָם";
כִּי לִבָּהּ הָלַךְ אַחֲרֵי אַחֵר
מִבְּנֵי מְרוֹם הָעוֹלָם.

כִּי לִבָּהּ הָלַךְ אַחֲרֵי אַחֵר —
בְּקוֹ פָּז הוּא מְרַקִּיעַ;

אַךְ רָאֲתָה אוֹתוֹ, אוֹתוֹ חֶמְדָּה
וְלִבָּהּ הוּא הֵנִיעַ.

אָז פֶּה אֶל פֶּה הֵם רַק יִשָּׁקוּ
מִבֹּקֶר עַד הָעֶרֶב —
הָאֻמְלָל רָאָה זֹאת, וְלִבּוֹ
הִתְבַּקַּע בּוֹ בְּקֶרֶב.

וְהוּא לֹא נֶאֱנַח, רַק הִתְעוֹפֵף
לְאִטּוֹ דּוֹמֵם, דּוֹמֵם;
וּפְנֵי שׁוֹשַׁנָּתוֹ רוֹדְפִים אַחֲרָיו,
וְהֵמּוּ אֶת הַמְּהֻמָּם.

עַד בָּא הַיּוֹם. בְּגַן הָעֵדֶן
בִּרְחוֹב נְתִיב הֶחָלָב,
שָׁם אָסוֹן נוֹרָא קָרָה וְהֶתְמוֹל
בִּגְטוֹת הַיּוֹם וּצְלָלָיו.

עוֹד מְלֵאָה כֻלָּהּ הַשּׁוֹשַׁנָּה
הַטָּל מֵרְסִיסֵי לָיְלָה,
וּזְבוּב־הַקַּיִץ קָם וַיָּעָף,
וַיָּעָף הָלְאָה הָלְאָה.

וַיָּבֹא עַד לִמְקוֹם הַטָּל שָׁם —

הַאֵין זֶה נַחַל מַיִם ?
הֵן זַךְ הַטָּל בְּכוֹס הַיָּפָה
וּכְעֶצֶם הַשָּׁמַיִם !

וּזְבוּב־הַקַּיִץ עָמַד, הִבִּיט
וּמוֹנוֹלוֹג יְדַבֵּר
עֲלֵי הַחַיִּים עִם הַמָּוֶת –
וּפִתְאֹם חִישׁ הִתְגַּבֵּר

וַיִּקְרָא : אֵלִי, קַח נִשְׁמָתִי,
קַח נָא אֶת הַסְּגֻלָּה ! –
וּלְתוֹךְ הַטָּל הִתְנַפֵּל עָמוֹק
וַיִּצְלוֹל חִישׁ בִּמְצוּלָה – – "

וְהַמַּלְאָךְ הַקָּטָן בְּקָרְאוֹ,
וְחָרְדָה לְשׁוֹנוֹ הָרַכָּה אֶל חִכּוֹ
וְצָלְלוּ שְׂפָתָיו הַחֲרֵדוֹת
מֵחֶמְלָה רַבָּה.
וְהַמַּלְאָכִים מִסָּבִיב נָדְמוּ,
כִּי הִתְעַצְּבוּ פִּתְאֹם,
וַתְּהִי דְמָמָה כְּבֵדָה מִסָּבִיב,
וְתוּגָה חֲשֵׁכָה הִתְעָרְבָה

עִם צִלְלֵי הָעֶרֶב,
וּנְגֹהוֹת וּבְרָקִים וַחֲצָצִים הוּעֲמוּ
לִפְנֵי כִּסֵּא הַכָּבוֹד —
הַשָּׁעָה בֵּין מִנְחָה לַמַּעֲרִיב;
אָז בָּאָה הַשְּׁכִינָה לְאִטָּהּ,
וַתְּפַח אֶת רָאשֵׁי אֶצְבְּעוֹת יָדֶיהָ
בִּכְנַף סִנּוֹרָהּ הַלָּבָן,
וַתִּקְרָא וַתֹּאמַר:
לְכוּ וְנֵלְכָה, בָּנַי! כְּבָר בָּאָה הָעֵת
לִסְעוּדַת שָׁלֹשׁ-הַסְּעוּדוֹת! —

---

* *

*

עַל מַה־זֶה, עַל מַה־זֶה,
הוּ אִמְרוּ לִי עַל מַה־זֶה
מְרַפְרֵף וְחוֹזֵר לִבִּי,
מְרַפְרֵף וְחוֹזֵר שִׁירִי
וְשׁוֹאֵף וְנִצְבָּט וּמִתְלַבֵּט וּמִתְגַּעְגֵּעַ
כְּפַעַם בְּפַעַם מֵחָדָשׁ
לְאוֹתוֹ גַן־הָעֵדֶן,
שֶׁשָּׁם בִּכְבָר־הַיָּמִים פָּרַח לִי הָאֹשֶׁר?
וְלֹא עַל מַה שֶּׁאָבַד, אֶשְׁאַל, וְעַל שֶׁאֵינֶנּוּ,
וְלֹא עַל מַה שֶּׁעָקְבוּ בְחָזְקָה מַה־שֶּׁלִּי,
וְלֹא עַל מַה שֶּׁעִוְּדוּ אֶת הַמְעַט וְלֹא בִצְדָקָה —
אַךְ לָמָּה, הוּ אִמְרוּ,
לֹא אַבְלִיג כֹּה וְאֶשְׁכַּח
אוֹ לֹא אֶלְמַד לִשְׁכֹּחַ
אֵת אֲשֶׁר לֹא יָשׁוּב
לָנֶצַח עוֹד לָנֶצַח?

עַל שֻׁלְחָנִי קְלִיפַּת־קוֹנְכָה *)
תַּעֲמוֹד אַט וְהִיא הוֹמִיָּה,
יוֹם וָלַיְלָה עַל שֻׁלְחָנִי
הוֹמָה, הוֹמָה הַקּוֹנְכִיָּה.

עַל מַה־זֶּה, עַל מַה־זֶּה
הוֹ אִמְרוּ לִי עַל מַה־זֶּה
הוֹמֶה תָמִיד כָּכָה
הַקּוֹל בַּקּוֹנְכִיָּה,

וְעָרְגָה וְשָׁאֲפָה הַקּוֹנְכָה וְהִתְלַבְּטָה
וְשָׁאֲלָה אֶת נַפְשָׁהּ תָּמִיד
אֶל הַיָּם, אֶל הַיָּם,
אֲשֶׁר הֵקִיא אוֹתָהּ מִקִּרְבּוֹ בִּכְבַר־הַיָּמִים? —
וְלֹא עַל מַה שֶׁהֱקִיא, אֶשְׁאַל, וְעַל הֶעָוֶל,
וְלֹא עַל מַה שֶּׁנִּכְרְתָה וְנִטְרְדָה מֵעוֹלָמָהּ,
וְלֹא עַל מַה שֶּׁנִּתַּק פְּתִיל שֶׁל מַה־שֶּׁהָיָה —
אַךְ מַה הוּא, הוֹ אִמְרוּ,
הַקּוֹרֵא לָהּ תָּמִיד וּמוֹשְׁכָהּ אֶל הַמָּקוֹם,
שֶׁשָּׁם פָּרַח אָשְׁרָהּ,
עַד כִּי גַּם עַתָּה לֹא תוּכַל בִּלְתִּי לָשִׁיר
אֶת שִׁירָהּ שֶׁלָּהּ, אֶת הַיָּשָׁן?

*) מושעל.

בַּלַּיְלָה.

עִם חֲלוֹמִי וְעִם סוֹדִי נִשְׁאַרְתִּי
עֲרִירִי.
אֵלִי! הַהִפְרַזְתִּי לְהַאֲמִין
בִּי וּבְשִׁירִי?

יָדַעְתִּי: מוֹת אמוּת, וְאִישׁ
מוֹתִי לֹא יְבַכֶּה.
כִּנְיְ עֲרָפֶל עַל גַּלִּי לֹא יֵרָאֶה
כֹּכָב מְכַסֶּה.

שְׁנֵי סוּסִים קוֹדְרִים וַעֲיֵפִים
יִמְשְׁכוּ אֲרוֹנִי.
וְצָהֲלוּ נְכָאִים, וְגֶשֶׁם טוֹרֵד
יֵרֵד בְּיוֹם אוֹנִי.

הָיָה אֶחָד אֲשֶׁר הִפְרִיז
עַל חֲלוֹמוֹת נִדָּחִים.
אַךְ הִנֵּה מָחָר וְחַיָּיו וּצְלִילָיו —
חָסֵל: וּכְבָר נִשְׁכָּחִים.

עֲלָטָה.

לֹא יוֹם אַף לֹא לַיְלָה: דִּמְדּוּמִים הָיוּ
חַיַּי.
וְזֶה אֲשֶׁר לֹא הָיָה וְזֶה אֲשֶׁר לֹא יִהְיֶה –
הָיָה מַאֲוַיַּי.

בֵּין־הַשְּׁמָשׁוֹת אָרֹךְ אֶחָד – וְרַק לִרְגָעִים
יֵשׁ כִּי אִנָּעֵר.
אֲשַׁפְשֵׁף עֵינַי: עֲלָטָה. אַךְ פְּאַת־שָׁמַיִם אַחַת
אֲדֻמָּה עַד לִבְעֵר.

אַבִּיט וְכַף לָעַיִן: הַאִם הוּא לִפְנוֹת עֶרֶב?
הַאִם לִפְנוֹת שַׁחֲרִית?
לֹא אֵדָע. וְלֹא אֵדַע אִם עַתָּה רַק אָחֵל
אוֹ אִם זֶה כְּבָר אַחֲרִית.

לֹא אָהַבְתִּי וְלֹא שָׂנֵאתִי. הוֹי אֵלִי, אֵלִי!
אַלְפֵי אַלְפֵי זוֹכִים

עֲמֵלִים עַל כָּל סְבִיבַי וְהוֹמִים כֹּה וְרוֹעֲשִׁים,
וְרִבְבוֹת אֻמְלָלִים בּוֹכִים,

וְגַלְגַּל מְנַסֵּר גַּלְגַּל וְשׁוֹרֶקֶת כָּל הַמְּכוֹנָה
וְהָעוֹלָם חַי וְקַיָּם.
אַךְ מַה לִּי פֹּה אֲנִי, וּמִי לִי פֹּה אֲנִי,
וְחַיַּי אַיָּם?

מִשִּׁירֵי מוֹרִיס מֵטֶרְלִינְק.

— וְאִם יֵשׁ עוֹד שֶׁיָּבוֹא...
מָה אַגִּיד לוֹ, אָחוֹת?
„כִּי חִכְּתָה לוֹ תָּמִיד,
כִּי זָכְרָה נִשְׁכָּחוֹת"...

— וְאִם יוֹסִיף עוֹד לִשְׁאַל,
כְּשׁוֹאֵל אֶת אוֹבוֹ?
„אָז דַּבְּרִי כְּאֵם לוֹ —
פֶּן יִבְעַר מִכְּאוֹבוֹ"...

— וְאִם יִשְׁאַל אֵלַיִךְ,
וְאִם יַחֲקוֹר לִמְקוֹמִי?
„אָז קְחִי הַטַּבַּעַת
וּתְנִי לוֹ — וָדֹמִּי.

— וְאִם יַחֲקוֹר, מַדּוּעַ
הַבַּיִת כֹּה שׁוֹמֵם?

„הַרְאִיתוּ נֵר כָּבֶה
וְהַגַּל הַמִּתְרוֹמֵם"...

— וְאִם יִשְׁאַל, אֵיךְ נָשְׂאָה
אֶת מוֹתָהּ וְאֵימָתוֹ?
„אִמְרִי: כִּי שָׂחֲקָה —
פֶּן תָּבֹא דִמְעָתוֹ".

מִשִּׁירֵי קַרְל רֵיסְנֶר*).

בְּאוֹתָהּ שָׁעָה.

יֹפִי זֶה הַנְּשָׁמָה. אֲבָל לֶחֶם זֶהוּ לֶחֶם.
וְאַלְפֵי אָדָם רְעֵבִים וְטֹחֲנִים בָּתֵּי הַטַּחֲנוֹת
וַהֲמוֹנֵי רוֹזְנִים אוֹכְלִים וּשְׂבֵעִים מִנִּי רֶחֶם
וּלְיִסּוּרֵיהֶם כֹּרְעִים בַּלַּיְלָה מַחֲנוֹת מַחֲנוֹת.

וְאִמּוֹת עַל מִשְׁכָּבָן מִתְהַפְּכוֹת בְּמַדְוִים קָשִׁים.
כִּי פֹּעִים מִתּוֹךְ שֵׁנָה יַלְדֵיהֶן וְאֵין לְהַסּוֹת.
הָאִמּוֹת שׁוֹמְעוֹת דּוּמָם בְּהָבִיא אֶת הַקְּרָשִׁים
וְעָשׂוּ אֲרוֹנוֹת עֹנִי לָהֶם יָדַיִם גַּסּוֹת.

וּבְאוֹתָהּ שָׁעָה עַצְמָהּ קִסְמֵי הַלַּיְלָה מִתְאַבְּכִים.
וּבְאוֹתָהּ שָׁעָה עַצְמָהּ יוֹרֵד הָאוֹר בִּרְעָדָה.
וּבְאוֹתָהּ שָׁעָה עַצְמָהּ גַּלֵּי הַיֹּפִי מִשְׁתַּפְּכִים
עַל פְּנֵי כָּל פְּנִינָה יָפָה, שֶׁהַטָּל יְלָדָהּ.

---

*) מיינע גרינע ערדע. קארל רייסנער, 1904.

אַסְטִי סְפּוּמַנְטֵי *).

(משירי זנגוויל.)

עָלָה הַפְּקָק בִּסְעָרָה — וּמַרְאוֹת כְּבָר נִדְעָכוּ:
עוֹלִים וּבָאִים שֵׁנִית מֵעֲרָפֶל וּמַזְהִירִים.
אֶל שְׂפַת הַכּוֹס יִשְׂתָּעֲרוּ, יִתְגַּלְגְּלוּ, עַד יִתָּכוּ
בְּקֶצֶף זַךְ וּמְזְהָב רְבִיבֵי פָּז מְאִירִים.

שְׁכֵנִי כִּמְעַט שֶׁנָּגַע לַבַּקְבּוּק, וְהוּא כְּבַד־שָׂפָה,
מְדַבֵּר צָחוֹת פִּתְאֹם: עַל הַגֶּפֶן וְעַל הָעֵנָב,
עַל הוֹד יְקוֹד הַטֶּבַע בְּאֶרֶץ חֶמְדָּה יָפָה,
עַל אַהֲבַת אֵם לַבָּנִים — וּבְזִיו מַזְהִירוֹת עֵינָיו.

הַמֵּלִיץ כְּבָא הַתּוֹר לוֹ מַטִּיף עַל הַמְשׁוֹרֵר,
תִּפְאֶרֶת אַנְשֵׁי אַסְטִי וְעַל שִׁירָתוֹ הָעֲלִיזָה,
וְעַל תְּמוּנָה זוֹ הַמְּחֻקָּה עַל גַּבֵּי קִיר מִתְפּוֹרֵר
בְּחַצְרוֹת בֵּית־הָעוֹלָם בִּסְבִיבֵי קִרְיַת פִּיזָה:

---

*) מין יין איטלקי.

עֵת בָּצִיר. דָּמָם מַזִּים עִנְּבֵי גֶּפֶן סְמָדַר
אֶל רַגְלֵי בּוֹצְרִים יְרוֹקִים; עֲלָמוֹת גְּבֹהוֹת קוֹמָה
נוֹשְׂאוֹת סַלִּים גְּדוֹלִים עִם סִבְלֵי אֶשְׁכְּלוֹת הָדָר;
בַּמִּקְצֹעַ שׁוֹכֵב נֹחַ שִׁכּוֹר אֶל הַחוֹמָה.

לָאִישׁ וָאִישׁ הוּא מֵבִיא דִּמְיוֹנוֹת לוֹ חֲבִיבִים —
אַךְ עִמִּי עוֹשֶׂה הַיַּיִן פְּלָאוֹת וּפִלְאֵי פְלָאוֹת
הוֹד הַגָּדוֹת יַלְדוּת עִם חֲלוֹמוֹת זִיו אֲבִיבִים
מְגִיחוֹת מִן־כָּל נֵטֶף וְעוֹלוֹת אֵלַי וָבָאוֹת.

רַק נֵטֶף אֶחָד — וַהֲוָיָה חֲדָשָׁה בִּי נִתְּכָה.
נֶעֱלַם הַשֻּׁלְחָן וְנֶעֶלְמוּ מִלְּפָנַי מְסִבָּיו הַדְּחוּקִים. —
וְעַף וּסְעַר לָךְ, אַסְטִי, עוֹד אֶלֶף פְּעָמִים כָּכָה;
קָרוֹב אַתָּה עִם כָּל זֹאת אֶל יֵינִי, יַיִן צְמוּקִים;

אֶל יַיִן זֶה שֶׁאָנוּ שׁוֹתִים בְּלֵיל הַפְּסָחִים
עַל מַצַּת לֶחֶם עֹנִי, בְּזָכְרֵנוּ כֹּה אֶת פַּרְעֹה
וְאֶת כֹּל שֶׁעָשָׂה לָנוּ, לַנִּגָּשִׂים וְלַנִּדָּחִים,
וְאֶת כֹּל שֶׁנַּעֲשָׂה עִמּוֹ לְאוֹת לְזֶרַע זַרְעוֹ —

הוֹי לַיְלָה, לֵיל נִפְלָאוֹת, עֵת שָׁמַיִם עוֹד רָחָשׁוּ!
הַיְּהוּדִי הַנַּעַר יָשַׁב וְחוֹלֵם חֲלוֹמוֹת עוֹלָם!
מֶה הָיָה סוֹד הַקְּסָמִים בְּמַצָּה זוּ לָחָשׁוּ?

מֶה הָיָה דְבַר הַפְּלָאוֹת מִיַּיִן זֶה נָשְׂאוּ קוֹלָם?

לֹא אֵדַע זֹאת. אַךְ הִנֵּה רוּחַ בִּי יִתְחַדָּשׁ
וְרָזִים בִּי יֵעוֹרוּ וְלִבִּי מָלֵא חִזָּיוֹן.
אָז אֶשְׁכַּח כִּי נִטְמֵאתִי וְזֶה עַתָּה רַק אֶתְקַדָּשׁ
וְכִי עָיֵף אֲנִי וְזָקֵן וְעָרוֹם וּשְׂבַע נִסָּיוֹן.

הוֹי דַּבְּרוּ, רֵעַי, דַּבְּרוּ עַל תְּמוּנוֹת וְטֶבַע וְדַנְטֵי —
וְלֹא תִרְאוּ פֹה הַדִּמְעָה אֶל כּוֹסִי אַט נוֹפֶלֶת!
עוֹלָמְכֶם כֻּלּוֹ נֶאֱלָח, וּכְמוֹ מִתְּמוֹל סְפּוּמַנְטֵי;
הַגֵּיטוֹ שֶׁלִּי רַק מַזְהִיר בְּזֹהַר אָבִיב תּוֹחֶלֶת.

II

פואימות ואגרות.

שִׁבְעֵי שְׁבֻעוֹת:

גְּרַנָדָה נִלְכְּדָה. — קוֹל צֶלְצְלִים וָנֶבֶל
מֵהֵיכַל אַלְהַמְבְּרָה בַּלַּיְלָה רָעֲשׁוּ;
בַּלַּיְלָה הַהוּא וּפֶרְנַנְד וְאִיזֶבֶל
כָּתְבוּ עַל הַיְהוּדִים: „מִן גֵּו יְגֹרָשׁוּ".

יְרָחִים יַחֲלֹפוּ וִירָחִים יָעוּ.
כִּמְרוֹם הַמִּגְדָּלוֹת קוֹלוֹת נִשְׁמָעוּ;
אַלְפֵי פַּעֲמוֹנִים נִפְלָאוֹת הֵרִיעוּ
מִמְּרוֹם הַמִּגְדָּלוֹת. — הַיְּהוּדִים נָסָעוּ.

* *
*

בָּטְנִים וּשְׁקֵדִים וּזְהַב הַתַּפּוּחַ,
עַרְמוֹן וּתְאֵנָה עִם גֶּפֶן אַדִּיר,
שִׁפְעַת אוֹר שֶׁמֶשׁ וּנְעִימוֹת הָרוּחַ —
מִי לֹא יְבָרֵךְ, אַתְּ אֶרֶץ תִּפְאֶרֶת?

וּשְׁקֵדִים לְבָנִים שָׁם תָּמִיד יִפְרָחוּ,
וּמִגְדָּנִים מֻזְהָבִים נוֹתְנֵי כָּל רֵיחַ;
אַף תְּמָרִים נִשָּׂאִים פְּאֹרֹתָם יְשַׁלָּחוּ
וְעוֹמְדִים כַּחֹלְמִים אֶל אוֹר הַזּוֹרֵחַ.

וְעַרְמוֹנִים אֲדֻמִּים פֹּרְשִׂים כְּנָפַיִם
אַךְ שָׁקֵט הָרוּחַ, אֵין כָּנָף נֹדֶדֶת,
וְעָמְדוּ כַּחֹלְמִים בִּשְׁנַת הַצָּהֳרָיִם —
מִי לֹא יַכִּירֵךְ, אַתְּ סְפָרַד נֶחְמֶדֶת?

אַף צֶאֱלִים נָטוּ מֵעַנְפֵי הֲרֹתֶם
וְאַלְפֵי קַפְּרִיסִים לָעוֹבֵר יִקְרָאוּ;
עֲלֵיהֶם שָׁמַיִם אַרְגָּמָן וָכֶתֶם,
וְאַלְפֵי צִפֳּרִים עַל הָרִים יִצְבָּאוּ.

עַל הָרֵי נֶוַדַה יִתְעַלֵּם הַשֶּׁלֶג
וְעָטוּ עַל־שְׂפָם אֶת־בִּגְדֵי הַקֶּרַח
וְנַבֵּט לָאָרֶץ, שָׁם יִזַּל הַפֶּלֶג,
שָׁם צִיצִים יָצִיצוּ וּפָרַח הַפֶּרַח.

עַל סְיֶרַא־נֶוַדַה פָּרַשׂ הַשֶּׁלֶג;
אַךְ אַדְמַת הַבִּקְעָה כֻּלָּהּ פֹּרַחַת
מוּל מֵימֵי הַדַּארוֹ בִּתְעָלַת הַפֶּלֶג —

הַחֹרֶף מִמַּעַל וְקַיִץ מִתָּחַת.

וּמִי לֹא יֶאֱהָבֵךְ, אַתְּ אֶרֶץ נֶחְמָדָה?
מִי זִכְרֵךְ עוֹד יָסִיר מִלִּבּוֹ בַּקֶּרֶב,
אִם רַגְלוֹ בְּקִרְבֵּךְ יוֹם אֶחָד עָמָדָה,
וַיַּרְא בָּךְ מוֹצָאֵי בֹקֶר וָעֶרֶב?

הַשֶּׁמֶשׁ יֹרֶדֶת. מֵעֵבֶר לַשַּׁעַר
מִמְּרוֹם הַמִּגְדָּלוֹת עוֹד קוֹלוֹת נִשְׁמָעוּ;
וַאֲנָשִׁים לָאֲלָפִים בֵּין סִבְכֵי הַיַּעַר
עַל שַׁדְמוֹת גִּנְגַדָּה יִתְעוּ, יִסָּעוּ.

וּמִי זֶה הָעוֹזְבֵךְ אַתְּ אֶרֶץ נֶחְמָדָה?
מִי זִכְרֵךְ עוֹד יָסִיר מִלִּבּוֹ בַּקֶּרֶב,
אִם רַגְלוֹ יוֹם אֶחָד בְּקִרְבֵּךְ עָמָדָה —
וְעַל פָּנָיו לֹא עוֹפְפוּ לַהַט הַחֶרֶב?

הָעָם כֻּלּוֹ בוֹכִים — בָּם זָקֵן וָנַעַר,
בָּם חוֹלֶה וְכוֹשֵׁל, בָּם הָרָה, יוֹלֶדֶת
אַךְ עָלִים הֵם נִשְׁלוּ וּפֹרְחִים בַּסַּעַר,
נוֹזְלִים עַל כַּנְפֵי צִפּוֹר נוֹדֶדֶת.

וּנְטוּשִׁים עַל פְּנֵי הַשָּׂדֶה כֻּלָּהֶם
וּנְבוֹכִים בַּיַּעַר — עַד הֵיכָן מִנְּקָמָהּ

יִתְרַפֵּק הַיֶּלֶד, יָרִים כַּף פַּעַם,
אַף יַבִּיט תּוֹךְ עֵינָהּ לִשְׁאַל אַיֵּהוּ —

וּבוֹכִים עוֹד הֵמָּה. עַל שִׁכְמָם יַסִּיעוּ
צְרוֹרִים בְּשִׂמְלוֹת תּוֹרָה וָסֵפֶר;
וְחָצָץ מִמַּצְּבוֹת הָאֶבֶן הִקְצִיעוּ,
וְעָפָר מִקִּבְרוֹת מֵתֵיהֶם וָאֵפֶר;

אֵפֶר עֲצָמוֹת עַל מוֹקֵד הוּעֲלוּ. —
וְעַל־דְּרָכִים יַעַמְדוּ, יַחֲזִיקוּ בַּפֶּלֶךְ,
יַבִּיטוּ וּנְתִיבוֹת עוֹלָם יִשְׁאָלוּ —
הַנְּתִיבוֹת נֶאֱלָמוֹת, גּוֹי אֻמְלַל וָחֵלֶךְ!

אוֹר שֶׁמֶשׁ עַרְבַּיִם, אוֹר מָתוֹק זָרוּעַ
עַל פְּנֵי כָּל הַכִּכָּר; הַזְּבוּבִים שָׁקָקוּ,
עַל בַּדּוֹ הַפֶּרַח לְאִטּוֹ יָנוּעַ,
עַד יָרְדוּ הַדְּבֹרִים, אַף מְצוּ יָנָקוּ.

וּלְמַעְלָה הָעוֹרֵב לְרַגְלַיִם צוֹרֵחַ —
וְאַחֲרָיו דוּכִיָּה מִסָּבִיב מְשַׁלֶּשֶׁת;
אָז תִּשְׁמַע הָאֹזֶן קוֹל מַר יִתְיַפֵּחַ,
קוֹל עֵדָה בַּשָּׂדֶה — וְהִיא מִתְפַּלֶּלֶת.

הָרִנָּה כָּלָתָה. לֹא עוֹד יוֹרִידוּ

לָאָרֶץ רָאשֵׁיהֶם, לֹא יִתְפַּלָּשׁוּ;
לֹא עוֹד יָהִימוּ וּבְשִׂיחָם יָרִידוּ –
כָּל בַּדֵּי עוֹר בְּשָׂרָם גֵּאוּת לָבָשׁוּ.

אָז עָמְדוּ הַדּוֹנִים וַיִּתְיַצָּבוּ –
שָׁלוֹם לָךְ, סְפָרַד, אַתְּ אֶרֶץ מוֹלֶדֶת!
עוֹד רֶגַע הִבִּיטוּ אֶל מָקוֹם עֲזָבוּ –
הֱיִי שָׁלוֹם, סְפָרַד, אַתְּ אֶרֶץ בּוֹגֶדֶת!

„הֱיִי שָׁלוֹם!" דִּבֵּר דּוֹן יוֹסֵף בֶּן־אֶדֶר,
וְעַל כְּתֵפוֹ הַטַּלִּית, עַל מִצְחוֹ טֹטֶפֶת;
עַל מִצְחוֹ הוֹד מוֹרָא. הוֹד קֹדֶשׁ וָהֶדֶר,
וּבְקִרְבּוֹ חָכְמָתוֹ מֵעֵינוֹ נִשְׁקֶפֶת.

וְיָדוֹ זֶה סֵפֶר הַתּוֹרָה חֹבֶקֶת
וַיִּשָּׁקֶנָּה. – אָז דִּמְעָה חֲרֵגָה
מִמִּסְגְּרוֹת עֵינוֹ, אַף יָרְדָה, נָפָלָה –
לַדִּמְעָה הַזֹּאת מַה־נַּפְשׁוֹ עָרְגָה!

וּדְמָמָה מִסָּבִיב עַתָּה שׁוֹלֶטֶת.
„הֱיוּ שָׁלוֹם, אַחַי, אַל נָא תִירָאוּ!
וִיהִי לִבְּכֶם סָמוּךְ וְרוּחֲכֶם שׁוֹקֶטֶת;
כָּל רָעוֹת שֶׁהָיוּ כְּתֻמָּן כְּבָר בָּאוּ –

וְזִכְרוֹן כָּל־נַעֲשָׂה מִלִּבְּכֶם הַשְׁמִירוּ
אַף נָסִיר מִלֵּב אֶת־אֶרֶץ עֲזַבְנוּ;
אַךְ דֹּמּוּ וְאַל נָא בַּגּוֹיִם תַּגִּידוּ.
כִּי זוּ אֶרֶץ דָּמִים אָהַבְנוּ, אָהָב׳

מַה־לָּכֶם תִּבְכּוּ?״ דּוֹן יוֹסֵף עוֹד טֶרֶם
אִמְרָתוֹ בִּצֵּעַ וְדִמְעָה הָרָגָה
מִמִּסְגְּרוֹת עֵינוֹ וְאַחֲרֶיהָ זֶרֶם—
הַזָּקֵן בָּכָה כִּי רוּחוֹ בוֹ פָּגָה.

„אַל תִּבְכּוּ הוֹסִיף—הָאָרֶץ חֲנֵפָה
תַּחַת יֹשְׁבֶיהָ עַד גַּם הוּקְאוּ;
וַתְּהָרֵף אֵל עֹשֵׂהוּ, לֹא אֶתְכֶם חֶרְפָּה—
סַפְּרוּ כִּי אֶרֶץ זוּ תִּשְׂנְאוּ תִּשְׂנָאוּ.

סַפְּרוּ כִּי אַחִים אֲחֵיהֶם עָרְבוּ—
אֲחֵיכֶם אֲחֵיכֶם עֲלֵיכֶם הֵזִידוּ,
עַד קָאָה הָאָרֶץ בָּנִים נֶאֱהָבוּ,
עַד אֶתְכֶם שָׁמַיִם מִתַּחְתָּם הִשְׁמִידוּ.

סַפְּרוּ כִּי אֶרֶץ זוּ נִטְמְאָה נִטְמָאָה
בְּרֹב גִּלּוּלֶיהָ וּבְרֹב לִכְשָׁפֶיהָ;

סַפְּרוּ מֶה עִשְׂתָה וּשְׁאוּל מַה חָטָאָה:
לַהוֹרֵג הוֹצִיאָה אֵם אֶת בָּנֶיהָ

סַפְּרוּ כִּי נִפְּצָה אֵם אֶל הַסֶּלַע
אֶת יוֹנְקֵי שָׁדֶיהָ וְנַפְשָׁהּ צָהֳלֶת;
וּפֶרְנַנְד כִּי תִזְכְּרוּ וּבְשֵׁם אִיזַבֶּלַע—
וְרָגְזָה הָאָרֶץ וּתְהִי לַמַּפָּלֶת.

מִקִּבְרוֹת אֲבוֹתָיו מֵעַפְרוֹת פַּרְוָיִם
שָׁדַד הַזָּקֵן; מֵעַרְשׂוֹ הַיֶּלֶד—
וַאֲנַחְנוּ נִמְלַטְנוּ בְּעוֹר הַשִּׁנַּיִם;
בְּיָד רַק הַסֶּלֶךְ וְשַׂק עֲלֵי גֶלֶד.

סַפְּרוּ כִּי שִׂנְאַת עוֹלָמִים תִּשְׂנָאוּ,
כִּי תַעַב תְּתַעֲבוּ הָאָרֶץ—אֱמֹרוּ;
כִּי חֶרְפַּת אִמְּכֶם לֹא תוּכְלוּ תִשָּׂאוּ—
הִקָּבְצוּ, שְׂאוּ יֶדְכֶם קֹדֶשׁ—וָאֹרוּ!"

נִדְמָה דוֹן יוֹסֵף. עַל רָמַת הַגֶּבַע
קוֹמְמִיּוּת עוֹד יַעֲמֹד וּפָנָיו מָה אֹרוּ
וְאַחֲרָיו הֵד הָרִים יַעֲנֶה עוֹד שֶׁבַע:
"הִקָּבְצוּ, שְׂאוּ יֶדְכֶם קֹדֶשׁ—וָאֹרוּ!"

וַיִּתְקַבֵּץ הָעָם. — „גְּשׁוּ הִשָּׁבֵעוּ!"
„נִשְׁבַּעְנוּ" קָרְאוּ וַיִּשְׂאוּ כַּפָּיִם —
רַק הָרִים מִסָּבִיב שָׁמְעוּ, שָׁמֵעוּ
וּלְמַעְלָה הֶאֱזִינוּ יְרִיעוֹת שָׁמָיִם.

„אַחַי, הִשָּׁבְעוּ כִּי שׁוּב לֹא תוֹסִיפוּ
עַד עוֹלְמֵי עוֹלָמִים אֶל אֶרֶץ הָרֶצַח;
אַחַי, הִשָּׁבְעוּ כִּי הַטַּף תַּטִּיפוּ
לִבְנֵיכֶם אַחֲרֵיכֶם, וַחֲדָלוּ לָנֶצַח. —

וַחֲדָלוּ לָנֶצַח מִבֹּא אֱלֵי אֶרֶץ
אֹכֶלֶת־יוֹשְׁבֶיהָ זֹאת וּמְשַׁכֶּלֶת;
וְנַפְשָׁם עַד עוֹלָם זוּ אֶרֶץ לֹא תִרֶץ,
אֶרֶץ צָפָּתְכֶם וּבְדִמְכֶם טֹבֶלֶת.

אַחַי, הִשָּׁבְעוּ כִּי הַשְׁבֵּעַ תַּשְׁבִּיעוּ
בְּנֵיכֶם אַחֲרֵיכֶם מִשּׁוּב עוֹד אֵלֶיהָ;
הִשָּׁבְעוּ כִּי זִכְרָהּ מִלִּבְּכֶם תַּסִּיעוּ;
הִשָּׁבְעוּ אַף אֹרוּ אָרוֹר יֹשְׁבֶיהָ!

אֲרוּרָה הָאָרֶץ, אֲרוּרָה אַף תְּהִי
כָּל נֶפֶשׁ כִּי תַחֵל מִכֶּם דְּבָרֶיהָ;

וְרָבְצָה בָּהּ אָלָה וָבָא לָהּ רַק נֶהִי,
וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מֵעַמֶּיהָ!

„אַחַי, הִשָּׁבְעוּ!״. — אָז קָמוּ נִשְׁבָּעוּ
וַיַּרְעִמוּ „אָמֵן״ בְּקוֹל וַיִּדֹּמוּ;
וַתִּשְׁמַע הָאָרֶץ, שָׁמַיִם שָׁמָעוּ —
וּכְרוּבִים אָז שָׁמְעוּ הַבְּרִית וַיֵּרֹמּוּ.

*　　*
*

עוֹד שֶׁמֶשׁ עַרְבַּיִם זִיק אוֹרֹת שֹׁלַחַת
עַל אֶרֶץ הַכִּכָּר; עוֹד זְבוּבִים שָׁקָקוּ.
וּבְשׁוּבָה יָנוּעַ הַפֶּרַח וּבְנַחַת;
עוֹד יָרְדוּ הַדְּבֹרִים אַף מָצוּ, יָנָקוּ.

וּפְאַת הַשָּׁמַיִם בַּמַּעֲרָב אָדְמָה,
וַתִּלְבַּשׁ אַרְגָּמָן וַתְּהִי אֵשׁ אֹכֶלֶת;
וּבְקִרְבָּהּ זֹה קַעֲרַת הַזָּהָב רְקֻמָה
יֹרֶדֶת לְאִטָּהּ, נֹפֶלֶת, צוֹלֶלֶת.

אֵין קוֹל וְאֵין קֶשֶׁב. — בֵּין סִבְכֵי הַיַּעַר
מִמְּרוֹם הַמִּגְדָּלוֹת עוֹד קוֹלֹת נִשְׁמָעוּ;
עוֹד אַלְפֵי פַּעֲמוֹנִים מֵעֵבֶר לַשַּׁעַר
הִרְעִימוּ נִפְלָאוֹת. — הַיְּהוּדִים יִסָּעוּ...

שָׁם בָּרָמָה...

(לַגֶּנֶדֶ ה״א)

שָׁם בָּרָמָה שָׁם נִשְׁקֶפֶת
חָרְבָּה שֹׁמֵמָה אַף נֹפֶלֶת,
וּבַלַּיְלָה שֵׁדֵי לַיְלָה
שָׁם יָחֹלוּ, שָׁם יְרַקֵּדוּ.

אַךְ מִלְּפָנִים, בִּימֵי קֶדֶם,
שָׁם – עוֹד זוֹכְרִים – רָאֲתָה עַיִן
בַּיִת גָּדוֹל, בֵּית הַכְּנֶסֶת,
וּבַחוּרִים שָׁם לָמֵדוּ.

וּבַחוּרִים שָׁם לָמְדוּ –
אַךְ בָּעֵמֶק שָׁם בָּאֹהֶל
יַחַד אֵם וּבַת יָשְׁבוּ;
בַּת לוֹקַחַת לֵב רוֹאֶיהָ.

שָׁם בָּרָמָה שָׁם יִלְמְדוּ –
אַךְ גַּם נֶפֶשׁ יֵשׁ לַנַּעַר,

נֶפֶשׁ חֲפֵצָה; וְאֶחָד נַעַר
חָמַד אָהַב הַנֶּחְמָדָה.

לַיְלָה, לַיְלָה עֵת כִּי נָחוּ
הַבַּחוּרִים וַיִּישָׁנוּ,
וַיְהִי עָזוּב בֵּית־הַכְּנֶסֶת –
שָׁם הַשְּׁנַיִם שָׁם נוֹעָדוּ.

שָׁם יָשְׁבוּ, שָׁם נֶעֶצְבוּ
וַיִּצְחֲקוּ אַף נָשָׁקוּ;
שָׁם שָׂמְחוּ, שָׁם נֶאֶנְחוּ –
אַךְ בָּא יוֹמָם כִּי נִתְפָּשׂוּ

כִּי הַשַּׁמָּשׁ צָד אוֹתָמוֹ
כַּצִּפֳּרִים לִפְנוֹת בֹּקֶר.;
וּבְמַקְלֵהוּ בַּרְזֶל עֹשֶׂת
הִכָּה, הִכָּה רֹאשׁ וּזְרֹעַ.

אָז אֶת – חָלְיוֹ שָׁם בָּרָמָה
חָלָה שְׁלֹשִׁים יוֹם הַנַּעַר;
גַּם הַנַּעֲרָה שָׁם בָּעֵמֶק
חָלְתָה שְׁלֹשִׁים יוֹם, חָלָתָה.

אָז שָׁכְבוּ, אָז נֶעֶצְבוּ,
לֹא צָחֲקוּ, לֹא נָשָׁקוּ -
וַיָּמוּתוּ שְׁנֵיהֶם יַחַד:
גַּם הַנַּעֲרָה גַּם הַנַּ[illegible]ר.

וּמִנִּי אָז שָׁם נִשְׁקֶפֶת
חָרְבָּה שֹׁמֵמָה וּמַפֹּלֶת,
[illegible]לֵילֵ[illegible]דֵי לַיְלָה.
שָׁם [illegible].

שְׁתֵּי גְּעָרוֹת.

I.

וּבְהֵר נְבוֹ מֹשֶׁה. עַל פְּנֵי אֹהֶל מוֹעֵד
מִתְאַבֵּךְ הֶעָנָן וְיוֹרֵד וְרוֹעֵד.

וּמֹשֶׁה אִישׁ זָקֵן; כִּמְעַט עוֹד נוֹעַ,
כִּמְעַט כַּפּוֹת רַגְלָיו עוֹד יַתִּיק וְצוֹעֵד —
אָז יִקְרָא לִמְשָׁרְתוֹ הַטּוֹב לִיהוֹשֻׁעַ:

„יְהוֹשֻׁעַ! בֶּן עֶשְׂרִים אָנֹכִי וּמֵאָה —
כַּד חֶרֶשׂ נִשְׁבֶּרֶת עַל־יַד הַמַּבּוּעַ —
וְרוּחִי מַה עָיֵף, וְנַפְשִׁי נְכֵאָה;

לֹא אוּכַל, לֹא אוּכַל עוֹד עֲבֹד מֵעַתָּה;
אַךְ אַתָּה, תַּלְמִידִי, הֵן אוֹנִים מְלֵאָה
וּלְשַׁד דְּמֵי נַעַר זָה נַפְשְׁךָ אַתָּה.

וּבְשָׂרְךָ מָה רַעֲנָן – רֵיחַ אַתָּה מְקוֹמִי
וַעֲבוֹר אֶת הַיַּרְדֵּן... מָה רוּחֲךָ חַתָּה?!
אַל אוֹתִי תִּרְאֵנִי כִּי גָז מֶנִּי שְׁלוֹמִי,

אַל אֶהְיֶה אָנֹכִי לְמוֹפֵת אֵלֶיךָ:
אָנֹכִי אִישׁ חֲלוֹמוֹת, וַחֲזוֹנַי וַחֲלוֹמַי
נָשַׁמּוּ, נָבוֹסוּ – אַךְ אַתָּה... עָלֶיךָ

הִמְטִירוּ שָׁמַיִם מַתָּנוֹת נִפְלָאוֹת
וְטוֹבֹת מִמֶּנִּי; בְּיָדְךָ חֵילֶךָ,
בְּיָדְךָ גוֹרָלְךָ וַעֲתִידוֹת כָּל־בָּאוֹת,

כִּי אַתָּה אִישׁ מַעֲשֶׂה, אִישׁ פֹּעַל וָכֹחַ
וְזָרִים מַכְאוֹבוֹת לְךָ וְנוֹרָאוֹת
שֶׁל חֹלֵם שׁוֹשַׁנִּים וּמוֹצֵא רַק חוֹחַ –

וְחֹלֵם וְחֹזֶה לֹא תֵדַע... וְאוּלָם
כִּי תַעֲלֶה לָקַחַת לְךָ כְּלִיל הַמַּלְקוֹחַ
הָאָהוּב לָאָדָם, אָז זְכֹר כִּי בַסֻּלָּם

מִתְרַגְּזִים הַשְּׁלַבִּים מִתַּחַת רַגְלַיִם –
וְרַק אִם חָכַמְתָּ, וְעָבַרְתָּ אֶת־כֻּלָּם.
חֲכָם־נָא... עוֹד יֶלֶד וּבְאֶרֶץ מִצְרַיִם

הָיִיתִי וּלְפָנַי אָז שָׂמוּ שְׁתֵּי קְעָרוֹת:
בִּקְעָרָה הָאַחַת זָהָב פָּז פְּנִינִים
וְאֵשׁ וְגֶחָלִים בַּשֵּׁנִית נִחָרוֹת.

וַאֲנִי — לֹא אֲכַחֵד — חָשַׁקְתִּי לָקַחַת
אֶת קַעֲרַת הַזָּהָב עִם כָּל הַיְקָרוֹת;
אַךְ הִנֵּה בָּא מַלְאָךְ מִמָּרוֹם, מְשַׁחַת,

וַיִּדַּח יְמִינִי, וָאֶקַּח גֶּחָלִים
עִם לַבַּת שַׁלְהֶבֶת בָּאֵשׁ מִתְלַקַּחַת...
הוֹשֵׁעַ! קַח זָהָב, קַח אַתָּה הַשְּׁקָלִים,

קַח אַתָּה מַה-תִּקַּח — אַךְ לֹא אוֹר זָרוּעַ,
לֹא אֵשׁ, לֹא זִיק נֹגַהּ... כָּל־אֵל רַק הֲבָלִים!
הֲתַחְפֹּץ כִּי תִהְיֶה כָּמוֹנִי נָגוּעַ?

הֵן אַתָּה חָכַמְתָּ, תַּלְמִידִי יוֹשֻׁעַ!

II.

גַּחֲלֵי אֵשׁ — מֵאָז אֵשׁ תֹּפֶת,
אֵשׁ אֹכֶלֶת בִּי יוֹקֶדֶת;
וְאֶת כָּל חַדְרֵי לִבִּי מִלֵּאָה,
וְעַל לְשׁוֹנִי הִיא רֹעֶדֶת.

אֵשׁ – אָז יַם סוּף לִי בָקַעְתִּי
אַף עָבַרְתִּי תְהוֹם נוֹזֶלֶת;
אַךְ לַשָּׁוְא, כִּי עוֹד אֵשׁ תֹּפֶת
אֵשׁ יוֹקֶדֶת בִּי אֹכֶלֶת!

אֵשׁ – וָאֶבְקַע צוּר, וּמַיִם
קָרַתִּי לִי בְּיַד חָרֶדֶת;
אַךְ לַשָּׁוְא, כִּי עוֹד אֵשׁ תֹּפֶת
אֵשׁ אֹכֶלֶת בִּי יוֹקֶדֶת!

מוֹקְדֵי עוֹלָם הֵם, וּלְעוֹלָם
לֹא יוּעֲמוּ, לֹא יִתַּמּוּ;
כִּי רַק אַבֵּט אָדָם רֶגַע –
וּמוֹרָשֵׁי לִבִּי חָמוּ.

מוֹקְדֵי עוֹלָם, וּבַעֲלוֹתָם
אוֹכֵל, בּוֹעֵר בִּי הַמַּחַץ:
אִי לָךְ רָאֹה רַק נִלְחָצִים
אִי לָךְ רָאֹה רַק הַלַּחַץ!

כִּי רָאִיתִי רַק נִגָּשִׂים
עִם הַדְּמָעוֹת בָּעֵינַיִם,

קָהָל גָּדוֹל, קְהַל עֲבָדִים
וּמוּעָקָה עַל מָתְנַיִם.

וּבַמָּקוֹם שָׁם עָשׁוּק נוֹפֵל,
עוֹמֵד עוֹשֵׁק וּמְנַצֵּחַ;
וּבָמוֹתָיו בּוֹנֶה גִּבּוֹר
עַל יְסוֹדוֹת גֵּיא מַטְבֵּחַ.

וְאִם אָבַלְתִּי אָז חָשַׁבְתִּי:
כַּמָּה עַתָּה זֶה יִרְעָבוּ!
וְאִם יָשַׁנְתִּי: — כַּמָּה עַתָּה
מִבְּלִי מָעוֹן לֹא יִשְׁכָּבוּ!

וּמִסָּבִיב כָּל־תַּקְהֵל
רֹאֶה, מַבִּיט כָּל כָּמוֹנִי,
רֹאֶה אָדָם, רֹאֶה דֶּמַע —
אַךְ לֹא יִרְאֶה אֶת הֶעָנִי

כַּאֲשֶׁר אֶרְאֶה רַק אָנֹכִי.
וּבְבַעַר הָאֵשׁ יָצַקְתִּי
אִשִּׁי זֶה בְּאַלְפֵי חֻקִּים;
אָז הוֹרֵיתִי, אָז צָעַקְתִּי:

בָּשָׂר תֹּאכְלוּ — תְּנוּ לָרְעֵבִים
מִן הַמּוּתָר לוֹ גַּם גֹּרֶם;
תְּנוּ מַה־תִּתְּנוּ, תְּנוּ וְלוּ גַּח
לֶקֶט קָצִיר, פֶּרֶט כֶּרֶם

שָׂדוֹת תִּקְנוּ — אַל לִצְמִיתוּת
יִצְבֹּר אִישׁ אֶת־כָּל הַכֶּסֶף;
הִנֵּה יוֹבְלוֹת: רַק אַל תַּחַת
יַד אֲחָדִים כֹּל יֵאָסֵף.

אִישׁ כִּי יָמוּךְ — אַךְ מֵטִיב
לְעָנוּ, שַׁחֲקוּ אַתְּ הִשְׁתָּאוּ;
אָז לִי פֶּתִי, אָז לִי נָבִיא,
אָז לִי חֹלֵם חֲלוֹם קָרָאוּ.

אֶת־כָּל אֵלֶּה לִי עָשְׂתָה
לַבַּת אֵשׁ זֹאת הַדּוֹלֶקֶת
כִּי מֵאָז הָיוֹתִי חֹזֶה —
וְעוֹד אֶת דָּמִי הִיא יוֹנֶקֶת.

אֶת־כָּל אֵלֶּה לִי עָשְׂתָה
יַד הַמַּלְאָךְ, כִּי הִטִּילָה

כִּי הָאֵשׁ וּלְנֶגֶד חֶפְצִי —
הִיא אֶת־חַיַּי כִּי הִרְעִילָה.

הוֹי, אֲרוּרִים הַמַּלְאָכִים
נוֹתְנֵי אֵשׁ לָאִישׁ וְרוּחַ —
הֵן לֹא יִשְׁקוֹט זֶה מִזַּעְפּוֹ,
הֵן לָעַד לֹא עוֹד יָנוּחַ!

הִנֵּה שַׂבְתִּי אַף זָקַנְתִּי,
הִנֵּה יָמַי כְּבָר נִזְעָכוּ,
אַף עָיַפְתִּי, אַף יָגַעְתִּי —
אַךְ בִּלְבִּי לֹא נִדְעָכוּ

לַבּוֹת אִשִּׁי. אֻמְלָל, אֻמְלָל
אִישׁ בּוֹ תָמִיד אֵשׁ בּוֹעֶרֶת,
וְהוּא כַּגֵּר בֵּין עֵדָה זָרָה,
עֵדָה רוּחַ לָהּ אַחֶרֶת!

III.

אַךְ אַתָּה, יְהוֹשֻׁעַ, הֵן אַתָּה אִישׁ חָכָם —
עָלֶיךָ אֶסְמוֹךְ אֶת־יָדַי;

קוּם אַתָּה וַעֲבֹר אֶת הַיַּרְדֵּן וּכַדֶּה
בְחָכְמָה אֶת אַחֲרִית מַעְבָּדִי —
רַק לֹא תִבְחַר קַעֲרַת גֶחָלִים.

עֲבֹר אֶת הַיַּרְדֵּן, הֵן עַם זֶה עַם סָכָל,
וּתְהִי לוֹ בִּן־רֶגַע לְמוֹשֵׁל;
וַאֲנִי יְדַעְתִּיךָ: הֵן אַתָּה לֹא יֵרַךְ
בְּךָ לִבְּךָ לְמַרְאֵה אִישׁ כּוֹשֵׁל —
רַק לֹא תִבְחַר קַעֲרַת גֶחָלִים.

וּבְיָדְךָ הַחֲזָקָה וּבְלִבְּךָ הֶחָזָק
הֵן תַּשְׂכִּיל לְהַכְבִּיד אֶת־עֻלָּם,
וְהָיוּ עֲבָדִים לְךָ עַד־הָעוֹלָם
וִילַקְקוּ רֻקְּךָ — וְאוּלָם —
רַק לֹא תִבְחַר קַעֲרַת גֶחָלִים.

וְאוּלָם בֵּן מַקְשִׁיב! אֶת קַעֲרַת הַזָּהָב,
אַל תִּשְׁכַּח, קִירִי, הַקְּעָרָה
עִם שִׁקְלֵי הַזָּהָב הַנּוֹצֵץ וּפְנִינִים
וּפָז וְכָל אֶבֶן יְקָרָה —
רַק לֹא תִבְחַר קַעֲרַת גֶחָלִים

וּבְחַר נָא, הוֹי, בְּחַר נָא הַזָּהָב — אָז תִּדְרוֹךְ
בְּגַאֲוָה עַל־רָאשֵׁי הַדַּלִּים;
וַעֲבָדִים לָרֹב לְךָ יִהְיוּ וּשְׁפָחוֹת
וְסוּסִים וַחֲמֹרִים וּגְמַלִּים —
רַק לֹא תִבְחַר קַעֲרַת גֶּחָלִים.

אָז תִּצְלַח וְתִמְשׁוֹל בְּיַד בָּאֶבְיוֹנִים —
כִּי תִגְעַר וְשָׁכְחוּ רֵישָׁם;
אָז תִּצְלַח וְתַעֲמִיד מַלְכַּת גַּם שְׁמָשׁוֹת —
כִּי תִגְעַר וְשָׁכְחוּ אִשָּׁם.
רַק לֹא תִבְחַר קַעֲרַת גֶּחָלִים.

רַק חֲזַק־נָא וֶאֱמַץ־נָא וְחַזֵּק אֶת לִבְּךָ:
הֵן תָּמִיד הָיִיתָ אִישׁ חֲמֻדוֹת,
וְרַק לֹא יָדַעְתָּ מֵעוֹדְךָ וַחֲנִינָה
וְרִגְשׁוֹת וּתְנוּעוֹת וּתְנוּדוֹת —
רַק לֹא תִבְחַר קַעֲרַת גֶּחָלִים.

וְאִם יֵשׁ עוֹד כִּי יִהְיֶה זִיק אֶחָד בִּלְבָבְךָ,
אוֹ יֵשׁ כִּי יַשְׁמִיעוּ אֶת קוֹלָם

קְרָבֶיךָ לִפְעָמִים; אָז הִשָּׁמֵר גַּם אוֹתָם –
וְלֹא תִהְיֶה כָּמוֹנִי לְעוֹלָם.
רַק לֹא תִבְחַר קְעָרַת גֶּחָלִים.

הַנְּדָבָה.

(לְ נֶ גְ דָּ ה).

I.

הֲתִזְכְּרוּ? — „בְּרֹאשׁ־הַשָּׁנָה
יִכָּתֵבוּ וּבְיוֹם כִּפּוּר
יֵחָתֵמוּ: מִי לַחַיִּים,
מִי לַמָּוֶת" — אִם לַמָּוֶת,
אָז יָבִיאוּ סֵפֶר גָּדוֹל,
כֻּלּוֹ אֵשׁ כַּדָּם אֲדֻמָּה,
וּבָאֵשׁ כַּלַּיְלָה שְׁחֹרָה
יַד כֹּתֶבֶת בְּגַחֶלֶת
אֶת־שֵׁם אִישׁ הַנִּגְזָר. הַשְּׂרָפִים יָחִילוּ;
הַטּוֹבִים יִבְכָּיוּ, הָרָעִים יָגִילוּ —
וּמַלְאַךְ־הַמָּוֶת כְּבָר יִלְטֹשׁ מַאֲכֶלֶת.

אַךְ גַּם אָז לֹא פַּסָּה תִּקְוָה.
עוֹד מִבֶּן הָאָדָם. תְּשׁוּבָה,
תְּפִלָּה, צְדָקָה עוֹד תַּעֲבִרְנָה,
עוֹד תִּקְרַעֲנָה אֶת הַגְּזֵרָה.
אָז יָצוּמוּ כָּל הָעֵדָה
מִן הַבֹּקֶר עַד לָעֶרֶב,
וּמִזָּקֵן עַד לַנַּעַר
מִמַּעֲמַקִּים יִתְפַּלָּלוּ,
וּפְסוּקֵי הַתְּהִלִּים הָעוֹלִים שָׁמַיְמָה
יַשְׁלִיכוּ כָּל פֶּשַׁע בִּמְצוּלוֹת הַמַּיְמָה –
אָז רַחֲמֵי אֵל מִפְּנֵי הַדִּין יִתְגַּלְּגָלוּ

אִם גַּם חֶרֶב עַל הַצַּוָּאר
לֹא יִמָּנַע אִישׁ מֵרַחֲמִים –
אִם כָּל אֵלֶּה לֹא יוֹעִילוּ,
אָז גַּם אָז לֹא פַּסָּה תִּקְוָה.
אָז יָקוּמוּ כָּל הָעֵדָה
לָצֵאת כֻּלָּם אֶל הַקְּבָרִים,
וּבִפְתִילִים אָז יָמֹדּוּ
אֶת כָּל קִבְרוֹת גֵּיא צַלְמָוֶת:

הַפְּתִילִים יִמָּשֵׁכוּ, הַקְּבָרִים יָמֹדוּ,
הַמֵּתִים יָנוּחוּ, הַחַיִּים יַעֲמֹדוּ —
יְחִי גַם הָעוֹמֵד בֵּין חַיִּים וּמָוֶת.

אַךְ לִפְעָמִים גַּם זֶה מֶרֶם
יוֹעִיל לָנוּ, אָז רַק עֵצָה,
עֵצָה אַחַת עוֹד נִשְׁאָרָה:
לְקַבֵּץ יַד עַל יַד „נְדָבוֹת",
אַךְ לֹא נִדְבַת מַתְּנַת כֶּסֶף
וּכְמוֹ כֵן לֹא נִדְבַת זָהָב:
נִדְבַת יָמִים, נִדְבַת שָׁנִים
הִיא הַנְּדָבָה הַמְּבֻקֶּשֶׁת.
כָּל אִישׁ מִן הָעֵדָה שֶׁלִּבּוֹ יְדַבְּנוּ,
הוּא חֵלֶק מֵחַיָּיו לַהֹלֶה יִתְּנֶנּוּ —
וְהַתְּחִיָּה חֲדָשָׁה לוֹ מִנְחָה מְגֻשֶּׁשֶׁת.

אִישׁ, אִישׁ יִתֵּן חֶלְקוֹ; אֶחָד
יִתֵּן יוֹם, הַשֵּׁנִי חֹדֶשׁ,
וְשָׁנָה תְמִימָה יִתֵּן שְׁלִישִׁי
אוֹ גַם יוֹתֵר — אָז יִכְתְּבוּ
אֶת כָּל זֹאת עַל קְלַף הַצְּבִי:

אַחֲרֵי כֵן וּבְטַלִּית יוּשָׂם
קְלַף הַצְּבִי בָּאָרוֹן הַקֹּדֶשׁ
וּלְמִשְׁמֶרֶת יְנִיחֻהוּ –
אָז רוּחוֹת הַנְּדָבוֹת יִנָּשְׂאוּ, יָרוּמוּ,
וּשְׂרָפִים יֵרְדוּ, אַף יִטְווּ, יְרַקְּמוּ
חוּט חָדָשׁ וּלְחַיֵּי הָאִישׁ יוֹסִיפֻהוּ.

חִידוֹת מִנִּי קֶדֶם! כֹּכְבֵי
אֵשׁ לִי אַתֶּן הַמַּגִּיהִים
עוֹד בִּלְבָבִי יָמִים רַבִּים
אַחֲרֵי כְבוֹ בַּשָּׁמַיִם;
אַלְפֵי מַרְאוֹת עִם חֶזְיוֹנוֹת,
עִם אַגָּדוֹת קַדְמוֹנִיּוֹת
יֶהֱמוּ בִי, יִרְעֲשׁוּ – אַלְפֵי,
אַלְפֵי מִשְׁלֵי אִמְרֵי שָׁפֶר;
וּלְבָבִי בִי יִדְוֶה, אַף עֵינַי תִּכְהֶינָה,
הָאוֹרוֹת יֶחְדָּלוּ הָרוּחוֹת תַּעֲלֶינָה –
מִמַּעַל לִי תְלוּיִם שָׁמַיִם כָּאֵפֶר.

חִידוֹת קֶדֶם, מִשְׁלֵי שָׁפֶר!
גַּם בַּת־שׁוּעַ שָׁמְעָה אוֹתָם
עוֹד בִּהְיוֹתָהּ נַעֲרָה קְטַנָּה

וּמִתְרַפֶּקֶת עַל אֲמַנְתָּהּ –
עַתָּר, עַתָּה נַעֲרָה גְדֹלָה
זֹאת בַּת־שׁוּעַ אַף עֵינַיִם
לָהּ מַה גְּדוֹלוֹת, וּשְׂפָתַיִם
אֵין בָּאָרֶץ עוֹד כָּהֵנָּה;
וּסְגֻלּוֹת כָּל עֹשֶׁר הַנַּעֲרָה יַכְתִּירוּ
וּפְנִינִים וַחֲמֻדוֹת עַל בְּשָׂרָהּ יָאִירוּ,
וּשְׁבָלוֹת וּרְקָמוֹת עוֹד חֵן לָהּ תִּתֵּנָּה.

אַךְ מִמּוּל הֵיכָלָהּ נִצָּב
בַּיִת קָטָן, בֵּית הַמִּדְרָשׁ,
מְקוֹם שָׁם הָעִלּוּיִים יוֹשְׁבִים
עַל תּוֹרָתָם וַעֲבוֹדָתָם –
וּמֵהֶם הָאֶחָד נִבְחָר,
נַעֲלֶה הוּא עַל כָּל חֲבֵרָיו:
כָּל לֵב אַחֲרָיו יוֹלִיךְ שֶׁבִי
עֵת מֵאִשּׁוֹ עֵינָיו אֹרוּ!...
וּבְעַד חַלּוֹן בֵּיתָהּ הָעַלְמָה נִשְׁקֶפֶת
וּתְמוּנַת הַבָּחוּר מוּל עֵינָהּ חוֹלֶפֶת –
וּבְלִבָּהּ רַק חִידוֹת נִשְׁכָּחוֹת יֵעוֹרוּ.

II.

„בִּמְצֻלּוֹת הַיַּרְדֵּן שָׁם נֵזֶר יָנוּחַ,
חֲבוּר זָהָב כֻּלּוֹ וּמְקֻסָּם פַּרְוָיִם –
וּמִי אִישׁ יִמְשֶׁנּוּ מִתְּהֹמוֹת הַמַּיִם,
הוּא יִהְיֶה לְמֶלֶךְ וּבְחֶבְרוֹן מָשׁוּחַ;
וּמְלֹא כָל הָאָרֶץ מִדָּן לִבְאֵר־שָׁבַע
כָּל שָׂדֶה לוֹ יִהְיֶה, כָּל בִּקְעָה, כָּל גֶּבַע".
שִׁירִי, הַנַּעֲרָה, הוֹי שִׁירִי,
שִׁפְכִי אֶת־לִבֵּךְ כַּמַּיִם –
הֵן חֵרֵשׁ הָאָדָם מִשְּׁמוֹעַ,
אוּלַי יַאֲזִינוּ שָׁמָיִם...

„בִּמְצֻלּוֹת הַיַּרְדֵּן שָׁם כִּנּוֹר יָנוּחַ,
חֲבוּר קַרְנוֹת שֵׁן הוּא עִם מֵיתְרֵי פַּרְוָיִם –
וּמִי אִישׁ יַעֲלֶנּוּ מִתְּהֹמוֹת הַמַּיִם,
הוּא יִהְיֶה לִמְשׁוֹרֵר נֶאְדָּרִי בָרוּחַ;
וְזַהַב פַּלְגֵי שִׁירִים שִׂפְתוֹתָיו יַקִּירוּ,
וּבְנֵי דוֹר הָאַחֲרוֹן בִּשְׁמוֹ עוֹד יַזְכִּירוּ".
זַמְּרִי אֻמְלָלָה, זַמֵּרִי,
קִרְעִי אֶת־לִבּוֹת הָאָבֶן –

תֵּרֶד־נָא, תֵּרֵד דִּמְעָתֵךְ,
אוּלַי עוֹד אָדָם לָךְ יָבֹן...

„עַל חוֹף מֵי הַיַּרְדֵּן שָׁם אֹהֶל נָטוּעַ
הַמְעֻלָּף אוֹר עוֹלָם, אוֹר שֶׁמֶשׁ בֹּעֶרֶת —
וּבָחוּר שָׁם יֵשֵׁב וּמְלֹא הוֹד תִּפְאֶרֶת
וּכְבוֹד זִיו תּוֹרָתוֹ עַל פָּנָיו זָרוּעַ;
לוֹ אַחֲרָיו מִיַּרְדֵּן אִישׁ זֶה יִקָּחֵנִי,
אָז נֵזֶר, אָז כִּנּוֹר תֵּת תַּחְתָּיו הִנְנִי!".
הֵילִילִי, עֲזוּבָה, הֵילִילִי —
אַךְ לָמָּה זֶה תִּשְׂאִי עֵינַיִם?
הֵן רָחוֹק, רָחוֹק הַיַּרְדֵּן
וּגְבֹהִים מִמֵּךְ הַשָּׁמָיִם...

III.

קוֹל צְוָחָה וָפֶרֶץ: הִתְעַלֵּף הַנַּעַר
חֲכַם הַחֲכָמִים, הַנּוֹדָע בַּשַּׁעַר!

קוֹל צְוָחָה וָפֶרֶץ: הָעִלּוּי גוֹוֵעַ,
זָח שֶׁמֶשׁ אוֹר עוֹלָם שׁוֹקֵעַ, שׁוֹקֵעַ...

קוֹל צְוָחָה וָפֶרֶץ: הַנְּשָׁמָה גוֹסֶסֶת,
הִקָּבְצוּ, בְּנֵי יַעֲקֹב, אֶל בָּתֵּי הַכְּנֶסֶת!

וּכְבָר כָּל הָעֵדָה בַּהֵיכָל עוֹמֶדֶת,
וּתְפִלָּה בַּאֲנָחָה מִלְּבָבוֹת חוֹרֶדֶת.

וּתְפִלּוֹת בֶּן־דָּוִד מִסָּבִיב תֶּהֱמֶינָה
וְעַל כַּנְפֵי אֲנָחוֹת תַּעֲלֶינָה, תַּעֲלֶינָה;

וּכְבָר גַּם בָּעִיר כָּל הַקֻּפּוֹת תְּצַלְצֵלְנָה,
עַד מָלְאוּ כָל כֶּסֶף, עַד עוֹד לֹא תוּכַלְנָה.

אַף שְׂדֵה בֵּית־הַחַיִּים בִּפְתִילִים יָמַדּוּ
וּלְאוֹר נֵרוֹתֵיהֶם הַלּוֹמְדִים יִלְמוֹדוּ.

וַחֲנֻיּוֹת בָּרְחוֹבוֹת עַל מַסְגֵּר סָגָרוּ —
הוֹי, קוּמוּ־נָא, עוּרוּ־נָא, לָמָּה תִּפְגְּרוּ?

וּכְבָר גַּם הָרַב עִם דַּיָּנָיו הַשְּׁנַיִם
בָּרְחוֹבוֹת יַעַבְרוּ וּפוֹרְשִׂים כַּפַּיִם,

וּבְכַפָּם קְלַף צְבִי וּמֵחֶדֶר אֶל חֶדֶר,
מִבַּיִת אֶל בַּיִת הֵם עוֹבְרִים כַּסֵּדֶר,

וּנְדָבוֹת יִשְׁאֲלוּ – לֹא נִדְבַת כָּל כֶּסֶף
לֹא נִדְבַת כָּל זָהָב עַל יָדָם תֵּאָסֵף:

רַק נִדְבַת שְׁנוֹת יָמִים, שָׁבוּעַ אוֹ חֹדֶשׁ
אוֹ שָׁנָה אוֹ יוֹתֵר זֹאת נִדְבַת הַקֹּדֶשׁ –

מָה רַבּוּ הַנּוֹתְנִים! זֶה יוֹם, זֶה יוֹמַיִם,
זֶה חֹדֶשׁ וָחֳדָשִׁים, זֶה כֶּפֶל כִּפְלַיִם.

וּכְבָר גַּם הָרַבִּי הִתְנַדֵּב חֶלְקֵהוּ,
הִתְנַדֵּב חֲ"י חֹדֶשׁ מִשְּׁנוֹת זִקְנָתֵהוּ –

וּגְבִיר הָעִיר נָתַן כָּאֵלֶּה וָאֵלֶּה –
וּבַת הַגְּבִיר נָתְנָה... הוֹי אֵלִי, אֵל פֶּלֶא!

מַה־חָרְדָה הַנַּעֲרָה, מַה־חָוְרוּ שְׂפָתֶיהָ
בִּרְאוֹתָהּ אֶת רַב הָעִיר נִגַּשׁ אֵלֶיהָ;

וּנְשִׁימוֹת אַפָּהּ מַה־כָּבְדוּ, עָמְקוּ,
וּבָבוֹת עֵינֶיהָ מֶה חוּצָה חָמְקוּ.

הַס, הִנֵּה הָרַבִּי כְּבָר עוֹמֵד עָלֶיהָ
וּמְדַבֵּר – אַךְ הִיא לֹא תִשְׁמַעְנָה אָזְנֶיהָ;

וּבְכָל זֹאת כָּל מִלָּה, כָּל הֶגֶה יוֹדַעַת —
יוֹדַעַת מַה יִשְׁאַל, אִם גַּם לֹא שׁוֹמַעַת.

וּפִתְאֹם קוֹל נוֹרָא, קוֹל זָר יִשָּׁמֵעַ:
„כָּל חַיַּי, כָּל חַיַּי לָאִישׁ-הַגֹּוֵעַ!

כָּל שְׁנוֹתַי, לוּ יִהְיוּ כִּפְלַיִם כָּהֵנָּה,
לָאִישׁ זֶה כָּל שְׁנוֹתַי, כָּל שְׁנוֹתַי אֶתֵּנָה!

כָּל יָמַי, כָּל יָמַי מִמֶּנִּי הוֹי קְחוּ!" —
מָה עָמְדוּ, מַה נָּעוּ, מַה כֻּלָּם נֶאֱנָחוּ?

IV.

בַּלַּיְלָה הַהוּא עוֹד הִתְחָרְשׁוּ, רָעֲשׁוּ
שְׁתֵּי רוּחוֹת גַּם מַטָּה, גַּם מַעְלָה,
וּשְׁתֵּיהֶן בַּדֶּרֶךְ נִגְּשׁוּ, נִפְגְּשׁוּ:
זֹאת יָרְדָה, זֹאת עָלְתָה בַּלַּיְלָה.

בַּלַּיְלָה הַהוּא עֵת מִתּוֹךְ הָאֲפֵלָה
הַפַּעֲמוֹן שְׁתֵּים-עֶשְׂרֵה הִשְׁמִיעַ,
אָז פָּקַח הָעִלּוּי אֶת עֵינָיו וַיְחִי —
וַיְהִי לוֹ הָאֵל לְמוֹשִׁיעַ.

בַּלַּיְלָה הַהוּא עֵת מִתּוֹךְ הָאֲפֵלָה
הַפַּעֲמוֹן שְׁתֵּים־עֶשְׂרֵה הִשְׁמִיעַ,
אָז סָגְרָה בַּת־שׁוּעַ עֵינֶיהָ וַתָּמָת –
וַיְהִי גַּם לָהּ אֵל לְמוֹשִׁיעַ.

יִתְרַפֵּק הַיֶּלֶד, יָרִים כַּף פַּעַם,
אַף יַבִּיט תּוֹךְ עֵינָהּ לִשְׁאַל אַיֵּהוּ —

וּבוֹכִים עוֹד הֵמָּה. עַל שִׁכְמָם יַסִּיעוּ
צְרוֹרִים בִּשְׂמָלוֹת תּוֹרָה וָסֵפֶר;
וְחָצָץ מִמַּצְּבוֹת הָאֶבֶן הִקְצִיעוּ,
וְעָפָר מִקִּבְרוֹת מֵתֵיהֶם וָאֵפֶר;

אֵפֶר עֲצָמוֹת עַל מוֹקֵד הוּעָלוּ. —
וְעַל־בִּרְכַּיִם יַעַמְדוּ, יַחֲזִיקוּ בַּפֶּלֶךְ,
יַבִּיטוּ וּנְתִיבוֹת עוֹלָם יִשְׁאָלוּ —
הַנְּתִיבוֹת נֶאֱלָמוֹת, גּוֹי אֻמְלַל וָהֵלֶךְ!

אוֹר שֶׁמֶשׁ עַרְבַּיִם, אוֹר מָתוֹק זָרוּעַ
עַל פְּנֵי כָּל הַכִּכָּר; הַזְּבוּבִים שָׁקָקוּ.
עַל בַּדּוֹ הַפֶּרַח לְאִטּוֹ יָנוּעַ,
עַד יָרְדוּ הַדְּבוֹרִים, אַף מָצוּ יָנָקוּ.

וּלְמַעְלָה הָעוֹרֵב לְרַגְלַיִם צוֹרֵחַ —
וְאַחֲרָיו דּוּכִיפַת מִסָּבִיב מְשַׁלֶּשֶׁת;
אָז תִּשְׁמַע הָאֹזֶן קוֹל מַר יִתְיַפֵּחַ,
קוֹל עֵדָה בַּשָּׂדֶה — וְהִיא מִתְפַּלֶּלֶת.

הָרִנָּה כָּלָתָה. לֹא עוֹד יוֹרִידוּ

לָאָרֶץ רָאשֵׁיהֶם, לֹא יִתְפַּלָּשׁוּ;
לֹא עוֹד יָהִימוּ וּבְשִׁיחָם יָרִידוּ –
כָּל בַּדֵּי עוֹר בְּשָׂרָם גֵּאוּת לָבָשׁוּ.

אָז עָמְדוּ הַדּוֹנִים וַיִּתְיַצָּבוּ –
שָׁלוֹם לָךְ, סְפָרַד, אַתְּ אֶרֶץ מוֹלֶדֶת!
עוֹד רֶגַע הִבִּיטוּ אֶל מָקוֹם עֲזָבוּ –
הֲיִי שָׁלוֹם, סְפָרַד, אַתְּ אֶרֶץ בּוֹגֶדֶת!

„הֲיִי שָׁלוֹם!" דִּבֵּר דוֹן יוֹסֵף בֶּן־אֶדֶר,
וְעַל כְּתֵפוֹ הַטַּלִּית, עַל מִצְחוֹ טֹטֶפֶת;
עַל מִצְחוֹ הוֹד מוֹרָא, הוֹד קֹדֶשׁ וָהֶדֶר,
וּבְקִרְבּוֹ חָכְמָתוֹ מֵעֵינוֹ נִשְׁקֶפֶת.

וְיָדוֹ זֶה סֵפֶר הַתּוֹרָה חֹבֶקֶת
וַיִּשָּׁקֶנָּה. – אָז דִּמְעָה חֲרֵגָה
מִמִּסְגְּרוֹת עֵינוֹ, אַף יָרְדָה, נָפָלָה –
לַדִּמְעָה הַזֹּאת מַה־נַּפְשׁוֹ עָרָגָה!

וּדְמָמָה מִסָּבִיב עַתָּה שׁוֹלֶטֶת.
„הֱיוּ שָׁלוֹם, אַחַי, אַל נָא תִּירָאוּ!
וִיהִי לִבְּכֶם סָמוּךְ וְרוּחֲכֶם שֹׁקֶטֶת;
כָּל רָעוֹת שֶׁהָיוּ כְּתֻמָּן כְּבָר בָּאוּ –

אָז יָקוּמוּ אַף יָנֻעוּ
קָהָל גָּדוֹל, מַחֲנֶה נוֹרָא –
עַד יָבֹאוּ אֶל הַהֵיכָל,
עַד הִתְאַסְּפָם כֻּלָּם, כֻּלָּם.

אָז יוֹצִיאוּ שִׁבְעָה סְפָרִים,
סִפְרֵי תוֹרָה, מִן הָאָרוֹן;
וּבַסְּפָרִים יִקְרְאוּ כֻלָּם –
אִישׁ אִישׁ תִּהְיֶה לוֹ „עֲלִיָּה“;

„יַעֲמֹד !“ יִקְרְאוּ רֶגַע רֶגַע,
„יַעֲמֹד כֹּהֵן !“ „יַעֲמֹד לֵוִי !“
„יַעֲמֹד, יַעֲמֹד גַּם יִשְׂרָאֵל !“ –
עַד תֹּם כָּל־הַקָּהָל לַעֲלוֹת.

וּבִכְלוֹת הַקָּהָל לַעֲלוֹת,
קְהַל הַמֵּתִים כֻּלָּם, כֻּלָּם,
רַק הַלַּיְלָה עוֹד לֹא כָלָה –
אָז יַקְדִּישׁוּ אֶת קְרֻאֵיהֶם

גַּם מִקֶּרֶב בְּנֵי הַחַיִּים,
יָתֵת גַּם לָהֶם עֲלִיּוֹת –

וּבְקוֹל גָּדוֹל הֵמָּה קוֹרְאִים
אֶת הַחַיִּים כִּי יָבֹאוּ;

אֶת הַחַיִּים שֶׁיִּמְצְאוּ
חֵן בְּעֵינֵיהֶם יִקְרְאוּ לָמוֹ:
אֶת הַזְּקֵנִים, אֶת הַנְּעָרִים,
אֶת כָּל אֵלֶּה הֵמָּה קוֹרְאִים.

וְהָיָה אִישׁ בַּחוּץ כִּי יַעֲבֹר
עַתָּה לִפְנֵי בֵּית־הַכְּנֶסֶת,
וְשָׁמְעָה אָזְנוֹ שְׁמוֹ הַקָּרוּא
„ אֵלָיו מִן הַבַּיִת –

כִּי הַמֵּתִים יִקְרְאוּ אֹתוֹ
לַעֲלוֹת עִמָּם אֶל הַתּוֹרָה –
אָז הָאִישׁ הַזֶּה מוֹת יָמוּת,
אָז אֵין פְּדוּת לוֹ עוֹד מִמָּוֶת!

כֵּן סִפְּרָה אִמִּי זְקֵנָתִי
עֵת הָיִיתִי יֶלֶד קָטָן
וְעַל בִּרְכֶּיהָ הִתְרַפַּקְתִּי
בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת טֶרֶם יָצְאוּ

הַכּוֹכָבִים בִּמְסִלּוֹתָם;
וְעַל הַקִּירוֹת נָדוּ, נָעוּ
צְלָלִים שְׁחוֹרִים וּכְמוֹ מֵתִים
עוֹטְפִים הֵם תַּכְרִיכִים שְׁחוֹרִים

אָז שָׁמַעְתִּי: אִישׁ כִּי יַעֲבוֹר
לִפְנֵי בֵית־הַכְּנֶסֶת לַיְלָה
וְאָזְנוֹ תִשְׁמַע שְׁמוֹ הַקָּרוּא
עֲלֵה אֵלָיו מִן הַבַּיִת,

כִּי הַמֵּתִים יִקְרְאוּ אֹתוֹ
לַעֲלוֹת אֶל הַתּוֹרָה עִמָּם —
אָז בָּא קִצּוֹ, אָז בָּא יוֹמוֹ,
כִּי לֹא יִחְיֶה אַחֲרֵי אֵלֶּה!

II.

דְּמָמָה בַּלַּיְלָה, בָּרְחוֹב בֵּית־הַכְּנֶסֶת
רַק לִבְנַת אוֹר סַפִּיר הַלְּבָנָה פּוֹרֶשֶׂת.

עַל חוֹמַת הַבָּתִּים הַצְּלָלִים יִדֹּדוּ:
שְׁנֵי צִלְלֵי אֲנָשִׁים — וּבְעָמְדָם יַעֲמֹדוּ.

וּבְעָמְדָם יִשָּׁמַע קוֹל נַחַל הַמַּיִם,
קוֹל הֹמֶה מֵרָחוֹק עַד אָזְנֵי הַשְּׁנַיִם

— „הַאָמְנָם כֵּן, מִרְיָם, אֵין תִּקְוָה עוֹד לָנוּ?" —
„אֵין תִּקְוָה עוֹד, יוֹסֵף, אֱלֹהִים הֲדָמָנוּ!" —

— „הֲדִבֵּר דִּבַּרְתָּ גַּם עַל לֵב אֲבוֹתֶיךָ?" —
„דִּבַּרְתִּי!" — „אִם הֵמָּה לֹא נָשְׂאוּ פָנֶיךָ?" —

„לֹא נָשְׂאוּ, אַף אָמְרוּ: עַד יוֹמָם יָפוּחַ
לֹא יִתְּנוּ אֶת בִּתָּם לִמְשֹׁרֵר אִישׁ רוּחַ

הַשֹּׁגֶה בַּחֲלוֹמוֹת מִבֹּקֶר וְעַד עֶרֶב
הַמְבַקֵּשׁ לָאָדָם לֵב עָמוֹק בַּקֶּרֶב,

הַמְדַבֵּר מִשְׁפָּטִים עִם אֵילֵי הָאָרֶץ
וּבְלִבּוֹ יִתְהַלֵּל: הוּא יַעֲמֹד בַּפֶּרֶץ;

הַמְתַקֵּן עוֹלָמוֹת וּבְסוֹפָהּ וְשָׁבַר,
הָאוֹמֵר... אַךְ לָמָּה זֶה תִּבְכֶּה, הַנַּעַר?"

אֵין עֹנֶה, אֵין דֹּבֵר. אַךְ חֶרֶשׁ בַּלַּיְלָה
יִשָּׁמַע קוֹל בּוֹכִים, וּמַעְלָה וּמַעְלָה.

— „הַאֻמְנָם כֵּן, מִרְיָם, אֵין תִּקְוָה עוֹד לָנוּ?"...
„אֵין תִּקְוָה עוֹד, יוֹסֵף, אֱלֹהִים הִפְרִידָנוּ!"

— „וּבְכֵן הָיֹה תִהְיִי לַסּוֹחֵר בֶּן גַּעַל?" —
„כֵּן חָרְצוּ אֲבוֹתַי — הוּא יִהְיֶה הַבָּעַל!"

— „יְהִי שָׁלוֹם לָךְ, מִרְיָם!" — „גַּם לְךָ שָׁלוֹם יְהִי,
רַק הָסֵר נָא, יוֹסֵף, מִלִּבְּךָ כָּל נְהִי!"

דְּמָמָה בַּלַּיְלָה. בִּרְחוֹב בֵּית הַכְּנֶסֶת
רַק מְעַטֵּה אוֹר כֵּהֶה הַלְּבָנָה פּוֹרֶשֶׂת.

מֵחוֹמַת הַבָּתִּים הַצְּלָלִים יָרָדוּ —
עֵת אִישׁ מֵעַל אָחִיו הַשְּׁנַיִם נִפְרָדוּ.

אָז קַדְרוּת מִמַּעַל הִתְעַטְּפוּ שָׁמַיִם;
אַף נִשְׁמַע מֵרָחוֹק רַק הֶמְיַת הַמַּיִם.

וּבָדָד בַּלַּיְלָה עוֹד הוֹלֵךְ הַנַּעַר —
הַבְּתֹהוּ אֵין דֶּרֶךְ הוּא תֹעֶה בַּיַּעַר?

III.

בְּרָקִים וַחֲצָצִים עִם יִלְלַת רוּחַ,
עֱזוּז כְּמִטְרוֹת בָּרָד עִם אֵשׁ מִתְלַקַּחַת;
אַף אֵימָה חֲשֵׁכָה וּגְדוֹלָה תָּנוּחַ
עַל פְּנֵי הַשָּׁמַיִם הַשְּׁחוֹרִים כַּשַּׁחַת.

וַחֲצָצִים וּבְרָקִים עִם סוּפָה וָשַׂעַר
אַף יִלְלַת רוּחַ מֵאֹפֶל הַלַּיְלָה —
עַד מָנַי? עַד מָתַי? הַאִם בְּתוֹךְ יַעַר
בִּתְהֹמוֹת יִתְהַלֵּךְ, לֹא יַעֲלֶה עוֹד מַעְלָה?

אַף הָלְאָה, הָלְאָה כַּף רַגְלוֹ דֹּרֶכֶת
עַד קֵץ הַשָּׁמַיִם, עַד אַפְסֵי הָאָרֶץ —
עַד אָנָה? עַד אָנָה? הַאֹתוֹ מֹשֶׁכֶת
יַד אֵלִים לַמָּקוֹם שָׁם אֵין צְוָחָה וָפָרֶץ?

וּפִתְאֹם הוּא עוֹמֵד לִפְנֵי הַשַּׁעַר
אֶל מוּל בֵּית הַכְּנֶסֶת, אָז אָזְנוֹ שׁוֹמַעַת

„יַעֲמֹד!" יִקְרְאוּ רֶגַע רֶגַע
„יַעֲמֹד כֹּהֵן!" „יַעֲמֹד לֵוִי!"
„יַעֲמֹד, יַעֲמֹד גַּם יִשְׂרָאֵל!" —
„יַעֲמֹד, יַעֲמֹד עַתָּה יוֹסֵף!"

„יַעֲמֹד יוֹסֵף בֶּן אַבְרָהָם
כִּי הוּא אֶחָד מִתּוֹכֵנוּ;
אַף חִכִּינוּ לוֹ עַד עַתָּה —
יַעֲמֹד, יַעֲמֹד עַתָּה יוֹסֵף!"

אָז פַּחַד וּרְעָדָה יֶאֱחֵזוּ הַנַּעַר
אָז יִרְאֶה אֶת־קִצּוֹ — וְנַפְשׁוֹ יוֹדַעַת.

אָז יָנוּם עַל נַפְשׁוֹ כַּנָּם מִמַּהְפֶּכֶת,
עַד אַפְסֵי הָאָרֶץ עַד קַצְוֵי שָׁמַיִם;
וְהָלְאָה אַךְ הָלְאָה — הַאֹתוֹ מֹשֶׁכֶת
בִּזְרוֹעַ חֲזָקָה הֲמוֹת קוֹל הַמַּיִם?

הַמַּיִם יִרְעֲשׁוּ, הַמַּיִם יִגָּעֲשׁוּ
וְעַל שְׂפַת מֵי הַנַּחַל עוֹמֵד הַנַּעַר;
אַף „יַעֲמֹד יוֹסֵף!" לוֹ חֶרֶשׁ יִלְחֲשׁוּ —
מָה אָהוּב הַקֶּצֶף, מַה נֶּחְמָד הַסַּעַר!

וּזְרֹעוֹת שְׁלוּחוֹת מִתּוֹךְ בֵּית־הַכְּנֶסֶת
וּזְרֹעוֹת שְׁלוּחוֹת מֵעִמְקֵי הַמַּיִם,
וּזְרֹעַ יַד חֲזָקָה וּגְדוֹלָה תּוֹפֶשֶׂת
בּוֹ וּמֹשֶׁכֶת... אָז אוֹרוּ שָׁמַיִם!

אָז אוֹרוּ שָׁמַיִם בַּבֹּקֶר וּבָאוּ
בְּנֵי הַדּוּגִים וַחֲרָמִים הֵבִיאוּ
וַיָּדִיגוּ דְגֵיהֶם. אָז חָרְדוּ אַף נָעוּ
כִּי גוּפַת אִישׁ מֵת בַּחַכָּה הוֹצִיאוּ.

שְׁנֵי קוֹלוֹת.

הֲשְׁמַעְתֶּם קוֹל דּוֹפֵק?.. בֹּקֶר וָעֶרֶב
יָבֹא הַשַּׁמָּשׁ אַף יַךְ בְּמַקֶּבֶת
עַד נָעוּ לְקוֹלָהּ גַּם פִּנּוֹת וָקֶרֶב —
וּבְאַחַד הַבָּתִּים אִשָּׁה יוֹשֶׁבֶת.

אִשָּׁה עִבְרִיָּה, כְּרֻמָּה, מְמֻשֶּׁכֶת
זְקֵנָה וַעֲזוּבָה, עֲנִיָּה וּמְיֻהֶסֶת;
וּבְשָׁמְעָהּ הַקּוֹל הִיא קָמָה לָלֶכֶת
אֶל עֶזְרַת הַנָּשִׁים בֵּיתָה הַכְּנֶסֶת.

הֲשְׁמַעְתֶּם קוֹל צִלְצֵל?... עֶרֶב וָבֹקֶר
מִמִּגְדַּל הַפַּעֲמוֹן קוֹל יָרִיעַ;
בַּהֲרִיעוֹ וָרְעָה כַּבִּירִים לֹא חֵקֶר —
וְעַד אָזְנֵי הַגְּבֶרֶת קוֹל זֶה יַגִּיעַ;

בָּאַרְמוֹן בַּגַּן עִם מַעֲלֵה הַגֶּבַע
תֵּשֵׁב יַדְוִיגָה בּוּגִינְסְקָא הַגְּבֶרֶת,

עֲנוּגָה וּצְעִירָה וּלְבוּשָׁהּ שְׁלַל צֶבַע;
וּבְשָׁמְעָהּ — אֶל בֵּית הַתְּפִלָּה הִיא עֹבֶרֶת.

הַס! הִנֵּה נִשְׁמְעוּ הַקּוֹלוֹת הַשְּׁנַיִם...;
וּשְׁתַּיִם הַנָּשִׁים קָמוּ, הָלָכוּ;
וּשְׁתֵּיהֶן נִפְגְּשׁוּ בֵּין הָעַרְבַּיִם —
הָאִשָּׁה אֲחוֹתָהּ זָנְחוּ, שָׁכָחוּ?

„הוֹי בִּתִּי!" „הוֹי אִמִּי!" — אָכֵן מַחֲשֶׁבֶת
לִבָּן עַל שִׂפְתָן לֹא שָׁטְפָה, שָׁפָכָה;
וַתֵּלֶךְ הָאַחַת לְקוֹל הַמַּקֶּבֶת
וּלְקוֹל הַפַּעֲמוֹן הַשֵּׁנִית הָלָכָה.

בְּעֶזְרַת הַנָּשִׁים הַזְּקֵנָה נִצֶּבֶת,
שְׁמֵמָה, דּוֹמֵמָה וְהִיא אַךְ נֶאֱנָחָה;
וּמִמַּעְיַן לִבָּהּ הִיא אַךְ שׁוֹאֶבֶת:
„שָׂא, אֵלִי, שָׂא־נָא לְשֶׂה הַנִּדָּחָה..."

וּבְעֵבֶר הָרְחוֹב הַשֵּׁנִי כּוֹרַעַת
הַגְּבִירָה וּצְעִיפָהּ פָּרוּשׂ עָלֶיהָ;
נִצְּרָה עַל שְׂפָתָהּ, רַק עֵינָהּ דּוֹמַעַת:
כִּי „מָטֶר דּוֹלוֹרוֹזָה" שָׁם לְפָנֶיהָ —

הַשֶּׁמֶשׁ בָּא, הַכּוֹכָבִים הֵאִירוּ,
הַנָּשִׁים הַשְּׁתַּיִם שֵׁנִית נִפְגָּשׁוּ;
אָז אִשָּׁה אֲחוֹתָהּ יַחַד הִכִּירוּ,
אַף עָמְדוּ וּשְׁתֵּיהֶן נִרְעֲשׁוּ, גֹּעָשׁוּ.

„הוֹי אִמִּי... הוֹי בִּתִּי... הִנְנוּ הִנֵּנוּ!“
וְאִשָּׁה לִרְעוּתָהּ חָבְקָה וַתִּבְכֶּינָה;
„אָב אֶחָד לָנוּ; אֵל אֶחָד בּוֹרְאֵנוּ –
מַדּוּעַ נִבְגָּדָה?“... וַתִּשָּׁקֶינָה.

אַגָּדוֹת.

בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת. – עַל הַדַּרְגָּשׁ
מוּל הָאֵם הַזְּקֵנָה יוֹשְׁבִים
כָּל נִינֶיהָ וּנְכָדֶיהָ
הַבַּחֻרִים עִם הַבְּתוּלוֹת.
כָּל נִינֶיהָ וּנְכָדֶיהָ,
כָּל הַקְּטַנִּים עִם הַגְּדוֹלִים;
וּמְדַבֶּרֶת וּמְסַפֶּרֶת
סִפּוּרֶיהָ זוֹ הַזְּקֵנָה.
חֶרֶשׁ, חֶרֶשׁ הִיא דוֹבֶרֶת–
וּכְמוֹ טִפּוֹת מִיץ הַמָּתוֹק,
שֶׁמְּטַפְטֶפֶת אִמָּם לָמוֹ
אֶל הַכּוֹס בִּהְיוֹת הַשַּׁבָּת.
בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת. – בָּעֲלָטָה

מִן הַזָּוִית עֹלִים סוֹדוֹת
עִם־הָרוּחוֹת וּמִתְנַשְּׂאִים;
כָּל־הַחֶדֶר נִמְלָא אוֹתָם.
עַל הַקַּרְקַע רֹבֵץ „קָטָן".
זֶה הֶחָתוּל, וּמִתְמוֹדֵד;
זֹקֵף זָנָב, מֵרִים גַּבּוֹ,
לוֹטֵשׁ עֵינָיו הַיְרַקְרַקּוֹת.
וּמְדַבֶּרֶת וּמְסַפֶּרֶת
סִפּוּרֶיהָ זוֹ הַזְּקֵנָה —
וּמִסָּבִיב לָהּ הַקְּטַנִּים
שׁוֹמְעִים שׁוֹמְעִים וּבִרְעָדָה:

„הָיֹה הָיָה אִישׁ בָּאָרֶץ,
צַדִּיק תָּמִים, צַדִּיק גָּדוֹל.
אִישׁ מִ„לַמֶ"ד־וָ"ו" נִסְתָּרִים —
יָדַע סוֹד שֶׁל קְפִיצַת דֶּרֶךְ.
יָדַע סוֹד — הֲיְדַעְתֶּם אֵיכָה?
סַנְדָּל הָיָה לוֹ בִּירוּשָּׁה
מִן הַקָּדוֹשׁ, מִן „הַיְּהוּדִי",
הוּא הַנִּקְרָא סְתָם „יְהוּדִי".
יָרַשׁ אוֹתוֹ זֶה הַיְּהוּדִי

יָד מִיָּד מֵאֵלִיָּהוּ;
וּמִמֹּשֶׁה – אֵלִיָּהוּ;
וּמִסִּינַי קִבְּלוֹ מֹשֶׁה.
כֵּן נִתְגַּלְגַּל זֶה הַסַּנְדָּל
יָד מִיָּד עַד קִבֵּל אוֹתוֹ
זֶה הָאִישׁ הַנִּסְתָּר חֶרֶשׁ –
כָּכָה עָשָׂה בּוֹ נִפְלָאוֹת.
נָטַל אוֹתוֹ, נָעַל אוֹתוֹ,
יָצָא בּוֹ מִפֶּתַח בֵּיתוֹ,
פָּסַע פְּסִיעָה, פְּסִיעָה גַּמָּה,
שִׁבְעָה מִילִים פְּסִיעָה אֶחָת.
פְּסִיעָה אַחַת – שִׁבְעָה מִילִים,
פְּסִיעָה שֵׁנִית – ז׳ מִילִים,
פְּסִיעָה שְׁלִישִׁית – ז׳ מִילִים; –
כֵּן לוֹ הָיְתָה קְפִיצַת הַדֶּרֶךְ!

כָּכָה סִפְּרָה. וּבְעַלְמָה
מִן הַזָּוִית עֹלִים סוֹדוֹת
עִם־הָרוּחוֹת וּמִתְנַשְּׂאִים;
כָּל הַחֶדֶר נִמְלָא אוֹתָם.

אַךְ דִּבֶּרֶת עוֹד הַזְּקֵנָה
וּמְסַפֶּרֶת סִפְּרֶיהָ;
וּמִסָּבִיב לָהּ הַקְּטַנִּים
יוֹשְׁבִים צְפוּפִים וּבִרְעָדָה:

„הָיֹה הָיָה אִישׁ בָּאָרֶץ,
צַדִּיק תָּמִים, צַדִּיק גָּדוֹל,
אִישׁ מִ„לַּמֶּ"ד־וָ"ו" נִסְתָּרִים –
הָיָה „רֹאֶה וְאֵינוֹ נִרְאֶה".
הָיָה – אַךְ הַיְדַעְתֶּם אֵיכָה?
פַּעַם הָלַךְ לוֹ בַּדֶּרֶךְ
הוֹלֵךְ תֹּעֶה וּבַשָּׂדֶה,
עַד הִגִּיעַ זְמַן הַמִּנְחָה.
פִּתְאֹם רָאָה: הִנֵּה בַיִת,
וּבַבַּיִת תִּשְׁעָה גְּבָרִים
עוֹמְדִים אֶל הַקִּיר וּמְחַכִּים –
חָסֵר אֶחָד רַק לַמִּנְיָן.
אַךְ בְּבֹאוֹ הִתְפַּלְּלוּ –
אָמְרוּ אָמֵן, יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא,
אָמְרוּ: בָּרוּךְ הוּא וּבָרוּךְ
שְׁמוֹ – אַךְ מִי הֵם טֶרֶם יָדַע –

אַךְ הַחַזָּן בָּאַחֲרוֹנָה
בָּא וְנָתַן לוֹ מַתָּנָה,
לִהְיוֹת לוֹ לִגְמוּל וְשָׂכָר –
נָתַן לוֹ מִצְנֶפֶת קְטַנָּה.
קְטַנָּה הָיְתָה הַמִּצְנֶפֶת –
אָכֵן גְּדוֹלִים פְּלָאוֹתֶיהָ:
לָבַשׁ אוֹתָהּ – בּוֹ–בָּרֶגַע
הָיָה רוֹאֶה וְאֵינוֹ נִרְאֶה.
הֵסִיר אוֹתָהּ – בּוֹ–בָּרֶגַע
רָאוּ אוֹתוֹ כֻּלָּם, כֻּלָּם;
הָיָה אִישׁ כְּכָל הָאָדָם,
חָדַל לִהְיוֹת אֵינוֹ נִרְאֶה.
לָבַשׁ אוֹתָהּ – בָּא הָעִירָה;
לֹא רָאָהוּ אִישׁ בְּבֹאוֹ,
אַךְ הוּא רָאָה כֻּלָּם, כֻּלָּם –
הָיָה רוֹאֶה וְאֵינוֹ נִרְאֶה".

כָּכָה סִפְּרָה – בָּעֲלָטָה
מִן הַזָּוִית עוֹלִים סוֹדוֹת
עִם־הָרוּחוֹת וּמִתְנַשְּׂאִים;
כָּל הַחֶדֶר נִמְלָא אוֹתָם.

אַךְ הַזְּקֵנָה עוֹד דּוֹבֶרֶת
וּמְסַפֶּרֶת סִפּוּרֶיהָ;
וּמִסָּבִיב לָהּ הַקְּטַנִּים
צְפוּפִים דְּחוּקִים אִישׁ לְרֵעֵהוּ.
„הָיֹה הָיָה אִישׁ בָּאָרֶץ,
צַדִּיק תָּמִים, צַדִּיק גָּדוֹל,
אִישׁ מִ„לַּמֶד־וָ"ו" נִסְתָּרִים –
הָיְתָה לוֹ טַבַּעַת קְטַנָּה.
מִן הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה קִבֵּל
אֶת טַבַּעְתּוֹ זֹאת; בַּחֲלוֹמוֹ
נִרְאָה שְׁלֹמֹה לוֹ–וּבֹקֶר
מָצָא אוֹתָהּ עַל מִשְׁכָּבוֹ.
שָׂם רַק רֶגַע עַל אֶצְבָּעוֹ
הַטַּבַּעַת: כָּל בַּקָּשָׁה,
כָּל מַאֲוַיֵּי לֵב וָחֵפֶץ
נַעֲשׂוּ לוֹ בְּרֶגַע אֶחָד.
סְגֻלָּה הָיְתָה בַּטַּבַּעַת:
כָּל בַּקָּשׁוֹת תֵּעָשֶׂינָה,
עֵת אֵלֶיהָ תִּגַּע אֶצְבַּע–
כָּכָה הָיְתָה הַטַּבַּעַת!"

כֵּן תְּסַפֵּר. – וּבַחֶדֶר
גָּדְלָה הָעֲלָטָה, רָבְתָה
שִׁבְעָתַיִם מִבַּתְּחִלָּה;
כָּל הַחֶדֶר נִמְלָא חשֶׁךְ.
וּמֵחֶשְׁכַת קִיר הַתַּנּוּר
נִשְׁמַע רַק עוֹד קוֹל הֶחָגָב,
וּמֵעַל הַקַּרְקַע נִרְאָה
רַק עוֹד לַהַט עֵינֵי „יְקְטָן".
אַךְ הַגָּדוֹל מִן הַנְּעָרִים,
לָבוּשׁ בִּגְדֵי־תַלְמִיד תְּכֵלֶת,
קָם לְפִתְאֹם-וּבִלְשׁוֹנוֹ
שְׂחוֹק וְסָפֵק רַב – וַיֹּאמַר:

„אִמִּי זְקֵנָתִי! אֵם אֲהוּבָה!
מַה תְּדַבְּרִי? מַה תְּסַפְּרִי?
לֹא אַאֲמִינָה – הֵן כָּל אֵלֶּה
רַק אַגָּדוֹת, רַק אַגָּדוֹת!"

II.

אוֹר הַבֹּקֶר. עַל הַדֶּשֶׁא
יוֹשְׁבִים שְׂמֵחִים כָּל־הַנְּעָרִים

וּבִרְפִידַת חָצִיר יוֹשְׁבָה
אִמָּם זְקֵנָתָם בַּחֲלוֹמוֹת.
כָּל־נְכָדֶיהָ, כָּל־נִינֶיהָ,
הַבַּחֻרִים עִם הַבְּתוּלוֹת
יוֹשְׁבִים סָבִיב לָהּ – וּמְסַפְּרִים
הֵם כַּיּוֹם אֶת סִפְרֵיהֶם,
וּבְחִפָּזוֹן הֵם מְסַפְּרִים
חִישׁ וָקַל, כִּמְעוֹף בַּדְּרוֹרִים,
שֶׁבֶּחָצֵר הֵם מְצַחֲקִים
יוֹם בְּיוֹם לִפְנוֹת הָעֶרֶב.

אוֹר הַבֹּקֶר. – שִׁפְעַת נֹגַהּ
מִשְׁתַּפֶּכֶת מִשָּׁמַיִם,
וּמִקָּצֶה אֶל הַקָּצֶה
אֲוִיר זַךְ כִּרְאִי הַזְּכוּכִית,
וּבָאֲוִיר זְבוּבֵי קַיִץ
עָפִים, הוֹמִים, וּבְכַנְפֵיהֶם
רוּחַ חָדָשׁ, קַיִץ חָדָשׁ –
כָּל־הָאָרֶץ הִתְחַדְּשָׁה.
אַךְ הַגָּדוֹל מִן הַנְּעָרִים
הוּא הַמְסַפֵּר אֶת סִפְרָיו –

וּבִמְקוֹמָהּ אַט הַזְּקֵנָה
יוֹשְׁבָה, חוֹלְמָה וּמַאֲזִינָה:

„הָיֹה הָיָה אִישׁ בָּאָרֶץ,
אִישׁ יוֹדֵעַ שֶׁבַע חָכְמוֹת;
הָלַךְ, לָמַד גַּם הַשְּׁמִינִית –
בָּנָה־לוֹ מְסִלַּת בַּרְזֶל.
עַל־פִּי קִיטוֹר אוֹ אֶלֶקְטְרִית
הָלַךְ הָלְכָה הַמֶּרְכָּבָה;
הָלְכָה חִישׁ, כִּמְעוּף הַבָּזָק
עָפָה, עָפָה הַמֶּרְכָּבָה.
אִישׁ כִּי יָשַׁב בָּהּ – כְּרֶגַע
הִנֵּה עָבַר שִׁבְעָה מִילִים;
רֶגַע, רֶגַע שִׁבְעָה מִילִים –
כָּכָה תִּהְיֶה קְפִיצַת־הַדֶּרֶךְ!"
כֵּן יְסַפֵּר. – שִׁפְעַת נֹגַהּ
מִשְׁתַּפֶּכֶת סָבִיב, סָבִיב,
וּמִקָּצֶה אֶל הַקָּצֶה
אֲוִיר זַךְ כִּרְאִי הַזְּכוּכִית.

וּבְחִפָּזוֹן עוֹד יְסַפֵּר
זֶה הַגָּדוֹל מִן הַנְּעָרִים –

וּבִמְקוֹמָהּ עוֹד הַזְּקֵנָה
יוֹשְׁבָה, חוֹלְמָה וּמַאֲזִינָה:

„הָיֹה הָיָה אִישׁ בָּאָרֶץ,
אִישׁ יוֹדֵעַ שֶׁבַע חָכְמוֹת,
הָלַךְ לָמַד גַּם הַשְּׁמִינִית –
עָשָׂה לוֹ מְכוֹנָה קְטַנָּה,
וּבְגַלְגַּלִּים וּבְאוֹפַנִּים,
וּבִיתֵדוֹת וּבְטַבָּעוֹת
עָשָׂה, בָּנָה־לוֹ הַמְּכוֹנָה –
בָּאֶלֶקְטְרִית בָּנָה אוֹתָהּ.
אִישׁ כִּי יַעֲמֹד אֶל הַמְּכוֹנָה,
וְאֶל הַזְּכוּכִית בָּהּ כִּי יַבִּיט –
אָז מִשָּׁם אֶת כָּל הָאָרֶץ
יַבִּיט, יִרְאֶה וּמִקָּרוֹב.
הוּא בַּמִּזְרָח – יִרְאֶה מַעֲרָב,
וּבַמַּעֲרָב יַבִּיט מִזְרָח;
הוּא בַּדָּרוֹם – יִרְאֶה צָפוֹן,
וּבַצָּפוֹן יַבִּיט דָּרוֹם.
וּמִפֹּה עַל־פִּי הַמְּכוֹנָה
יוּכַל לִרְאוֹת אַמֶרִיקָה,

וּמִשָּׁם אִישׁ לֹא יִרְאֵהוּ –
כֵּן הוּא רֹאֶה וְאֵינוֹ נִרְאֶה!״

כֵּן יְסַפֵּר. – שִׁפְעַת נֹגַהּ
מִשְׁתַּפֶּכֶת סָבִיב, סָבִיב,
וּמִקָּצֶה אֶל הַקָּצֶה
אֲוִיר זַךְ כִּרְאִי הַזְכוּכִית.
וּבְהִפָּזוֹן עוֹד יְסַפֵּר
זֶה הַגָּדוֹל מִן הַנְּעָרִים –
וּמִמְּקוֹמָהּ עוֹד הַזְּקֵנָה
שׁוֹמְעָה, שׁוֹמְעָה וּמַאֲזִינָה:

„הָיֹה הָיָה אִישׁ בָּאָרֶץ,
אִישׁ יוֹדֵעַ שֶׁבַע חָכְמוֹת;
הָלַךְ, לָמַד גַּם הַשְּׁמִינִית –
עָשָׂה לוֹ בַּקִּיר טַבָּעוֹת,
טַבְּעוֹת זְרָמֵי פְּתִיל אֶלֶקְטְרִית.
וּבָהֵנָּה שָׁם כַּפְתּוֹרִים;
אִישׁ כִּי יָעִיק עַל־הַכַּפְתּוֹר –
יֵדַע רֵעוֹ בַּקָּשָׁתוֹ.
יֵדַע כָּל־מַאֲוַיֵּי לִבּוֹ;

יֵדַע כֹּל בֶּן־רֶגַע אֶחָד,
לוּ גַּם יִרְחַק אַלְפֵי מִילִים–
כֵּן הַסְּגֻלָּה בַּטַּבַּעַת!"

כֵּן יְסַפֵּר. – מִשָּׁמַיִם
זִרְמוֹת שִׁטְפֵי מַעְיְנוֹת אוֹרִים
עַל הָאָרֶץ הִשְׁתַּפָּכוּ;
כָּל הָאָרֶץ מָלְאָה אוֹתָם.
וּבָאֲוִיר צִיּרֵי קַיִץ,
קַיִץ חָדָשׁ הִתְעוֹפָפוּ;
וּמִסָּבִיב נִשְׁמַע צִפְצוּף
קוֹלוֹת – אוֹתוֹת אָבִיב חָדָשׁ.

אַךְ לְאַט מֵחֲלוֹמוֹתֶיהָ
קָמָה, עָמְדָה אַף הֵנִיעָה
רֹאשׁ הַזְּקֵנָה, וּבִתְלוּנָה
וּכְמַזְהִירָה אַט דִּבְּרָה:
"הוֹי יְלָדִים! פְּתָאִים קְטַנִּים!
מַה־לַּזְּקֵנָה מַה־תִּלְעָגוּ?
לֹא אַאֲמִינָה – הֵן כָּל־אֵלֶּה
רַק אַגָּדוֹת, רַק אַגָּדוֹת!"

אֱלִילִים.

I.

אַבְרָהָם אָבִינוּ! יָדַעְתִּי פָּעָלֶךָ,
עֵת נַעַר עוֹד קָטָן הָיִיתָ,
וּבַחוּצוֹת אוּר כַּשְׂדִּים עִם נַעֲרֵי גִילְךָ
שַׁעֲשׁוּעֵי יַלְדוּתְךָ הָצִיתָ.

וְעַל בִּרְכֵּי אֲמַתְלָא, זוֹ אִמְּךָ זְקֵנָתֶךָ
אֵם תֶּרַח אָבִיךָ, שִׁעֲשָׁעְתָּ,
וַעֲלִילוֹת אֱלִילֵי יְקַר אֲבוֹתֶיךָ
עִם רַגּוֹת נִפְלָאוֹת שָׁמַעְתָּ.

וּלְתֶרַח אָבִיךָ בָּרוֹחַב עִיר הַקֶּרֶת
בֵּית מִמְכַּר כָּל צֶלֶם וּפֶסֶל:
עֲצַבֵּי עֵץ נֶחְמָד וֶאֱלִילֵי תִפְאֶרֶת
וּתְרָפִים וּמַעֲשֵׂי כָל כֶּסֶל;

וְתֶרַח אָבִיךָ אַךְ יָצָא הַחוּצָה,
כְּצֵאתוֹ יוֹם יוֹם אֶל פָּעֳלֵהוּ —
אָז קַמְתָּ גַּם אַתָּה וְאָמַרְתָּ: אָרוּצָה
וְאֶרְאֶה אֶת שְׁלוֹם אֱלִילֵיהוּ

וְקַרְדֹּם לָקַחְתָּ בְּיָדְךָ וּבָאתָ
לַמָּקוֹם שָׁם הַפְּסִילִים עָמָדוּ,
וּבְשַׁאֲנַת קוֹל אַרְיֵה „הֶאָח!" אָז קָרָאתָ —
וּפְסִילִים וֶאֱלִילִים רָעָדוּ.

וּפְסִילִים וֶאֱלִילִים לָאָרֶץ מִגַּרְתָּ
וַתְּשַׁבְּרֵם אָז שֶׁבֶר עַל שֶׁבֶר
וּתְרָפִים וַעֲצַבִּים פּוֹרַרְתָּ, שִׁבַּרְתָּ —
אָז חָצַב לָאֱלִילִים הַקָּבֶר.

וֶאֱלִילִים וּפְסִילִים מָחַצְתָּ, רִצַּצְתָּ
וַתִּפְרָץ־בָּם פֶּרֶץ עַל פֶּרֶץ,
וַעֲצַבִּים וּתְרָפִים קִצַּצְתָּ, פִּצְפַּצְתָּ —
אָז תַּמּוּ אֱלִילִים מֵאָרֶץ.

אַךְ אֶחָד הַגָּדוֹל מִכֻּלָּם הוֹתַרְתָּ —
כֵּן, אָבִי, בַּסְּפָרִים קָרָאתִי,

וָאֶקְרָא כִּי לוֹ גַּם הַקֹּרְדֹם מָסַרְתָּ –
וּמְנוּחָה מֵאָז לֹא מָצָאתִי.

אַבְרָהָם אָבִינוּ! יָדַעְתִּי פָּעֳלֶךָ,
יָדַעְתִּי כָּל מַה שֶּׁעָשִׂיתָ,
עֵת נַעַר עוֹד קָטָן עִם נַעֲרֵי גִילֶךָ
בְּעִירְךָ אוּר כַּשְׂדִּים הָיִיתָ.

אָבִינוּ אַבְרָהָם! יָדַעְתִּי פְּעָלֶיךָ,
יָדַעְתִּי, יָדַעְתִּי כָּל אֵלֶּה –
אַךְ אוֹי, לֹא כִלִּיתָ עַד תֹּם מַעֲלָלֶיךָ
כִּי בָאתָ עַד אַחֲרוֹן וַתֵּלֶא!

אַבְרָהָם אָבִינוּ, חָכַמְתָּ, יָדַעְתִּי,
מִשִּׁבְעָה מְשִׁיבֵי כָל טָעַם;
אַךְ עַתָּה, שְׂאֵנִי, וּבְנַפְשִׁי נִשְׁבַּעְתִּי
אִם לֹא הֵרָעוֹתָ הַפָּעַם!

אָבִינוּ אַבְרָהָם! חָכַמְתָּ – אַךְ עַתָּה
שְׂאֵנִי כִּי רָעָה פָּעַלְתָּ;
הַפְּסִילִים הַקְּטַנִּים הֵן כָּרֹת כָּרַתָּ,
אֲבָל עַל הַגָּדוֹל חָמַלְתָּ.

וַתִּמְעַט מִמְּךָ כָּל זֹאת שֶׁעָשִׂיתָ,
וּבְיָדוֹ גַם קַרְדֹּם נָתַתָּ –
הוֹי אַבְרָם, הוֹי לוּ אֶת הַקְּטַנִּים חָיִיתָ
וְרַק אֶת הַגָּדוֹל כָּרַתָּ!

II.

חָלַמְתִּי רַב כֹּחַ אָנֹכִי, עוֹד עֶלֶם –
וְעַל רֹאשׁ הַר נִצַּבְתִּי וָאֵרֶא הַצֶּלֶם,

הַצֶּלֶם הַגָּדוֹל עַד בִּלְתִּי כָל חֵקֶר:
„אָנֹכִי", הוּא קוֹרֵא „אָנֹכִי הַשֶּׁקֶר!"

וּבְיָדוֹ הַקַּרְדֹּם – וּכְבָרָק בָּאֶמֶשׁ
יְנוֹצֵץ בְּלַהֲטוֹ לְנָגְהוֹת אוֹר שֶׁמֶשׁ.

וְהַצֶּלֶם הַגָּדוֹל – הוֹי אֵימָה וּפֶגַע! –
רַק יִגְדַּל, רַק יִגְדַּל מֵרֶגַע לְרֶגַע.

וְעִמּוֹ הַקַּרְדֹּם גַּם הוּא יִגְדַּל כָּכָה!
עַד אֶפֶס עוֹד מָקוֹם מִדָּתוֹ אָרְכָה.

מַה גָּדוֹל הַצֶּלֶם עַד שְׁמֵי הָרָקִיעַ
כְּבָר עָלָה בְגָבְהוֹ, כְּבָר רֹאשׁוֹ הִגִּיעַ.

וּמְלֹא אַפְסֵי תֵּבֵל וּמְלֹא כָּל הָאָרֶץ,
וּשְׁאוֹל וְשָׁמַיְמָה הוּא יִפְרֹץ כְּבָר פָּרֶץ.

וּבְיָדוֹ הַקַּרְדֹּם – הוֹי אֵל בַּשָּׁמַיִם!
אֵי יִהְיֶה הַמָּקוֹם, אֵי יִמְצָא יָדַיִם

הַקַּרְדֹּם הַנּוֹרָא הַלָּז אִם עֲדֶנָה
אֵין אַחֲרִית לַמִּדָּה וַאֲנִי לֹא אֶרְאֶנָּה?

מַה גָּדוֹל הַצֶּלֶם! רַק זָהָב נִסְכֵּהוּ,
רַק זָהָב, רַק זָהָב הָרֹאשׁ וְיַרְכֵּהוּ.

וּצְלָמִים הַקְּטַנִּים מִסָּבִיב יִשְׁכָּבוּ,
כִּי אַחֲרֵי הַכֹּתֶם הַשְּׁבָבִים נֶעֱזָבוּ.

וְהֵם אֶל כָּל פִּנָּה וּפֵאָה נִפְזָרוּ.
אָז שָׁרַק הַגָּדוֹל – וְאָז הִתְעוֹרָרוּ

גַּם הֵמָּה כְּרֶגַע מִמָּקוֹם שָׁם שָׁכָבוּ;
הִתְלַקְּטוּ, הִתְקַבְּצוּ אַף קָרְבוּ, קָרָבוּ

כָּל עֶצֶם אֶל עֶצֶם, כָּל שֶׁבֶר אֶל שֶׁבֶר
וַיְחִיוּ מִקִּבְרָם אַף נִצְּבוּ בְּחָבֶר.

מַה גָּדוֹל הַמַּחֲנֶה פֹּה יַחְדָּו אָרְחוּ!
וּצְלָמִים חֲדָשִׁים מֵעָפָר יִצְמָחוּ

מֶרֶגַע לְרֶגַע; אַף הֵם עוֹד יַעֲמִידוּ
רַק דּוֹרוֹת חֲדָשִׁים וּבְצַלְמָם יוֹלִידוּ.

וְהַצֶּלֶם הַגָּדוֹל עוֹד עוֹמֵד מִלְמַעְלָה!
כָּל רַעְיוֹן בּוֹ חֹשֶׁךְ, כָּל הֶגֶה — רַק לַיְלָה.

וּכְבָר גַּם אֶת יָדוֹ הַגְּדוֹלָה הֵנִיעַ, —
וּבְיָדוֹ הַקַּרְדֹּם, — וְהוּא כְבָר הִגִּיעַ

עַד מָקוֹם שָׁם כָּל קֹדֶשׁ... הַצִּילוּ! הַצִּילוּ!
הוֹי חִישׁ, רַק הַקַּרְדֹּם מִיָּדוֹ הַפִּילוּ!

הוֹי אָקוּם גַּם אֲנִי, וַאֲנִי גִבּוֹר עֶלֶם,
אֲנַסֶּה, אֶלָּחֵם וְאַכֶּה בַּצֶּלֶם!

III.

וָאִיקָץ. — אַבְרָהָם! הוֹי שְׁפֹךְ נָא רוּחֲךָ
עַל עֶלֶם אֵין אוֹנִים וָכֹחַ;
אָז תָּבֹא גַּם אַתָּה בָּזֹאת לִמְנוּחָתֶךָ,
אָז אֶמְצָא גַּם אֲנִי מָנוֹחַ.

חַזְּקֵנִי נָא, אֵלִי, כַּיּוֹם רַק הַפַּעַם
וּתְהִי נָא כַּבַּרְזֶל לִי זְרוֹעַ,
וְרוּחִי כָּאֵשׁ בִּי וְקוֹל לִי כָּרַעַם –
אָז יָדִי אֱלִילִים תָּרֹעַ.

אָז אַכֶּה, אָז אֶתֹּשׁ וָאֶתֹּץ אֵין חֵקֶר,
וּמָגוֹר לֹא אֵדַע וּפַחַד!
אֲדִיקֵם, אֲרִיקֵם מִבֹּקֶר עַד בֹּקֶר,
וּקְטַנִּים וּגְדוֹלִים גַּם יָחַד.

אַשְׁמִידֵם עַד תֻּמָּם, אֲאַבִּידֵם בָּרֶצַח
עַד אֵדַע כִּי תַמּוּ כֻּלָּמוֹ;
וַאֲנִי אִם אֲכַלֵּם, אָז אֵדַע: לָנֶצַח
לֹא יִחְיוּ עוֹד אַחֲרֵי מוֹתָמוֹ.

כֵּן אֶעֱשֶׂה לָהֶם – וּמִכֻּלָּם הַפֶּסֶל
הַגָּדוֹל לָאָרֶץ אַכְרִיעַ;
וַאֲנִי לֹא אֶחְמֹלָה, לֹא אֶעֱשֶׂה הַכֶּסֶל,
עַד אִתּוֹ לִשְׁאוֹלָה אַצִּיעַ.

וְדוֹרוֹת יָבֹאוּ וּבָנִים יִוָּלְדוּ
יְמַלְאוּ גַּם הֵמָּה אַחֲרֵינוּ;

וְיֶתֶר הַפְּסִילִים שֶׁעוֹד לֹא נִשְׁמְדוּ,
יַשְׁמִידוּ אַחֲרֵינוּ בָּנֵינוּ;

וּבְנֵיהֶם אַחֲרֵיהֶם—אַבְרָהָם אָבִינוּ!
שׁוּר, דּוֹרוֹת חֲדָשִׁים הֵן קָמוּ,
וְלַעֲשׂוֹת קַרְדֻּמִּים חֲדָשִׁים יָבִינוּ,
וּבְקַרְדֻּמִּים אֵלֶּה יִלָּחֵמוּ.

וּבְקַרְדֻּמִּים אֵלֶּה אֱלִילִים יַשְׁמִידוּ
גְּדוֹלִים וּקְטַנִּים גַּם יַחַד,
עַד כָּלָה אוֹתָמוֹ מֵאֶרֶץ יַאֲבִידוּ
עַד בִּלְתִּי יוֹתִירוּ אַף אֶחָד.

חֲלוֹם הַכַּלִּיף וּפִתְרוֹנָיו.

(משל קדמוני לדור אחרון).

כַּלִּיף הָיָה בָּאָרֶץ, הַכַּלִּיף עֶבֶד־אוּר־שְׁלֹמֹה,
וַיְהִי הוּא יָשֵׁן שְׁנָתוֹ. וַיַּחֲלֹם וַיַּרְא בַּחֲלֹמוֹ:
וְהִנֵּה עֵץ רַב עֲנָפִים, גָּבֹהַּ חֲמִשִּׁים אַמָּה,
צוֹמֵחַ מִן הָאָרֶץ וְעוֹלֶה בְּאוֹר הַחַמָּה.
וּפִתְאֹם מִן הַמִּדְבָּר רוּחַ סְעָרָה עוֹלָה,
רוּחַ קֶטֶב סוֹעָה, חֲזָקָה מְאֹד וּגְדוֹלָה,
וַתָּנַע אֶת הָעֵץ אַחַת אָנָה וְאַחַת אָנָה,
כַּאֲשֶׁר יָנִיד אִישׁ בְּיָדוֹ מַקֵּל יַד אוֹ קָנֶה.
אָז שַׁחוּ כָּל עֲנָפָיו יַחְדָּו תַּחַת עֻלָּם,
אָז שְׁפָלוּ, נָפְלוּ אַרְצָה. אָז נִשְׁבְּרוּ כֻלָּם, כֻּלָּם,
כָּל עָנָף עִם יוֹנְקוֹתָיו. כָּל עָנָף עוֹד עִם בַּדּוֹ.
וְלֹא נוֹתַר מִן הָעֵץ בִּלְתִּי גִזְעוֹ רַק לְבַדּוֹ.

הַכַּלִּיף קָם בַּבֹּקֶר. הַכַּלִּיף עֶבֶד־אוּר־שְׁלֹמֹה,
וַיִּקְרָא אֶת חֲכָמָיו וַיְסַפֵּר לָהֶם אֶת חֲלֹמוֹ.

אָז קָם רַב מָג הָאַשָּׁף, הוּא הָאִישׁ הַפּוֹתֵר
הַגָּדוֹל מִכָּל אֶחָיו, כִּי הוּא הִתְחַכֵּם יוֹתֵר,
וַיִּקְרָא בְּקוֹל וַיֹּאמַר: „עֵין זֶה אוֹתְךָ יְלִיף
כָּל מַה שְּׁאֵלָה עֹשֶׂה! יִתְבַּשֵּׂר אֲדוֹנִי הַכַּלִיף:
כָּל אַנְשֵׁי בְּנֵי מִשְׁפַּחְתְּךָ יָמוּתוּ עַל פָּנֶיךָ,
כָּל קְרֹבֶיךָ וּגְאֹלֶיךָ בְּחַיֶּיךָ לְעֵינֶיךָ!"

שָׁמַע הַכַּלִיף וַיִּרְגַּז, וַיִּקְרָא אֶת עֲבָדָיו
וַיְצַוֵּם: קְחוּ הַפּוֹתֵר וּפִשְׁטוּ אֶת בְּגָדָיו
וְרִמְסוּ עַל בִּטְנוֹ אֹתוֹ, וְגַם בַּעֲרָבוֹת רַכּוֹת
חִלְקוּ לוֹ בְּכֹחַ מֵאָה וְאַחַת מַכּוֹת,
וּמֵאָה וְאַחַת הַכּוּ בְּמַטֶּה גַם עַל רַגְלוֹ
הַיְמָנִית, וְיֵדַע הָאִישׁ כִּי קְסָמִים לוֹ וּמָג לוֹ!

אָז פָּנָה מִשָּׁם הַכַּלִיף, הַכַּלִיף עֶבֶד־אוּר־שְׁלֹמֹה,
וַיִּקְרָא לַפּוֹתֵר שֵׁנִי וַיְסַפֵּר לוֹ אֶת חֲלֹמוֹ.

הַחַרְטֹם כָּרַע וַיֹּאמַר: „יְחִי הַכַּלִיף לְעוֹלָם!
חָכָם הַכַּלִיף מֵאָדָם וַאֲנִי רַק כְּסִיל וְגוֹלָם;
וְאוּלָם יֵדַע נָא כַלִּיפִי: כַּלִּיפִי יַרְבֶּה יָמִים
מִכָּל שְׁאֵרוֹ אֲשֶׁר עִמּוֹ אֶלֶף כָּכָה פְּעָמִים,
וְהֶאֱרִיךְ מִכָּל לִחְיוֹת, עַד זִקְנָה יַאֲרִיךְ וְשֵׂיבָה,

כַּאֲשֶׁר יַאֲרִיךְ מֵעֲנָפָיו גֶּזַע הַמַּצֵּבָה.
הִנֵּה זֶה דְבַר הַחֲלֹם.—יְחִי הַכַּלִּיף לְעוֹלָם!
וְהַכַּלִּיף הָכָם מֵאָדָם וַאֲנִי רַק כְּסִיל וְגוֹלָם!"

שָׁמַע הַכַּלִּיף וַיִּשְׂמַח וַיָּגֶל וַיָּאֶר פָּנָיו
לָאִישׁ הַפּוֹתֵר הֶחָכָם, הוּא הַמָּג הֶעָנָו,
וַיְצַו עֲבָדָיו לֵאמֹר: „תְּנוּ לוֹ גְמַלִּים חֲמִשִּׁים,
נַעֲרִים תְּנוּ לוֹ שְׁלֹשִׁים וּפָרִים מֵאָה וְשִׁשִּׁים,
וְשִׁקְלֵי זָהָב טָהוֹר כַּמָּה וְכַמָּה אֲלָפִים
וּבַחוּצוֹת הָעִיר קִרְאוּ לְפָנָיו: רַב הָאַשָּׁפִים,
וְיֵדְעוּ כָּל יֹשְׁבֵי בַגְדַּד, כִּי חָפֵץ אֲנִי בִיקָרוֹ,
כִּי הֵטִיב מְאֹד לִפְתֹּר, כִּי הִשְׂכִּיל בְּמַאֲמָרוֹ!"

וּבַחֲצַר הַכַּלִּיף אִישׁ, וְהוּא אִישׁ תָּם וְנָבָר,
אֲשֶׁר שָׁמַע מֵרֵאשִׁיתוֹ וְעַד אַחֲרִיתוֹ כָּל הַדָּבָר,
וְלֹא יָכוֹל עוֹד הִתְאַפֵּק וַיֹּאמֶר: „הוֹי אֵל נוֹרָא!
מַה פֵּשֶׁר כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה? הֵן לִכְאוֹרָה
רַק רַעְיוֹן אֶחָד בִּטְּאוּ הַפּוֹתְרִים גַּם שְׁנֵיהֶם,
גַּם הָרִאשׁוֹן וְגַם הַשֵּׁנִי, וּכְפִי הַנִּרְאֶה אֵין בֵּינֵיהֶם
אֶלָּא שִׁנּוּי לָשׁוֹן לְבַדּוֹ, וְאִם אֵפוֹא עַל כָּכָה
זֶה יוּסַר וְיֵעָנֵשׁ וְזֶה יִשָּׂא כָּל בְּרָכָה?"

וְשָׁם גַּם אִישׁ „מְבַקֵּר" הַכּוֹתֵב לְכִתְבֵי עִתִּים,
אִישׁ הַמַּשְׁלִיךְ עַל כְּבִיבָיו דִּבְרֵי תוֹרָה כַּפִּתִּים,
וַיַּעֲנֵהוּ זֶה וַיֹּאמֶר: „הוֹי יְדִידִי הַתָּמִים!
שְׁמַע אֵת אֲשֶׁר אֹמַר: דַּע כִּי לִפְעָמִים
לֹא הַתֹּכֶן הוּא הָעִקָּר בִּלְתִּי אִם הַצּוּרָה,
לֹא הַנֶּאֱמָר לְכְשֶׁעַצְמוֹ וּבִלְבַד שֶׁיְּהֵא כְּשׁוּרָה,
לֹא מַה שֶּׁתֹּאמֶר, רַק אֵיךְ שֶׁתֹּאמֶר הַדְּבָרִים –
חֹק הוּא לְחַרְטֻמִּים וְגַם לְכוֹתְבֵי הַמַּאֲמָרִים".

דָּנִיֵּאל בְּגוֹב הָאֲרָיוֹת.

מִן הָאָדָם אָנֹכִי נִמְלָט, מִן הַחַיָּה
הָרָעָה מִכָּל־הַחַיּוֹת,
וַאֲלֵיכֶם אָנֹכִי נִמְלָט,
פְּרִיצֵי־הַחַיּוֹת בַּגּוֹב הַזֶּה;
פֹּה הִנֵּה יוּנַח־לִי...
פֹּה, יָדַעְתִּי מָעוֹן לַחַיָּה
וְאָדָם אֵינֶנּוּ –
בְּרוּכָה לִי תִהְיֶה הַחַיָּה בַּיָּעַר!

וּבְהָנִיק הַכְּפִירָה גוּרֶיהָ,
עֵת דִּמְדְּמֵי־עֶרֶב עוֹטֶה כָל־הַסְּבַךְ
וְנִרְדָּם הַיָּעַר, –
וְהֶחֱלִיקָה הַכְּפִירָה בַּעֲמָתָם
וְסִפְּרָה לְגוּרֶיהָ כָּל־הַנּוֹרָאוֹת וְהַבַּלָּהוֹת
אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה הָאָדָם לָאָדָם,
וַאֲשֶׁר רַק הָאָדָם יַעֲשֶׂה כָּמוֹהָן,

וַאֲשֶׁר לֹא תַעֲשֶׂה כְּמוֹהֶן כָּל־חַיָּה —
וְשָׁמְעוּ הַגּוֹרִים וּפָעֲרוּ אֶת־לוֹעָם
וְנִשְׁמְטוּ שְׁדֵי הַכְּפִירָה מִבֵּין־שִׁנֵּיהֶם
וְנוֹתַר הֶחָלָב עַל־לְשׁוֹנָם
וְהָאָמֵן לֹא יַאֲמִינוּ.

כִּי יֶלֶד הָיִיתִי עִם־אֲבוֹתַי —
אֵי עַתָּה אֲבוֹתַי? אֵי אָבִי? אֵי אִמִּי?
וְהַמַּרְאוֹת אֲשֶׁר רָאִיתִי
בַּיָּמִים הָהֵם הַנּוֹרָאִים,
כַּעוֹפֶרֶת צָלְלוּ בְנִשְׁמָתִי,
וְהֵם נִצָּבִים לְפָנַי,
נִצָּבִים תָּמִיד, תָּמִיד,
וַאֲנִי לֹא קְרָאתִים.
הַיְדַעְתֶּם אֵי אָבִי? הַיְדַעְתֶּם אֵי אִמִּי?
בִּרְאוֹתִים בַּפַּעַם הָאַחֲרוֹנָה,
רָאִיתִי רַק קָדְקֹד
מָעוּךְ וְכָתוּת וְנָקוּב וּמְרֻסָּק,
וּרְצוּצָה הָרַקָּה הָאַחַת,
וִיתֵדוֹת תְּקוּעוֹת בְּתוֹךְ הָרַקָּה,
וּמְדֻבָּק הַקָּדְקֹד לְמַפְלֵי בָשָׂר

אֲשֶׁר לוֹ יֵאָמֵר גוּף –
זֶה הָיָה אָבִי;
וְאִמִּי רָאִיתִי:
צְרוֹר בָּשָׂר מוּבָס טוֹבֵל בַּדָּם
עַל יָרֵךְ נוֹפֶלֶת וּבֶטֶן שְׁסוּעָה,
אֲשֶׁר לֹא־יֻכַּר מַרְאֵהוּ,
וְלֹא יֻכַּר מַה־מַּעְלָה וְלֹא יֻכַּר מַה־מַּטָּה
וּמֻשְׁלָךְ בֵּין שִׁבְרֵי בַּיִת אֲשֶׁר הָרוּס –
וַיֹּאמְרוּ לִי: אִמֶּךָ!
וְאָחִי רָאִיתִי, אַךְ הוּא לֹא רָאָנִי:
שְׁתֵּי עֵינָיו נִקָּרוֹת!
וְאֵלָיו הָלַכְתִּי, אַךְ הוּא לֹא לִקְרָאתִי:
שְׁתֵּי רַגְלָיו כְּרוּתוֹת;
וְאוֹתוֹ חִבַּקְתִּי, אַךְ הוּא לֹא חִבְּקָנִי:
שְׁתֵּי יָדָיו קְצוּצוֹת;
וְאֵלָיו דִּבַּרְתִּי, וְהוּא לֹא עֲנָנִי:
לְשׁוֹנוֹ כְרוּתָה –
אַךְ הוּא עוֹדוֹ חָי:
וְאָחוֹת לִי הָיְתָה – אַל נָא לַאֲחוֹתִי
אַל אוֹתִי תִשְׁאָלוּ –

כִּי דָבָר לֹא אַגִּיד.
לוּ כָבְתָה הַשֶּׁמֶשׁ בַּמָּרוֹם
וּמָשַׁל הַחשֶׁךְ לָעוֹלָם,
וְלֹא רָאָה אִישׁ
בְּהַאֲדִים פָּנַי עַל חֶרְפַּת בֵּית אָבִי;

וּבְהָנִיק הַכְּפִירָה לְגוּרֶיהָ
בֵּין־הָעַרְבַּיִם,
וְסִפְּרָה לַיּוֹנְקִים הַקְּטַנִּים
הַנּוֹרָאוֹת וְהַבַּלָּהוֹת —
וְשָׁמְעוּ וְלֹא יַאֲמִינוּ;

כִּי לָקְחוּ הֶהָרוֹת, זוּ אוֹצַר הַבְּרָכָה,
הַחֵיק אֲשֶׁר יִשָּׂא הַחַיִּים הַחֲדָשִׁים
וְרוֹקֵם צִיץ עָנוֹג בְּמִסְתָּר וָרַךְ,
וּמוֹרָא הוֹד עָלָיו כְּהֵיכַל הַקֹּדֶשׁ
מֵאָז וְלַכֹּל —
וּבְמוֹטוֹת עֵץ נִגְּפוּ אֶת־בְּשָׂרָן בְּנֵי־אָדָם
יְלוּדֵי אִשָּׁה גַּם הֵם,
עַד כִּי הִתְבַּקְּעוּ וַתֵּצֵא שִׁלְיָתָן;
כִּי לָקְחוּ יְלָדִים, זוּ תָכְנִית כָּל תֻּמָּה,
שֶׁאֵינָם יוֹדְעִים לָמָּה

וּבְשֶׁלָּמָה אֵינָם יוֹדְעִים
וְהַנַּעֲלָה אֵינָם יוֹדְעִים, —
זֶה פֶּרַח הַתִּקְוָה לֶעָתִיד לֹא־נוֹלָד
מֵאָז וְלַכֹּל —
וּמֵעַל פְּנֵי גַּגּוֹת, וְיָדָם לֹא רָגְזָה
הִשְׁלִיכוּם וַיְנַפְּצוּם חַיִּים לָאָרֶץ;
כִּי לָקְחוּ הַמֵּתִים, זוּ גַּם בַּמִּדְבָּר,
פְּרָאִים בַּמִּדְבָּר,
עוֹמְדִים לִפְנֵיהֶם בִּרְעָדָה
וְלִפְנֵי הוֹד מוֹרָאָם,
וַיְנַבְּלוּם וַיִּתְעַלְּלוּ בָם וַיְחַלְּלוּם
עַד־בִּלְתִּי הַגִּיד —
אֶת זֶה עָשָׂה אָדָם לְאָדָם כָּמוֹהוּ!

וַאֲנִי אֲלֵיכֶם בָּאתִי, פְּרִיצֵי הַחַיּוֹת,
פָּלִיט מְעֻנֶּה וּמְרֻדָּף וְנִגָּף
וְכָל עוֹד בִּי נְשָׁמָה;
פֹּה אוּלַי יוּנַח לִי...
וְלוּ בַּכַּף הָאַחַת יִהְיוּ רַחֲמֵי אָדָם
וְלוּ בַּכַּף הַשֵּׁנִית אַכְזְרִיּוּת הַיְתוּ טֶרֶף;
אֶפְּלָה נָא בְּיַד אַכְזְרִיּוּתְכֶן, הַחַיּוֹת,
וּבְיַד רַחֲמֵי אָדָם אַל נָא אֶפֹּלָה!

וּבְהִתְאַכְזְרְכֶן לִי אַתֶּן,
וְיָדַעְתִּי לְכָל־הַמְּעָט:
אֶת זֹאת עָשְׂתָה חַיָּה רָעָה בַּיָּעַר!

פילטונים.

*

*) לוּחַ! מַה־ מֵּעֵת? לוּחַ! מַה־ מֵּעֵת?
הֲתָחוּשׁ עֲתִידוֹת? הֲתַגֵּד לִי אֵת
אֲשֶׁר יִקְרֶה אוֹתָנוּ בְּמֶשֶׁךְ הַשָּׁנָה?
הֵן בְּיָדְךָ נִצְפְּנוּ הָעִתִּים הַבָּאוֹת,
מִפִּיךָ הֵן יֵצֵא הַטּוֹב עִם הָרָעוֹת
וּפְקֻדַּת כָּל בָּא מִמְּךָ לֹא נִצְפָּנָה;
אַתָּה יוֹדֵעַ כָּל רָזֵי הָרוּחוֹת,
אִם חַם אוֹ קַר יִהְיֶה, אִם גֶּשֶׁם אוֹ שֶׁלֶג
אִם סְעָרוֹת וּזְוָעוֹת, אִם שֶׁקֶט וּמְנוּחוֹת,
בְּיָדְךָ הֵן הֵמָּה כְּמֵימֵי הַפֶּלֶג;
אַתָּה יוֹדֵעַ עֶת־בֹּא וְעֶת־צֵאת–
לוּחַ! מַה־מֵּעֵת? לוּחַ! מַה־מֵּעֵת?

הֲתִהְיֶה הַשָּׁנָה שְׁנַת שָׁלוֹם וּבְרָכָה?
הַחֳדָשִׁים כְּסִדְרָם הַיָּמִים כַּהֲלָכָה?...

---

*) השירים הפיליטוניים האלה נדפסו בתור הקדמה ל„לוחות" אחיאסף.

הֲתִהְיֶה הַשָּׁנָה שְׁנַת אֹכֶל וָשֹׂבַע,
סְאָה־סֹלֶת בְּשֶׁקֶל עִם שְׂעֹרִים סָאתַיִם?
אוֹ לְהֵפֶךְ, חָלִילָה, קֹמֶץ אוֹ רֶבַע
קַב הַדִּבְיוֹנִים מָנֶה אוֹ מָאתַיִם?
וּמְחִיר רֹאשׁ־חֲמוֹר? וּמְחִיר חֲמוֹרָתַיִם
מַה־יִּהְיֶה בַּשָּׁנָה הַבָּאָה עָלֵינוּ?
הַשְּׁמֹנִים כֶּסֶף, כַּכָּתוּב בַּפָּסוּק?
הֲתִהְיֶה הַשָּׁנָה שְׁנַת שִׁפְעַת עֲסָקִים?
כָּל אֶחָד וְאֶחָד שָׁקוּעַ וְעָסוּק
בְּרֹבֵי עִנְיָנָיו הָעוֹלִים עַד שְׁחָקִים,
וְהוּא בֹּנֶה סֻלָּם הַמֻּצָּב לָאָרֶץ
וְרֹאשׁוֹ מַגִּיעַ עַד שְׁמֵי הַשָּׁמַיִם?
אוֹ תִהְיֶה הַשָּׁנָה שְׁנַת פְּלֵטַת בַּנְקְרוֹטִים,
שְׁנַת גֶּזֶל וּלְקִיחָה וְשֹׁד בַּצָּהֳרָיִם,
שְׁנַת עֶקֶר וּמְבוּסָה וּמְהוּמוֹת וּשְׁמָטוֹת
עִם שִׁעְבּוּד קַרְקָעוֹת וְיֶתֶר הַשְּׁטוֹת
הַגְּלוּיוֹת וִידוּעוֹת וּנְהוּגוֹת בָּאָרֶץ?
הֲמִצִּדְּךָ יִפּוֹל אֶלֶף וּמִימִינְךָ רְבָבָה
וּשְׁאֵרִיתָם תְּחַיֶּה בִּצְדָקָה וּנְדָבָה?...
הֲיִוָּלְדוּ חֲכָמִים יוֹתֵר מִשּׁוֹטִים
בַּשָּׁנָה הַזֹּאת הַבָּאָה עָלֵינוּ?

אוֹ אוּלַי, חָלִילָה – לְכוּ וְקִרְאוּ תְהִלִּים! –
אוּלַי חָלִילָה, תִּרְאֶינָה עֵינֵינוּ
שִׁשִּׁים בַּכֶּרֶם הָאֶחָד אֱוִילִים?...

לוּחַ! מַה־מֵּעֵת? לוּחַ! מַה־מֵּעֵת?
הֲתִהְיֶה הַשָּׁנָה שְׁנַת שָׁלוֹם וְשַׁלְוָה,
בְּלִי פֶרֶץ וּצְוָחָה, בְּלִי תִגְרָה וְעַלְוָה?
אוֹ תִהְיֶה הַשָּׁנָה שְׁנַת חֶרֶב נוֹקֶמֶת,
שְׁנַת רַעַשׁ וּזְוָעָה וְאִבְחַת מִלְחֶמֶת,
וְנִצַּבְנוּ כֻּלָּנוּ בֵּין הַחַי וְהַמֵּת?...

לוּחַ! מַה־מֵּעֵת? לוּחַ! מַה־מֵּעֵת?
הֲתִהְיֶה הַשָּׁנָה הַבָּאָה שְׁנַת כֹּשֶׁר
לְאַהֲבַת עֲבוֹדָה בִּצְדָקָה וָיֹשֶׁר
עֲבוֹדָה הַנַּעֲשָׂה בְּמַעְדֵּר וְאֵת?
הֲתִהְיֶה הַשָּׁנָה שְׁנַת מַזָּל וָאֹשֶׁר
לִפְרִי הָאֲדָמָה וּלְזִמְרַת הָאָרֶץ?
אוֹ אוּלַי, חָלִילָה, יַעֲלוּ הָעַתּוּדִים
לָגוּר בַּחֲרָמוֹת וּלְהָבִיא בַפֶּרֶץ
נְקִיִּם וּתְמִימִים מִבְּנֵי־הַיְּהוּדִים?...

לוּחַ! מַה־מֵּעֵת? — הֲיִהְיוּ הַיָּמִים
יְמֵי כִשְׁרוֹן הָרוּחַ לִגְדוֹלֵי הַחֲכָמִים?
אוֹ תִהְיֶה הַשָּׁנָה הַזֹּאת שְׁנַת בַּצֹּרֶת
לְדִבְרֵי הַסִּפְרוּת וְלַסּוֹפְרִים וּ„מוֹ"לִים"?
הֲתִהְיֶה הַשָּׁנָה שְׁנַת מִשְׁפָּט בִּקֹּרֶת
לַזְּקֵנִים הַיֹּרְדִים וּצְעִירִים הָעֹלִים?
הֲיָקוּם עוֹד אִישׁ שֶׁיָּבֹר הַפְּסֹלֶת
מִתּוֹךְ כָּל הָאֹכֶל, לָשׂוּם רַק סֹלֶת?
אוֹ תִהְיֶה שְׁנַת נְעָרִים הַכּוֹתְבִים וּמוֹחֲקִים,
הָעֹלִים בְּחָזְקָה וְאִישׁ אָחִיו דּוֹחֲקִים
וְצָצִים מִן הָאָרֶץ יוֹם יוֹם כִּפְטְרִיּוֹת
אַנְשֵׁי מַאֲמָרִים וְקָרֶסְפּוֹנְדֶנְצִיּוֹת?
הֲיָקוּמוּ עוֹד בָּנוּ מְשֹׁרְרִים חֲדָשִׁים,
מְגַבְּבֵי הַמִּלִּים וְעֹשֵׂי הַחֲרוּזִים,
הַכּוֹתְבִים רַק רָמוּת וּדְבָרִים הַקָּשִׁים
וּבֹחֲרִים לְעַצְמָם אֵיזֶה חִתּוּךְ הַדִּבּוּר,
לְהַטִּיל בּוֹ אֵימָה עַל כָּל הַצִּבּוּר
וּמְבַקְשִׁים לְנַפְשָׁם רַק אֶת הַזּוּזִים?
הֲתִהְיֶה הַשָּׁנָה שְׁנַת תַּחֲרוּת וְקִנְאָה,
מַלְשִׁינוּת וּמְסִירָה וּמְרִיבָה וְשִׂנְאָה,
לַחֲטוֹף אִישׁ אִישׁ מִפִּי רֵעֵהוּ —
אֶת אָכְלוֹ בְּעוֹדוֹ כְבָר בֵּין שִׁנֵּיהוּ?...

לוּחַ! מַה־מֵּעֵת? – אֵי חָכְמָה בַּטְּחוֹת,
כִּי יְעַשֵּׁר עוֹד אִישׁ מִפְּסָלְתָּן שֶׁל לוּחוֹת?
אוֹ אוּלַי כְּבָר יָצָא עָלֵינוּ הֶחָרוֹן
שֶׁלּוּחוֹת וְשִׁבְרֵי לוּחוֹת נָנִיחַ בָּאָרוֹן?..

לוּחַ! מַה־מֵּעֵת? לוּחַ! מַה־מֵּעֵת?
הֲתָחוּשׁ עֲתִידוֹת? הֲתַגֵּד לִי אֵת
אֲשֶׁר יִקְרֶה אוֹתָנוּ בְּמֶשֶׁךְ הַשָּׁנָה? –
הַנְּחָלִים יִשְׁטֹפוּ, הַמַּיִם יָסוּפוּ,
הַיָּמִים יִמָּשְׁכוּ, הַצִּפֳּרִים יָעוּפוּ,
וּלְפִתְרוֹן נְחַכֶּה – עַד אָנָה? עַד אָנָה?

---

* *
*

פִּתְחוּ לִי! פִּתְחוּ! אָנֹכִי הַ״לּוּחַ״! —
בִּימֵי כָל הַשָּׁנָה רַק אָנוּד, אָנוּעַ,
אֲשׁוֹטֵט בָּאָרֶץ, אֲסוֹבֵב בִּמְדִינוֹת,
בֵּין קוֹרְאִים נִכְבָּדִים, בֵּין קוֹרְאוֹת עֲדִינוֹת
(יָפוֹת, כַּמּוּבָן, כָּאוֹר הַזָּרוּעַ),
וּפַעַם בַּשָּׁנָה — תְּנוּ־לִי, אָנוּחַ,
אַרְגִּיעַ בֵּינֵיכֶם, אֶשְׁאַף־נָא רוּחַ,
עַד נַפְשִׁי אֲשׁוֹבֵב, עַד בָּלְעִי הָרֹק,
וּבְאָזְנֵיכֶם, אַחַי, אֲסַפְּרָה אֶל־חֹק
אֶת־כָּל שֶׁרָאִיתִי — —
— תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ?
לֹא! כִּי בְמַחֲשָׁךְ וּבְשׁוֹאָה וָאֶמֶשׁ!

— אֵי מִזֶּה תָבֹא?
מִמְּדִינוֹת רְחֹקוֹת,
שֶׁשָּׁם כָּל הַיּוֹם רַק מַחֲלֹקוֹת, מַחֲלֹקוֹת

(וּבְכֵן וְתָבִינוּ כִּי מִתְּחוּם הַיְהוּדִים!)
שֶׁשָּׁם עַל כָּל פֵּאָה עֲנִיִּים מְרוּדִים
(וּבְכֵן וְתָבִינוּ כִּי מִתְּחוּם הַיְהוּדִים!)
שֶׁשָּׁם כָּל הַיּוֹם רַק נִרְגָּנִים, מַלִּינִים,
כּוֹתְבֵי פַּסְקְוִילִים כָּל יוֹם וּמַלְשִׁינִים
(וּבְכֵן הוּא בָּרוּר: מִתְּחוּם הַיְהוּדִים!) —
הוֹי, אַחַי, יָגַעְתִּי, הוֹי, אַחַי, עָנִיתִי!
הָבָה אֲסַפְּרָה אֶת כָּל שֶׁרָאִיתִי:

רָאִיתִי „גְבִירִים" — סוֹחֲרִים בְּסוּקָר
בְּקִיוֹב הָעִיר, וּבְאוֹדֶסָּה בִּתְבוּאָה,
וּבְלָאדְז וּבְוַרְשׁוֹי הֵם עוֹסְקִים בִּשְׁטָרוֹת
לְרִבּוֹא רְבָבוֹת, עַד כִּי לֹא יֻכַּר
דַּל מִפְּנֵי עָשִׁיר, כִּי רַק עַל הַנְּיָרוֹת
כְּתוּבִים וַחֲתוּמִים לָהֶם הָאוֹצָרוֹת
שֶׁבְּקֻפּוֹת שֶׁל בַּרְזֶל, עַד כִּי בִשְׁבוּעָה
אִם הַבְטֵחַ יַבְטִיחוּ — מִי נַפְשׁוֹ שׁוֹקֵקָה
כִּי מָחָר לֹא יִהְיֶה יוֹם הַטּוֹב, יוֹם הַפְּלֵטָה?
וּגְבִירִים הָאֵלֶּה בְּרִכְבֵי תִפְאֶרֶת
וּבְסוּסִים נוֹכְעִים וּבְעֶגְלוֹת צַבִּים
(לֹא סוֹד הוּא, אַחַי! בְּיָמֵינוּ הֲלֹא
רוֹצֶה כָּל אָדָם בְּצָב שֶׁלּוֹ

מִתִּשְׁעָה צַבִּים שֶׁל הָאֲחֵרִים)!
וּמְשָׁרְתִים לָהֶם וַעֲבָדִים מָה רַבִּים –
(כִּי הִתְגָּאוּת עַל גַּפֵּי מְרוֹמֵי הַקֶּרֶת
הֵם אֹהֲבִים, אִם הֵמָּה בָּאָרֶץ גַּם גֵּרִים;) —
וְהָיָה אִם יִגַּשׁ אֶל אֶחָד מֵהֵמָּה
אִישׁ אֲשֶׁר יַזְכִּיר לָהֶם אֶת יִשְׂרָאֵל,
אוֹ דָבָר מִצָּרְכֵי הַכְּלָל כִּי יוֹאֵל,
אָז – אִי לְךָ כְּסִיל, אִי לְךָ בְּהֵמָה.
אִם רֶגַע הֶאֱמַנְתָּ, אִם רֶגַע קִוִּיתָ.
הָאֶבֶן עוֹנָה מִיָּמֶיךָ רָאִיתָ!

רָאִיתִי אֲנָשִׁים אִישׁ אָחִיו מְנַגְּחִים,
מְרִיבִים, מִתְעַשְּׁקִים כָּל יוֹם וּמִתְוַכְּחִים;
זֶה אוֹמֵר כָּכָה וָזֶה – דַּוְקָא כָכָה,
זֶה אוֹמֵר לָבָן וָזֶה – דַּוְקָא שָׁחוֹר,
זֶה הוֹלֵךְ לְפָנִים – שֶׁזֶּה בָּא לְאָחוֹר,
זֶה רוֹאֶה קְלָלָה בְּמָקוֹם שֶׁזֶּה בְרָכָה,
זֶה קוֹרֵא: אֱמֶת! יַעַן זֶה: עַרְבָא פָּרַח!
וְאֵלֶּה מַחֲרִיבִים מִשּׁוּם שֶׁאֵלֶּה טָרְחוּ –
וּבְמִדְמֶה שֶׁקָּהָל אוֹמֵר „יִתְבָּרֵךְ"

רַק יַעַן שֶׁיֹּאמַר הַחַזָּן „בָּרְכוּ״; —
— הַעֲדַת שִׁכּוֹרִים רָאִיתָ הַפַּעַם?
לֹא! חַכְמֵי יִשְׂרָאֵל הַמְדַבְּרִים בְּטַעַם!״

רָאִיתִי רַבָּנִים, רָאִיתִי אֶת צֹאנָם
וּבְהֶמְתָּם וּבְקָרָם הַדַּל שֶׁהֵם רוֹעִים
בִּמְקוֹמוֹת אֵין מִרְעֶה שֶׁשָּׁם הֵמָּה תוֹעִים
וּמְכַלִּים אֶת שְׁאֵרִית כָּל כֹּחָם וְאוֹנָם;
וְהַנְּפָשׁוֹת הַגַּסּוֹת הָרוֹדוֹת בָּהֵמָּה,
הַמְּדַקְדְּקוֹת בְּמִצְוֹת מְאֹד וּמְדַיְּקוֹת,
רוֹדוֹת בָּהֶם בַּחֲרוֹן אַף וְחֵמָה
בְּיָדָם הַחֲזָקָה וּבְתַרְיַ״ג הַנְּגִיקוֹ״ת
הַתְּלוּיוֹת בָּהּ — הוֹי, רַבָּנִים! רַבָּנִים!
הֲשַׂמְתֶּם אֶל לֵב? אִם שַׂמְתֶּם אֶל דַּעְתְּכֶם?
הֵן לֹא כַשָּׁעוֹת שֶׁעָבְרוּ זוּ שַׁעַתְּכֶם!
הֲיִרְבּוּ הַיָּמִים? תַּאֲרֹכְנָה הַשָּׁנִים
לַצֹּאן הָאֵלֶּה אִם כֵּן אַתֶּם עֹשִׂים?
הַבְּהֵמָה תַעֲשׂוּ אֵפוֹא אֶת־אָדָם?
וּמַה אִם יָבֹא הַיּוֹם עַל הָרֹעִים,
יוֹם „וְדָרַשְׁתִּי אֶת צֹאנִי מִיָּדָם״?

הָאָמְנָם...

רַב לָךְ! מַה עוֹד רָאִיתָ,
הַלּוּחַ, בְּטֶרֶם אֵלֵינוּ עָלִיתָ?

רָאִיתִי „מַשְׂכִּילִים" מַנְהִיגֵי הָאֻמָּה
(בְּחִנָּם, כַּמּוּבָן, מִבְּלִי קַחַת מְאוּמָה!
וְרַק שֶׁהֵם חַיִּים עַל חֶשְׁבּוֹן הַקָּהָל,
שֶׁהוּא אֶת הַסְּדָם מֵעוֹדוֹ לֹא שָׁאָל —)
הַמְּדַבְּרִים בְּדִמְעָה וּבְדַם תַּמְצִית לִבָּם
וּמְבַכִּים כָּל יוֹם וּבִדְחִילוּ וּרְחִימוּ
אֶת קוֹלָם לְעַמָּם תָּמִיד יַנְעִימוּ,
וּנְכוֹנִים הֵם תָּמִיד לָמוּת בְּאִבָּם
לְמַעַן הָעָם — — רָאִיתִי אוֹתָם
חַיִּים — חֵי נַפְשִׁי! — וּבְטֶרֶם מוֹתָם
וּבְרִיאִים וּשְׁלֵמִים; רַק לַיְלָה וְיוֹמָם
מְצַחֲקִים בְּוִינְ"ט הֵם כֻּלָּם בִּמְקוֹמָם!

רָאִיתִי הַסּוֹפְרִים — נְעָרִים בְּלַעַ"ז —
(אַךְ אַל נָא תֵרָגְנוּ כִּי מוֹצִיא אֲנִי לַעַז
עַל אוֹתָן הַבְּרִיּוֹת!) כּוֹתְבִים מַאֲמָרִים,
סִפּוּרִים וְשִׁירִים (וּבְיִחוּד רַק שִׁירִים!),

— —

הַגּוֹנְבִים אִישׁ אִישׁ מִמְּקוֹרוֹת זָרִים
וְנוֹתְנִים לַקּוֹרְאִים שֶׁאֵינָם מַכִּירִים
פְּרִי עֲמַל אַחֵר – וּבְחִצְפָּא יְתֵרָה
יִהְיוּ לְרָאשֵׁי הַסִּפְרוּת בִּמְהֵרָה!
יִהְיוּ לְמוֹלִ״ים, יִהְיוּ לְעוֹרְכִים,
שֶׁדָּבָר לֹא יַעֲשׂוּ בִּלְתִּי אִם כֹּרְכִים
בְּיַחַד, כַּאֲשֶׁר כֵּן עָשָׂה גַּם הִלֵּל,
אֶת כָּל מַה שֶּׁעָמְלוּ לִפְנֵיהֶם חֲבֵרִים,
וְהֵם דּוֹרְשִׁים הַכֶּסֶף – הוֹי, אַחַי! מִי פִלֵּל
כִּי יֵשׁ כֶּלֶב רוֹבֵץ עַל אַשְׁפַּת אֲחֵרִים?
וּמְבַקְּרִים בֵּינֵיהֶם – אַךְ אַל נָא בִּצְחוֹק! –
הָעֹשִׂים כָּל דָּבָר כַּדִּין וְכַחֹק,
וּמְחַקִּים אֶת סִגְנוֹן מְבַקְּרִים אֲמִתִּים
הַכּוֹתְבִים עוֹד דְּבָרִים שֶׁל טַעַם לְעִתִּים,
כִּמְזַיְּפֵי שְׁטָרֵי הַמְּדִינָה הַמְחַקִּים
עִם כָּל הַדִּקְדּוּקִים וְאַכִּ״ים וְרַקִּ״ים
אֶת הַסְּעִיף הַיָּדוּעַ עַל שְׁטָרָם גַּם הֵמָּה,
כִּי הַמְזַיֵּף שְׁטָר, וְשֻׁלַּח לַמֶּרְחַקִּים
לְאֶרֶץ גְּזֵרָה עַד עוֹלְמֵי עוֹלָמִים
(עַיֵּן „הַמֵּלִיץ" דַּף פְּלוֹנִי אַלְמוֹנִי

הַבִּקֹּרֶת שֶׁכָּתַב, לְמָשָׁל, מַר פְּלוֹנִי!) —
הֲתִהְיֶה עוֹד סִפְרוּת טְהוֹרָה וּשְׁלֵמָה,
אִם אֵלֶּה הֵם לָנוּ תַּלְמִידֵי חֲכָמִים?

רָאִיתִי חוֹתְמִים — מִי זֶה יוֹכִיחַ
אִם לֹא כְּבָר הִגִּיעוּ עִתּוֹת מָשִׁיחַ,
שֶׁשֶּׁבַע נָשִׁים בְּאִישׁ אֶחָד הֶחֱזִיקוּ?
כִּי כָכָה יַחֲזִיקוּ שִׁבְעָה אֲנָשִׁים
(גְּבִירִים, כַּמּוּבָן, לֹא דַלִּים וְרָשִׁים!)
בַּ„לּוּחַ" הָאֶחָד שֶׁהָעֲנָק יַעֲנִיקוּ
אִישׁ לְרֵעֵהוּ בְּאֵין כֶּסֶף וּבְחִנָּם —
לֹא חוֹתְמִים כִּי „קוֹרְאִים נִכְבָּדִים" רַק הִנָּם!

רָאִיתִי מַלְשִׁינִים — נִכְלַמְתִּי — כְּלוֹמַר:
קְדוֹשִׁים, צַדִּיקִים, רַבָּנִים וְגוֹמֵר,
הַיּוֹשְׁבִים בִּקְדֻשָּׁה בְּאֶרֶץ הַקֹּדֶשׁ
עַל תּוֹרָה וַעֲבוֹדָה, — כְּלוֹמַר: פַּסְקְוִילִים.
אִגְּרוֹת דִּלְטוֹרְיָא וּמִכְתְּבֵי מַלְשִׁינוּת,
שֶׁכּוֹתְבִים לְפָחוֹת שְׁלֹשִׁים בַּחֹדֶשׁ,
בִּכְדֵי לְהַשְׁמִיד אֶת כָּל הַמַּשְׂכִּילִים
שֶׁנִּזְרְקָה רַחֲמָנָא לִצְלָן בָּהֶם מִינוּת
וּמִשּׁוּם — שֶׁמַּלְשִׁינוּת זֶהוּ אֲוִירָם!

הֲזוֹכְרִים עוֹד אַתֶּם, רַבּוֹתַי, בְּנֵי קֹרַח?
אוֹ הַאָשׁוּב וְאֶקַּח עָלַי אֶת הַטֹּרַח
לְסַפֵּר מֶה עָשׂוּ דָתָן וַאֲבִירָם? —
רַבָּנִים מַלְשִׁינִים?! — יָדַעְתִּי רַבָּנִים
עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה, מַתִּירִים וְאוֹסְרִים,
בַּעֲלֵי כָּל מֵיחוּשׁ וְלוֹבְשֵׁי לְבָנִים —
אַךְ רַבָּנִים, אֲבַדִּ"ים, שֶׁהָיוּ לְמוֹסְרִים?!
הַיְדַעְתֶּם, רַבּוֹתַי, מַה זוּ מְסִירוֹת?
הַתֶחְסַר רַק זֹאת עוֹד לָנוּ לַעֲשִׁירוּת,
הַנִּכְסִים טוֹבִים עוֹד לָנוּ מְעַטִּים?
בִּמְסִירוֹת הֶחֱרִיבוּ פַּעַם אֶת הָאָרֶץ —
הֶהָיוּ הֵם אֵפוֹא לְהוֹמֵיאָפַּתִּים
הַמְרַפְּאִים בִּכְלַל "רַק דּוֹמֶה בְּדוֹמֶה",
וְלָכֵן הֵם אוֹמְרִים: בִּמְסִירוֹת הָחֳרַבְנוּ
וּבִמְסִירוֹת בָּאנוּ עַתָּה וְשַׁבְנוּ
לְקוֹמֵם הֶהָרוּס, לְהַעֲמִיד הַפֶּרֶץ,
וּלְהָקִים שֵׁנִית לָנוּ הַחוֹמָה?

רָאִיתִי —

אַךְ רַב לִי! מֶה עָיֵף, יָגֵעַ
אָנֹכִי כַיּוֹם, מֶה עָמָל שָׂבֵעַ,

וּלְהוֹשִׁיעַ לְעַמִּי מָה אוֹנִי מַה כֹּחִי? —
הוֹי הָבוּ, הוֹי תְּנוּ־נָא! אֶשְׁבּוֹת, אָנוּחַ,
אַרְגִּיעַ בֵּינֵיכֶם, אֶשְׁאַף מְעַט רוּחַ —
פִּתְחוּ לִי, פִּתְחוּ. „הַלּוּחַ” אָנֹכִי!

בְּרָכָה.

לוּהַ! לוּחַ! בַּמֶּה אֲבָרְכֶךָּ,
בְּרָכָה שֶׁתְּקַיֵּם לְמַעְלָה? –
כִּי יוֹמָם הַמְבַקֵּר הָעַז לֹא יַכֶּכָּה,
וְקָרֵא נִכְבָּד בַּלָּיְלָה?
כִּי מְבַקֵּר אִם יָשׁוּד, יָשׁוּד צָהֳרָיִם,
וְאוּלָם לֹא קָרֵא בָאֹפֶל?
כִּי מֵצַח מוּל מֵצַח וּלְעֵין הַשָּׁמַיִם –
אַךְ בַּמִּסְתָּר לֹא מִין מֶפִיסְטֹפֶל?

מְמֵילָא הַמְבַקֵּר – הֲלֹא יְדַעְנוּהוּ:
חַיֶּיךָ רַק בָּשָׂר וָדָם הוּא!
וְלֹא נוֹרָא הַשֵּׁד כְּכָל שֶׁסִּמְּנוּהוּ,
וּמְעַט נִטְפֵי דְיוֹ לֹא סַם הוּא;
וְלֹא מֵת עוֹד שׁוּם אָדָם הַסַּם זֶה וּקְטֹרֶת,

וְלֹא נִמְצָא מְבַקֵּר עוֹד וּתָלוּי;
וּלְפָחוֹת יֵשׁ מוֹפֵת, יֵשׁ אוֹת בְּבִקֹּרֶת,
וְהַמְּבַקֵּר הֵן עוֹשֶׂה בְּגָלוּי;
וּלְפָחוֹת – כַּךְ פָּסַק גַּם הוּא ז"ל מְלִיסָא –
אֵין שׁוֹחֲטִין לְאִישׁ לֹא־בְּפָנָיו;
וְלָכֵן ... כִּמְדֻמֶּה ... רַק חֲלִי הוּא וְתִשָּׂא,
אִם תָּבֹא בִּסְבָךְ בֵּין קַרְנָיו!
אַךְ הַקֹּרֵא, הַקֹּרֵא – זֶה בָּשָׂר שֶׁנִּתְעַלֵּם
מִן הָעַיִן וְאֵין אוֹתוֹ יוֹדֵעַ,
הַשּׁוֹפֵט בְּלַחַשׁ כָּל בְּרוּאֶיךָ וּמְכַלֵּם
וְלוֹ אֵין כָּל לַחַשׁ וְקָמֵיעַ;
הַקֹּרֵא הַנִּכְבָּד, זוּ חַיָּה נֶעֱלָמָה,
הָרוֹאָה וְהִיא אֵינָהּ נִרְאָה,
שֶׁתִּרְמֹשׂ בַּלָּאט, כִּנְמָלָה נִדְהָמָה,
וּמִתְנַפֶּלֶת עָלֶיךָ כַּצִּרְעָה;
הַקֹּרֵא, הַקֹּרֵא – זוּ חַיַּת הַהִידְרָא,
זוּ בַּעֲלַת מֵאָה הָרָאשִׁים,
הַמִּתְחַפְּשִׂים כָּל יוֹם וּבְכָל שָׁנָה כְּסִדְרָהּ,
וּבְנָפְלָם וְצָמְחוּ חֲדָשִׁים: –
פְּגשׁ בְּדֹב שַׁכּוּל, בִּמְבַקֵּר שֶׁחָצוּף,
אַף יָדוֹ עָלֶיךָ תִּכְבַּד,

אַף אָלָה וּקְלָלָה כָּל פִּיו יְהִי רָצוּף —
וְלֹא תִפְגֹּשׁ בְּקוֹרֵא נִכְבָּד!

יִשְׁמָרְךָ הַבּוֹרֵא, יִנְצָרְךָ הַבּוֹרֵא
מִצָּרוֹת שׁוֹנוֹת וּמְשֻׁנּוֹת,
מֵחָכָם הַיּוֹעֵץ בְּלַהַשׁ, מִקּוֹרֵא
שֶׁיֵּשׁ לוֹ תָּמִיד רַק תְּלוּנוֹת;
מִקּוֹרֵא נִכְבָּד, מִקּוֹרֵא בַּעַל־בַּיִת
הַשּׁוֹכֵב עַל מִטָּה פְּרַקְדָּן,
וְלוֹעֵם הָאוֹתִיּוֹת כְּזַיִת, כְּדַת,
וּבְצִפָּרְנוֹ יְסַמְּנָן וִינַקְּדֵן;
וְיֵדַע כָּל שֶׁבַע הַחָכְמוֹת וְיוֹתֵר —
כַּמּוּבָן—רַק כַּךְ — בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת...
וּמֵבִין כָּל דָּבָר הַכָּבֵד וּפוֹתֵר
וּמְפָרֵק כָּל שְׁאֵלוֹת הַקָּשׁוֹת;
לַחֲקִירָה הוּא חוֹקֵר, לְתְכוּנָה הוּא תוֹכֵן;
וּלְהַדְרָשָׁה הֲלֹא הוּא מְדַעֲדֵם;
בְּקָתֶם אֶת הַשֵּׂכֶל הוּא בוֹדֵק וּבוֹחֵן,
וְסִפְרוּת — כִּנְבִיאוֹת בְּרַתְדֵם;
לִרְפוּאָה הוּא רוֹפֵא וְיִשְׁאַל נָא פִּי אִשְׁתּוֹ,
אִם לֹא בְקָרְנוֹא אוֹתוֹתֶיךָ,

הוּא קָרָא רֶצֶפְּטִים כִּמְעַט טֶרֶם גִּשְׁתּוֹ,
וּכְ"אַשְׁרֵי יוֹשְׁבֵי בֵיתֶךָ"¹) ;
וְיוֹדֵעַ בְּבֵרוּר מָה אַקְוָה דֶסְטִלַּטָא,
וּמִכָּל־שֶׁכֵּן נַטְרוּם בְּרֹמַטוּם,
וְאֵבְרֵי בְנֵי אָדָם מִמַּעְלָה וַעַד מַטָּה
יָדַע וּלְכֹל אֲשֶׁר יַטּוּם ;
וּבָקִי הוּא גַם כֵּן בְּסוֹד הַתּוֹלָדָה
וּבְסִתְרֵי חֹמֶר הַיּוּלִי,
וּנְהִירִין לוֹ שְׁבִילֵי הַרְכָּבָה וְהַפְרָדָה,
וְכוּלִי וְכוּלִי וְכוּלִי —
כָּל אֵלֶּה בְּעֶצֶם יוֹדֵעַ הוּא... אֶלָּא...
כַּמּוּבָן... אֵין פְּנַאי לוֹ לְפַקְּדָן,
אַךְ בָּרוּךְ־הַשֵּׁם בָּקִי בְּכֻלָּן הוּא סֶלָה —
וְהַכֹּל בְּשָׁכְבּוֹ פֹּה פְּרַקְדָּן,
וְאֵיךְ אֵפוֹא אֶפְשָׁר כִּי יַסְכִּים אֵלֶיךָ,
כִּי אַתָּה תְלַמֵּד אֹתוֹ ?
וְלָכֵן רַק אַחַת: יִשְׁמָרְךָ אֵלֶיךָ
מִקְּרֵא יַדְעָן כְּמוֹתוֹ!

יִנְצָרְךָ הַבּוֹרֵא, יִשְׁמָרְךָ הַבּוֹרֵא
מִקְּרֵא שֶׁיֵּשׁ לוֹ בָנִים

וּבָנוֹת וְגִיסִים וְדוֹדִים, מִקְרֶא
הַמְטֻפָּל בְּרֹב מְחֻתָּנִים ;
וְאַתָּה נוֹעַזְתָּ – הֲגַם שֶׁלֹּא־בְּפָנָיו
וּלְגַמְרֵי בְּלִי כָל כַּוָּנוֹת –
לַשְׁמִיעַ אֶת דַּעְתְּךָ שֶׁלֹּא כִּמְחֻתָּנָיו
וְשֶׁלֹּא כִּבְתוּלוֹת הַבָּנוֹת
וּכְנֶגֶד אֶחָד מִבָּנִים אוֹ גִיסִים
וְשֶׁלֹּא כְּדַעַת הַדּוֹדִים
(לְמָשָׁל, דִּין חָדָשׁ עַל הַמַּקְדִּים „עַל הַנִּסִּים"
בְּשַׁחֲרִית בְּפוּרִים לְ„מוֹדִים") –
אָז אַלְפֵי מִכְתָּבִים יוֹם יוֹם יַשִּׂיגוּךָ
– הַרְחִיבִי, רֵידַקְצִיָּה, סַלֵּךְ! –
וּלְשׁוֹנוֹת לֹא תִשְׁמַע בַּחֲשֵׁכָה יַהַרְגוּךָ,
וְדֶבֶר בָּאֹפֶל מִתְהַלֵּךְ.
יֵשׁ מִפְלָט מֵחֵץ, מָנוֹס מִכְּלֵי־תוֹתָח,
גַּם מִנֶּפֶץ עוֹד יָדְךָ תַצִּילְךָ ;
אַךְ אֵין מִפְלָט מֵרַעַל הַמּוּשָׂם בַּכּוֹתֶת
אֲשֶׁר יָזִיד הַקּוֹרֵא בִּשְׁבִילְךָ!

יִשְׁמָרְךָ הַבּוֹרֵא, יִנְצָרְךָ הַבּוֹרֵא
אִם, לְמָשָׁל, דִּבַּרְתָּ סָרָה
עַל חֶבְרַת אַחֲרָיוּת לְאֵשׁ – וְהַקּוֹרֵא

הוּא סוֹכֵן לְזֹאת הַמִּדְבָּרָה
אוֹ עַל חֶבְרַת אַחֲרָיוּת לְחַיִּים – וְדוֹדוֹ
שֶׁל הַקֹּרֵא הוּא רַבִּי יָדוּעַ,
וְלְרַבִּי שְׁנֵי בָנִים, וּקְדֻשַּׁת כְּבוֹד הוֹדוֹ
הַצַּדִּיק, הָאוֹר הַזָּרוּעַ,
עָשָׂה אֶת שְׁנֵיהֶם לַחֶבְרָה לְסוֹכְנִים
(כַּכָּתוּב בַּ„מֵּלִיץ" וּ„צְפִירָה"),
וּפְנֵי כָּל הַחֲסִידִים הָעֲנִיִּים הֵם טוֹחֲנִים
בְּחֹזֶק הַיָּד הַכַּבִּירָה; –
וְאַתָּה זֶה בָּאתָ וְעָנִיתָ וְאָמַרְתָּ:
„הַאֵין גּוֹנְבִים הֵם דַּעַת הַבְּרִיּוֹת?"
וְיָדַעְתָּ – רַק נַפְשְׁךָ לַהוֹרֵג מָסַרְתָּ,
לַקֹּרֵא בַּעַל אַלְפֵי הַפִּיּוֹת.
מִבָּרָק יֵשׁ מִפְלָט, מָנוֹס מֵרַעַם
וְלִלְשׁוֹן הַצִּפְעוֹנִי יֵשׁ לַחַשׁ –
אַךְ מִי זֶה יַצְפִּינְךָ, יַצִּילְךָ מִזַּעַם
הַקֹּרֵא הַמְנַבֵּל בְּלַחַשׁ?

יִנְצָרְךָ הַבֹּרֵא, יִשְׁמָרְךָ הַבֹּרֵא,
אִם דָּבָר, לְמָשָׁל, הִגַּדְתָּ
עַל אֹדוֹת הַחֲלֻקָּה, הַכּוֹלֵל. וְהַקֹּרֵא
מוֹצֵא כִּי לוֹ הִתְנַגַּדְתָּ;

אוֹ עַל בַּעֲלֵי הַמּוּסָר בְּכָוָנָא וּפְרוּשִׁים
הֲנִיפוֹת, לְמָשָׁל, אֶת מַטְּךָ;
אוֹ עַל בָּתֵּי מִדְרָשׁ לְרַבָּנִים הַדְּרוּשִׁים
מְפֹרָשׁ גַּלִּית אֶת דַּעְתְּךָ;
אוֹ הַכְרָזַת הַנְּדָבוֹת לְיִשּׁוּב הָאָרֶץ
בְּפוּמְבֵּי דַּנְתָּ בְּרוֹתְחִין
וְאָמַרְתָּ: לַטּוֹבְלִים וּבְיָדָם הַשֶּׁרֶץ
בָּזֹאת רַק פֶּתַח הֵם פּוֹתְחִין —;
וְהַקֹּרֵא, הַקֹּרֵא — בְּכָל הַדְּבָרִים הַלָּלוּ
אֵין דַּעְתּוֹ כְּדַעַת שֶׁכְּמוֹתְךָ:
אָז קוּם צַו לְבֵיתְךָ, וְאִם אוֹתְךָ יִשְׁאָלוּ,
וְאָמַרְתָּ: מָחָר יוֹם מוֹתְךָ!

יִשְׁמָרְךָ הַבּוֹרֵא, יִנְצָרְךָ הַבּוֹרֵא
מִבַּעֲלֵי תְּחִיַּת הַשָּׂפָה;
מֵרְצִינוּת וְעִתּוֹן וְשָׁעוֹן — מִקְרֵא
שֶׁיֵּשׁ לוֹ בְּעַצְמוֹ הַשְׁקָפָה,
הַשְׁקָפָה עַל בַּזֶל, עַל הֶרְצֵל וְנָרְדוֹ,
הָרַבָּנִים שֶׁל בְּנֵי הַגּוֹלָה,
וְעַל זֶה הַמִּתְנַגֵּד הָעוֹמֵד בְּמָרְדּוֹ
וּכְנֶגֶד הַכְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה —;
וְאַתָּה נוֹעַזְתָּ — לֹא, חָלִילָה, מְפֹרָשׁ

כִּי אִם כָּךְ, בְּרֶמֶז בְּעַלְמָא —
לְדַבֵּר גַּם אַתָּה עַל הָעָם אֲשֶׁר שֹׁרֶשׁ!
וּבְבשֶׁת פָּנִים כְּעַלְמָה;
וְרַק שֶׁדְּבָרֶיךָ הָהֵם לֹא מַתְאִימִים
כֻּלָּם עִם דִּבְרֵי יְדִידְךָ
הַקֹּרֵא הַנִּכְבָּד, שֶׁכֻּלָּם תְּמִימִים —
מָה אֵפוֹא פִּתְאֹם הֶחֱרִידְךָ?
לֹא חֶרְדַּת הָאָרֶץ כִּי פִתְאֹם רָגָזָה,
לֹא חוֹמוֹת יְרִיחוֹ נָפְלוּ;
רַק הַקֹּרֵא הוּא, רַק יָדוֹ אָחֲזָה
בְּךָ וְעַצְמוֹתֶיךָ נִבְהָלוּ;
וּלְשׁוֹנוֹ בִּבְשָׂרְךָ — לֹא עַכְשׁוּב, לֹא אֶפְעֶה,
גַּם חִצִּים פִּתְאֹם עַל־יֶתֶר:
כָּל אֵלֶּה לֹא יַפְאוּ כְּכֹל מַה שֶּׁתַּפְאֶה
הַלָּשׁוֹן שֶׁל קֹרֵא בַּסֵּתֶר!

וְלָכֵן, הַלּוֹחֵ, בַּר־בִּטְנִי, בֶּן־גָּרְנִי!
כַּיּוֹם אִם אֶתְיַצֵּב עָלֶיךָ
וּבְדֶמַע אַבִּטְךָ, הָהּ נִרְדִּי, צִפָּרְנִי!
וְאֶדְאַג לְגוֹרָלֶךָ!
אָז הִנְנִי, הִנְנִי כַּיּוֹם וַאֲבָרְכָה:

אִם כַּךְ הִיא הַגְּזֵרָה מִלְּמַעְלָה
אָז יַכְּךָ נָא יוֹמָם הַמְבַקֵּר. יַכֶּכָּה,
וְאוּלָם לֹא קְרֵא בַלָּיְלָה!

טָרוּד הָיִיתָ.

.... מְשׁוֹרֵר הַלּוּחַ! בָּרוּךְ מְחַיֶּה
הַמֵּתִים וּמַחֲזִיר נְשָׁמוֹת – הוֹי, אַיֵּה
נִשְׁתַּקַּעְתָּ עַד עַתָּה זֶה עִדָּן וְעִדָּנִין?
הַמְיֻחָם הָיִיתָ פִּתְאֹם אִם אָנִין
בְּדַעְתְּךָ כִּי עַיִן עַד כֹּה לֹא רָאַתְךָ?
אוֹ מֻרְשֶׁה הָיִיתָ וְקוֹרֵא הַרְצָאוֹת?
הֵן הַכֹּל אֶפְשָׁרִי בְּעֵת זוֹ שֶׁל פְּלָאוֹת!
הֲזָנָב הָיִיתָ לְמָגִנֵּי הִסְתַּדְּרוּת,
אוֹ אוּלַי לְהֵפֶךְ: הָיִיתָ, הוֹי אָחִי,
רֹאשׁ לְמַלְבִּישֵׁי אוֹתָנוּ הַקַּדְרוּת,
כְּלוֹמַר: הָיִיתָ רֹאשׁ לַמִּזְרָחִי?
אוֹ אוּלַי הָיִיתָ לְקָרְבַּן פַּסְחָא,
מֵאוֹתָם קָרְבָּנוֹת שֶׁנָּהוּגִים עֲדַיִן,

וְיֶשׁ־לְךָ אֵם שְׁחוּטָה וְיֶשׁ־לְךָ אָב שָׁחוּט
וְאָח לְךָ יֵשׁ הַיּוֹשֵׁב בַּצִּינוֹק
וּבְמִטְפַּחְתְּךָ לְךָ יֵשׁ עֲצָמוֹת שֶׁל תִּינוֹק,
וּבְעַצְמְךָ נוֹתַרְתָּ כִּפְתִילַת נֵר מָחוּט,
עַד שֶׁהוֹצִיאֲךָ בְּשֵׁן וּבְעַיִן
אֲבִי הַיְתוֹמִים הָאָדוֹן אוּסִישְׁקִין
וּכְבוֹדְךָ לָאָרֶץ הַקְּדוֹשָׁה הִשְׁכִּין?
אוֹ..."

— טָרוּד הָיִיתִי, רַבּוֹתַי טָרוּד
מֵאָז וְעַד עַתָּה זֶה עִדָּן וְעִדָּנִין!
וְאִם קְצַת נִשְׁכַּחְנִי גַּם אוֹתִי הָעֶרֹוד —
מִי יַבִּיט בַּיָּמִים הָאֵלֶּה עַל קְטַנּוֹת?
לֹא עַל כָּאֵלֶּה אֲנַחְנוּ פֹּה דָּנִין!
הַכּוּנִי — נוּ מֵילָא, הָעִתִּים מִשְׁתַּנּוֹת
וְהַמַּכּוֹת עִמָּהֶן! בְּוַדַּאי הִתְפַּתְּחוּת
הִיא לָנוּ גַּם זֹאת (עַיֵּין נָא בְּקֶ"ל!)
לְפִי חֹק הַהִתְכַּוְּצוּת וְחֹק הַהִשְׁתַּטְּחוּת
שֶׁל חֹק הַהִתְקַדְּמוּת — שֶׁהוֹרָה הֶקֶ ל;
אַךְ הִנֵּה, כָּאָמוּר, לֹא זֶהוּ הָעִקָּר!
הָעִקָּר, כִּי טָרוּד הָיִיתִי — וְנִכָּר

שֶׁלְגַמְרֵי לֹא תֵדְעוּ מַה הִנְנִי עַכְשָׁיו ;
כִּי אַחֵר הָיִיתִי, כִּי חָדַלְתִּי חֲדֹל
מִהְיוֹת שֶׁהָיִיתִי – וְהָיִיתִי לְגָדוֹל
הָעוֹמֵד לְמַעְלָה מִדּוֹרוֹ וְכַחֲשָׁיו. –
אַךְ הָבָה וַאֲסַפֵּר:
רֵאשִׁית –: מֵעִירִי,
מִמְּקוֹם שָׁם הוֹרֵיתִי לִבְנוֹ שֶׁל גְּבִירִי,
מִתּוֹךְ בֵּית־הַמִּדְרָשׁ וּבְעוֹדִי אָז פָּרוּשׁ
אוֹ אַלְמָן צָעִיר אוֹ פָּנוּי אוֹ גָרוּשׁ –
לֹא אֶזְכּוֹר הֵיטֵב – (בְּכָל אוֹפֶן וְאוֹפָן
„צָעִיר הָיִיתִי, כְּלוֹמַר: בֶּן מֶ"ם
וְעוֹד כַּמָּה שָׁנִים; הֲיִשְׁאַל מִכֶּם
אִישׁ אֶת נַעֲרוֹתָיו, שֶׁיּוֹדוּ בְּסוֹפָן
מַה שְּׁנוֹתָן בְּדִיּוּק? צָעִיר הוּא צָעִיר!)
וּבְכֵן: כְּעִירָתִי, מִתּוֹךְ בֵּית־מִדְרָשִׁי
עִם יְדִיעָה בְרוּרָה עַל אוֹדוֹת „הַמְּגַמָּה"
וְעִם חָכְמוֹת הֲגוּנוֹת (עָלַי לְהָעִיר,
כִּי פֵּרוּשׁ כָּתַבְתִּי עַל „אַתָּה הָרְאֵיתָ"
עַל דֶּרֶךְ הַמְּחָקֵר) וְעִם מוּשָּׂג מַמָּשִׁי
בִּידִיעַת הַקְּרִיאָה שֶׁל כַּמָּה וְכַמָּה

אוֹתִיּוֹת לַעַז בְּאַלְפָא־בֵּיתָא.
כַּךְ בָּאתִי יָשָׁר אֶל אוּנִיבֶרְסִיטָה
בִּמְדִינַת שְׁוֵיצְיָה. מִמֵּילָא מִבְחָן –
יְבָרֵךְ אֱלֹהִים הַבְּרִיּוֹת הַלָּלוּ,
כִּי בִטְּלוּ אֶת זֶה! מְאוּם לֹא יִשְׁאָלוּ,
וּמִי אֲשֶׁר יַחְפּוֹץ, יֹאכַל מִזִּבְחָן
וְכָל זָר וְכָל בָּא אֲלֵיהֶם וְרוֹצֶה
לִטּוֹל הַשֵּׁם, זֶה בָּא וְנוֹטֵל,
וְאִישׁ לֹא יְצַפְצֵף וּפֶה אֵין אִישׁ פּוֹצֶה.
וּבִהְיוֹת שֶׁאֲנִי לֹא הָיִיתִי קוֹטֵל
קָנֵי בְּאַגְמָא, מִמֵּילָא מוּבָן
כִּי יָדַעְתִּי מִיָּד כָּל הַתּוֹרוֹת וְמוּבָן
עִם כָּל דִקְדוּקֵיהֶן. וּבֶאֱמֶת: לִמּוּדִים –
הַתּוֹרָה גְדוֹלָה הֵם לָנוּ הַיְּהוּדִים?
יוֹשֵׁב פְּרוֹפִיסוֹר וְדוֹרֵשׁ לוֹ „שִׁיטָה" –
אִישׁ יָבֵשׁ כַּחֶרֶשׂ וְכֻלּוֹ הוּא פְּרָזִי
וּמִנְהָג לוֹ לִקְרוֹא בִּמְתִינוּת וּנְעִימָה;
וְאַתָּה שָׁם – יוֹשֵׁב אֶל פְּנֵי הַקַּתֶּדְרָה –
מִיָּד וְיָדַעְתָּ בְּעַל־פֶּה כָּל הַסִּדְרָה:
שְׁפִּינוֹזָה וְקַנְט וְלֵיבְנִיץ וְיוּם;

לֹא נוֹתַר כִּמְעַט לַפְּרוֹפִיסוֹר עוֹד כְּלוּם.
מִלְּשׁוֹנוֹ, זֶה אֱמֶת. לֹא הַרְבֵּה הֵבַנְתִּי,
אַךְ הִנֵּה בִּרְמִיזָה דַי לְחַכִּימָא.
וַאֲנִי הֵן בִּתְפִישָׂה קַלָּה חוֹנַנְתִּי;
וּמַה גַּם פְּרוֹפִיסוֹר כָּזֶה, אַשְׁכְּנָזִי,
הֲזֶה לִי יִסְתַּכֵּל מַה יֵּשׁ לִי בַּפָּרוּר?
אֵין דָּבָר! אֲבַלְבֵּל אֶת מוֹחוֹ הֶחָרִיף,
עַד שֶׁלֹּא יֵדַע בֵּין בָּרוּךְ לְאָרוּר
וְאֵצֵא מְלֻמָּד בַּעֲגָלָא וּזְמַן קָרִיב.
בְּקִצּוּר: כָּתַבְתִּי מִיָּד דִּיסֶרְטַצְיָה
(כְּלוֹמַר... לֹא אָנִי... כֵּן... כִּי אִם שֵׁנִי
כָּתַב לִי קְצָת; אַךְ מַה בֵּינוֹ וּבֵינִי?):
„עַל הִשְׁתַּלְשְׁלוּת שְׁמוֹ שֶׁל הַמַּלְאָךְ פַּצְפַּצְיָה
עַל פִּי חָכְמָה יְוָנִית". מָה אַאֲרִיךְ בַּאֲרִיכוּת?
הַאִם לֹא יְדַעְתֶּם אֵיךְ קִבְּלוּ הַסְּמִיכוּת
וְהֶתֵּר הוֹרָאָה מֵר' יִצְחָק אֶלְחָנָן
כָּל הָרַאֲבַ"דִים, מָרָנָן וְרַבָּנָן?
קְצָת בָּכוּ, קְצָת בִּקְּשׁוּ, קְצָת גָּנְבוּ אֶת דַּעְתּוֹ, —
וְכָל אֶחָד נַעֲשָׂה לְ„גָאוֹן" בְּשַׁעְתּוֹ.
יְהִי נָא אֵיךְ יְהִי — נַעֲשׂוּ הַנִּסִּים:
בְּכָל מָקוֹם לִי מֻגָּשׁ, כַּכָּתוּב, וּמֻקְטָר,

וּבָרוּךְ הַשֵּׁם יֶשׁ־לִי עַתָּה כַּרְטִיסִים
וּכְתוּבוֹת עַל גַּבָּם הָאוֹתִיּוֹת: דָּקְטָר.

וְשֵׁנִית — : הָיִיתִי טָרוּד בְּיוֹבְלִי!
מַה תִּשְׂחֲקוּ, אַחַי? הַאֵין אוֹתָהּ חֲגִינָה
לִי יָפָה וּרְאוּיָה? אִם הִיא אֵינָהּ חוֹב לִי
מִצַּד כָּל הָאֻמָּה, שֶׁעִנְּגָה וּפִנְּקָה
אוֹתִי עַד עַתָּה כְּאַחַד הַגְּדוֹלִים?
(כָּל קוֹלְר בְּצַוְּארֵי הָאֻמָּה רַק תּוֹלִים!) —
מֵילָא אֵיךְ יוֹבֵל יֵעָשֶׂה, הֵן כֻּלְּכֶם
כְּמוֹנִי יְדַעְתֶּם — רְאִיתֶם בִּגְבוּלְכֶם
יוֹבְלִים לְמַדַּי — : מַתְחִילִים בְּסֵרוּב:
„לֹא אֶחְפֹּץ", „לֹא אוֹבֶה", „הֲרֵינִי מְוַתֵּר
עַל כְּבוֹדִי", „כָּל הַנִּגָּשׁ אֵלַי וַאֲבַתֵּר
אוֹתוֹ כַּצִּפּוֹר", „הֲרֵינִי מְסָרֵב,
וְאִם יַעֲשׂוּ לִי יוֹבֵל, אָז אֵין אֲנִי עָרֵב
כִּי יַד בּוֹ לֹא אֶשְׁלַח" — כַּךְ אוֹמְרִים. וּבְקֵרוּב
עוֹד מִלִּים כָּאֵלֶּה. יֵשׁ כְּלָל: הַבּוֹרֵחַ
מִן הַיּוֹבֵל, הַיּוֹבֵל רוֹדֵף אָז אַחֲרָיו;
כָּל מִי אֲשֶׁר יָבִין לִהְיוֹת טוֹרֵחַ
בְּעֵסֶק הַבְּחִירָה, וְרַבּוּ מְשַׁחֲרָיו

הַשָּׁמַיִם אֶת לִבָּם וְעֵינָם לְטָרְחוֹ,
וּבִכְלָל שֶׁל „אִם אֵין אֲנִי לוֹ, מִי לוֹ"
יַעֲלוּ אֵלָיו וְתָפְשׂוּ בִּמְעִילוֹ
וְאִנְּסוּ וְיִבְּלוּ אוֹתוֹ בְּעַל־כָּרְחוֹ. —
וּבְכֵן וְסֵרַבְתִּי. קִבַּלְתִּי אִגֶּרֶת
(בְּלִי חָתוּם, כְּמוּבָן): „אֲדוֹנִי הֶעָנָו,
שֶׁאַחֲרָיו לֹא יִהְיֶה וְלֹא הָיָה לְפָנָיו:
הֱיוֹת כִּי שְׁלֻמֵי בְּחִירֵי הָעָם
שֶׁהָיָה עַד עַתָּה עִוֵּר כַּתָּם,
— הוֹי, סְלַח אֲדוֹנֵנוּ! מִי עִוֵּר כִּמְשֻׁלָּם? —
הִכִּירוּ פָּעֳלֶיךָ הַיּוֹם בְּפִתְאֹם;
רָאוּ כִּי אַתָּה בְּנִזְרָם מַרְגָּלִית
רָאוּ כִּי אַתָּה בְּרֹאשָׁם עֲטֶרֶת,
כִּי אַתָּה, פָּשׁוּט, אֶת רַעֲמְסֵס וּפִיתוֹם
בָּנִיתָ (לְמָשָׁל: בַּ„תְּשׁוּבָה הַכְּלָלִית"
בַּ„מַּגִּיד" הַיָּשָׁן נִזְכַּר מַאֲמָרְךָ,
שֶׁנִּדְפַּס לֹא הָיָה); רָאוּ כִּי שְׂכָרְךָ
הַרְבֵּה מְאֹד — וַיִּתְעוֹרְרוּ כֻלָּם
וַיָּבֹאוּ עַתָּה לְהָרִים לְךָ תְּרוּמָה
עִם זָהָב, כַּנָּהוּג, בְּשֵׁם כָּל הָאֻמָּה

וְלָחֹג עִמְּךָ כְּאִישׁ אֶחָד אֶת חַגְּךָ,
לֶאֱכוֹל בִּסְעוּדָה עִמְּךָ פַּתְבַּגְךָ
(מַה שֶׁקּוֹרִין יוֹבֵל), וּלְהוֹצִיא בִּדְפוּס
„כָּל כְּתָבֵי” שֶׁלְּךָ. אַךְ רַחֵם וְחוּס:
„אַל לָנוּ תְּסָרֵב”... (שָׁכַחְתִּי לְהָעִיר
כִּי הֱיוֹת שֶׁאָנֹכִי סוֹפֵר וּמָהִיר,
לָכֵן הַמִּכְתָּב אָנֹכִי עֲשִׂיתִיו
בְּשִׁנּוּי שֶׁל כְּתָב, וּבְעַצְמִי הֶעֱלִיתִיו
לְקוּפְסַת הַפּוֹסְטָה בַּיּוֹם הַקּוֹדֵם
וְחָתַמְתִּי עָלָיו: „צָעִיר רוֹדֵם”,
כַּנָּהוּג מֵאָז), — וּבְכֵן וְקִבַּלְתִּי
הַמִּכְתָּב הַמְּבַשֵּׂר כִּי מְעַט וְיִבַּלְתִּי;
וָאַשְׁלִךְ הַמִּכְתָּב מִלִּפְנֵי הַצִּדָּה —
(כְּמוּבָן, הִשְׁלַכְתִּי בְּאוֹתָהּ הַמִּדָּה
שֶׁיִּהְיֶה נִכָּר לָעַיִן וּבוֹלֵט,
וְהָיָה כָּל מַבָּט וּמַבָּט בּוֹ שׁוֹלֵט);
אָז בָּאוּ הַחֲבֵרִים וּבְמִקְרֶה, כְּמוּבָן,
קְרָאוּהוּ וּבָעִיר נָפוֹצָה הַשְּׁמוּעָה,
קְרָאוּהוּ וּבָעִיר הֵחֵלָּה הַתְּנוּעָה,
— וְהַשְּׁמוּעוֹת יָדַעְתִּי בְּצֵאתָן וּבְשׁוּבָן ☞
וַאֲנִי רַק עָשִׂיתִי שֶׁלִּי — וְסֵרַבְתִּי;

וּבִהְיוֹת שֶׁשָּׁמַעְתִּי כִּי יֵשׁ לִי גַּם „וַעַד"
הָאוֹמֵר לְהַדְפִּיס, כַּנָּהוּג, כָּל כְּתָבַי
עִם הַתְּמוּנָה שֶׁלִּי בָּרֹאשׁ, — אָז רַעַד
קַל אֲחָזַנִי וַיַּעֲבֹר כָּל קְרָבַי:
מְמִילָא תְּמוּנָה — אֵלֵךְ וְאֶצְטַלֵּם,
הֵן הַכֹּל יֻשַּׂג, וּבִלְבַד שֶׁאֲשַׁלֵּם,
וְאוּלָם „כָּל כְּתָבַי" — הוֹי חוּסָה, הַצִּבּוּר!
אֵי מִזֶּה אֶקָּחֵם אִם כָּתוֹב לֹא כָתַבְתִּי
דָּבָר מֵעוֹלָם בְּצוּרָה שֶׁל חִבּוּר?
אַךְ אֵין דָּבָר הָעוֹמֵד בִּפְנֵי — הַיּוֹבֵל!
יָשַׁבְתִּי מִיָּד וְשָׁבוּעַ תָּמִים
בַּיּוֹם וּבַלַּיְלָה כָּתַבְתִּי, גִּלְגַּלְתִּי
כְּגַלְגַּל רֵחַיִם עַל גַּב הָאַצְטְרוֹבֵל
הַמְּכוּנָה שֶׁלִּי; עָמַלְתִּי, פָּעַלְתִּי
כְּפוֹעֵל בַּפֶּחָם; וּמִקֵּץ הַיָּמִים
בְּרָאוּתִי פִּתְאֹם כִּי יֵשׁ לִי כְּבָר רָב;
וְאֶגְמוֹר „כָּל כְּתָבַי" מֵאָלֶ"ף עַד תָּיו —
אַךְ גַּם לֹא שָׁכַחְתִּי אַף רֶגַע מִלְּסָרֵב.
כֵּן הָלַךְ חַג יוֹבְלִי הָלֹךְ וְקָרֵב;
וְלִבְסוֹף כְּשֶׁנִּכְנְסוּ אֶל בֵּיתִי הַמְקַבְּלִים
בְּרַעַשׁ וּבְשָׁאוֹן כִּצְבָא שֶׁל מְחַבְּלִים

וְדִבְּרוּ עַד נַעֲשָׂה קוֹלָם לְצָרוּד —
הָיִיתִי כְּאִלּוּ לֹא אֵדַע מַה חֲפֵצִים,
וָאֶעֱמוֹד לִפְנֵיהֶם כְּעוֹמֵד עַל בֵּיצִים
וּכְיָרֵא מִמַּיִם וּבָא אַחֵר וְטוֹבְלוֹ
אוֹ כְּנָפַל מִן הַגַּג וְנִתְקַל בְּיוֹבְלוֹ. —
הֲתַאֲמִינוּ אֵפוֹא כִּי הָיִיתִי קְצַת טָרוּד?

וּשְׁלִישִׁית —: הָיִיתִי טָרוּד בְּעִתּוֹן!
הֲתֵדְעוּ מַה זֶּה? הַמַּעֲשֶׂה הוּא פָּשׁוּט:
בְּיָמֵינוּ כָּל אִישׁ מִיִּשְׂרָאֵל קְצַת חָשׁוּד
עַל סִפְרוּת — אִם יָכוֹל וְאִם גַּם אֵינוֹ יָכוֹל
וּבִהְיוֹת שֶׁהַשָּׁנָה הָיְתָה שְׁנַת כֹּשֶׁר
לַעֲשִׂיַּת עִתּוֹנִים חֲדָשִׁים, כִּבְיָכוֹל,
וּבִהְיוֹת שֶׁבִּקַּשְׁתִּי קְצַת מַזָּל וָאֹשֶׁר,
וּבִהְיוֹת שֶׁחָפַצְתִּי שֶׁיִּהְיֶה לִי קִתּוֹן
שֶׁל מַיִם שֶׁלִּי, אִם עִבְרִית אוֹ זַרְגּוֹן
אוֹ רוּסִית אוֹ יִהְיֶה עִתּוֹן מַה יֶּהִי,
וּבִהְיוֹת שֶׁיֵּשׁ לִי מַכָּר, קְצַת דַּרְגּוֹן,
וּמוֹדָע לְאִשְׁתִּי — וָאֶשְׁתַּדֵּל וָאֶשְׁתַּדֵּל,
וָאֶתְחַמֵּד כַּדָּרוּשׁ וָאֶתְקַדֵּשׁ וָאֶתְגַּדֵּל,
וָאֲדַלֵּג לְמַעְלָה וּלְמַטָּה אֲנַתֵּר
וָאַבְטִיחַ לַכֹּל כָּל שֶׁהִ״י וּפֶה״י —

וּבְכֵן וּמָצָאתִי בִּכְבוֹד הַהֶתֵּר.
הֲרִצְחָקוּ, אַחַי? אָנֹכִי וְעִתּוֹן?
אִישׁ שֶׁמִּטִּבְעוֹ נִבְרָא לְסִיטוֹן
הֵיךְ יוּכַל כָּזֶה לִהְיוֹת לְעוֹרֵךְ?
הֵיךְ אֶפְשָׁר שֶׁאֲנָשִׁים מַכְשָׁרִים לַדָּבָר
מֻמְחִים שֶׁל סִפְרוּת, שֶׁיֵּשׁ לָהֶם עָבָר
מָלֵא עֲבוֹדָה וְעָמָל וָטֹרַח,
עוֹמְדִים בַּחוּץ, וְאֵלֶיהָ נִכְנָסִים
כָּל סוֹחֵר וּמוֹכֵר, כָּל אִישׁ מִן הַחֲנוּת,
כָּל עוֹמֵד בַּשּׁוּק וְלֹא הָיְתָה לּוֹ פְּדוּת,
כָּל מוֹשֵׁךְ אֶת־עוֹבֵר וְקוֹרֵא בְגָרוֹן,
כָּל מִינֵי תַגָּרִים וְשִׁפְעַת קַלְגָּסִים —
וְהֵם הֵם שֶׁיִּהְיוּ הַמּוֹשְׁכִים בַּקָּרוֹן?
הַהֵם לָנוּ יִהְיוּ לְבֹעַז וְיָכִין? —
אֵין דָּבָר, הֵן עֵת הִיא שֶׁל שִׁנּוּי עֲרָכִין! —
וּבְכֵן וְהָיִיתִי רֵידַקְטוֹר גַּם אָנִי,
וּבְכֵן וְהָיִיתִי גַם אָנִי חַנְוָנִי. —
כְּתוּב לֹא יָדַעְתִּי — אֵין דָּבָר! הוֹשַׁבְתִּי
מִימִינִי וּמִשְּׂמֹאלִי, מִלְּפָנַי וְאַחוֹרַי
אֶת עוֹזְרַי הָרָאשִׁים, אֶת מִבְחַר דּוֹקְטוֹרַי
וַאֲנִי עַל גַּבֵּיהֶם מִלְמַעְלָה רָכַבְתִּי;

קָרוֹא לֹא יָדַעְתִּי – אֵין דָּבָר! אָסַפְתִּי
נְעָרִים עַל סְבִיבִי הָעוֹשִׂים הַמְּלָאכָה,
וָאֶקְרָא לָאֵלֶּה בֵּית־הַמַּעֲרָכָה,
וַאֲנִי עַל גּוֹזָלַי אֵלֶּה רִחַפְתִּי;
שְׁמִי אִישׁ לֹא יָדַע – אֵין דָּבָר! הִקְדַּמְתִּי
וָאוֹדַע בָּרַבִּים בִּתְמִימוּת שֶׁל תָּמִים:
„יוֹצֵא בְּהִשְׁתַּתְּפוּת נ. נ. הַמְפֻרְסָמִים".
וַאֲנִי עַל כָּל זֶה אֶת שְׁמִי רַק חָתַמְתִּי.
וּמַה אִם יְהוּדִי הַבָּא וּפוֹתֵחַ
בֵּית מִרְזַח לְשׁוֹתִים וְאֵין לוֹ הָרְשׁוּת,
הֲרֵי בְּאֵין בְּרֵירָה הוּא בָא וְלוֹקֵחַ
פַּטֶּנְט עַל שֵׁם נָכְרִי – בְּעִנְיָנִים שֶׁל דְּפוּס
לֹא כָּל־שֶׁכֵּן שֶׁמֻּתָּר כִּי יִטּוֹל לוֹ גוֹי
אֶת־הַשֵּׁם וּמָסַר כָּל אוֹתָהּ הַדְּאָגָה
בְּיַד אִישׁ יְהוּדִי עִם כָּל הַהַנְהָגָה,
וְיַחְתּוֹם „הָעוֹרֵךְ" רַק לְשֵׁם נוֹי. –
אֱמֶת כִּי גְדוֹלָה מְאֹד הַהִתְחָרוּת,
כִּי אִישׁ מִפִּי אָחִיו אֶת פְּרוּסַת „הַמּוֹצִיא"
בְּעוֹדָהּ בֵּין שִׁנָּיו בְּחֹזֶק יָד יוֹצִיא,
וְשִׁבְעָה עִתּוֹנִים יַחֲזִיקוּ בִכְנַף

הֶחָתוּם הָאֶחָד לֵאמֹר: הַב, הַב –
עַד יֵצֵא כָל אֶחָד שָׂרוּעַ וְכָרוּת;
וְאוּלָם יֵשׁ עֵצָה – הֲלֹא הִיא הַפְּרֶמְיָה!
רֵאשִׁית: יְקַבְּלוּ אֲדוֹנֵי הַחֲתוּמִים
תְּרֵיסַר אֲלָפִים סְפָרִים חִנָּם
אֵין כֶּסֶף; וְשֵׁנִית – אִם הֵם מִן הַלְאֻמִּים –
יֵדְעוּ כִּי אָבוֹא לָהֶם וּכְנֶחֶמְיָה
אֶבְנֶה אֶת צִיּוֹן; וּשְׁלִישִׁית (וּכְמוּבָן
זֶה הוּא הָעִקָּר!) כָּל חָתוּם וִיקַבֵּל
חִנָּם זוּג נְעָלִים מְצֻיָּנוֹת בְּטוּבָן,
שֶׁאוֹתָן גַּם מַשְׁחִית לֹא יוּכַל לְחַבֵּל;
כִּי דוֹרֵשׁ אָנֹכִי אֶת חַסְדָּם וְאֶת חִנָּם. –
וּבְכֵן וְהָיִיתִי בִּישֻׁרוּן לְעוֹרֵךְ,
וּבְכֵן וָאֶתְיַצֵּב עַל צֵידִי וְחוֹרֵךְ

בֵּין כֹּה וָכֹה, אַחַי, רְאִיתֶם לְמַדַּי
אֶת רְבֵּי טִרְדוֹתַי בִּפְרָטוּת וּכְלָלוּת,
וּבְעֵינֵכֶם רְאִיתֶם כָּל עָנְיִי וּמְרוּדַי;
רְאִיתֶם כִּי מִן הַשָּׁמַיִם עִכְּבוּנִי:
מִן הַשָּׁמַיִם לְצַעֲרִי דִקְטְרוּנִי,
מִן הַשָּׁמַיִם בְּעַל־כָּרְחִי יִבְלוּנִי,

מִן הַשָּׁמַיִם לָבַשְׁתִּי מוּלוּ"נִי ;
וְאֶלְמָלֵא כָּל אֵלֶּה בְּוַדַּאי וַדְּאַי
הֵן בָּאתִי אֲלֵיכֶם. הוֹי גָּלוּת, גָּלוּת –
קָשֶׁה בָּעוֹלָם לִהְיוֹת יְהוּדִי!

פִּזְמוֹן לַחֲנֻכָּה.

(לזמרו בכל תפוצות ישראל, בכל אגודות „חובבי שפת עבר").

אָשִׁירָה נָא לְ„מְלַמְּדַי" שִׁיר־שֶׁבַח לִכְבוֹדוֹ וְזִיווֹ;
אֶת חֶצְיוֹ אָשִׁיר לִ מְלַמְּדִי וַחֲצִי הַשֵּׁנִי לְעִזּוֹ.

הָיֹה הָיָה „מְלַמֵּד", זֶה לֵיזֶר אִיצִי בֵּילֶה'ת.
כֻּלּוֹ מֶשִׁי טָהוֹר, כֻּלּוֹ כְּלִיל תְּכֵלֶת.

וְהוּא, זֶה לֵיזֶר אִיצִי, „מְלַמֵּד" שֶׁל דַּרְדַּקִּין,
„מְלַמֵּד" כְּמָה שֶׁכָּתוּב עִם כָּל הָאַבִּי"ן וְרַקִּי"ן.

וְלִ„מְלַמְּדִי" הָיְתָה עֵז, עֵז כְּכָל הָעִזִּים:
חַיָּה וְעֵרָה וְקַלָּה וִיצָרֶיהָ כֻּלָּם פְּזִיזִים.

וְרָקַד וְכִרְכֵּר וּפִזֵּז — כָּל־זֹאת הַתּוֹרָה יָדְעָה
עַל רֶגֶל אַחַת, וְעַל אַרְבַּע לֹא כָל־שֶׁכֵּן שֶׁיָּדְעָה בְוַדַּאי —

וּ„בָּע“ וּ„מֶע“ וּ„בֶּע־מֶע“ – כָּל־זֹאת הַתּוֹרָה יָדְעָה
בְּעַל־פֶּה וַאֲפִילּוּ בַּשֵּׁנָה, וּבְהָקִיץ בְּוַדַּאי וּבְוַדַּאי.

וְדַקַּת בָּשָׂר הָיְתָה, עוֹר וַעֲצָמוֹת וְגִידִים,
כְּחֹק לְעֵז מֵעוֹלָם וְכַנָּהוּג בֵּין הַנְּגִידִים.

וְעַל רֹב מַעֲלוֹתֶיהָ אֵלֶּה הָיְתָה לָהּ עוֹד מַעֲלָה,
שֶׁהָיְתָה עֵז כְּשֵׁרָה וְעָשְׂתָה אֶת רְצוֹן בַּעֲלָהּ

וְנָתְנָה יוֹם יוֹם חָלָב... אָשִׁירָה נָא לְעִזּוֹ
שֶׁל „מְלַמְּדִי וְגַם לִמְלַמְּדִי“ אָשִׁירָה אֶת כָּל זִיווֹ!

וַיֶּאֱהַב הַ„מְּלַמֵּד“ אֶת עִזּוֹ: – הָיָה סוֹבֵב וְהוֹלֵךְ וְחוֹבֵב
אֶת עִזּוֹ כָּל הַיּוֹם וְהָיָה חוֹבֵב וְחוֹבֵב וְחוֹבֵב

אוֹתָהּ בִּמְאֹד מְאֹד. לֹא עָשָׂה לָהּ קְטַנָּה אוֹ גְדוֹלָה,
כִּי־אִם חוֹבֵב אוֹתָהּ תָּמִיד, חוֹבֵב עַד לִשְׁאוֹלָה.

לֹא עָשָׂה בִּשְׁבִילָהּ דָּבָר – לֹא הֶאֱכִיל אוֹתָהּ אֲפִילוּ
לֹא נָתַן לָהּ מְעַט עֵשֶׂב אוֹ שַׁחַת וּכְיוֹצֵא בְּאֵלּוּ;

לֹא נָתַן לָהּ מְעַט חָצִיר, אַף לֹא כְעָנִי בַּעֲנִיִּים
לֹא דָאַג לָהּ לְהַשְׁקוֹתָהּ אֲפִילוּ מַיִם לְבַד, כִּי־אִם

חוֹבֵב אוֹתָהּ בַּיּוֹם, חוֹבֵב אוֹתָהּ בַּלַּיְלָה,
חוֹבֵב אוֹתָהּ בַּחֹל וּבַשַּׁבָּת וְכֵן לְמַעְלָה.

בְּיוֹמֵי דְפַגְרָא אִסֵּף אֶת תַּלְמִידָיו וְהָלַךְ וְדוֹבֵב
אֶת שְׂפָתָיו בְּאֵין כָּל מַעֲצוֹר אֵיךְ הוּא חוֹבֵב וְחוֹבֵב וְחוֹבֵב.

וּבֵין כַּךְ וְכַךְ וְהָעֵז עַצְמוֹתֶיהָ כִּמְעַט עוֹד צִפּוּ
רַק צִפּוּי קְרוּם שֶׁל עוֹר, וְהָעֲצָמוֹת שְׁפוּ, שֻׁפּוּ — .

וְהַ„מְלַמֵּד" רַק חוֹבֵב וְחוֹבֵב, — וּמָה, תַּחְשְׁבוּ, הָיְתָה הָאַחֲרִית?
נִכְנָס פַּעַם הַ„מְלַמֵּד" בַּבֹּקֶר אַחֲרֵי הַשַּׁחֲרִית

אֶל רִפְתּוֹ אֲשֶׁר בֶּחָצֵר, וַיִּגַּשׁ אֶל עֲרֵמָתוֹ
לִמְקוֹם שֶׁשָּׁם עוֹמֶדֶת כְּפַעַם בְּפַעַם בְּהֶמְתּוֹ.

בִּכְדֵי לְחוֹבֵב אוֹתָהּ — וַיַּרְא וְהִנֵּה שְׁלוּחוֹת
מִלְּפָנֶיהָ אַרְבַּע רַגְלֶיהָ וְשׁוֹכֶבֶת לָהּ בִּמְנוּחוֹת

וְהִיא מֵתָה, מֵתָה, מֵתָה... אָשִׁירָה נָא לְעִזּוֹ
שֶׁל „מְלַמְּדִי וְגַם לַ„מְלַמְּדִי" אָשִׁירָה אֶת כָּל זִיווֹ!

וּבְכֵן וְעִזֵּנוּ מֵתָה. וְהַדַּרְשָׁן עָשָׂה הֶסְפֵּדוֹ,
אַךְ אִישׁ לֹא שִׁלֵּם לוֹ פְּרוּטָה בִּמְחִיר כָּל בִּכְיוֹ וְאֵידוֹ.

כִּי הָיוּ כֻּלָּם חוֹבְבִים — וּמִי יָבֹא אֲלֵיהֶם וִישַׁלֵּם?
רַק מָחֲאוּ לוֹ כַּפַּיִם — וְהַמַּעֲשֶׂה תַּם וְנִשְׁלָם!

הוצאת „מרכז"

כל כתבי דוד פרישמאן

ומבחר תרגומין

(לחג יובלו)

כרך

קַיִן.

שיר־חזיון על־פי כתבי הקדש

וְהַנָּחָשׁ הָיָה עָרוּם מִכֹּל חַיַּת הַשָּׂדֶה
אֲשֶׁר עָשָׂה ה׳ אֱלֹהִים (בראשית ג׳ א׳).

מאת

לורד בֵּירוֹן.

תרגם מאנגלית לעברית

דוד פרישמַן.

ווארשא.

DRUK. SIKORA i MYLNER WARSZAWA, NOWOLIPKI 6.

נפשות החזיון:

אנשים.	אָדָם. קַיִן. הֶבֶל.
רוחות.	מַלְאַךְ אֱלֹהִים; לוּצִיפֶר.
נשים.	חַוָּה. עָדָה. צִלָּה.

מַשָּׂא רִאשׁוֹן

מַחֲזֶה רִאשׁוֹן.

גָּבָר מחוץ לעדן. מועד צאת השמש.

אדם, חוה, קין, הבל, עדה וצלה מקריבים קרבן.

אדם.

אֱלֹהִים, אֱלֹהֵי נֶצַח, אֵין־תַּכְלִית, כֹּל יוֹדֵעַ! –
אֲשֶׁר יָצַרְתָּ בְּמַאֲמָר אֶחָד מִתְּהוֹמוֹת בְּמַחֲשַׁכִּים
אֶת הָאוֹר עַל הַמַּיִם – קָדוֹשׁ, קָדוֹשׁ, קָדוֹשׁ!
לְמוֹעֵד שׁוּב הָאוֹר, אֵל שַׁדַּי, קָדוֹשׁ, קָדוֹשׁ!

חוה.

אֱלֹהִים! הַבּוֹרֵא יוֹם, וְגַם הִבְדַּלְתָּ וְהִפְרַדְתָּ
בֹּקֶר מִנִּי לַיְלָה, וְהֵם הָיוּ לְפָנִים אֶחָד –
אֲשֶׁר חָלַקְתָּ גַּל מִן גַּל וְקָרָאתָ לְחֵלֶק אֶחָד
מִמִּפְעָלְךָ רָקִיעַ – קָדוֹשׁ, קָדוֹשׁ, קָדוֹשׁ!

הבל.

אֱלֹהִים! הַקּוֹרֵא שֵׁמוֹת לִיסוֹדוֹת כֻּלָּם יַחַד:
עָפָר – יָם – רוּחַ – וָאֵשׁ; וְעַל יוֹם וְעַל לַיְלָה
וְעַל עוֹלָמוֹת אֲשֶׁר אוֹר לָהֶם וַאֲשֶׁר צֵל לָהֶם מֵהֵפָּה
הוֹסַפְתָּ גַּם יְצוּרִים, לְשִׂמוֹחַ עַל כָּל אֵלֶּה,
וּלְאַהֲבָה אֹתָם וְאֹתְךָ גַּם יַחְדָּו – קָדוֹשׁ, קָדוֹשׁ!

עדה.

אֱלֹהִים, אֱלֹהֵי הַנֶּצַח, אֲדֹנֵי כָל הַמַּעֲשִׂים!
הַבּוֹרֵא יְצוּרִים טוֹבִים וְיָפִים וְנֶחְמָדִים אֵלֶּה,
לְאַהֲבָה אֹתָם זוּלָתְךָ מִכָּל דָּבָר עַל הָאָרֶץ –
תְּנֵנִי וְאֹהַב אֹתְךָ וְגַם אֹתָם –: קָדוֹשׁ, קָדוֹשׁ!

צלה.

אֱלֹהִים! שֶׁאַתָּה אָהַבְתָּ וּבָרָאתָ וּבֵרַכְתָּ כֻּלָּם,
וְרַק לִזְחוֹל פֹּה עִמָּנוּ נָתַתָּ גַּם לַנָּחָשׁ
וּלְגָרֵשׁ אֶת־אָבִינוּ מִקֶּרֶב גַּן הָעֵדֶן –
שָׁמְרֵנוּ נָא מֵעַתָּה מִכָּל רָעָה –: קָדוֹשׁ, קָדוֹשׁ!

אדם.

בְּנִי קַיִן, רֵאשִׁית אוֹנִי, לָמָּה הֶחֱשֵׁיתָ אַתָּה?

קין.

מַה־יֵּשׁ לִי לְדַבֵּר?

אדם.

הִתְפַּלֵּל.

קין.

הַאִם לֹא אַתֶּם הִתְפַּלַּלְתֶּם?

אדם.

הִתְפַּלַּלְנוּ: כֵּן דִּבַּרְתָּ, וּבְכָל לִבֵּנוּ וּמְאֹדֵנוּ.

קין.

וּבְקוֹל גָּדוֹל הִתְפַּלַּלְתֶּם, וַאֲנִי שָׁמַעְתִּי אֶתְכֶם.

אדם.

וֵאלֹהִים גַּם הוּא שְׁמָעָנוּ, כִּי כָבָה כָּוְתָה נַפְשִׁי.

הבל.

אָמֵן!

אדם.

רַק אַתָּה, בְּנִי בְכוֹרִי, רַק אַתָּה עוֹדְךָ מַחֲשֶׁה.

קין.

אַךְ טוֹב כִּי אֶעֱשֶׂה כֵּן.

אדם.

מַדּוּעַ?

קין.

אֵין לִי דָבָר לִשְׁאַל.

אדם.

וְאַף דָּבָר לְהוֹדוֹת עָלָיו אֵין לָךְ?

קין.

לֹא.

אדם.

הַאֵין אַתָּה חַי?

קין.

הַאֵינֶנִּי הוֹלֵךְ לָמוּת?

חוה.

אוֹיָה! פְּרִי הָעֵץ, אֲשֶׁר צִוָּה אֱלֹהִים אוֹתָנוּ
לְבִלְתִּי אֱכָל מִמֶּנּוּ, הוּא בָשֵׁל עַתָּה לִנְפּוֹל.

אדם.

וְאוֹתוֹ נֶאֱסֹף עַתָּה וְנֹאכַל מִמֶּנּוּ.—אֵלִי!
מַדּוּעַ זֶה וְלָמָּה נָטַעְתָּ אֶת עֵץ הַדַּעַת?

קין.

אַךְ לָמָּה לֹא לְקַחְתֶּם פְּרִי מֵעֵץ הַחַיִּים?
כִּי עַתָּה יְכָלְתֶּם לָעוֹז וְלָלֶכֶת עִמּוֹ קֶרִי.

אדם.

בְּנִי! אַל תִּתֵּן תִּפְלָה: כַּנָּחָשׁ דִּבַּרְתָּ עַתָּה.

קין.

וְלָמָּה לֹא? הֵן אֱמֶת הָיוּ דִּבְרֵי הַנָּחָשׁ:
גַּם הָיָה עֵץ הַדַּעַת; גַּם הָיָה עֵץ הַחַיִּים:
אָכֵן טוֹב מְאֹד הַדַּעַת, טוֹבִים גַּם הַחַיִּים;
וְאֵיךְ אֵפוֹא זֶה רָעוּ אִם יִהְיוּ שְׁנֵיהֶם יַחַד?

חוה.

בְּנִי, כְּכָל הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי אֲנִי בַּעֲוֹנִי,
בְּטֶרֶם עוֹד נוֹלַדְתָּ, תְּדַבֵּר אַתָּה עַתָּה:

אַל אַבֵּט אֶת־הַוָּתִי מִשְׁנֶה בְּהַוָּתֶךָ.
הֵן שַׁבְתִּי וְנִחַמְתִּי. אַל אַבֵּט זַרְעִי עַתָּה
נִפַּל מִחוּץ לָעֵדֶן גַּם הוּא אֶל תּוֹךְ הַפַּחַת
אֲשֶׁר נִלְכְּדוּ בוֹ אֲבוֹתָיו בְּעוֹדָם בְּתוֹךְ הָעֵדֶן.
קַבֵּל, בְּנִי, בְּרָצוֹן אֶת־כֹּל כְּפִי שֶׁיֶּשְׁנוֹ —
לוּ כֵן עָשִׂינוּ אָנוּ, כִּי אָז שָׁלַוְתָּ אַתָּה.

אדם.

הִנֵּה שְׁלֵמָה תְפִלָּתֵנוּ. כִּי עַל כֵּן לְכוּ וְנֵלְכָה
אִישׁ אִישׁ מִזֶּה לְפָעֳלוֹ — הֵן נָחוּץ דְּבַר פָּעֳלֵנוּ.
וְאוּלָם אֵינֶנּוּ כָבֵד: עוֹד הֲדָשָׁה הָאֲדָמָה,
וּבְרָצוֹן תִּתֶּן־לָנוּ בִּמְעַט עֲבוֹדָה פִּרְיָהּ.

חוה.

רְאֵה אָבִיךָ, קַיִן, הִנֵּה עַז הוּא וְשָׁלֵו
וּמְקַבֵּל כֹּל בְּאַהֲבָה; עֲשֵׂה, בְּנִי, כָּמוֹהוּ;

(אדם וחוה הולכים).

צלה.

הַאַף אֵין זֹאת אֵפוֹא, אָחִי?

הבל.

לָמָּה אֵפוֹא תַלְבִּישׁ קַדְרוּת אֶת מִצְחֶךָ,
וְהִיא הֵן לֹא תוֹשִׁיעַ, וְרַק חֲמַת אֱלֹהִים תְּעוֹרֵר.

עדה.

קַיִן מַחְמַד לִבִּי, הֲכִי מִתְאַנֵּף אַתָּה?

קין.

לֹא, עָדָה! רַק חָפַצְתִּי הַיּוֹתֵר מְעַט לְבַדִּי;
הֶבֶל, לִבִּי כֹּאֵב; אַךְ רֶגַע עוֹד וְיַעֲבוֹר.
לֵךְ נָא, אָחִי, לְפָנַי – בִּמְהֵרָה אָבֹא אַחֲרֶיךָ
גַּם אַתֶּן פֹּה, אֲחָיוֹתַי, אַל נָא לִי תְּחַכֶּינָה;
לָמָּה אֶגְמָלְכֶן רָעָה תַּחַת כָּל טוֹבַתְכֶן:
בְּעוֹד רֶגַע אָבֹא אַחֲרֵיכֶן.

עדה.

וָלֹא – אָז אָשׁוּב הֵנָּה וַאֲבַקֶּשְׁךָ לִי מִפֹּה.

הבל.

יְהִי שְׁלוֹם אֱלֹהִים עָלֶיךָ, אָחִי, וְעַל רוּחֶךָ.
(הבל, צלה ועדה הולכים).

קין (לבדו).

וְלָזֹאת יִקָּרֵא הַחַיִּים! – עֲבוֹדָה! אַךְ לָמָּה אֶעֱבוֹד?
רַק עֵקֶב לֹא הִתְחַזֵּק אָבִי עַל הַמָּקוֹם
אֲשֶׁר הָיָה לוֹ בְּעֵדֶן. אַךְ לִי וְלָזֹאת מָה אֵפוֹא?
אֲנִי אָז לֹא־נוֹלַדְתִּי: לֹא שָׁאַלְתִּי כִּי אִוָּלֵד,
וְגַם עָלֹץ לֹא עָלַצְתִּי בְּחֶלְקִי כִּי נוֹלַדְתִּי.
מַדּוּעַ לְקוֹל הַנָּחָשׁ שָׁמַע וּלְקוֹל הָאִשָּׁה?
אוֹ לָמָּה זֶה, אִם שָׁמַע, עַל־כָּכָה סָבֹל נִסְבֹּל
וּבַמֶּה עֲוֹנוֹ גָדוֹל? הֵן שָׁתוּל הָיָה הָעֵץ –
וְלָמָּה אֵפוֹא אָמַר: לֹא הָיָה הָעֵץ גַּם לוֹ?
וְאִם לֹא גַם לוֹ, עַל מַה־זֶּה נִטַּע קָרוֹב אֵלָיו
וְכֻלּוֹ יָפֶה וְנֶחְמָד וְתַאֲוָה לָעֵינָיִם?

אַךְ הֵם רַק דָּבָר אֶחָד יַעֲנוּ עַל כָּל הַשְּׁאֵלוֹת
„הוּא הָפֵּין–וְהוּא הֵן טוֹב”. אַךְ מִי לִי זֹאת יוֹכִיחַ?
הֲבַאֲשֶׁר הוּא כֹּל יָכוֹל כִּי לָכֵן טוֹב מִכֹּל הוּא?
וַאֲנִי עַל־פִּי הַפְּרִי רַק אֶשְׁפּוֹט – וְהוּא מַה מַּר –
אֲשֶׁר נָטַל עָלַי לְאָכְלָה עַל חֵטְא, וְהוּא לֹא הֶטְאִי.
אַךְ מָה הַמַּרְאֶה פִּתְאֹם? – צֶלֶם מַלְאָךְ צַלְמוֹ,
רַק פָּנָיו לָבְשׁוּ קַדְרוּת וּמַרְאֵהוּ סָר וְזָעֵף
שִׁבְעָתַיִם מִן הָרוּחוֹת: לָמָּה אֵפוֹא אֶרְעַד?
עַל מַה־זֶּה אִירָא אֹתוֹ יוֹתֵר מִן הָרוּחוֹת
אֲשֶׁר אֶרְאֵם יוֹם וָיוֹם עִם הַרְבָּם הַלֹּהֶטֶת
עַל יַד מְבוֹא הַשַּׁעַר, שֶׁשָּׁם בְּכִלְיוֹן נֶפֶשׁ
נִצַּבְתִּי פְּעָמִים הַרְבֵּה לְמוֹעֵד בֵּין־עַרְבַּיִם,
לְהַבִּיט לְתוֹךְ הַגָּן, אֶל נַהֲלָתִי זֹאת לְפָנִים,
אוּלַי תִּרְאֶה עֵינִי בְּרַק אוֹר וְלוּ רַק רֶגַע,
בְּטֶרֶם הַלַּיְלָה יֵרֵד עַל הַחוֹמוֹת הַסְּגוּרוֹת לָנוּ
וְעַל רָאשֵׁי כָּל הָעֵצִים הָרָמִים וְהַנִּשָּׂאִים,
הַנִּגְבֹּהִים מִן הַסּוֹלְלוֹת, אֲשֶׁר יִשְׁמְרוּ הַכְּרוּבִים אוֹתָן?
אִם שְׂרָפִים לֹא יָרֵאתִי, חוֹגְרֵי אֵשׁ הָהֵמָּה,
עַל מַה־זֶּה אִירָא אֵפוֹא אֶת־זֶה הַקָּרֵב עַתָּה?
רַק אֵין זֶה כִּי הוּא עָצוּם מֵהֵמָּה כֻּלָּם יַחַד,
אַךְ לֹא כְמוֹהֶם נֶחְמָד, וְאוּלַי אֵינֶנּוּ נֶחְמָד
כְּכֹל שֶׁהָיָה לְפָנִים וּכְכֹל שֶׁיּוּכַל לִהְיוֹת:
גַּם אֵין זֶה כִּי רַק מַכְאוֹב נִלְוָה אֶל אַלְמוּתוֹ.
הַאֻמְנָם? אִם יֵשׁ מַכְאוֹב גַּם בִּלְעֲדֵי „הָיֹה אָדָם”?

הִנֵּה הוּא בָא.

(לוציפר בא).

לוּצִיפֶר.

בֶּן אָדָם!

קַיִן.

מִי אַתָּה, הָרוּחַ?

לוּצִיפֶר.

אֲדוֹן הָרוּחוֹת אָנֹכִי.

קַיִן.

אִם כֵּן הוּא, לָמָּה עֲזַבְתָּם וּבָאתָ אֶל הֶעָפָר?

לוּצִיפֶר.

יָדַעְתִּי מַחְשְׁבוֹת עָפָר, אַף אָחוּשׁ עִמּוֹ וְעִמְּךָ.

קַיִן.

הַאָמְנָם! דֹּם מַחְשְׁבוֹתַי אָנֹכִי אַתָּה יוֹדֵעַ

לוּצִיפֶר.

הֵן מַחְשְׁבוֹת כֹּל יָדַעְתִּי, אֲשֶׁר עֶרְכְּךָ מַחֲשָׁבוֹת עֶרְכָּן;–
הֲלֹא הוּא חֵלֶק אַלְמוּתְכֶם הַדֹּבֵר בְּלִבְּכֶם פְּנִימָה.

קַיִן.

מֶה חֵלֶק אַלְמָוֶת הַזֶּה? הֵן אֹתוֹ כִּסּוּ מִמֶּנּוּ;
עֵץ־הַחַיִּים לֹא נִתַּן לָנוּ, כִּי אָשֹׁם אָשֵׁם אָבִי,
וְעֵץ־הַדַּעַת גַּם הוּא, כִּי נֶחְפְּזָה אִמִּי בַּעֲשׂוֹתָהּ,
נֶאֱכַל בְּעוֹדוֹ בֹּסֶר, וּפִרְיוֹ הָיָה מָוֶת.

לוציפר.

רק בַּמֶּה רִמּוּ אוֹתְךָ; הֵן תִּרְאֶה כִּי אַתָּה חַי.

קין.

אֶחְיֶה, אָמְנָם כֵּן הוּא, וְאוּלָם לְבַעֲבוּר אָמוּת:
וּבְחַיּוֹתִי לֹא הָיִיתִי שׂוֹנֵא אֶת־הַמָּוֶת,
לוּלֵא בְקִרְבִּי רוּחַ, הַנּוֹלַד כִּי בְּהִוָּלְדִי,
וְלוּלֵא לַחַיִּים תְּשׁוּקָה, אֲשֶׁר קָצֹר קָצְרָה יָדִי
לִכְבּוֹשׁ אוֹתָהּ בְּקִרְבִּי, וַאֲשֶׁר בָּזֹה אֶבְזֶה אוֹתָהּ
כִּבְזוֹתִי גַם אֶת־נַפְשִׁי, וְרַק לֹא אוּכַל הַכְנִיעָהּ –
כִּי עַל־כֵּן חַי אָנֹכִי. מִי יִתֵּן וְלֹא חָיִיתִי!

לוציפר.

חַי אַתָּה וּלְעוֹלָם תִּחְיֶה: אַל תְּדַמֶּה בְנַפְשֶׁךָ
כִּי אֲדָמָה זֹאת, שֶׁהִיא רַק כְּסוּתְךָ אֲשֶׁר תַּהֲלִיךְ,
הִיא עֶצֶם דְּבַר הַחַיִּים – הַכְּסוּת הַזֹּאת הֵן תֶּחְדַּל,
אַךְ אַתָּה זֶה גַּם לֹא תִמְעַט אָז מִהְיוֹת מֵעָתָּה;

קין.

לֹא אֶמְעַט! אַךְ לָמָּה לֹא אַרְבֶּה הֱיוֹת מֵעַתָּה?

לוציפר

אוּלַי תִּהְיֶה כָּמוֹנוּ.

קין;

וּמָה אַתֶּם אֵפוֹא?

לוציפר.

בְּנֵי נֶצַח אֲנַחְנוּ.

קין.

וּשְׁלֵוִים אַתֶּם ?

לוציפר.

תַּקִּיפִים אֲנַחְנוּ.

קין.

אֲבָל הֲגַם שְׁלֵוִים ?

לוציפר.

לֹא: וְאַתָּה ?

קין.

אֵיךְ אֶשְׁלַו אָנֹכִי ? רְאֵה אֹתִי וְהַבִּיטָה !

לוציפר.

הוֹי עָפָר וָאֵפֶר! וְאַתָּה זֶה תִתְאַמֵּר
כִּי אֻמְלָל הָיִיתָ! אַתָּה!

קין.

אֻמְלַלְתִּי: אַךְ מָה אַתָּה בְּכָל תָּקְפְּךָ וּגְבוּרָתֶךָ ?

לוציפר.

אָנֹכִי הוּא הַמִּתְאַמֵּץ לִהְיוֹת כָּאֵל הַלָּז
אֲשֶׁר יָצֹר יָצַר אֹתְךָ, וַאֲשֶׁר לוּ אֲנִי יְצַרְתִּיךָ
כִּי עַתָּה לֹא הָיִיתָ אֵת אֲשֶׁר הָיִיתָ עַתָּה.

קַיִן.

הִנֵּה כִמְעַט כֵּאלֹהִים מַרְאֶיךָ, וְאוּלָם — —

לוּצִיפֶר.

אֱלֹהִים אֵינֶנִּי: וְיַעַן חָסַרְתִּי הֱיוֹת אֱלֹהִים,
לָכֵן הֱיוֹת לֹא אֶחְפֹּץ אַחֵר מֵאֲשֶׁר הִנֵּנִי.
הֵן גִּבּוֹר גָּבַר הוּא; וְעַל־כֵּן יִמְשָׁל־נָא!

קַיִן.

מִי?

לוּצִיפֶר.

הַבּוֹרֵא אֶת אָבִיךָ וַאֲשֶׁר בָּרָא אֶת הָאָרֶץ — —

קַיִן.

וְאֶת הַשָּׁמַיִם וְכָל צְבָאָם. כֵּן שָׁמַעְתִּי אֶת־שְׂרָפָיו
מְזַמְּרִים אֵלָיו יַחְדָּו; וְכָכָה דִבֵּר אָבִי.

לוּצִיפֶר.

הֵם מְדַבְּרִים — כִּי נָטַל עֲלֵיהֶם לְדַבֵּר כָּכָה,
וָלֹא, כִּי עַתָּה הָיוּ אֵת אֲשֶׁר הָיִיתִי אָנֹכִי —
וַאֲשֶׁר אַתָּה הָיִיתָ — אִם רוּחַ וְאִם אָדָם.

קַיִן.

וּמָה אֵפוֹא זֹאת?

לוּצִיפֶר.

נֶפֶשׁ הִיא שֶׁתָּהִין לִהְיוֹת כְּיַד אַלְמוּתָהּ —
נֶפֶשׁ הִיא שֶׁתָּהִין לְהַבִּיט אֶל הֶעָרִיץ
וְאֶל־פָּנָיו הַמְלֵאִים עֹז אֲשֶׁר לְעוֹלָם לֹא יִתַּמּוּ,

וּלְהַגִּיד לוֹ עַל־פָּנָיו כִּי רָעָתוֹ אֵינָהּ טוֹבָה!
אִם הוּא אוֹתָנוּ עָשָׂה, כְּפִי שֶׁאוֹמֵר לָנוּ –
וַאֲנִי הֵן טֶרֶם אֵדַע אַף טֶרֶם לָהּ אַאֲמִינָה –
אַךְ הוּא אִם עָשָׂה אוֹתָנוּ, לֹא י וּ כַ ל כַּלּוֹתֵנוּ:
בְּנֵי אַלְמָוֶת אֲנַחְנוּ! – אָמְנָם כֵּן, עָשָׂנוּ,
כִּי יוּכַל עַנּוֹתֵנוּ: – הַנִּיחוּ לוֹ! הוּא גָּדוֹל –
אַךְ בְּגָדְלוֹ לֹא יִשְׁלַו יוֹתֵר מֵאֲשֶׁר אָנוּ בְּמִלְחַמְתֵּנוּ!
מִטּוֹבָה לֹא תֵּצֵא רָעָה; וְהוּא מֶה עֹשֶׂה אֵפוֹא?
אֲבָל יֵשֶׁב לוֹ עַל־כִּסְאוֹ הַשָּׁמֵם שָׁם וּבָדָד,
יִבְרָא לוֹ עוֹלָמוֹת, לְבַעֲבוּר לֹא תֶאֱרַכְנָה
שְׁנוֹת הֱוָיָתוֹ עָלָיו הָרַבּוֹת וְהָאֲרֻכּוֹת
שֶׁתַּכְלִית אֵין לָהֵנָּה, וְלֹא יִהְיוּ לוֹ לְמַשָּׂא
עִתּוֹת בְּדִידוּתוֹ הָרַבּוֹת, מֵאֵין לוֹ חָבֵר לְנַפְשׁוֹ;
יִצְבָּר־לוֹ כַדּוּר עַל כַּדּוּר: אַךְ יָחִיד הוּא לָנֶצַח,
עָרִיץ הוּא בְּלִי סוֹף וּבְלִי גְבוּל וְעַד בִּלְתִּי תַכְלִית;
לוּ יָכוֹל לְכַלּוֹת נַפְשׁוֹ, כִּי עַתָּה חֶסֶד עָשָׂה
עִם נַפְשׁוֹ הוּא לְבַדּוֹ, הַגָּדוֹל מִכָּל חֲסָדָיו:
אֲבָל יוֹסִיף־לוֹ וְיִמְשׁוֹל וְיִגְדַּל־נָא עִם עָנְיוֹ!
עַל־הַמְּעַט אָדָם וְרוּחוֹת נִשְׂאִים וְסֹבְלִים יַחַד –
וּבְסָבְלֵנוּ חֲבֵרִים יַחְדָּו, וְהָפְכוּ מְצוּקוֹתֵינוּ,
שֶׁאֵין לָהֶן מִסְפָּר מֵרֹב, וְנָקַלּוּ לָנוּ לְשֵׂאתָן
מֵחֶמְלָה רַבָּה שֶׁנִּרְחַשׁ כֻּלָּנוּ פֹּה לְכֻלָּנוּ!
אַךְ ה וּ א! עַד כַּמָּה אֻמְלָל, כַּמָּה עָנִי הוּא בִּמְרוֹמָיו
וְעַד כַּמָּה יְסֹעַר בְּעָנְיוֹ בְּלִי מַעְצוֹר וּבְלִי כָל־שֶׁקֶט,

וְרַק לִבְרֹא וְלִבְרֹא עָלָיו, וְלָשׁוּב וְלִבְרֹא וְלִבְרֹא —

קַיִן.

דְּבָרִים אַתָּה דֹבֵר, שֶׁהֵם זֶה יָמִים רַבִּים
הָלְפוּ כְּמוֹ חֶזְיוֹנוֹת גַּם קֶרֶב מַשְׂכִּיּוֹת לִבִּי:
מֵעוֹדִי לֹא יָכֹלְתִּי וְלֹא יָדַעְתִּי לִמְצֹא קֶשֶׁר
בֵּין זֶה שֶׁרָאֲתָה עֵינִי וְזֶה שֶׁשָּׁמְעָה אָזְנִי.
אָבִי וְאִמִּי מְדַבְּרִים עַל נְחָשִׁים אֵלַי יוֹם יוֹם,
וְעַל פְּרִי וְעַל עֵצִים שֹׁנִים: עֵינַי רֹאוֹת הַשְּׁעָרִים
שֶׁל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר הֵמָּה קֹרְאִים לוֹ גַּן עֵדֶן
וּכְרוּבִים שֹׁמְרִים אֹתוֹ בְּחַרְבוֹת אֵשׁ לְהֶטֶת,
וְלֹא יִתְּנוּ לָבוֹא שָׁמָּה לֹא אֹתָם וְגַם לֹא אֹתִי:
אָחוּשׁ עַל הָעֲבוֹדָה שֶׁאֶעֱבוֹד יוֹם יוֹם תָּמִיד
וְעַל רוּחִי הַהוֹשֵׁב תָּמִיד: עֵינַי רֹאוֹת מִסָּבִיב
עוֹלָם כֻּלּוֹ וּמְלֹאוֹ אֲשֶׁר בּוֹ אֲנִי כְאֶפֶס,
וַאֲשֶׁר קוֹל בְּקֶרֶב לִבִּי יַגִּיד לִי עִם־זֹאת
כִּי אֲנִי אֲנִי הָאָדוֹן לְכָל עִנְיָן שָׁם וְדָבָר —
וַאֲנִי דִּמִּיתִי תָמִיד: רַק לִי מְצֻקוֹת אֵלֶּה. —
אָבִי הִנֵּה נִכְנָע מְעַט מְעַט בְּרֹב הַיָּמִים;
אִמִּי פָּנָה רוּחָהּ אֲשֶׁר עָרַג תָּמִיד לָדַעַת
עַל אַף הָאוֹמְרִים תָּמִיד כִּי קִלְלַת עוֹלָם תִּנָּחֵל;
אָחִי הָיָה לְרֹעֶה הַמַּקְרִיב יוֹם בְּיוֹמוֹ
מִבְּכֹרוֹת צֹאנוֹ וְחֶלְבָּן לֵאלֹהִים זֶה אֲשֶׁר צִוָּה
כִּי רַק בְּזֵעַת אַפַּיִם תִּתֵּן הָאֲדָמָה כֹּחָהּ;
אֲחוֹתִי צִלָּה תְּזַמֵּר וְתָרֹן לוֹ בַּשַּׁחַר

בְּטֶרֶם רֹן בַּבֹּקֶר הַצִּפֳּרִים בַּשָּׁמַיִם;
וְעָדָה, זֹאת סְגֻלָּתִי, זֹאת אִשְׁתִּי מַחְמַד נַפְשִׁי,
גַּם הִיא לֹא תָבִין רוּחִי וְאֵת אֲשֶׁר יָצִיק אֹתוֹ.
לֹא מָצָאתִי אִישׁ עַד הֵנָּה אֲשֶׁר נָשָׂא עִמִּי וַיָּבֶן;
וִיהִי מַה יִּהְיֶה אֵפֹא – אֶתְחַבֵּר נָא עִם רוּחוֹת.

לוציפר.

לוּלֵא עַל־פִּי נִשְׁמָתְךָ וּסְגֻלּוֹתֶיהָ מְצָאתִי אוֹתְךָ
כָּשֵׁר לְהִתְחַבְּרוּת זֹאת, כִּי עַתָּה לֹא הָיִיתִי
עוֹמֵד לְפָנֶיךָ הַיּוֹם: גַּם נָחָשׁ הָיָה רַב לְךָ,
לְבַעֲבוּר הַשִּׂיא אוֹתְךָ, כָּאָז וּכְמוֹ לְפָנִים

קין.

הַאַתָּה אֵפֹא זֶה אֲשֶׁר פִּתָּה אָז אֶת אִמִּי?

לוציפר.

אָנֹכִי לֹא אֲפַתֶּה, כִּי אֱמֶת רַק אֲדַבֵּר:
הַאָמְנָם לֹא עֵץ דַּעַת הָיָה הָעֵץ הַהוּא?
הַאָמְנָם לֹא עֵץ הַחַיִּים הָיָה הָעֵץ עִם פִּרְיוֹ?
הֶאָנֹכִי זֶה צִוִּיתִי לְבִלְתִּי אֲכָל מִמֶּנּוּ?
הֶאָנֹכִי זֶה נָטַעְתִּי עֵצִים לֹא־יֵאָכְלוּ?
וַעֲשִׂיתִים תַּאֲוָה לְמַרְאֶה וּנְתַתִּים בְּקִרְבַּת אֲנָשִׁים
טְהוֹרִים וּנְקִיִּים וּתְמִימִים, לְעוֹרֵר רַק תַּאֲוָתָם?
לוּ אֲנִי עָשִׂיתִי – לְאֵלִים עָשִׂיתִי אֶתְכֶם;
אַךְ הוּא, הַמְגָרֵשׁ אֶתְכֶם, הוּא גֵרֵשׁ אֶתְכֶם מִלְּפָנָיו,
פֶּן „תִּקְחוּ מֵעֵץ הַחַיִּים וִהְיִיתֶם אֱלֹהִים כָּמוֹנוּ״.
הַאָמְנָם כָּכָה הָיוּ הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבֵּר?

קין.

הוּא דְבַר כָּזֹאת וְאָנֹכִי שְׁמַעְתִּיהָ מִפִּי אֵלֶּה
אֲשֶׁר שָׁמְעוּ אֹתָהּ בְּאָזְנָם מִפִּיו מִתּוֹךְ הַסְּעָרָה.

לוציפר.

וּבְכֵן מִי אֵפוֹא הָיָה הַשֵּׁד הַבָּא לְהַשְׁחִית?
הֲזֶה שֶׁמֵּאֲנָה נַפְשׁוֹ לְתִתְּכֶם לִרְאוֹת חַיִּים,
וְאִם זֶה שֶׁנַּפְשׁוֹ הָשְׁקָה הַנְחִילְכֶם חַיֵּי נֶצַח,
חַיִּים שֶׁיֵּשׁ בָּם שִׂמְחָה וְתַעֲצֻמוֹת עֹז וָדָעַת?

קין.

הוֹי, לוּ לָקֹחַ לָקְחוּ מִן הָעֵצִים הַשְּׁנַיִם יַחַד,
אוֹ לוּ גַּם מִן הָאֶחָד לָקֹחַ לֹא לָקָחוּ!

לוציפר.

הָאֶחָד כְּבָר לְקַחְתֶּם, וְהַשֵּׁנִי תּוּכְלוּ קַחַת.

קין.

בַּמֶּה?

לוציפר.

אִם תַּקְשׁוּ וּתְחַזְּקוּ לִבְּכֶם וִהְיִיתֶם מַמְרִים תָּמִיד.
אֵין דָּבָר אֲשֶׁר יוּכַל לְהַכְנִיעַ אֶת הָרוּחַ
בָּל־עוֹד מִתְחַזֵּק הָרוּחַ לִהְיוֹת אֶת שֶׁיֶּשְׁנוֹ
וְלִהְיוֹת לְרֹאשׁ כָּל דָּבָר וְכָל עִנְיָן פֹּה מִסָּבִיב —
הֵן עָשׂוּי הָרוּחַ לִמְשֹׁל וְלִשְׁפֹּךְ עַל־כֹּל מֶמְשַׁלְתּוֹ.

קין.

אַךְ הַגֵּד, הַאַתָּה אֵפוֹא פִּתִּיתָ אֶת אֲבוֹתָי?

לוציפר.

אֲנִי? הוֹי עָפָר נִבְזֶה! לָמָּה הָיָה לִי לְפַתּוֹת?

קין.

הֵן אָמוֹר אוֹמְרִים כֻּלָּם: הַנָּחָשׁ הָיָה רוּחַ.

לוציפר.

מִי יֹאמַר כָּזֹאת? וְהִיא לֹא כְתוּבָה שָׁם בִּמְרוֹמִים:
הָאֶחָד גְּבַהּ הַלֵּב לֹא יַרְבֶּה לְכַזֵּב כָּכָה,
וְרַק יִרְאַת אָדָם וְסִכְלוּת הֵן הֵן תֹּאמַרְנָה תָמִיד
לְהַעֲמִים כָּל הַחֲטָאִים עַל צַוַּאר רוּחַ מִמָּרוֹם.
הַנָּחָשׁ הָיָה נָחָשׁ – לֹא גָדוֹל אוֹ קָטָן בְּעֶרְכּוֹ
מִן הָאָדָם אֲשֶׁר אֹתוֹ הַשִּׂיא הִשִּׂיא בִּדְבָרִים,
כִּי הוּא גַם הוּא רַק עָפָר – אַךְ עָרוּם הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ,
כִּי עַל כֵּן הוֹלִיכוֹ שׁוֹלָל, וַיֵּדַע מֵרֹאשׁ הַמַּכְאוֹב
אֲשֶׁר יִתֵּן הַדַּעַת לָאָדָם אַחֲרֵי הַנַּחַת הַמְעַטָּה.
הַאֻמְנָם חָשַׁבְתָּ בְּלִבְּךָ כִּי אָנֹכִי לָבשׁ אֶלְבַּשׁ
דְמוּת יְצוּר נֹגַע אֲשֶׁר זֶה גּוֹרָלוֹ לָמוּת?

קין.

אַךְ בְּקֶרֶב הַיְצוּר הַהוּא הֵן שָׁכַן שֵׁד הַמַּשְׁחִית?

לוציפר.

בְּקֶרֶב אֵלֶּה שֶׁאוֹתָם הַטֵּה הִטָּה בִדְבָרִים
בִּלְשׁוֹנוֹ הַשְּׁסוּעָה בְּפִיו, רַק כָּמוֹ עֹרֵר שֵׁד,
וַאֲנִי זֹאת אֹמַר אֵלֶיךָ: הַנָּחָשׁ הָיָה נָחָשׁ,
וְאַתָּה שְׁאַל הַכְּרוּבִים הַשּׁוֹמְרִים אֶת עֵץ הַמַּתְעֶה.–

כִּי יַעַבְרוּ אַלְפֵי שָׁנִים עַל עֲפָרְךָ אֲשֶׁר יִכְלֶה
וְעַל עֲפַר זַרְעֲךָ אַחֲרֶיךָ וְזֶרַע זַרְעֲךָ אַחֲרֶיךָ,
אָז אוּלַי יָקוּם דּוֹר אֲשֶׁר אֶת חֶטְאֲכֶם זֶה הַקַּדְמֹנִי
יַלְבִּישׁ מָשָׁל כָּזֶה, וְיָשִׂים גַּם לִי הַדְּמוּת
אֲשֶׁר תַּעֵב אֲתַעֵב אֹתָהּ, כְּתַעֲבִי אֶת כָּל־נֶפֶשׁ
הַמִּשְׁתַּחֲוָה לָאֵל הַלָּז אֲשֶׁר בָּרָא אֶת בְּרִיּוֹתָיו
רַק אַךְ לְהִשְׁתַּחֲוֹת אֵלָיו וְלִפְנֵי נִצְחוֹ הַנּוֹרָא;
אַךְ אָנוּ רֹאֵי הָאֱמֶת, עָלֵינוּ גַּם לְהַגִּידָהּ.
אֲבוֹתֶיךָ הַתְּמִימִים שָׁמְעוּ לְקוֹל רֶמֶשׂ וְנָפָלוּ.
מַה־בֶּצַע אֵפוֹא לָרוּחוֹת כִּי נִסָּה יְנַסּוּ אֹתָם?
הָאוֹצָר נֶחְמָד הָיָה גַּן עֵדֶן זֶה הַצָּר,
אֲשֶׁר רוּחוֹת הַמַּלְאָכִים תָּמִיד מְלֹא רֹחַב כָּל הָעוֹלָם——
אַךְ רְאֵה נָא, הִנֵּה דְבָרִים אָנֹכִי דֹּבֵר אֵלֶיךָ
אֲשֶׁר אַתָּה לֹא יָדַעְתָּ וְלֹא תֵדַע וְלֹא תַשִּׂיגָם
גַּם אַחֲרֵי כָּל־אָכְלְךָ מִן הָעֵץ הַנּוֹתֵן דָּעַת.

קין.

וּבְכָל זֶה אֵין לְךָ דָּבָר בֵּין אוֹצְרוֹת כָּל הַדַּעַת
לְהַגִּידוֹ לִי וְאָנֹכִי לֹא חָפַצְתִּי לָדַעַת אוֹתוֹ
וְלֹא צָמֵאתִי לָדַעַת אוֹתוֹ וְלֹא לֵב לִי לָדַעַת אוֹתוֹ.

לוציפר.

אַךְ הֲיָקוּם לֵב בְּךָ גַּם לִרְאוֹת וּלְהַבִּיט אוֹתוֹ?

קין.

נַסֵּנִי נָא.

לוציפר.

הֲיָקוּם לֵב בְּךָ לִרְאוֹת אֶת הַמָּוֶת?

קין.

הַמָּוֶת עוֹד טֶרֶם נִרְאָה.

לוציפ:

אֲבָל בֹּא יָבֹא אֶל־נָכוֹן.

קין.

אָבִי יֹאמַר עָלָיו כִּי הִנּוֹ דָּבָר נוֹרָא,
וְאִמִּי תֵּבְךְּ אִם יַזְכִּיר אִישׁ אֶת־שְׁמוֹ אֵלֶיהָ;
וְהֶבֶל יִשָּׂא עֵינָיו אֶל מְרוֹמֵי הַשָּׁמַיִם,
וְצִלָּה תּוֹרִיד אַרְצָה עֵינֶיהָ וּמִתְפַּלֶּלֶת;
וְעָדָה תַּבִּיט דּוֹמָם אֵלַי וְלֹא תְדַבֵּר.

לוציפר.

וְאַתָּה?

קין.

מַחֲשָׁבוֹת לֹא אֵדַע מָה הֵן בֹּעֲרוֹת בְּקֶרֶב לִבִּי
לִשְׁמֹעַ שֵׁם הַמָּוֶת הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא הַזֶּה,
שֶׁהוּא, כְּפִי הַנִּרְאֶה, אֵין עוֹד מִמֶּנּוּ מִפְלָט.
הַאוּכַל הֵאָבֵק עִמּוֹ? בְּעוֹדִי נַעַר נֶאֱבַקְתִּי
עִם כְּפִיר אֲרִי בַּשָּׂדֶה, בַּעֲשׂוֹתִי לִי שַׁעֲשֻׁעִים,
עַד־נִמְלָט מִתַּחַת יָדַי וַיִּבְרַח בְּעוֹדוֹ שֹׁאֵג.

לוציפר.

אֵין לוֹ דְמוּת הַגּוּף; וּבְכָל זֶה הוּא בוֹלֵעַ

כָּל יָצוּר אֲשֶׁר צֶלֶם יָלוּד הֶעָפָר צַלְמוֹ.

קַיִן.

הַאָמְנָם, וַאֲנִי אָמַרְתִּי רַק יְצוּר הוּא וְלוֹ גַּם דְּמוּת;
כִּי מִי, אִם לֹא יְצוּר, יָרֵעַ בֵּן לִיצוּרִים?

לוּצִיפֶר.

שְׁאַל אֶת פִּי הַמְכַלֶּה?

קַיִן.

אֶת מִי?

לוּצִיפֶר.

אֶת הַבּוֹרֵא — קְרָא לוֹ שֵׁם כְּכֹל שֶׁיִּהְיֶה עִם לִבְּךָ;
הֵן הוּא אֶת בְּרָאָיו יִבְרָא לְבַעֲבוּר רַק כַּלּוֹתָם.

קַיִן.

לֹא יָדַעְתִּי כָזֹאת, אַךְ לִבִּי תָמִיד לִי הִגִּידָה
מֵאָז אֶל אָזְנִי נָגַע שֵׁמַע הַמָּוֶת הַלָּז:
הֵן מַה הוּא לֹא יָדַעְתִּי, רַק אָבִין כִּי הוּא נוֹרָא.
לִפְעָמִים דָּרַשְׁתִּי אַחֲרָיו וָאַבֵּט אֶל תּוֹךְ הַלַּיְלָה
הַגָּדוֹל וְהָאָיֹם וְהַנּוֹרָא וָאֶחְדֹּר אֶל תּוֹךְ הַחֲשֵׁכָה;
וּבְרַחֵף צְלָלֵי עַד עַל חוֹמוֹת גַּן הָעֵדֶן
לְנֹגַהּ בְּרַק הַחֲרָבוֹת הַלֹּהֲטוֹת בְּיַד הַכְּרוּבִים
אָז אָז אָרַבְתִּי אֵלָיו וְהָשַׁבְתִּי: עַתָּה יָבֹא;
כִּי עִם־יִרְאָתִי הַגְּדוֹלָה נֵעוֹרָה גַּם תַּאֲוָתִי
לָדַעַת מַה־הַדָּבָר שֶׁכָּכָה יַפְלִיאֵנִי —
אַךְ דָּבָר טֶרֶם יָבֹא. אָז סַבֹּתִי עֵינַי

הַכְּאֵבוֹת לִי וִיגִעוֹת מִן הַמָּקוֹם שָׁם־נוֹלַדְנוּ
וְשָׁם הָעֵדֶן הַסָּגוּר עַל־מַסְגֵּר מִלְּפָנֵינוּ,
לְהַבִּיט אֶל פְּנֵי הַמְּאוֹרוֹת מִלְּמַעְלָה בְּתוֹךְ הַתְּכֵלֶת
הַיָּפִים עַד לְהַפְלִיא. הֲמוֹת גַּם הֵם יָמוּתוּ?

לוּצִיפֶר.

אוּלַי – וְאוּלָם יַאֲרִיכוּ שָׁנִים הַרְבֵּה אַחֲרֶיךָ
וְגַם אַחֲרֵי צֶאֱצָאֶיךָ.

קַיִן.

מָה אֶשְׁמַח עַל זֹאת: אֲנִי לֹא הָיִיתִי מֵמִית אֹתָם –
רַק נֶחֱמָדִים הֵם לְהַפְלִיא. אַךְ מַה־זֶּה אֵפֹא מָוֶת?
יְרֵאתִיו, דִּמִּיתִיו, וְאָמְנָם דָּבָר הוּא מַה־נּוֹרָא;
אַךְ מַה הוּא טֶרֶם אֵדַע: צָרָה הִיא שֶׁתָּבוֹא
עָלֵינוּ וְכָל זַרְעֵנוּ אִם חָטָאנוּ וְאִם לֹא חָטָאנוּ,
אִם כָּכָה וְאִם כָּכָה יִהְיֶה – אַךְ מַה הוּא מִשְׁפַּט הַצָּרָה?

לוּצִיפֶר.

כִּי תָשׁוּבוּ אֶל הֶעָפָר.

קַיִן.

הֲבָזֹאת יְבוֹאֵנִי דַעַת?

לוּצִיפֶר.

לֹא אֵדַע אֶת הַמָּוֶת, וְלָכֵן לֹא אוּכַל לַעֲנוֹת.

קַיִן.

לֹא צָרָה הִיא כִּי אֶהְיֶה לְעָפָר שׁוֹקֵט וְדוּמָם:
הוֹי לוּ מֵאָז מֵרֵאשִׁית לֹא הָיִיתִי בִּלְתִּי עָפָר!

לוציפר.

שְׁאֵלָה מַה נִּפְתָּלָה וְקַלָּה מִשְּׁאֵלַת אָבִיךָ!
אָבִיךָ שָׁאַל בְּעֵת ––

קין.

אַךְ לִהְיוֹת הֵן לֹא שָׁאַל, כִּי לָמָּה זֶה לֹא שָׁלַח
אֶת־יָדוֹ אֶל עֵץ הַחַיִּים וְלָקַח וְאָכַל מִמֶּנּוּ?

לוציפר.

כִּי נִמְנַע מֵעֲשׂוֹת כֵּן.

קין.

הוֹי הַחֵטְא קָשֶׁה כַּשְּׁאוֹל! לוּ הֵחִישׁ מְעַט בַּעֲשׂוֹתוֹ
וְלוּ רַק קָטַף רֵאשִׁית מִפְּרִי הָעֵץ הַזֶּה: –
וְאוּלָם לוּלֵא אָכַל מֵעֵץ הַדַּעַת, כִּי עַתָּה
לֹא יָדַע אֶת הַמָּוֶת. אוֹיָה! לֹא יְדַעְתִּיו,
וְרַק יָרֹא אִירָאֶנּוּ – אִירָא וְלֹא אֵדַע מָה!

לוציפר.

וַאֲנִי הַיּוֹדֵעַ כֹּל, אֲנִי לֹא אִירָא דָבָר
וְעַתָּה רְאֵה וְדַע מַה בֶּצַע בְּדֵעָה בְרוּרָה.

קין.

הֲתְלַמְּדֵנִי כֹל גַּם אֹתִי?

לוציפר;

אִם תַּעֲשֶׂה לִּי אַחַת.

קין.

מַה הִיא?

לוציפר.

אִם תִּכְרַע אֵלַי וְתִשְׁתַּחֲוֶה – לִי אֲדֹנָי אֱלֹהֶיךָ.

קין.

לֹא אַתָּה הוּא אֱלֹהִים אֲשֶׁר אָבִי יַעֲבוֹד אוֹתוֹ.

לוציפר.

לֹא.

קין.

הֲדָמִיתָ אֵלָיו?

לוציפר.

לֹא; – דָּבָר אֵין לִי עִמּוֹ! וְגַם לֹא אֶשְׁאַל כָּזֹאת:
אֶשְׁאַל כִּי אֶעֱלֶה עָלָיו – אֶשְׁאַל כִּי אֶשְׁפַּל מִמֶּנּוּ –
רַק רֵעַ אֵלָיו לֹא אֶהְיֶה אוֹ עֶבֶד לְמִמְשַׁל עֻזּוֹ,
לְבָדָד אָנֹכִי יוֹשֵׁב; כֵּן הוּא, וְאוּלָם גָּדַלְתִּי: –
הֵן רַבִּים אִתִּי אֵלֶּה הָעוֹבְדִים אֹתִי עַתָּה,
וְרַבִּים מֵהֶם עוֹד יִהְיוּ – הֱיֵה נָא לָהֶם הָרִאשׁוֹן;

קין.

לֹא כָרַעְתִּי עוֹד מֵעוֹלָם אֶל אֵל אֲדֹנֵי אָבִי
גַּם אַחֲרֵי־פָּצַר הֶבֶל פְּעָמִים הַרְבֵּה בִי
לְהַקְרִיב עִמּוֹ יַחְדָּו: – וְאֵלֶיךָ לָמָּה אֶכְרַע?

לוציפר.

הַאֱמֶת הִיא? הַלְּפָנָיו מֵעוֹלָם לֹא כָרַעְתָּ?

קין.

אִם כָּכָה לֹא דִבַּרְתִּי? – אִם אִלְּצַנִי אִישׁ לְדַבֵּר?
אֵיךְ אֵפֹא דַעְתְּךָ אֶת־כֹּל לֹא הִגִּידָה לְךָ מֵרֹאשׁ?

לוציפר.

אַךְ יֵשׁ שֶׁאֵין כֹּרֵעַ אֵלָיו – וְלִי הוּא יִכְרָע!

קין.

וַאֲנִי לֹא אֶכְרַע וְלֹא אֶשְׁתַּחֲוֶה – וִיהִי כִּי

לוציפר.

וּבְכָל זֹאת עַבְדִּי אַתָּה: אִם אֹתִי רַק לֹא תַעֲבוֹד
הֵן לִי בְּזֹאת הָיִיתָ.

קין.

בַּמָּה?

לוציפר.

הֵן הָבִין תָּבִין בְּזֹאת עוֹד מְעַט – וְאַחֲרֵי כֵן.

קין.

הוֹרֵנִי אֵפֹא עַתָּה אֶת הַעֲלֻמוֹת דְּבַר הֱיוֹתִי.

לוציפר.

כִּי עַתָּה לֵךְ נָא אַחֲרַי וְאָנֹכִי אוֹלִיכֶךָ.

קין.

וְאוּלָם עָלַי לָלֶכֶת לַעֲבוֹד אֶת הָאֲדָמָה.
כִּי פָּצִיתִי פִּי – –

לוציפר

מַה פָּצִיתָ?

קין.

לֶאֱסוֹף אֶת רֵאשִׁית בִּכּוּרֵי פְּרִי הָאֲדָמָה!

לוציפר.

לָמָּה?

קין.

לְהַקְרִיב קָרְבָּן יַחְדָּו עִם הֶבֶל הַמִּזְבֵּחָה.

לוציפר.

הַאִם בְּעֶצֶם פִּיךָ לֹא אָמַרְתָּ לִי כִּי אַתָּה
לֹא כָרַעְתָּ עוֹד מֵעוֹלָם אֶל־זֶה שֶׁעָשָׂה אוֹתְךָ!

קין.

כֵּן – אַךְ הִנֵּה חָזְקוּ דִּבְרֵי הֶבֶל עָלַי;
שְׁכֶם אַחַד לוֹ עָלַי בַּקָּרְבָּן הַזֶּה – וְעָדָה – –

לוציפר.

לָמָּה עָצַרְתָּ בַּדְּבָרִים?

קין.

הִיא אֲחוֹתִי; בְּיוֹם אֶחָד זִבְרֶהֶם אֶחָד רְבַקְמְנוּ,
וְהִיא בִדְמָעוֹת אִלְּצַתְנִי עַד כִּי אֶת־פִּי פָּצִיתִי;
לְבִלְתִּי רְאוֹת דִּמְעָתָהּ נָכוֹן אָנֹכִי תָּמִיד
לַעֲשׂוֹת כָּל־דָּבָר וְדָבָר – וְלַעֲבוֹד כֹּל שֶׁתֹּאמַר.

לוציפר.

הָבָה לֵךְ נָא אַחֲרָי!

קין.

הִנֵּנִי:

(עדה באה):

עדה.

אָחִי, הִנֵּה בָּאתִי עַתָּה בַּעֲבוּרֶךָ;
כִּי בָאָה עֵת הַמְּנוּחָה לְהָשִׁיב אֶת נַפְשֵׁנוּ —
וּמְקוֹמְךָ נִפְקָד נִפְקַד; הֵן אָמְנָם גַּם בַּבֹּקֶר
לְמוֹעֵד עֵת הַמְּלָאכָה נִפְקַד מְקוֹמְךָ בָּנוּ;
וְאוּלָם אֲנִי עָשִׂיתִי תַּחְתֶּיךָ אֶת־הַמְּלָאכָה:
רְאֵה, פִּרְיֵנוּ בָּשֵׁל וּמַזְהִיר כְּמוֹ הָאוֹר
אֲשֶׁר עָשָׂה אוֹתוֹ בָּשֵׁל: הָבָה וְלֵךְ נָא עִמִּי;

קין.

הַאֻמְנָם טֶרֶם תִּרְאִי?

עדה.

מַלְאָךְ אָנֹכִי רָאָה; רַבִּים כָּמוֹהוּ רָאִינוּ:
אִם יֶשְׁנוֹ לוֹקֵחַ חֵלֶק עִמָּנוּ בְּעֵת הַמְּנוּחָה? —
יְהִי נָא בֹאוֹ בָּרוּךְ.

קין:

אֲבָל הוּא אֵינֶנּוּ דוֹמֶה לַמַּלְאָכִים שֶׁרָאִינוּ.

עדה.

הַאֻמְנָם אֵפוֹא יֵשׁ עוֹד מַלְאָכִים גַּם אֲחֵרִים?
אַךְ יְהִי נָא בֹאוֹ בָּרוּךְ כְּיֶתֶר הַמַּלְאָכִים
אֲשֶׁר נָשֹׂא נָשְׂאוּ פָּנֵינוּ לִהְיוֹת לְאֹרְחִים לָנוּ —

הֲיֶשְׁנוֹ הוֹלֵךְ עִמָּנוּ?

קין (ואל לוציפר):
גַּם יֶשְׁךָ הוֹלֵךְ עִמָּנוּ?

לוציפר:
אַחַת שְׁאֵלָתִי מֵעִמְּךָ כִּי לִי תִהְיֶה עָתָּה:

קין.
הִנְנִי וְאֵלֵךְ עִמּוֹ.

עדה,
וְאוֹתָנוּ תַעֲזוֹב?

קין.
כֵּן.

עדה.
הֲגַם אוֹתִי?

קין.
הוֹי, עָדָה חֶמְדָּתִי!

עדה.
קָחֵנִי נָא עִמְּךָ.

לוציפר.
לֹא, אֵין לָהּ לָלֶכֶת.

עדה.
מִי אַתָּה כִּי תִתְפָּרֵץ אֶל בֵּין לִשְׁנֵי לְבָבוֹת?

קין.

אֱלֹהִים הוּא

עדה.

אִי מִזֶּה יְדַעְתָּ?

קין.

כִּי כְדַבֵּר אֱלֹהִים יְדַבֵּר:

עדה.

גַּם הַנָּחָשׁ כֵּן עָשָׂה, וְכִזֵּב!

לוציפר

שֵׁנִית, עָדָה! – הַאִם לֹא עֵץ הַדַּעַת הָיָה הָעֵץ?

עדה.

כֵּן – לְשִׁבְרֵנוּ לָנֶצַח.

לוציפר.

וְאִם צָרָה הִיא הַדַּעַת – אַךְ כַּזֵּב לֹא כִזֵּב הַנָּחָשׁ:
וְאִם הַשִּׁיא הִשִּׁיא אֶתְכֶם, הֵן הִשִּׁיא רַק עַל־אֱמֶת;
וֶאֱמֶת לְפִי תְכוּנָתָהּ אֵינֶנָּה כִּי אִם טוֹבָה.

עדה.

וְאוּלָם כֹּל אֲשֶׁר יָדַעְנוּ עַל פִּיהָ לֹא הֵבִיא לָנוּ
זוּלָתִי הֹוָה עַל־הֹוָה וְשֶׁבֶר נוֹסָף עַל־שֶׁבֶר:
נְדוּדִים וְלֵב רַע וָרֹגֶז וַעֲבוֹדָה וְזֵעַת אַפַּיִם;
לֵב יוֹסֵר עַל־מַה שֶּׁהָיָה – וְתִקְוָה אֶל־מַה שֶּׁלֹּא יָבֹא.
הוֹי, קַיִן! אַל נָא תֵלֵךְ מִזֶּה עִם זֶה הָרוּחַ,

כְּבֹל אֶת אֲשֶׁר סָבַלְנוּ וְאֶהֱבֵנִי – הֵן אֹהַבְךָ.

לוציפר.

הַאֲהַבְתּוֹ שְׁכֶם אֶחָד עַל אִמְּךָ וְעַל אָבִיךָ?

עדה.

כֵּן. הֲיֵשׁ בָּזֶה חֵטְא?

לוציפר.

עוֹד אַיִן, אַךְ יָבֹא יוֹם וְנֶחְשַׁב לְחֵטְא לְבָנֶיךָ;

עדה.

מֶה! הֲיִבָּצֵר מִבְּנֹתַי לְאַהֲבָה אֶת־חֲנוֹךְ אָחִיהָ?

לוציפר.

לֹא כְּאַהֲבָתֵךְ אַתְּ אֶת קַיִן.

עדה.

הוֹי אֵלִי! הֲיִמָּנְעוּ אֵלֶּה מֵאַהֲבָה אִישׁ אֶת אָחִיו
הַחַיָּה בְּאַהֲבָתָם זֶרַע אֲשֶׁר יֶאֱהַב גַּם הוּא אִישׁ אָחִיו?
אִם לֹא שָׁדַיִם אֵלֶּה הֵינִיקוּם אֶת הֶחָלָב?
וְהוּא, אֲבִיהֶם פֹּה, אִם לֹא בְּרֶחֶם אֶחָד
וְאִם לֹא בְּמוֹעֵד אֶחָד נוֹלַד עִמִּי יַחְדָּו?
הַאֲנַחְנוּ שְׁנֵינוּ יַחְדָּו לֹא אָהַבְנוּ אִישׁ אֶת אָחִיו?
וְאִם פָּרִינוּ וְאִם רָבִינוּ, לֹא יָלַדְנוּ הֲלֹא זֶרַע
אֲשֶׁר יֶאֱהַב אִישׁ אֶת אָחִיו כְּאָהֲבֵנוּ אֲנַחְנוּ אֹתָם?
הוֹי קַיִן! בְּשֵׁם אַהֲבָתִי שֶׁאֲהַבְךָ, אַל נָא תֵּלֵךְ
עִם הָרוּחַ הַסָּר הַזֶּה; הוּא לֹא לָנוּ וְלֹא כָּמוֹנוּ:

לוציפר.

הַחֵטְא שֶׁאָמַרְתִּי אֵלַיִךְ, אָנֹכִי לֹא הוֹלַלְתִּיו;
וְלָכֶם אֵינֶנּוּ חֵטְא – לוּ גַם לְחֵטְא יֵחָשֵׁב
לָאֵלֶּה הַבָּאִים אַחֲרֵיכֶם עַל מְקוֹמְכֶם אַחֲרֵי מוֹתְכֶם.

עדה.

אַךְ מַה זֶּה אֵפֹא חֵטְא שֶׁאֵינֶנּוּ חֵטְא לְעַצְמוֹ?
הַאֻמְנָם יֵהָפְכוּ מַעֲשֵׂינוּ לַחֲטָאִים אוֹ לִצְדָקוֹת
עַל פִּי סִבָּה מֵחוּץ פַּעַם כֹּכֹה וּפַעַם כְּכֹה? –
אִם כֵּן, רַק עֲבָדִים אֲנַחְנוּ לַכֹּל – –

לוציפר.

גַּם גְּבֹהִים מִכֶּם לֹא הָיוּ בִּלְתִּי אִם עֲבָדִים:
וְיֵשׁ עוֹד גְּבֹהִים מִכֶּם וּמֵהֶם גַּם שְׁנֵיכֶם יַחְדָּו
שֶׁהָיוּ נַעֲשִׂים גַּם הֵמָּה עֲבָדִים. לוּלֵא הֲבִינוּ
גַּם בַּצַּר לָהֶם לְבַכֵּר לַעֲמוֹד עַל־דַּעַת עַצְמָם
מֵהִתְמַכֵּר תָּמִיד לַהֲנָפַת הַמְלֵאָה מִצְוֹת הַלְּכוֹת
וּלְתוֹדָה וְרִנָּה וּתְפִלָּה, כָּל אִישׁ לְטוֹבַת נַפְשׁוֹ,
שֶׁהֵמָּה מִתְפַּלְּלִים תָּמִיד לֵאלֹהִים שֶׁהַכֹּל יָכוֹל,
רַק יַעַן שֶׁהַכֹּל יָכוֹל, וְלֹא מֵאַהֲבָתָם אֹתוֹ,
כִּי אִם מִיִּרְאָה אֹתוֹ וּמִתִּקְוָה לִגְמוּל וְשָׂכָר.

עדה.

הָאֵל שֶׁהַכֹּל יָכוֹל הוּא אֵל גַּם טוֹב לַכֹּל.

לוציפר.

הֶהָיָה גַּם בָּעֵדֶן אֵל הַטּוֹב לַכֹּל?

עדה.

הוֹי שָׂטָן! אַל בְּיֹפִי תְנַסֵּנִי; הֵן יָפִית
שִׁבְעָתַיִם מִן הַנָּחָשׁ - וְרַק רְמִיָּה עִמְּךָ כָּמוֹהוּ.

לוציפר.

רַק אֱמֶת עִמִּי כָּמוֹהוּ. שַׁאֲלִי פִּי חַוָּה אִמֵּךְ:
הַאִם לֹא מָצְאָה אֵפוֹא אֶת־הַדַּעַת טוֹב וָרָע?

עדה.

הוֹי אִמִּי! הַפְּרִי שֶׁאָכַלְתְּ, הוּא הֵבִיא שׁוֹאָה עַל זַרְעֵךְ
הַגְּדוֹלָה שִׁבְעִים וְשֶׁבַע מִן הַשּׁוֹאָה שֶׁהֵבִיא עָלַיִךְ;
הִנֵּה אַתְּ יְמֵי נְעוּרַיִךְ בִּלִּית בְּגַן הָעֵדֶן
עִם רוּחוֹת טוֹבוֹת וּטְהוֹרוֹת וַתִּשְׁלְוִי עִם חֶבְרָתָן:
וְאוּלָם אֲנַחְנוּ, בָּנַיִךְ, טוּב עֵדֶן לֹא יָדַעְנוּ,
וּשְׂעִירִים סֹב סְבָבוּנוּ הַמְדַבְּרִים בִּשְׂפַת אֱלֹהִים
וּמְנַסִּים יוֹם יוֹם אוֹתָנוּ, בְּשַׁנָּם רוּחֵנוּ בָּנוּ
מַמְרֶה עִמָּנוּ תָּמִיד וּמִתְהַלֵּךְ רַק בִּגְדֹלוֹת –
כְּכֹל שֶׁעָשָׂה הַנָּחָשׁ גַּם לָךְ בְּעוֹדֵךְ שְׁלֵוָה
וּבְעוֹדֵךְ תַּמָּה וּטְהֹרָה וְרוּחֵךְ מְלֵאָה נַחַת.
לֹא אוּכַל לַעֲנוֹת דָּבָר אֶת יְצוּר אַלְמָוֶת זֶה
הָעוֹמֵד פֹּה לְפָנַי; לֹא אוּכַל לְתָעֵב אֹתוֹ;
בְּיִרְאָה הַמְלֵאָה עֲדָנִים אֶרְאֵהוּ וְאַבִּיט אֵלָיו,
וְנוּס מִפָּנָיו לֹא אוּכַל: בְּעֵינָיו יוֹשֶׁבֶת הֶמְדָּה
שֶׁתֶּאֱסֹר עֵינַי הָרֹעֲדוֹת וְתִקְשֹׁר אֹתָן אֶל עֵינָיו;
לִבִּי יִתְפָּעֵם מְאֹד; אֶחֱרַד, וְעִם כָּל אֵלֶּה

אֶמָּשֵׁךְ הָלֹךְ וְהִמָּשֵׁךְ, הָלֹךְ וְהִמָּשֵׁךְ אֵלָיו: —
קַיִן — קַיִן — הַצִּילָה אַתָּה אֹתִי מִיָּדוֹ!

קין.

לָמָּה תִירְאִי, עָדָה? וְזֶה רוּחַ רָע אֵינֶנּוּ.

עדה.

אֵינֶנּוּ אֲדֹנָי אֱלֹהִים — גַּם מִבְּנֵי אֱלֹהִים אֵינֶנּוּ:
רָאִיתִי כְרוּבִים וּשְׂרָפִים; לֹא כְמַרְאֵיהֶם מַרְאֵהוּ!

קין.

יֵשׁ רוּחוֹת גְּבֹהִים מֵהֵמָּה — וְהֵם הֲלֹא אֶרְאֶלִּים.

לוציפר.

וּגְבֹהִים יֵשׁ וְנִשָּׂאִים גַּם מֵאֶרְאֶלִּים אֵלֶּה.

עדה.

כִּדְבָרֶיךָ כֵּן הוּא — וְאוּלָם מְבֹרָכִים מֵהֵמָּה אֵינָם.

לוציפר.

אִם לְעַבְדֻת תִּקָּרֵא בְרָכָה — כִּי אָז, כִּדְבָרֵךְ, אָיִן.

עדה.

שָׁמֹעַ שָׁמַעְתִּי אוֹמְרִים: הַשָּׂרָף אֹהֵב הַרְבֵּה —
וְהַכְּרוּב יוֹדֵעַ הַרְבֵּה — כִּי עַל כֵּן אָמַרְתִּי: אֵין זֹאת,
רַק כְּרוּב הָרוּחַ הַזֶּה — וְלָכֵן אֵינֶנּוּ אֹהֵב.

לוציפר.

וְאִם דַּעַת הַרְבֵּה יַשְׁמִיד וִיכַבֶּה כָּל־אַהֲבָה,

מַה מִּשְׁפַּט אֱלֹהִים זֶה אֵפוֹא, אֲשֶׁר יָכֹל לֹא תוּכָלוּ
לְהוֹסִיף לְאַהֲבָה אֹתוֹ אִם אֹתוֹ רַק תֵּדָעוּ?
אִם הַכְּרוּב הַיּוֹדֵעַ כֹּל אֵין חֵלֶק לוֹ בָּאַהֲבָה,
אָז אַהֲבַת הַשָּׂרָף אֵינָהּ בִּלְתִּי אִם חֹסֶר־דַּעַת:
שְׁנֵי אֵלֶּה לֹא יִתְחַבְּרוּ; כִּי כֵן יוֹכִיחַ הָעֹנֶשׁ
אֲשֶׁר נֶעֶנְשׁוּ אֲבוֹתֵיכֶם עַל דְּבַר הֱזִידָם לַעֲשׂוֹת.
בַּחֲרוּ לָכֶם אֵפוֹא בֵּין הָאַהֲבָה וּבֵין הַדַּעַת –
בְּחִירָה אַחֶרֶת אָיִן: אֲבִיכֶם בָּחַר חֶלְקוֹ
זֶה כְּבָר; וְהִנּוֹ עוֹבֵד אֱלֹהָיו, וְרַק מִיִּרְאָה.

עדה.

הוֹי קַיִן! בְּחַר אַהֲבָה.

קין.

הָאַהֲבָה אֵלַיִךְ, עָדָה, בָּהּ לֹא אֶבְחַר עוֹד –
בְּהִוָּלְדִי נוֹלְדָה עִמִּי – וְזוּלָתֵךְ לֹא אֹהַב דָּבָר.

עדה.

וְאֶת אֲבוֹתֵינוּ?

קין.

הָאָהֲבוּ אֹתָנוּ הֵמָּה בְּאָכְלָם מִן הָעֵץ,
וְאָנוּ גָּרֹשׁ גֹּרַשְׁנוּ כֻּלָּנוּ מִן הָעֵדֶן?

עדה.

עוֹד טֶרֶם אָז נוֹלַדְנוּ – וְאִלּוּ גַם הָיִינוּ,
הַאִם לֹא נֶאֱהַב אֹתָם וְאֶת בָּנֵינוּ, קַיִן?

קַיִן.

הוֹי חֲנוֹךְ בְּנִי הַקָּטָן! וַאֲחוֹתוֹ נִלְעֶגֶת-לָשׁוֹן!
לוּ כִמְעַט יָדַעְתִּי כִּי הֵמָּה יִהְיוּ שְׁלֵוִים,
אָז אוּלַי עוֹד אָמַרְתִּי: אֶשְׁכָּחָה כָּל־הַנַּעֲשָׂה — —
אַךְ זֹאת הֵן לֹא תִשָּׁכַח בִּשְׁלֹשֶׁת אַלְפֵי דוֹרוֹת!
לֹא יְכַבֵּד אִישׁ עַד עוֹלָם זִכְרוֹן אִישׁ וְאִשָּׁת
אֲשֶׁר זָרְעוּ בְּיוֹם אֶחָד אֶת זֶרַע כָּל־הָרָעָה
עִם זֶרַע אָדָם יַחַד, לְדוֹרוֹתָיו לְעוֹלָם וָעֶד!
הֵם אָכְלוּ מִן הָעֵץ אֲשֶׁר דַּעַת בּוֹ וְחַטָּאָה —
וְלֹא אָמְרוּ דַּי לֶעָמָל אֲשֶׁר מָצֹא מָצָא אֹתָם,
כִּי עוֹד הוֹלִידוּ אֹתִי — וְגַם אֹתָךְ — וְאֶת כָּל אֵלֶּה
הַמְּעַטִּים הַחַיִּים עַתָּה, וְאֶת הֶהָמוֹן הָרַב וְהַגָּדוֹל
וְאֶת אֶלֶף אַלְפֵי הָאֲלָפִים וְכָל רִבֹּא רִבְבוֹת הָרְבָבֹת
חַסְרֵי כָל מִנְיָן וּמִדָּה וְחֵקֶר, כָּל מִסְפָּר וָקֵצֶב
אֲשֶׁר יִהְיוּ עוֹד אַחֲרֵינוּ, לְבַעֲבוּר נַחֲלָם הָרָעָה
אֲשֶׁר תִּגְדַּל עוֹד וְתִרְבֶּה גַּם הִיא עִם רֹב הַיָּמִים! —
וְעָלַי הֱיוֹת לְאָב לִיצוּרִים אֲשֶׁר כָּאֵלֶּה!
הֵן יָפִית אַתְּ וְאַהֲבָתֵךְ — וְאַהֲבָתִי אֲנִי וּמְשׂוֹשִׂי,
וְכָל רֶגַע נֶחְמָד וָטוֹב, וְכָל שָׁעָה טוֹבָה וּמְתוּקָה,
וְכָל שֶׁנַּחְמוֹד בְּבָנֵינוּ, וְגַם בָּנוּ בְּעֶצֶם נַפְשֵׁנוּ,
כָּל אֵלֶּה הֵן יַצְעִידוּ, גַּם אֹתָם גַּם אֹתָנוּ,
בְּקֶרֶב שָׁנִים מְעַטּוֹת הַמְּלֵאוֹת חֵטְא וּמַכְאוֹב —
(רַק מְעַטּוֹת הֵן, וְאוּלָם מְלֵאוֹת תָּמִיד צָרָה,
וְרַק שֶׁיֵּשׁ לִרְגָעִים כִּי נִמְצָא בָּהֵן אַף נַחַת)

אֶל הַמָּוֶת – הוּא הַדָּבָר אֲשֶׁר מָה הוּא לֹא יָדַעְנוּ!
רַק אֵין זֹאת כִּי לֹא מִלֵּא הָעֵץ הַהוּא תִּקְוָתָם
אֲשֶׁר קִוּוּ הֵם מִמֶּנּוּ: – אִם חָטְאוּ אֶת חַטָּאתָם,
כִּי עַתָּה עַל־הַמְּעַט הָיָה לָהֶם לָדַעַת
אֶת אוֹצְרוֹת כָּל הַדַּעַת – וְגַם אֶת סוֹד הַמָּוֶת.
וּמַה זֶה הֵמָּה יוֹדְעִים? – הֵן רַק כִּי הֵם אֻמְלָלִים:
הַפְּרִי וְנָחָשׁ דְּרוּשִׁים לְהוֹרוֹת כָּזֹאת אֹתָנוּ?

עדה.

אֲנִי אֵינֶנִּי אֻמְלָלָה, קַיִן, וְלוּ שָׁלַוְתָּ – –

קין.

שְׁלִי לְךָ אֵפוֹא לְבַדְּךָ – אָנֹכִי אֵין לִי דָבָר
עִם שַׁלְוָה זוֹ שֶׁתַּשְׂכִּיל אֹתִי וְאֶת כָּל בֵּיתִי.

עדה.

לְבַדִּי אֲנִי לֹא אוּכַל וְלֹא אֶחְפֹּץ לִהְיוֹת שְׁלֵוָה:
וְרַק עִם אֵלֶּה יַחְדָּו מִסָּבִיב פֹּה, אָמַרְתִּי,
יָכֹלְתִּי לִהְיוֹת שְׁלֵוָה, גַּם לְנֹכַח פְּנֵי הַמָּוֶת
אֲשֶׁר, יַעַן לֹא יְדַעְתִּיו, לֹא יִהְיֶה לִי לַחֲרָדָה,
אִם אָמְנָם הוּא עֲרָפֶל אֲשֶׁר הוֹד וּמוֹרָא עִמּוֹ –
לוּ אֶשְׁפּוֹט עַל אֹדוֹתָיו לְפִי כֹּל שֶׁשָּׁמַעְתִּי.

לוציפר.

וּלְבַדֵּךְ, אַתְּ אוֹמֶרֶת, לֹא תוּכְלִי לִהְיוֹת שְׁלֵוָה?

עדה.

לְבַדִּי, אֵלִי, אֵלִי! מִי יוּכַל לִהְיוֹת שָׁלֵו

כָּל־עוֹדוֹ נַלְמוּד וּבָדָד, אוֹ מִי זֶה טוֹב וְיָשָׁר?
הֵן בִּדִידִתִי הָיִיתִי הוֹשְׁבָה לְנַפְשִׁי כְּמוֹ הַטָּאָת,
אִם לֹא שֶׁקִּוְּתָה נַפְשִׁי כִּי אַבִּיט עַד מְהֵרָה
אֶת אָחִי, הוּא גַם אָחִיו, וּבָנֵינוּ וְאַבוֹתֵינוּ.

לוציפר.

וְאוּלָם הֵן גַּם אֵלֶךְ רַק בָּדָד הוּא וְגַלְמוּד;
הֲשָׁלֵו הוּא גַם הוּא וְטוֹב בִּהְיוֹתוֹ בָדָד?

עדה.

לֹא בָדָד הוּא וְגַלְמוּד, הֵן עִמּוֹ כָּל־מַלְאָכָיו,
וּלְפָנָיו בְּנֵי תְמוּתָה, לְבַעֲבוּר הֵיטִיב עִמָּם,
וְהוּא מִתְעַנֵּג תָּמִיד מִדֵּי עֲשׂוֹתוֹ עֹנֶג;
מַה־יִּתֵּן לְנֶפֶשׁ עֹנֶג יוֹתֵר מֵהָבִיא עֹנֶג?

לוציפר.

שַׁאֲלִי אָבִיךְ הַמְּגֹרָשׁ מֵעֵדֶן זֶה לֹא כַבִּיר;
אוֹ שַׁאֲלִי בְּנוֹ בְּכֹרוֹ: שַׁאֲלִי אֶת לִבֵּךְ עַצְמֵךְ;
הֵן לִבֵּךְ לֹא יָנוּחַ.

עדה.

אוֹי לִי! לֹא! וְאַתָּה — הֲמִשָּׁמַיִם אַתָּה?

לוציפר.

אִם לֹא מִשָּׁם אָנֹכִי, אָז שַׁאֲלִי נָא לָזֹאת
אֶת יוֹצֵר כָּל הַטּוֹב (אֲשֶׁר מָלֵא פִיךְ תְּהִלָּתוֹ),
הַגָּדוֹל, הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא, הַטּוֹב וּמֵיטִיב לַכֹּל,
אֲשֶׁר יָצַר אֶת הַחַיִּים וְאֶת־כֹּל שֶׁנְּשָׁמָה בְאַפּוֹ;

כִּי סוֹדוֹ הוּא לָעַד אֲשֶׁר הַכֹּתֶר יַסְתִּירֶנּוּ.
וְלָנוּ לָשֵׂאת וְלִסְבּוֹל – וְגַם יֵשׁ אֲחָדִים בָּנוּ
אֲשֶׁר הִמְרוּ וַיַּקְשׁוּ עָרְפָּם וַיֵּלְכוּ עִמּוֹ בְּקֶרִי,
אֲבָל שָׂרָפָיו יֹאמְרוּ לָנוּ: לַשָּׁוְא כָּל־אֵלֶּה יַחַד;
אַךְ הִנֵּה טוֹב לְנַסּוֹת, אִם יֵשׁ שֶׁרָאָה נִרְאָה
כִּי בִּלְתִּי הַנִּסָּיוֹן לֹא יִיטַב לָנוּ יוֹתֵר:
יֵשׁ חָכְמָה בְּקֶרֶב רוּחַ, וְהִיא גַּם תָּבִיא אוֹתוֹ
בְּאַחֲרִיתוֹ אֶל אֹרַח יָשָׁר, כְּמוֹ בְהֶשְׁכַּת תְּכֵלֶת
זֹאת עֵינְכֶם, צְעִירֵי אָדָם, תֵּאוֹר לְפֶתַע פִּתְאֹם
לְנֹגַהּ בְּרַק הַכּוֹכָב הַשּׁוֹמֵר מוֹצָאֵי בֹקֶר
וְהוֹלֵךְ לִפְנֵיכֶם בְּאוֹרוֹ וּפֹתֵחַ שַׁעֲרֵי יוֹם.

עדה.

מַה יָּפֶה הַכּוֹכָב הַהוּא; אֲהַבְתִּיו בַּעֲבוּר יָפְיוֹ.

לוציפר.

לָמָּה לֹא תַעַבְדֵיהוּ?

עדה.

אָבִינוּ רַק אֶת־זֶה שֶׁלֹּא־יֵרָאֶה יַעֲבוֹד

לוציפר.

אַךְ הֵן רַק מַה־שֶּׁנִּרְאָה וַחֲמוּדוֹ הֵם הָעֵדוּת
עַל זֶה שֶׁלֹּא־יֵרָאֶה; הַכּוֹכָב הַמַּזְהִיר הַלָּז
הוּא הוּא הַמּוֹצִיא וּמֵבִיא אֶת צִבְאוֹת הַשָּׁמַיִם.

עדה.

אָבִינוּ יֹאמַר לָנוּ כִּי רָאָה פָּנִים אֶל פָּנִים

אֶת אֵל זֶה אֲשֶׁר עָשָׂה אֹתוֹ וְאֶת אִמֵּנוּ.

לוציפר.

הַרְאִיתוֹ גַּם אַתְּ?

עדה.

כֵּן – בְּמִפְעָלָיו.

לוציפר.

וְאוּלָם בְּעֶצֶם צַלְמוֹ?

עדה.

לֹא – רַק בְּאָבִי אֲשֶׁר בְּצֶלֶם אֱלֹהִים הוּא עָשׂוּי;
אוֹ בְמַלְאָכָיו רְאִיתִיו הַדֹּמִים גַּם אֵלֶיךָ –
וְרַק מַזְהִירִים יוֹתֵר, אִם אָמְנָם אֵינָם יָפִים
וְלֹא עֲצוּמִים הֵם כָּמוֹךָ בְּתַבְנִיתָם וּבְמַרְאֵיהֶם.
דִּמִּיתָם כְּשֶׁמֶשׁ מַחֲרִישׁ הַמֵּאִיר בְּאוֹר צָהֳרָיִם,
וְאוּלָם מַרְאֶיךָ אַתָּה כְּמַרְאֵה עֶצֶם הַלַּיְלָה,
אֲשֶׁר עָבִים אֲרֻכּוֹת וּלְבָנוֹת תִּדְבַּקְנָה לָאַרְגָּמָן
הַכֵּהֶה בְּמַרְאֵה נָגְהוֹ, וְכוֹכָבִים לָרֹב יְיַפּוּ
אֶת מְלֹא הַכִּפָּה הַנִּפְלָאָה הַמְלֵאָה תַּעֲלֻמּוֹת נֶצַח
וּמְלֵאָה צִבְאוֹת עוֹלָם, וּמַרְאֵיהֶם כְּמַרְאֵה שְׁמָשׁוֹת:
מַה־יָּפִים הֵם וְנָאוִים, מֶה עָצוּם וְרַב מִסְפָּרָם;
לֹא יַכּוּ בְעִוָּרוֹן עַיִן, וַאֲלֵיהֶם כָּל־לֵב יִמְשְׁכוּ,
כִּי עַל־כֵּן בִּדְמָעוֹת יְמַלְּאוּ אֶת עֵינַי בִּרְאוֹתִי אֹתָם,

וְגַם אַתָּה כְּמוֹהֶם תַּעֲשֶׂה: תְּמַלֵּא בִּדְמָעוֹת עֵינָי.
מַרְאֶיךָ כְּמַרְאֵה אֻמְלָל: חֲמָל־נָא וְאַל תַּעֲשֵׂנוּ
גַּם אָנוּ פֹה אֻמְלָלִים, אָז אֶבְכֶּה לְךָ וְאָנוּד.

לוציפר.

אוֹיָה! הַדְּמָעוֹת הָאֵלֶּה! לוּ רָאִית וְלוּ יָדַעַתְּ
אֶת הַיָּם הַגָּדוֹל וְהָרָחָב אֲשֶׁר יִשָּׁפֵךְ עוֹד וָעוֹד — —

עדה.

מֵעֵינָי?

לוציפר.

מֵעֵינֵי כֹל.

עדה.

מִי זֶה כֹל?

לוציפר.

כָּל אֶלֶף אַלְפֵי הָאֲלָפִים - כָּל רִבֹּא רִבְבוֹת הָרְבָבָה —
אֲשֶׁר יְמַלְאוּ פְּנֵי הָאֲדָמָה — וַאֲשֶׁר תֵּשַׁם מֵהֶם הָאֲדָמָה —
וַאֲשֶׁר יְמַלְאוּ עַד אֶפֶס מָקוֹם אֶת הַשְּׁאוֹל, וַאֲשֶׁר כֻּלָּם,
כֻּלָּם מֵחֵיקֵךְ יֵצֵאוּ.

עדה.

הוֹי קַיִן, רַק מְקַלֵּל הָרוּחַ הַזֶּה אֹתָנוּ.

קין.

הַנִּיחִי לוֹ לְדַבֵּר; אָנֹכִי אַחֲרָיו אֵלֵךְ.

עדה.

אָנָה?

לוציפר.

עַד הַמָּקוֹם אֲשֶׁר מִשָּׁם יָשׁוּב אַחֲרֵי שָׁעָה;
אַךְ בַּשָּׁעָה הַזֹּאת יַבִּיט מַעֲשֵׂי יָמִים רַבִּים.

עדה.

אֵיךְ תִּהְיֶה כָּזֹאת?

לוציפר.

הַאִם הַבֹּרֵא אֶתְכֶם לֹא עָשָׂה מִנּוֹשָׁנוֹת
אֶת־עוֹלָם הֶחָדָשׁ הַזֶּה בְּקֶרֶב יָמִים מְעַטִּים?
וַאֲנִי, הָעוֹזֵר אַחֲרָיו בִּמְלַאכְתּוֹ זֹאת, לֹא אוּכַל
לְהַרְאוֹתְכֶם בַּשָּׁעָה הָאַחַת אֶת־כֹּל שֶׁאֹל הַזֶּה
עָשָׂה בְּיָמִים רַבִּים וּמְכַלֶּה בְּיָמִים מְעַטִּים?

קין.

לְכָה וְנֵלְכָה.

עדה.

הֲשׁוֹב יָשׁוּב בֶּאֱמֶת בְּקֶרֶב שָׁעָה אֶחָת?

לוציפר.

יָשׁוּב. מִחוּץ לַזְּמָן אָנוּ וּמַעֲשֵׂינוּ עוֹמְדִים,
וּשְׁנוֹת נֶצַח אָנוּ לַחֲצִים אֶל תּוֹךְ הַשָּׁעָה הָאַחַת
וּמַאֲרִיכִים שָׁעָה אַחַת לַעֲשׂוֹתָהּ לִשְׁנוֹת נֶצַח:
אֵין אָנוּ שׁאֲפִים רוּחַ עַל־פִּי מִדַּת בְּנֵי הָאָדָם —
אַךְ זֶה הוּא סוֹד כָּמוּס. קַיִן, לֵךְ נָא עִמִּי.

עדה.

הֲיָשׁוּב?

לוציפר.

כֵּן, אִשָּׁה! הוּא הָאֶחָד מִכָּל־אָדָם עַל הָאָרֶץ
וַאֲשֶׁר שׁוֹב יָשׁוּב שֵׁנִית מִן הַמָּקוֹם הַהוּא אֵלַיִךְ [א],
לְבַעֲבוּר יְחַיֶּה זֶרַע וְהוֹשִׁיב אֶת הָאֲדָמָה
וְאֶת הַמָּקוֹם הַלָּז גַּם הוּא הָרֵיקִים וּמְחַכִּים אֵלָיו:
עַד עַתָּה הֵן כִּמְעַט עוֹד רֵיקִים הֵם מְיוּשָׁבִים.

עדה.

וְאַתָּה אַיֵּה יוֹשֵׁב?

לוציפר.

מִקְּצֵה הַמֶּרְחָב עַד קָצֵהוּ. כִּי אַיֵּה אֵיפֹה אֵשֵׁב?
בְּמָקוֹם שָׁם אֵלֶךְ יוֹשֵׁב אוֹ אֱלֹהַיִךְ — שָׁם גַּם אָנִי:

א) בעצם הספר יבוא פה החרוז בשני חצאי לבנה, לאמר:
(The first and last whoshall return, save ONE).
והמתרגם העברי השמיט אותו, מטעם מובן, מתרגומו.

עִמִּי יְהַלֵּךְ יַחְדָּו כָּל דָּבָר וְיֵשׁ וְנִמְצָא;
אֶת הַחַיִּים וְאֶת הַמָּוֶת — אֶת הַזְּמָן וְאֶת הַנֶּצַח —
אֶת שָׁמָיו אֲשֶׁר מִמַּעַל וְאֶת אַרְצוֹ אֲשֶׁר מִתַּחַת —
וְאֵת אֵינוֹ שָׁמַיִם וָאָרֶץ, וְרַק מָעוֹן הוּא לָאֵלֶּה
אֲשֶׁר יָשְׁבוּ שָׁם לְפָנִים אוֹ יֵשְׁבוּ שָׁם בְּאַחֲרִיתָם —
זֶה הוּא מְקוֹמִי אָנִי! עִמּוֹ אֲהַלֵּךְ מְקוֹמוֹ,
וְלִי עוֹד יֵשׁ מֶמְשָׁלָה אֲשֶׁר שָׁמָּה הוּא אֵינֶנּוּ.
הֵן אִלּוּ לֹא הָיִיתִי אֵת אֲשֶׁר אָמַרְתִּי אֵלֶיךָ,
הֲיָכֹל יָכֹלְתִּי אֵפוֹא לַעֲמוֹד פֹּה לְפָנֶיךָ?
הֵן מַלְאָכָיו יַבִּיטוּ בָנוּ —

עָדָה.

גַּם כְּדַבֵּר הַנָּחָשׁ הַיָּפֶה אֶל אִמֵּנוּ הֵם הִבִּיטוּ.

לוּצִיפֶר.

קַיִן! הֲלֹא שָׁמַעְתָּ. אִם צָמֵא אַתָּה לָדַעַת,
אָנֹכִי אָנֹכִי אַשְׁקִיט צִמְאוֹנְךָ זֶה לָדַעַת;
לֹא אֲהַלֵּל אֵלֶיךָ פְּרִי אֲשֶׁר יִהְיֶה לְךָ לְאָכְלָה,
וַאֲשֶׁר גָּזֹל יִגְזוֹל מִמְּךָ גַּם אֶת יֶתֶר מְעַט הַטּוֹבָה
שֶׁהוֹתִיר עוֹד לְךָ מַכְנִיעֲךָ. לֵךְ נָא אַחֲרָי.

קַיִן.

הֵן דִּבַּרְתִּי כֵן, הָרוּחַ

(לוציפר וקין הולכים).

מַשָּׂא שֵׁנִי

מַחֲזֶה רִאשׁוֹן.

התהום בַּמֶּרחב.

קַיִן.

עַל בָּמֳתֵי רוּחַ אֶדְרוֹךְ וְלֹא אֶפּוֹל; וְאוּלָם
יָרֵאתִי פֶּן אֶפֹּל.

לוּצִיפֶר.

בְּטַח בִּי וּבִכְנָפָיו יִשָּׂא לָבֶטַח אוֹתְךָ
הָרוּחַ שֶׁאָנֹכִי אָנֹכִי בוֹ הַמּוֹשֵׁל.

קַיִן.

הַאוּכַל לַעֲשׂוֹת כָּכָה וְלֹא אֶחֱטָא לֵאלֹהִים?

לוּצִיפֶר.

הַאֲמֵן — וְלֹא תִפֹּל! אַל תַּאֲמֵן — וְתִסָּפֶה!
כֵּן הָיָה דֹבֵר אֵלֶיךָ אֱלֹהֶיךָ זֶה הָאַחֵר
אֲשֶׁר יִקְרָא לִי שֵׁד מַשְׁחִית בְּאָזְנֵי כָל מַלְאָכָיו;
וְהֵם בְּשֵׁם זֶה יִקְרְאוּ לִבְרוּאִים נַעֲנִים וּשְׁפָלִים
שֶׁהֵם, מִבִּלְתִּי הֲבִינָם הַיּוֹצֵא מִגְּבוּל חוּשֵׁיהֶם,

יַעֲרִיצוּ רַק הַדְּבָרִים אֲשֶׁר תִּצַּלְנָה אָזְנֵיהֶם לְשָׁמְעָם,
וְיֹאמְרוּ רַע וָטוֹב לְכֹל אֲשֶׁר יַחְשְׁבוּ בְּאִוַּלְתָּם
כִּי רַע הוּא אוֹ טוֹב. לֹא אֶחְפּוֹץ בְּעֵדָה כָּזֹאת:
אִם יֶשְׁךָ עוֹבֵד אִתִּי וְאִם אֵינְךָ עוֹבֵד אִתִּי,
הָעוֹלָמוֹת רָאֹה תִּרְאֶה מִחוּץ לְעוֹלָמְךָ הַקָּטָן,
וּסְפֵקוֹת לֹא אֶטַּע בִּלְבָבְךָ לִהְיוֹת לְךָ לִמְצֻקוֹת
לְמַרְאֵה כָל־הַדְּבָרִים מִחוּץ לְחַיֶּיךָ הַדַּלִּים,
וְלֹא אַכְבִּיד עָלֶיךָ יָדִי לְהַצִּיק לְךָ גַּם אָנִי.
כִּי יָבוֹא יוֹם וְאִישׁ הַנִּשָּׂא עַל נִטְפֵי מַיִם
יֹאמַר לְאָחִיו: „בְּטַח בִּי, וְהִתְהַלֵּךְ עַל פְּנֵי הַמַּיִם",
וְהָאִישׁ הַהוּא יִתְהַלֵּךְ לָבֶטַח עַל פְּנֵי הַגַּלִּים.
וַאֲנִי לֹא אֹמַר „בְּטַח בִּי", לִהְיוֹת לְךָ הַדְּבָרִים
לְחֻקָּה בֵּינִי וּבֵינְךָ, חֻקָּה וְלֹא תַעֲבֹר,
לֵאמֹר לְךָ כִּי בָהּ, רַק בָּהּ תְּשׁוּעָתְךָ תְּלוּיָה;
וְרַק כַּאֲשֶׁר אָעוּף עוּף נָא עִמִּי יַחְדָּו
דֶּרֶךְ הַתְּהוֹמוֹת הָאֵלֶּה, וְאָנֹכִי אַרְאֶה אֹתְךָ
אֶת הַדְּבָרִים אֲשֶׁר אַתָּה לֹא תוּכַל כַּחֵשׁ בָּמוֹ, —
אֶת־דִּבְרֵי יְמֵי כָל־עָבַר וְאֶת־דִּבְרֵי יְמֵי הַהֹוֶה
וְאֶת־דִּבְרֵי יְמֵי עֲתִידוֹת הָעוֹלָמוֹת אֲשֶׁר יִהְיוּ

קַיִן.

הוֹי אֵל, אוֹ שֵׁד, אוֹ גַּם הֲיִיתָ אֵת אֲשֶׁר תִּהְיֶה
הֲזֹאת שָׁם אַדְמָתֵנוּ?

לוּצִיפֶר.

הֲטֶרֶם תַּכִּיר הֶעָפָר אֲשֶׁר מִמֶּנּוּ אָבִיךָ נוֹצָר?

קין.

הֲיִתָּכֵן כִּי הוּא זֶה? אִם שָׁם הַטַּבַּעַת הַקְּטַנָּה
אֲשֶׁר עֵינָהּ כְּעֵין הַתְּכֵלֶת וּמְרַחֶפֶת עַל־פְּנֵי הָרוּחַ,
וְסָבִיב לָהּ כְּגַלְגַּל, הַקָּטָן מִמֶּנָּה הַרְבֵּה
וְדוֹמֶה לָאוֹר הַמֵּאִיר אֶת הַלַּיְלָה בְּאַרְצֵנוּ אָנוּ,
הֲזֶה הוּא עֵדֶן גַּנֵּנוּ? וְהַחוֹמָה אַיֵּה אֵיפֹה
אֲשֶׁר הָיְתָה לוֹ מִסָּבִיב? וְשׁוֹמְרָיו אַיֵּה אֵיפֹה?

לוציפר.

הַרְאֵנִי נָא הַמָּקוֹם אֲשֶׁר תֹּאמַר: שָׁם הָעֵדֶן.

קין.

אֵיךְ אוּכַל? הֵן אֲנַחְנוּ כְּקַרְנֵי שֶׁמֶשׁ נָעוּף,
וְהַמָּקוֹם הַהוּא, בְּעוּפֵנוּ, יִקְטַן הָלֹךְ וְקָטֹן
וְיִמְעַט הָלֹךְ וּמְעַט. וְכַאֲשֶׁר יִקְטַן וְכַאֲשֶׁר יִמְעַט
כֵּן תִּגְדַּל מַהֲגֹרֶת אוֹרוֹ וְתֵלֵךְ הָלֹךְ וְגָדוֹל,
וְדִמִּיוֹנוֹ כְּאוֹר הַמָּאוֹר אֲשֶׁר הֲשָׁבְתִּיו לְמָאוֹר עָגוֹל
בִּרְאוֹתִי אֹתוֹ מֵרָחוֹק בְּעוֹדִי בִּגְבוּל הָעֵדֶן,
וְדִמִּיתִי כִּי הוּא הֶעָגוֹל מִכָּל כּוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם;
וְעַתָּה הִנֵּה אֶחְשֹׁב: הַמְּאוֹרֹת הָהֵם גַּם שְׁנֵיהֶם
יִסְתַּפְּחוּ פֹה גַּם הֵם, מִדֵּי שֶׁנַּרְחִיק מֵהֵנָּה,
אֶל צְבָא הַכּוֹכָבִים סָבִיב אֲשֶׁר אֵין לָהֶם מִסְפָּר וָקֵצֶב.
שֶׁהֵם, מִדֵּי עוּפֵנוּ הָלֹךְ וְהַרְחֵק מֵהֵמָּה,
יַגְדִּילוּ מִסְפַּר צְבָאָם לְאַלְפֵי רִבּוֹא רְבָבוֹת.

לוציפר.

וְלוּ יִהְיֶה כִּי יֵשׁ עוֹלָמוֹת הַגְּדוֹלִים הַרְבֵּה יֶתֶר

מֵעוֹלָמְךָ פֹּה מִתַּחַת, וִיצֻרִים יוֹשְׁבִים שָׁמָּה
הַנַּעֲלִים הַרְבֵּה יֶתֶר עַל הַיְצֻרִים בְּעוֹלָמֶךָ,
וּמִסְפָּרָם רַב וְעָצוּם שִׁבְעָתַיִם מִן הֶעָפָר
עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה הַדַּלָּה אֲשֶׁר שָׂם לְךָ מִתַּחַת, —
אַף אִלּוּ הֶעָפָר יִרְבֶּה אֶלֶף פְּעָמִים כָּכָה
וְהָיָה יִחְיֶה כֻּלּוֹ, — וְרַק קֵץ כָּל אֵלֶּה יִהְיֶה
לִגְוֹעַ וּלְהֵעָנוֹת, מָה אָז הָיִיתָ חֹשֵׁב?

קַיִן.

כִּי אָז הָיִיתִי גֵא עַל מַחֲשָׁבָה גְדוֹלָה כָּזֹאת
שֶׁתָּכִיל דְּבָרִים כָּאֵלֶּה וְתַשִּׂיג אֶת כָּל זֹאת.

לוּצִיפֶר.

אַךְ לוּ הַמַּחֲשָׁבָה הַגְּדוֹלָה וְהָרָמָה וְהַנִּשְׂגָּבָה הַזֹּאת
מְחֻבָּרָה תִּהְיֶה אֶל חֹמֶר כְּעֶבֶד אֶל אֲדוֹנוֹ,
וְדַעַת דְּבָרִים כָּאֵלֶּה, אוֹ הַתְּשׁוּקָה לִדְבָרִים כָּאֵלֶּה
אוֹ לְנַעֲלִים גַּם עַל אֵלֶּה, אֲסוּרִים וּקְשׁוּרִים יִהְיוּ
אֶל צְרָכִים נִבְזִים וּשְׁפָלִים, נֶאֱלָחִים וּמְתֹעָבִים כֻּלָּם;
וְאִלּוּ גַם הַנֶּחְמָד וְהַמָּתוֹק מִתַּעֲנֻגֶיךָ
יְהִי רַק שִׁפְלוּת מְתוּקָה אוֹ תַרְמִית בְּזוּיָה וּשְׁפָלָה,
לְעוֹרֵר גִּידֵי בְשָׂרְךָ וְלִקְסָם-לְךָ כָּל כָּזָב
רַק אַךְ לְבַעֲבוּר הוֹלִידְךָ גּוּפִים וּנְשָׁמוֹת חֲדָשִׁים
אֲשֶׁר זֶה-גּוֹרָלָם יִהְיֶה לִהְיוֹת חַלָּשִׁים כֻּלָּם,
וַאֲשֶׁר הַמְעַט מֵהֵמָּה רַק רֶגַע יִשְׁלוּ — —

קַיִן.

הָרוּחַ! לֹא אֵדַע קְטַנָּה אוֹ גְדוֹלָה עַל דְּבַר הַמָּוֶת,
וְרַק שֶׁנּוֹרָא הוּא וַאֲשֶׁר אֲבוֹתַי יֹאמְרוּ עָלָיו
כִּי נַחֲלָה הוּא נוֹרָאָה אֲשֶׁר הֵם הִנְחִילוּ אֹתִי
כְּהַנְחִילָם אֹתִי אַחֲרֵיהֶם אֶת חַיֵּי אֵלֶּה פֹּה,
שֶׁהֵם גַּם הֵמָּה אֵינָם — לוּ אֶשְׁפּוֹט לְפִי הַנִּסְיוֹנוֹת
אֲשֶׁר קָנִיתִי לִי עַד עַתָּה — נַחֲלָה טוֹבָה וּשְׁלֵוָה.
אַךְ הָרוּחַ! אִם אֱמֶת נָכוֹן כָּל הַדָּבָר אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ
(וַאֲנִי אֶת צוֹק נְבוּאַת הָאֱמֶת הַזֹּאת הֵן אָחוּשׁ),
כִּי עַתָּה תְּנֵנִי לָמוּת: כִּי הוֹלִיד זֶרַע הַחַיִּים
הַהוֹלֵךְ לִרְאוֹת עָמָל וּתְלָאָה שָׁנִים הַרְבֵּה
וְאַחַר מוֹת יָמוּתוּ, הֲהָשֵׁב תֵּחָשֵׁב בְּעֵינַי
כְּזוֹרֵעַ זֶרַע מָוֶת וְהוֹלִיד רֶצַח חָדָשׁ.

לוּצִיפֶר.

לֹא תוּכַל לָמוּת כָּלִיל — כִּי יֵשׁ בְּקִרְבְּךָ דָּבָר
אֲשֶׁר הָיָה יִהְיֶה אַחֲרֶיךָ.

קַיִן.

הֲשֵׁנִי לֹא ־בֶּר כָּזֹאת בְּאָזְנֵי אָבִי הַנִּדָּח
בְּגָרְשׁוֹ אֹתוֹ מֵעֵדֶן וּבְכָתְבוֹ לוֹ עַל־מִצְחוֹ
אֶת אוֹתֹת כְּתַב הַמָּוֶת. וְאַתָּה לוּ שְׁמָעֵנִי,
הַשְׁמֵד נָא מִקִּרְבִּי אֶת הַהוֹלֵךְ בְּקִרְבִּי לָמוּת
וּבִיתְרִי אֱהִי גַּם אָנִי כְּאַחַד הַמַּלְאָכִים.

לוציפר.

הִנֵּה אָנֹכִי מַלְאָךְ: הֲתַחְפֹּץ הֱיוֹת כָּמוֹנִי?

קין.

לֹא אֵדַע מִי אַתָּה וּמָה: רָאֹה אֶרְאֶה כֹּחֶךָ,
אַף אֶרְאֶה כִּי תַרְאֵנִי הַדְּבָרִים מִחוּץ לְכֹחִי
וּמִחוּץ לְכֹחַ כִּשְׁרוֹנִי הַנָּתוּן לִי בְּהִוָּלְדִי,
אַף כִּי כָל־אֵלֶּה יַחַד עוֹד קְטַנִּים וּמְעַטִּים הֵמָּה
מִכַּפֵּי מַאֲוַיֵּי הָרַבִּים וּכְפִי שֶׁאוּכַל לְהַשִּׂיג

לוציפר.

מָה אַתֶּם אֵפֹא בִּגְאוֹנְכֶם כִּי הַשְׁפֵּל תַּשְׁפִּילוּ לָשֶׁבֶת
וְעִם תּוֹלָעִים יַחְדָּו תָּגוּרוּ עַל פְּנֵי עֲפַר הָאָרֶץ?

קין.

וְאַתָּה מִי אֵפֹא וּמָה כִּי מְרוֹמִים אַתָּה שׁוֹכֵן
וְעוֹבֵר אֶת גְּבוּל הַיְקוּם וּמְקוֹם שֶׁשָּׁם אַלְמָוֶת,
וּבְכָל זֹאת זֶה דִּמְיוֹנְךָ כְּעָצֵב וּמָלֵא מַמְּרֹרוֹת.

לוציפר.

לֹא רַק זֶה דִמְיוֹנִי, כִּי אִם כָּכָה אָנֹכִי בֶּאֱמֶת;
וְלָכֵן אֶשְׁאַל אִם תַּחְפּוֹץ כִּי תִהְיֶה בֶּן־אַלְמָוֶת?

קין.

אָמַרְתָּ כִּי מִשְׁפָּטִי לִהְיוֹת בֶּן־אַלְמָוֶת
אִם אֶחְפּוֹץ וְאִם אֲמָאֵן. זֶה עַתָּה כָּזֹאת שָׁמַעְתִּי—
כִּי עַל כֵּן (אִם טוֹב הַדָּבָר הַזֶּה וְאִם לֹא)

הִנְנִי נָא וְאֶטְעַם אֶת אַלְמוּתִי עַתָּה מֵרֹאשׁ.

לוציפר.

כָּזֹאת עָשִׂיתָ זֶה כְּבָר וּבְטֶרֶם פְּגַשְׁתִּי אוֹתְךָ

קין.

בַּמֶּה?

לוציפר

בָּזֹאת כִּי עָנִיתָ.

קין.

הַאֻמְנָם כָּל צָרָה בַּת־אַלְמָוֶת?

לוציפר.

עוֹד אָנוּ וּבָנֶיךָ אַחֲרֶיךָ נַחְקוֹר וְנִבְחַן כָּל־זֹאת,
אַךְ עַתָּה הַבִּיטָה וּרְאֵה! הַאֻמְנָם לֹא נֶחְמָד הַמַּרְאֶה?

קין.

מַה יָּפִיתָ וּמָה הָדַרְתָּ, הוֹי גַּלְגַּל הָרָקִיעַ!
וְאַתֶּם מַה יְּפִיתֶם, הַרְרֵי הַמְּאוֹרוֹת הַגְּדוֹלִים
הַהוֹלְכִים הָלוֹךְ וָאוֹר! מָה אַתֶּם וּמַה מִּשְׁפַּטְכֶם?
מַה מִּדְבַּר תְּכֵלֶת הָרוּחַ אֲשֶׁר אֵין לוֹ גְּבוּל וְתַכְלִית
וַאֲשֶׁר אַתֶּם בּוֹ מִתְגַּלְגְּלִים כָּעֳלִים אֲשֶׁר רָאִיתִי
עַל גַּלֵּי מֵי הַנָּהָר הַזַּכִּים בְּגַן הָעֵדֶן?
הַחֹק לִתְקוּפַתְכֶם נִתַּן אֲשֶׁר רוּץ תָּרוּצוּ עַל־פִּיהוּ?
וְאִם חָפְשִׁים בִּבְלִי כָל מַעְצוֹר, וְכַאֲשֶׁר יִשָּׂאֲכֶם הָרוּחַ
כֵּן תִּסְּעוּ בְּרַחֲבֵי הַיְקוּם בְּלִי קֵץ וְתַכְלִית וָקֶצֶב —

הֲיֵשׁ תֵּלֶא נַפְשִׁי מֵחֲקוֹר - כִּי מִלְאַנִי הַנֶּצַח שִׁבָּרוֹן?
הוֹי אֵל! הוֹי אֵלִים! אוֹ גַם הֱיוּ אֵת אֲשֶׁר תִּהְיוּ!
מַה נֶּחְמָדִים אַתֶּם כֻּלְּכֶם! מַה נִּשְׂגְּבוּ מִפְעָלֵיכֶם,
מִפְעָלִים לְפִי כָל מִקְרֶה אוֹ הֱיוּ אֵת אֲשֶׁר תִּהְיוּ!
תְּנוּנִי וְאָמוּת כְּמוֹת כָּל אַבְקוֹת הֶעָפָר הַדַּקִּים
(אִם יֵשׁ שֶׁהֵם יָמוּתוּ) אוֹ תְנוּנִי עַתָּה וְאֵדַע
וְאַכִּיר וְאָבִין אֶתְכֶם עַל־פִּי עָצְמְכֶם וְעַל־פִּי בִינַתְכֶם!
הֵן נַפְשִׁי בָּרֶגַע הַזֶּה לֹא דַלָּה עוֹד וּקְטַנָּה,
אַף כִּי בְשָׂרִי דַל וּמִצְעָר, מֵרְאוֹת כָּל־אֲשֶׁר אֶרְאֶה;
הוֹי רוּחַ! תְּנֵנִי לָמוּת אוֹ לִרְאוֹת אוֹתָם מִקָּרוֹב.

לוּצִיפֶר.

הַאֵינְךָ קָרוֹב לְמַדַּי? הַבֵּט לָאָרֶץ וּרְאֵה!

קַיִן.

אֵי אֵיפֹה הִיא עַתָּה? לֹא אֶרְאֶה עוֹד כָּל־דָּבָר
זוּלָתִי יַם מְאוֹרֹת גְּדוֹלִים בִּבְלִי כָל־מִסְפָּר.

לוּצִיפֶר.

הַבֵּט שָׁם

קַיִן.

לֹא אוּכַל לִרְאוֹתָהּ.

לוּצִיפֶר

הֵן הִיא עוֹד נוֹצֶצֶת.

קַיִן.

הִנֵּה! — זֹאת הִיא שָׁם!

לוציפר.

הֵן הוא.

קין.

רְאֵה, מָה אַתָּה דֹבֵר? הֵן זְבוּבֵי אֵשׁ רָאִיתִי
וְתוֹלָעֵי אֵשׁ בְּעוּפָם בָּעֲרָפֶל בְּתוֹךְ הַיַּעַר
וְעַל־פְּנֵי יָרֵק הָאָחוּ לְמוֹעֵד בֵּין־עַרְבָּיִם,
וְשִׁבְעִים וְשֶׁבַע פְּעָמִים הִזְהִירוּ אֵלֶּה יוֹתֵר
מִן הָעוֹלָם כֻּלּוֹ שָׁם, אֲשֶׁר הוּא הַנּוֹשֵׂא אוֹתָם.

לוציפר.

תּוֹלָעִים וְעוֹלָמוֹת רָאִיתָ, וּשְׁנֵיהֶם מַזְהִירִים וְנוֹצְצִים—
וּמֶה חָשַׁבְתָּ עֲלֵיהֶם?

קין.

כִּי יָפִים הֵם גַּם שְׁנֵיהֶם, אִישׁ אִישׁ כַּאֲשֶׁר הוּא שָׁם
וְהַלַּיְלָה הַמַּלְבִּישׁ שְׁנֵיהֶם תִּפְאֶרֶת וְחֵן וָיֹפִי, —
אֶת זְבוּב הָאֵשׁ הַקָּטֹן הַמַּזְהִיר מִדֵּי תְעוּפָתוֹ,
וְאֶת הַכּוֹכָב הַמֵּאִיר תָּמִיד הַנֶּחְפָּז מִדֵּי תְקוּפָתוֹ, —
הֵן אֵין זֹאת כִּי גַם הוּא יֵשׁ מוֹשֵׁל לוֹ וּמַנְהִיג.

לוציפר.

וּמִי הוּא זֶה וּבַמָּה?

קין.

אֶת זֹאת הַרְאֵנִי אַתָּה.

לוציפר.

הַיַעֲמֹד בָּךְ לִבְּךָ לִרְאוֹת?

קַיִן.

אֵיךְ אֵדַע כָּזֹאת מֵרֹאשׁ אִם־יַעֲמוֹד כִּי לִבִּי לִרְאוֹת?
עַד כֹּה לֹא מָצָאתָ דָּבָר לְהַרְאוֹת אֹתִי, וְלִבִּי
לֹא עָמַד כִּי לִרְאוֹתוֹ.

לוציפר.

כִּי עַתָּה לְכָה נָא עִמִּי. הֲתַחְפּוֹץ לִרְאוֹת עַתָּה
דְּבָרִים הַהוֹלְכִים לָמוּת אוֹ דְּבָרִים בְּנֵי אַלְמָוֶת?

קַיִן.

מָה אֵפוֹא הַדְּבָרִים בְּטִבְעָם?

לוציפר.

יֵשׁ חֵלֶק לָהֶם בִּשְׁנֵיהֶם: בַּמָּוֶת וְאַלְמָוֶת יַחְדָּו;
אַךְ מַה קָּרוֹב יוֹתֵר אֶל לִבְּךָ

קַיִן.

הַדְּבָרִים אֲשֶׁר אֶרְאֶה.

לוציפר.

אַךְ מֶה הָיָה קָרוֹב יוֹתֵר אֵלֶיךָ וְאֶל לִבֶּךָ?

קַיִן.

הַדְּבָרִים שֶׁלֹּא רָאִיתִי וַאֲשֶׁר עֲלֵיהֶם לִי יֵאָמַר:
לָנֶצַח לֹא יֵרָאוּ – הֵם פִּלְאֵי סִתְרֵי הַמָּוֶת.

לוציפר.

וּמָה אִם אַרְאֶה אוֹתְךָ הַדְּבָרִים אֲשֶׁר מֵתוּ,
כְּכֹל שֶׁהֶרְאֵיתִי אוֹתְךָ הַדְּבָרִים שֶׁלֹּא יָמוּתוּ?

קין.

לוּ תַעֲשֶׂה כִּדְבָרֶךָ.

לוציפר.

הָבָה וְנָעוּפָה אֵפוֹא בְּעָצְמַת כֹּחַ כְּנָפֵינוּ.

קין.

מַה מַּרְבִּים אֲנַחְנוּ עַתָּה לִבְקוֹעַ אֶת יַם הַתְּכֵלֶת!
הַכּוֹכָבִים מִלְּפָנֵינוּ יִכְבּוּ! וְהָאֲדָמָה! אֵי הָאֲדָמָה?
תְּנֵנִי נָא וְאֶרְאֶנָּה, כִּי מִמֶּנָּה הֵן לֻקָּחְתִּי.

לוציפר.

הִנֵּה הִיא מֵאַחֲרֶיךָ, וּבְיִקּוּם נֶחְשֶׁבֶת עַתָּה
מְעַט יוֹתֵר מִמַּה שֶּׁאַתָּה נֶחְשָׁב נֶחְשַׁבְתָּ בְּתוֹכָהּ;
וְאוּלָם אַל תַּחְשׁוֹב בִּלְבָבְךָ כִּי תוּכַל לְהִמָּלֵט מִקִּרְבָּהּ;
שׁוֹב תָּשׁוּב אֵלֶיהָ בִּמְהֵרָה; הֵלֶךְ הִיא מְנַצֵּחַ
אֲשֶׁר נִתַּן לְךָ וָלִי.

קין.

אֵי אֵיפֹה תּוֹלִיכֵנִי עַתָּה?

לוציפר.

אֶל אֲשֶׁר לְפָנֶיךָ הָיָה! אֶל צֵלֶם רֵאשִׁית הָעוֹלָם.
שֶׁגַּם עוֹלָמְךָ אַתָּה רַק שָׂרִיד הוּא מִמֶּנּוּ.

קין.

הַאֻמְנָם לֹא חָדָשׁ הָעוֹלָם?

לוציפר.

לֹא יוֹתֵר מִן הַחַיִּים; וְלֹא חָדָשׁ יוֹתֵר מִמְּךָ

וְלֹא חָדָשׁ גַּם מִמֶּנִּי, וְלֹא גַם מִן הַיְצֻרִים
אֲשֶׁר חָשֹׁב נַחְשׁוֹב עֲלֵיהֶם כִּי נַעֲלוּ עַל שְׁנֵינוּ יַחַד:
רַבִּים לֹא יִתַּמּוּ, וְיֵשׁ רַבִּים בֵּין הַיְצֻרִים
הַנִּבְרָאִים כְּמוֹ אֵין רֵאשִׁית לָהֶם, וְהֵם כָּמוֹךָ
הֵחֵלּוּ גַּם הֵם בְּשִׁפְלוּת; וִיצֻרִים רַבִּים נִמְחוּ,
הַגְּדוֹלִים מֵאֵלֶּה הַרְבֵּה, לְבַעֲבוּר יִתְּנוּ מָקוֹם
לִיצֻרִים הַקְּטַנִּים הַרְבֵּה מִכָּל־דִּמְיוֹן אֲשֶׁר יַשָּׂג;
וְנִמְחוּ רַק לִרְגָעִים, כִּי הַמֶּרְחָב כַּאֲשֶׁר הוּא
מֵעוֹלָם לֹא הִשְׁתַּנָּה וְלֹא יִשְׁתַּנֶּה עַד עוֹלְמֵי עַד.
וּבְהִשְׁתַּנּוּת דָּבָר לֹא יָמוּת, וְיָמוּת רַק עֲפָרוֹ;
אַךְ אַתָּה מֵעָפָר אַתָּה — וְלָכֵן לֹא תוּכַל הָבִין
זוּלָתִי שֶׁהָיָה עָפָר, וְאוֹתוֹ רָאֹה תִרְאֶה.

קַיִן.

עָפָר — הוֹי רוּחַ! כֹּל שֶׁתַּחְפּוֹץ אוּכַל לִרְאוֹת.

לוּצִיפֶר.

הָבָה וְנָעוּף אֵפוֹא!

קַיִן.

מַה נֶּחְפָּזִים עַתָּה הַמְּאוֹרֹת לִקְדוֹר וְלִכְבּוֹת וְלַחֲלוֹף,
וְרַבִּים מֵהֵמָּה גָּדְלוּ כְּכֹל אֲשֶׁר קָרַבְנוּ אֲלֵיהֶם,
וּפְנֵיהֶם כִּפְנֵי עוֹלָמוֹת.

לוּצִיפֶר.

אָכֵן עוֹלָמוֹת הֵם.

קין.

וְגַנֵּי עֵדֶן יֵשׁ בָּם?

לוציפר.

אוּלַי יֵשׁ.

קין.

וּבְנֵי אָדָם יֵשׁ?

לוציפר.

כֵּן, אוֹ יְצֻרִים הַנַּעֲלִים גַּם עֲלֵיהֶם.

קין.

הַאֻמְנָם? וְיֵשׁ שָׁם גַּם נְחָשִׁים?

לוציפר.

הֶחָפֹץ חָפַצְתָּ אֵפֹא כִּי בִלְעֲדֵיהֶם יִהְיֶה אָדָם?
כִּי תֶחְדַּל נִשְׁמַת כָּל חַי זוּלָתִי הַהוֹלֵךְ עַל שְׁתַּיִם?

קין.

מַה נֶּחְמָדִים הַמְּאוֹרוֹת לִבְרוֹחַ! אָנָה אֲנַחְנוּ עָפִים?

לוציפר.

אֶל עוֹלַם מְקוֹר הַנְּשָׁמוֹת, אֲשֶׁר הָיוּ לְפָנִים יְצֻרִים
וּבְקִצָּן תִּהְיֶינָה לִצְלָלִים.

קין.

מַה יֵּלֵךְ הַחֹשֶׁךְ וְחָזָק — כְּבָר כָּבוּ הַכּוֹכָבִים.

לוציפר.

וְאוּלָם עוֹד אַתָּה רֹאֶה.

קין.

מָה אָיוֹם הָאוֹר הַזֶּה! לֹא שֶׁמֶשׁ עוֹד וְיָרֵחַ;
לֹא צְבָא הַכּוֹכָבִים הָרַבִּים אֲשֶׁר מִסְפָּר אֵין לָהֵמָּה.
וְנֹגַהּ הַתְּכֵלֶת הַכֵּהָה אֲשֶׁר לְלֵיל הָאַרְגָּמָן יֶחְוָר
וְהָיָה לַעֲרָפֶל נוֹרָא, וְעֵינַי רֹאוֹת עַתָּה
רַק הַרֲרֵי חֲמָרִים הֲמָרִים הַמְלֵאִים חֶשְׁכַת נֶצַח;
אַךְ שׁוֹנִים מִן הָעוֹלָמוֹת אֲשֶׁר קָרֹב קָרַבְנוּ אֲלֵיהֶם
שֶׁהֵמָּה חֲגוּרִים אוֹר וּמְלֵאִים חַיִּים רַבִּים,
אֲשֶׁר אֵד כִּי נֶחֱלַק מֵהֶם וְנִרְאֲתָה תַּבְנִית דְּמוּת
כִּדְמוּת בְּקָעוֹת עֲמֻקּוֹת וְהָרִים גְּדוֹלִים וְרָמִים;
וְרַבִּים הַשּׁוֹלְחִים נִיצוֹצִים, וְרַבִּים הַמְפַלְּגִים פְּלָגִים
וּמַעְיָנוֹת מַיִם רַבִּים, וְרַבִּים הַחוֹגְרִים אוֹרֹת,
וּלְבָנוֹת לָהֶם מִסָּבִיב, הַנִּרְאוֹת כַּאֲדָמוֹת יָפוֹת: —
וְתַחַת כָּל־אֵלֶּה עַתָּה רַק חֹשֶׁךְ, אֲפֵלָה וְזָוָעָה.

לוציפר.

וְאוּלָם עוֹד בָּהִיר לְמַרְאֶה. הֵן מָוֶת שָׁאַלְתָּ לִרְאוֹת
וְאֶת כֹּל הַהוֹלֵךְ לָמוּת?

קין.

לֹא אֶשְׁאַל; אֲבָל יַעַן יָדַעְתִּי אֲשֶׁר יֶשְׁנוֹ,
וְכִי הַטֵּאת אָבִי סִגְּרָה אוֹתָנוּ כֻּלָּנוּ אֵלָיו,
אֶת נַפְשׁוֹ הוּא וְאוֹתִי וּבֵיתִי וְזַרְעִי אַחֲרַי,

כִּי עַל כֵּן הָפַצְתִּי לִרְאוֹת לִרְצוֹנִי עַתָּה כְּרֶגַע
אֶת־מַה שֶׁיֵּרָאוּ אֹתִי בְּחָזְקָה בַּיּוֹם הָאַחֲרוֹן.

לוציפר.

הַבִּיטָה וּרְאֵה!

קין.

רַק חשֶׁךְ אֲפֵלָה מִסָּבִיב.

לוציפר.

וְכֵן יִהְיֶה פֹּה עַד עוֹלָם; אַךְ נִפְתַּח נָא הַשְּׁעָרִים!

קין.

רַק תִּמְרוֹת עָשָׁן כָּבֵד עוֹלֹת מִשָּׁם — מָה אֵלֶּה?

לוציפר.

בֹּא אֶל הַשַּׁעַר!

קין

הַאוּכַל לָשׁוּב?

לוציפר.

שׁוּב תָּשׁוּב! הֱיֵה בָטוּחַ: כִּי אֵיכָה אֵיפוֹא תִּהְיֶה
אֶרֶץ הַמָּוֶת נוֹשֶׁבֶת? דַּלָּה הִיא עַתָּה וּקְטַנָּה,
וְעַל יָדְךָ תִּגְדַּל וְתִרְחַב וְעַל יַד הוֹרוֹתֶיךָ אַחֲרֶיךָ.

קין.

הִנֵּה הֶעָבִים נִפְתָּחוֹת לְפָנֵינוּ הָלֹךְ וְהִפָּתֵחַ
וּמַקִּיפוֹת אוֹתָנוּ סָבִיב.

לוציפר

לֵךְ לְפָנַי!

קַיִן.

וְאַתָּה?

לוציפר.

אַל תִּירָא – הֵן בִּלְעָדַי יָכֹל לֹא יָכֹלְתָּ
לָצֵאת מֵהוֹוָן לְעוֹלָמְךָ. הָלְאָה, מִזֶּה וָהָלְאָה!

(באים אל תוך העבים).

מַחֲזֶה שֵׁנִי.

שְׁאוֹל.

לוציפר וקין באים.

קַיִן.

מַה שּׁוֹקְטִים וּמָה עֲצוּמִים הָעוֹלָמוֹת הַקְּדֹרִים הָאֵלֶּה!
כִּי אָמְנָה הִנֵּה יֵשׁ פֹּה יוֹתֵר מֵעוֹלָם אֶחָד,
וְגַם נוֹשְׁבוּ יוֹתֵר הַרְבֵּה מִגַּלְגַּלֵּי הָאוֹר הַנּוֹצְצִים
וְהַמְרַחֲפִים בְּהָמוֹן גָּדוֹל עַל־בְּלִימָה בִּמְרוֹמֵי שַׁחַק,
עַד כִּי חָשַׁבְתִּי אֹתָם לִצְבָא מְאוֹרֹת רַבִּים
הַצּוֹבְאִים עַל שְׁמֵי שָׁמַיִם, וְלֹא לְעוֹלָמוֹת נוֹשָׁבִים,
וְרַק אַחֲרֵי כִּי קָרַבְתִּי הָלֹךְ וְקָרֵב אֲלֵיהֶם
וָאֵרֶא וְהִנֵּה חֳמָרִים, וְכִמְעַט בַּיָּד יָקָּחוּ,
וְהוֹלְכִים הָלוֹךְ וְגָדוֹל, וְהֵם עֲשׂוּיִם יוֹתֵר

לִהְיוֹת לְהַיִּים מָעוֹן מֵהֱיוֹת בְּעַצְמָם חַיִּים.
אַךְ פֹּה כָּל־דָּבָר מָלֵא עֲלָטָה וַעֲרָפֶל וּצְלָלִים,
וְאוֹמֵר לַכֹּל כִּי פֹה יוֹם אֶתְמוֹל אֲשֶׁר חָלָף.

לוציפר.

הִנֵּה מַמְלֶכֶת הַמָּוֶת. – הֲתַחְפֹּץ לִרְאוֹתוֹ עַתָּה?

קין.

עַד אִם יָדַעְתִּי הֵיטֵב מַה מָּוֶת זֶה בֶּאֱמֶת
לֹא אֵדַע לַעֲנוֹת דָּבָר. אַךְ אִלּוּ יִהְיֶה בֶּאֱמֶת
כְּכֹל שֶׁדִּבֵּר אָבִי בְּמַשָּׂא חֲזוֹנוֹ הַנִּפְרָץ,
כִּי עַתָּה הוּא – – הוֹי אֵלִי! לֹא יַעֲמֹד לִבִּי לַחְשֹׁב
אֶת דְּבַר הַמַּחֲשָׁבָה הַזֹּאת עַד קִצָּהּ וְעַד תַּכְלִיתָהּ!
אָרוּר הַבֹּרֵא הַיִּים שֶׁדַּרְכָּם דֶּרֶךְ מָוֶת!
וְאָרוּר צְרוֹר הַחַיִּים, אֲשֶׁר לֹא קָם בּוֹ כֹּחַ הַתְּהִיָּה
וַיָּשָׁב וַיִּכְלֶה וַיֹּאבַד – וְגַם מְנֻקֶּה וְצַדִּיק!

לוציפר.

הַאָבִיךָ אַתָּה מְקַלֵּל?

קין.

הֲהוּא לֹא קִלֵּל אֹתִי מִדֵּי הוֹלִידוֹ אֹתִי?
הֲהוּא לֹא קִלֵּל אֹתִי בְּטֶרֶם עוֹד נוֹלַדְתִּי,
כִּי עָרַב לִבּוֹ אֹתוֹ וַיֹּאכַל מִפְּרִי הָעֵץ
אֲשֶׁר צִוָּה צִוּוּ אֹתוֹ לְבִלְתִּי אֱכָל מִמֶּנּוּ?

לוציפר.

רַק טוֹב דִּבַּרְתָּ עַתָּה: קְלָלָה תַּחַת קְלָלָה

הִיא בֵּינְךָ וּבֵין אָבִיךָ – אַךְ בָּנֶיךָ מָה וְאָחִיךָ?

קַיִן.

יִהַלְּכוּ נָא עִמִּי הַקְּלָלָה, עִם אֲבִיהֶם וְעִם אֲחִיהֶם!
הֲיֵשׁ לִי נַחֲלָה זוּלָתָהּ? כִּי עַל־כֵּן אַנְחִילָהּ אַחֲרַי. –
הוֹי אַתֶּן מַמְלְכוֹת אֹפֶל, מַמְלָכוֹת עֲצֻמּוֹת וּגְדֹלוֹת,
הַמְּלֵאוֹת צְלָלִים וּמַרְאוֹת וְהֶזְיוֹנוֹת נוֹרָאִים וַאֲיֻמִּים,
אֲשֶׁר יִתְהַלְּכוּ עַל־פְּנֵי כֻּלָּם, וְרֶגַע בְּהִירִים לְמַרְאֶה
וְרֶגַע קֹדְרִים וַחֲשֵׁכִים, אַךְ מְלֵאִים עָצְמָה וָכֹחַ
וְתוּגָה הֲרִישִׁית גַּם יַחַד – מָה אֵפוֹא אַתֶּם כֻּלְּכֶם?
הַחַיִּים אַתֶּם אֵפוֹא, אוֹ אִם הֱיִיתֶם אֵפוֹא?

לוּצִיפֶר.

גַּם זֶה וְגַם זֶה כְּאֶחָד.

קַיִן.

מָה אֵפוֹא זֶה הַמָּוֶת?

לוּצִיפֶר.

הַאֻמְנָם? הַאִם לֹא הִגִּיד לָכֶם הָעֹשֶׂה אֶתְכֶם
כִּי הַחַיִּים הַחֲדָשִׁים יֵשׁ אַחֲרֵי הֱיוֹת הַמָּוֶת?

קַיִן.

עַד כֹּה לֹא הִגִּיד דָּבָר בִּלְתִּי כִּי נָמוּת כֻּלָּנוּ.

לוּצִיפֶר.

אוּלַי עוֹד יָבֹא יוֹם, וְהוּא נַלֵּה יְגַלֶּה לָכֶם
גַּם אֶת יֶתֶר הַתַּעֲלֻמָּה.

קין.

בָּרוּךְ הַיּוֹם הַהוּא!

לוציפר.

כֵּן; בָּרוּךְ הַיּוֹם הַהוּא! הֵן לָזֹאת תִּקְרָא בְּרָכָה,
אִם בִּמְצֻקוֹת מוֹקְשֵׁי מָוֶת אֲשֶׁר תִּקְצַר כָּל־לָשׁוֹן מֵהַגִּיד
וּבְמַכְאוֹבִים נוֹרָאִים וּגְדוֹלִים אֲשֶׁר לֹא יֶחְדְּלוּ עַד הָעוֹלָם
יְגַלֶּה סוֹדוֹ הַכָּמוּס לְרִבְבוֹת אַבְקוֹת עָפָר,
שֶׁהֵם עוֹד טֶרֶם הָיוּ וְטֶרֶם עוֹד יֻלָּדוּ,
וַאֲשֶׁר רַק לְבַעֲבוּר זֹאת בָּרֹא בָרָא אֹתָם!

קין.

וּמִי הַצְּלָלִים הַגְּדוֹלִים אֲשֶׁר עֵינַי תִּרְאֶינָה מִסָּבִיב
בְּעוּפָם אָנֶה וָאָנָה? — אֵין צַלְמָם כְּצֶלֶם הָרוּחוֹת
שֶׁרָאוּ עֵינַי בְּעֵדֶן בַּגָּן הַסָּגוּר מִלְּפָנַי,
וְגַם אֵין צֶלֶם אָדָם לָהֶם כְּאָדָם אוֹ הֶבֶל
אוֹ כְצַלְמִי אוֹ צֶלֶם אִשְׁתִּי וַאֲחוֹתִי, אוֹ צֶלֶם זַרְעִי;
לֹא תֹאַר אָדָם תָּאֳרָם, וְגַם תֹּאַר מַלְאָךְ אֵינֶנּוּ,
וְאוּלָם אִם לֹא הִגִּיעוּ אֶת תֹּאַר דְּמוּת הַמַּלְאָךְ
עוֹד נַעֲלִים הֵמָּה הַרְבֵּה עַל־הָאָדָם בְּרֹב גַּאֲוָתָם
וּבְיָפְיָם וּבְגֹדֶל עָצְמָם וּבְכֹחָם הַנִּכָּר לְמַרְאֶה,
אַךְ צַלְמָם זָר וְנִפְלָא; לֹא רָאִיתִי עוֹד כָּאֵלֶּה.
אֵין לָמוֹ כַּנְפֵי הַשָּׂרָף, אֵין לָמוֹ פְּנֵי הָאָדָם
אוֹ פְּנֵי הַחַיּוֹת הַגְּדוֹלֹת אוֹ כֹּל שֶׁנְּשָׁמָה בְּאַפּוֹ;
אַךְ גְּדֹלוֹת הֵן וְיָפוֹת כַּחַיּוֹת הַגְּדֹלוֹת וְיָפוֹת
הָעֲצֻמּוֹת מִכָּל־חָי, וְאוּלָם לֹא יִדְמוּ אֲלֵיהֶן,

עַד־נִבְצְרָה כִמְעַט מִמֶּנִּי לִקְרֹא לָהֶמָּה חַיּוֹת.

לוציפר.

וּבְכָל־זֹאת חָיוּ גַם הֵמָּה.

קין.

אַיֵּה?

לוציפר.

בִּמְקוֹם שֶׁאַתָּה חַי.

קין.

אֵיפֹה?

לוציפר.

בִּמְקוֹם לוֹ תִקְרָא אֶרֶץ יָשְׁבוּ לְפָנִים גַּם הֵמָּה.

קין.

אָדָם הוּא הָרִאשׁוֹן

לוציפר.

הָרִאשׁוֹן לְמִינְךָ, כֵּן הוּא — אַךְ שָׁפָל וְקָטֹן הַרְבֵּה
מִהְיוֹתוֹ אַף הָאַחֲרוֹן לַיְצֻרִים הָאֵלֶּה פֹה.

קין.

וּמָה הֵם עַתָּה?

לוציפר.

אֶת־מַה שֶּׁהָיוּ תִהְיֶה גַּם אַתָּה בְּאַחֲרִיתֶךָ.

קין.

אַךְ מֶה הָיוּ?

לוציפר.

יְצֻרִים חַיִּים וְנַעֲלִים וּנְבוֹנִים וְטוֹבִים וְיָפִים,
אֲשֶׁר עָלוּ הַרְבֵּה בְּעָצְמָם עַל כֹּל שֶׁהָיָה אָבִיךָ
וְלוּ עוֹד בְּעֵדֶן בַּגָּן, וְעַל כָּל אֲשֶׁר יִהְיֶה אַחֲרֶיךָ
דּוֹר אֶלֶף הַשִּׁשִּׁים הַבָּא, שֶׁהוּא שִׁבְעָתַיִם יִגְדַּל
(אַף אַחֲרֵי שֶׁיַּשְׁחִית אֶת־דַּרְכּוֹ) מִמְּךָ וּמִבִּנְךָ עַתָּה; —
וְעַד־כַּמָּה זֶה יֶחֱלַשׁ וְיִרְפֶּה הֵן תֶּחֱזֶה אַתָּה מִבְּשָׂרֶךָ.

קין.

אוֹי לִי! וְגַם כָּאֵלֶּה אָבְדוּ וְנִכְחָדוּ?

לוציפר.

כִּדְבָרְךָ; הֵמָּה אָבְדוּ וְחָלְפוּ מֵעַל אַדְמָתָם,
כְּכֹל שֶׁתֹּאבַד אַתָּה מֵעַל אַדְמָתְךָ אַתָּה.

קין.

הֶהָיְתָה אַדְמָתִי אַדְמָתָם?

לוציפר.

כֵּן הוּא.

קין.

וְאוּלָם לֹא כְמִשְׁפָּטָהּ וְלֹא כְתַבְנִיתָהּ עַתָּה.
הֵן קְטַנָּה הִיא וְדַלָּה מִנְּשֹׂא יְצֻרִים כָּאֵלֶּה.

לוציפר.

כֵּן דִּבַּרְתָּ, לְפָנִים נִשְׂגְּבָה שִׁבְעָתַיִם.

קין.

וּמַדּוּעַ נָפְלָה כָּכָה?

לוציפר.

שְׁאַל אֶת־הַמַּפִּיל אֹתָהּ.

קין.

וְאוּלָם אֵיךְ הָיְתָה כָּזֹאת?

לוציפר.

כִּי נִפֵּץ יְסוֹדוֹתֶיהָ וַיְבִיסֵם יַחְדָּו
וַיְּבַל אֹתָם כֻּלָּם לִבְלִי־קֶצֶב אִישׁ בְּאָחִיו,
וַיְסַכְסֵךְ עַד־כִּי חָזַר הָעוֹלָם לְתֹהוּ וָבֹהוּ
כְּמִשְׁפַּט תֹּהוּ וָבֹהוּ שֶׁנִּבְנָה מֵהֶם הָעוֹלָם:
מַעֲשִׂים נוֹרָאִים כָּאֵלֶּה אִם מְעַטִּים הֵם בַּזְּמַן,
רַבִּים הֵמָּה מְאֹד בְּקֶרֶב שְׁנוֹת הַנֶּצַח. —
קוּם וּבֹא נָא אֵפוֹא וּרְאֵה פֹּה אֶת־כָּל עָבָר.

קין.

מַה־נּוֹרָא הוּא!

לוציפר.

אַךְ אֱמֶת וֶאֱמוּנָה כֻּלּוֹ. רְאֵה נָא פֹּה הַנְּשָׁמוֹת,
לְפָנִים הָיוּ אֵלֶּה חֹמֶר כָּמוֹךָ אָתָּה.

קין.

הַאֶהְיֶה בְּאַחֲרִיתִי כְּמוֹהֶן?

לוציפר.

זֶה שֶׁעָשָׂה אוֹתְךָ יַעַנְךָ עַל כָּל אֵלֶּה. —
רַק אַעֲבִיר עַל־פָּנֶיךָ אֶת הַהוֹלְכִים מִלְּפָנֶיךָ,
וּמַה שֶּׁהָיוּ אֵלֶּה הֵן תָּבִין בִּלְבָבְךָ,
כְּכֹל שֶׁתּוּכַל לָבִין בְּקֹצֶר מְנַת בִּינָתְךָ
וְקֹצֶר מְנַת הַחֵלֶק אֲשֶׁר חָלַק לְךָ בֹּרַאֲךָ
גַּם בְּנַחֲלַת יִתְרוֹן רוּחַ וְגַם בִּגְבוּרַת חַיֵּי בְשָׂרִים.
הַדָּבָר הַמְּשֻׁתָּף לָכֶם גַּם יַחַד הוּא — הַחַיִּים
אֲשֶׁר הָיוּ לָהֶם וּלְךָ וְהַמָּוֶת הַנָּכוֹן לִשְׁנֵיכֶם:
וְהַנּוֹתָר מִן הַנַּחֲלוֹת הַדַּלּוֹת שֶׁלִּשְׁנֵיכֶם
הוּא רַק כְּכֹל שֶׁיֵּאוֹת לְרֶמֶשׂ דַּל וְנִבְזֶה
הַנּוֹלָד מִטִּיט הַיָּוֵן, אֲשֶׁר נוֹתָר מִן הָעוֹלָם
שֶׁהָיָה לְכוֹכָב זֶה עַתָּה וַאֲשֶׁר מָעוֹן הוּא לִיצֻרִים
הַמּוֹצְאִים נַחַת וְשַׁלְוָה בַּמְּגוּרִים שֶׁעַל עֵינֵיהֶם —
הוּא עֵדֶן גַּן הַסִּכְלוּת, אֲשֶׁר נֶעֱקַר הַדַּעַת מִתּוֹכוֹ
בְּעִנְּבֵי רוֹשׁ אַכְזָרִי. — רְאֵה הַיְצֻרִים הַנַּעֲלִים
אֶת אֲשֶׁר הֵמָּה עַתָּה אוֹ אֲשֶׁר לְפָנִים הָיוּ;
וְאִם תִּגְעַל נַפְשְׁךָ אֹתָם, אָז שׁוּב נָא אֶל אַדְמָתְךָ
לַעֲבוֹד וְלִשְׁמוֹר אֹתָהּ — כִּי לָבֶטַח אֲשִׁיבְךָ אֵלֶיהָ.

קין.

לֹא, כִּי פֹּה אֵשֵׁב.

לוציפר.

עַד מָתַי?

קין.

עַד נֶצַח! אִם עַל נַפְשִׁי לָשׁוּב מִן הָעוֹלָם,
בְּבֹא הַיּוֹם הָאַחֲרוֹן, אֶל הַמָּקוֹם הַנִּפְלָא הַזֶּה,
אָז טוֹב לִי כִּי אִוָּתֵר; נִלְאֵיתִי נְשׂוֹא הֶעָפָר
אֲשֶׁר רָאוּ עֵינַי – הֵן נָא וְאֵשֵׁב בְּגֵיא צַלְמָוֶת.

לוציפר.

כָּזֹאת לֹא תִהְיֶה לְעוֹלָם: הֵן בְּמַרְאֶה רַק וּבְחָזוֹן
רָאָה אַתָּה עַתָּה אֶת כָּל־הֹוֶה פֹּה בֶּאֱמֶת.
לְבַעֲבוּר הֱיוֹתְךָ נָכוֹן לְמָעוֹן זֶה, עָלֶיךָ
לַעֲבוֹר אֶת־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר עָבְרוּ בוֹ כָּל־אֵלֶּה
הַנִּרְאִים אֵלֶיךָ פֹּה – אֶת דֶּרֶךְ שַׁעַר הַמָּוֶת.

קין.

וּמָה הַשַּׁעַר אֵפוֹא אֲשֶׁר עָבַרְנוּ אִתּוֹ הֵנָּה?

לוציפר.

שַׁעֲרִי הוּא! וְאוּלָם כִּי עוֹד עָלֶיךָ לָשׁוּב,
לָכֵן אֶשָּׂא אוֹתְךָ גַּם פֹּה בִּנְאוֹת צַלְמָוֶת
אֲשֶׁר אֵין בּוֹ נִשְׁמַת חַיִּים מִבַּלְעָדֶיךָ אָתָּה.
רְאֵה אֶת־כֹּל מִסָּבִיב, וְאוּלָם אַל נָא תַחְשׁוֹב
כִּי פֹה־לָךְ מָקוֹם לָגוּר, עַד אָמְנָם יוֹמְךָ יָבוֹא;

קין.

הֲגַם אֵלֶּה פֹּה לֹא יוּכְלוּ לָשׁוּב אֶל הָאֲדָמָה?

לוציפר.

אַדְמָתָם הֵם לָנֶצַח אָבְדָה לָהֶם וְאֵינֶנָּה –
כִּי הִיא הֵן שֻׁנְּתָה פְּלָאִים עַל־פִּי מַהְפֵּכוֹת רַבּוֹת,
עַד הַבֵּר לֹא יַכִּירוּ אַף מְלֹא הַשַּׁעַל הָאֶחָד
מִכָּל הַקְּלִפָּה הַחֲדָשָׁה שֶׁקָּפְאָה כִּמְעַט זֶה עַתָּה –
מַה־יָּפָה – הוֹי, מַה־יָּפָה הָיְתָה הָאֲדָמָה הַהִיא!

קין.

וְיָפָה הִיא גַּם עַתָּה. לֹא רִיב לִי עִם הָאֲדָמָה,
אִם גַּם עָלַי עוֹד לָשׁוּב, וְרַק שֶׁבְּלִי עֲבוֹדָה
לֹא תוּכַל נַפְשִׁי הִתְעַנֵּג עַל זִיו הֲדַר תִּפְאַרְתָּהּ,
וְרַוֵּה בְּדַעַת אֶת אַלְפֵי מַחְשְׁבוֹת לִבִּי הַצְּמֵאוֹת,
וְהַכִּיר אֶת אַלְפֵי מוֹרָאֵי מִפְּנֵי מָוֶת וּמִפְּנֵי הַיִּים.

לוציפר.

רָאִיתָ אֶת עוֹלָמְךָ וּמַה־מִּשְׁפָּטוֹ עַתָּה,
אַךְ לִבְּךָ טֶרֶם יָבִין אֶת צֵל כֹּל מַה־שֶּׁהָיָה.

קין.

וְאֵלֶּה הַחַיּוֹת הַגְּדֹלוֹת אוֹ הַגְּלָמִים הַנּוֹרָאִים,
אֲשֶׁר נוֹפְלִים הֵם (כְּנִרְאֶה) בְּשִׂכְלָם מִן הַיְצֻרִים
שֶׁעָבַרְנוּ אוֹתָם עַתָּה, וְדֹמִים אֶל הַפְּרָאִים
שׁוֹכְנֵי הַיַּעַר הַנּוֹרָא עַל הָאָרֶץ שָׁם מִתַּחַת,
הַמַּרְגִּיזִים אֶת הָעֵצִים בַּלַּיְלָה בְּשַׁאֲגוֹתֵיהֶם,
וְרַק שֶׁהֵם גְּדוֹלִים וּגְבֹהִים פִּי עֲשָׂרָה
מִן הַחוֹמוֹת הַנִּשָּׂאוֹת הַמַּכְתִּירוֹת אֶת הָעֵדֶן,

וְעֵינֵיהֶם קֹדְחוֹת אֵשׁ כְּחַרְבוֹת אֵשׁ הַכְּרוּבִים,
וּמַלְתְּעוֹת פִּיהֶם הֹטוֹת לָעֵצִים הַנִּשָּׂאִים
אֲשֶׁר נֶחֶשְׂפוּ קְלִפּוֹתֵיהֶם וַעֲנָפֵיהֶם – מִי הֵם אֵלֶּה?

לוציפר.

חַיּוֹת הַמַּמּוֹת הֵנָּה אֲשֶׁר הָיוּ בְעוֹלָמְךָ לְפָנִים; –
וְהֵן לְרִבֹּא רְבָבוֹת קְבֻרוֹת בְּבֶטֶן הָאֲדָמָה.

קין.

וְעַל־פְּנֵי הָאֲדָמָה מִמַּעַל אֵין אַחַת עוֹד מֵהֵנָּה?

לוציפר.

אָיִן: מִינְךָ הָרָפֶה לֹא הָיָה עֹצֶר כֹּחַ
לַעֲמוֹד בַּמִּלְחָמָה בִּפְנֵיהֶן, וְהַקְּלָלָה הָרֹבֶצֶת עָלָיו
אָז הָיְתָה רַק לְמוֹתָר – כִּי הָיוּ מַשְׁמִידוֹת אֹתוֹ.

קין.

אַךְ לָמָּה זֶה מִלְחָמָה?

לוציפר.

שָׁכֹחַ שָׁכַחְתָּ הַדְּבָרִים בְּגָרְשׁוֹ מִן הָעֵדֶן –
מִלְחָמָה עִם כָּל הַיְצֻרִים, וּמָוֶת לְכָל הַיְצֻרִים,
וּמַחֲלָה לְרֹב הַיְצֻרִים, וּפְגָעִים וָחֳלָיִים רַבִּים;
כָּל־אֵלֶּה פְּרִי הָעֵץ אֲשֶׁר צִוָּה: לֹא תֹאכְלֶנּוּ.

קין.

וְאוּלָם הַחַיּוֹת הָאֵלֶּה – הֶאָכְלוּ אֵפוֹא גַם הֵנָּה,
כִּי בַעֲבוּר זֹאת גַּם הֵנָּה מוֹת תָּמוֹתְנָה כֻלָּן?

לוציפר.

הֵן הִגִּיד לָכֶם יוֹצֶרְכֶם: הַחַיּוֹת לֹא נִבְרָאוּ
בִּלְתִּי אִם לְמַעַנְכֶם, כְּמוֹכֶם אַתֶּם לְמַעֲנוֹ. —
הֲיִיטַב גּוֹרָלָן אֵפוֹא מִכֶּם וּמְנַת גּוֹרַלְכֶם?
לוּלֵא נָפַל אָדָם, כִּי עַתָּה עָמְדוּ כֻּלָּן.

קין.

אוֹיָה! מָה אֻמְלָלוּ! עֲלֵיהֶן לְחַלֵּק גּוֹרָל
גַּם יַחַד עִם אָבִינוּ וְיַחַד גַּם עִם בָּנָיו;
עִמָּנוּ — שֶׁהָיָה חֵלֶק לָנוּ בַּתַּפּוּחַ;
עִמָּנוּ — שֶׁהָיָה חֵלֶק לָנוּ בְּעֵץ הַדַּעַת!
רַק כָּזָב הָיָה הָעֵץ — אֵין אָנוּ יוֹדְעִים דָּבָר.
דַּעַת הִבְטִיחַ אוֹתָנוּ, אַף כִּי בִמְחִיר הַמָּוֶת —
אַךְ הֵן הִבְטִיחַ דַּעַת: וּמָה אֲנַחְנוּ יוֹדְעִים?

לוציפר.

רַק אֵין זֹאת כִּי הַמָּוֶת מֵבִיא לִמְרוֹם הַדַּעַת;
הֵן הוּא מִכָּל־הַדְּבָרִים הַדָּבָר הַנֶּאֱמָן הָאֶחָד,
וְלָכֵן אוּלַי יָבִיא אֶל דַּעַת בָּטוּחַ וְנָכוֹן:
אוֹ אָז עֵץ אֱמֶת הָיָה, אִם גַּם עֵץ מָוֶת הָיָה.

קין.

מָה אָפֵל הַגְּבוּל הַזֶּה! הֵן עֵינַי הִרְאֵינָה אֹתוֹ,
וְאוּלָם אֶל תַּכְלִית הִקְּרוֹ לֹא תוּכַל נַפְשִׁי לָבוֹא.

לוציפר.

עֵקֶב אֲשֶׁר יוֹמָךְ עוֹד הִרְחִיק יַרְחִיק חֻקּוֹ,

וְהַחֹמֶר טֶרֶם יָבוֹא לַחֲקֹר תַּכְלִית רוּחַ –
אַךְ עַתָּה רַב כִּי תֵדַע אֲשֶׁר יֵשׁ גְּבוּל כָּזֶה.

קַיִן.

כִּי מָוֶת יֵשׁ – אֶת־זֹאת יָדַעְנוּ זֶה מֵאָז.

לוּצִיפֶר.

אֲבָל לֹא יָדַעְתָּ מַה מֵּאַחֲרָיו,

קַיִן.

אֶת־זֹאת גַּם עַתָּה טֶרֶם אֵדָע;

לוּצִיפֶר.

עַתָּה הִנֵּה יָדַעְתָּ כִּי יֵשׁ מֵאַחֲרֶיךָ עוֹלָם,
כִּי עוֹלָמוֹת רַבִּים וְשֹׁנִים יֵשׁ עוֹד מֵאַחֲרֶיךָ –
וְכָל־אֵלֶּה אַתָּה טֶרֶם יָדַעְתָּ עוֹד בַּבֹּקֶר.

קַיִן.

וְאוּלָם מְכֻסִּים כָּל־אֵלֶּה בַּעֲלָטָה וּצְלָלִים רַבִּים.

לוּצִיפֶר.

רַק שְׂמַח בְּחֶלְקְךָ זֶה; יָבֹא יוֹם וּבְרוּרִים
עוֹד הָיֹה יִהְיוּ כָּל־אֵלֶּה לְעֵינֵי אַלְמוּתֶךָ.

קַיִן.

וְהָרוּחַ הַנּוֹזֵל הַהוּא אֲשֶׁר עֵינוֹ כְּעֵין הַתְּכֵלֶת,
וְהוּא נוֹזֵל מִסָּבִיב לָנוּ, וְדִמְיוֹנוֹ כְּמַעְיַן מַיִם
אֲשֶׁר חֲשַׁבְתִּיו רֶגַע לַנָּהָר הַיּוֹצֵא מִן הָעֵדֶן

וְעֹבֵר עַל־פְּנֵי אָהֳלִי, וְרַק שֶׁחְפִּים אֵין לוֹ
וּמַרְאֵהוּ מַרְאֵה שְׁחָקִים – מַה הוּא אֵפוֹא זֶה?

לוציפר.

יֵשׁ רַבִּים, וְהֵמָּה קְטַנִּים, כָּמוֹהוּ עַל אַדְמָתְךָ,
וּבָנֶיךָ לְחָפָּם יֵשְׁבוּ – הוּא גֹלֶם יַם אוֹקְיָנוֹס.

קין.

כְּמוֹ לֻקַּח מֵעוֹלָם אַחֵר; כְּשֶׁמֶשׁ נוֹזֶלֶת מַרְאֵהוּ –
וּמִי הַחַיּוֹת הַגְּדֹלוֹת כָּעֲנָקִים לְמַרְאֵה עֵינַיִם
הַמְּשַׂחֲקוֹת שָׁם עַל־פָּנָיו הַמְּלֵאִים זִו מִמַּעַל?

לוציפר.

הֵם יוֹשְׁבָיו – וְהֵם מִלְּפָנִים תַּנִּינֵי לִוְיָתָן הָיוּ.

קין.

וּמִי הַנָּחָשׁ הַגָּדוֹל, אֲשֶׁר מִדָּה אֵין לְגָדְלוֹ,
הַזּוֹקֵף מִתּוֹךְ הַתְּהוֹם אֶת רַעֲמָתוֹ הָעֲבֻתָּה
וּמֵרִים קָדְקֹד רֹאשׁוֹ הַגָּבוֹהַּ פִּי עֲשָׂרָה
מִן הָאֶרֶז הַגָּבוֹהַּ מִכָּל אֲרָזֵי אֵל הָרָמִים,
וּכְמוֹ הוּא חָפֵץ לִצְנוֹף אֶת גְּוִיָּתוֹ הָאֲיֻמָּה
סְבִיב הַגַּלְגַּלִּים הַגְּדוֹלִים אֲשֶׁר רָאִינוּ אֹתָם עַתָּה, –
הַאֵין לוֹ מִשְׁפָּט אֶחָד עִם מִשְׁפַּט הַנָּחָשׁ הַלָּז
אֲשֶׁר רָבַץ לָחֹם הַיּוֹם בְּעֵדֶן תַּחַת הָעֵץ?

לוציפר.

חַוָּה אִמְּךָ יוֹדַעַת לְהַגִּיד מֵאֵין כָּמוֹהָ

אֶת מִשְׁפַּט הַנָּחָשׁ הַלָּז אֲשֶׁר הִשִּׁיא הִשִּׁיא אֹתָהּ.

קין.

מַה נּוֹרָא מַרְאֵה הַנָּחָשׁ; רַק אֵין זֶה כִּי הַלָּז
יָפֶה הָיָה מִמֶּנּוּ שִׁבְעִים וְשֶׁבַע פְּעָמִים.

לוציפר.

הֲמֵעוֹדְךָ לֹא רְאִיתוֹ?

קין.

רַבִּים כָּמוֹהוּ רָאִיתִי (אוֹ אֲשֶׁר נִקְרְאוּ בַּשֵּׁם הַזֶּה),
וְאוּלָם הַנָּחָשׁ הַהוּא אֲשֶׁר הִלֵּל הַפְּרִי הָרָע,
אוֹ יְצוּר הַדֹּמֶה אֵלָיו בִּדְמוּתוֹ, לֹא רָאִיתִי.

לוציפר.

הַאָבִיךָ לֹא רָאָהוּ?

קין.

לֹא; אִמִּי הִשִּׁיאַתְהוּ — וְאֹתָהּ הִשִּׁיא הַנָּחָשׁ.

לוציפר.

אִישׁ טוֹב! אִם יָבֹא יוֹם וְאִשְׁתְּךָ תַּשִּׁיאֶךָּ,
אוֹ תְבֹאנָה נְשֵׁי בָנֶיךָ לְהַשִּׁיא אֶת בַּעֲלֵיהֶן
לַעֲשׂוֹת דָּבָר חָדָשׁ אוֹ לַעֲשׂוֹת דָּבָר זָר,
אָז חֲקֹר וְדַע בִּתְחִלָּה מִי הַמַּשִּׁיא אוֹתָן.

קין.

אֵחַרְתָּ מְעַט עֲצָתְךָ: הֵן עַתָּה לֹא הַנְּחָשִׁים
יָבֹאוּ עוֹד לְהַשִּׁיא בִּדְבָרִים אֶת הַנָּשִׁים.

לוציפר.

אַךְ הִנֵּה יֵשׁ בָּאָרֶץ עוֹד דְּבָרִים אֲחֵרִים וְרַבִּים
אֲשֶׁר תַּשִּׂיא אִשָּׁה אִישָׁהּ וַאֲשֶׁר יַשִּׂיא אִישׁ אֶת אִשְׁתּוֹ –
וְלָכֵן אָמַרְתִּי טוֹב כִּי יֵדְעוּ בָנֶיךָ לְהִזָּהֵר!
רַק טוֹבָה הָיְתָה עֲצָתִי, וְאַף כִּי לְרָעָה לְנַפְשִׁי;
וְאוּלָם מִהְיוֹתָהּ אֱמֶת הֵן עָשׂה לֹא תַעֲשׂוּהָ –
וּבָכֵן לֹא יֹאבַד דָּבָר מִמֶּנִּי גַּם בְּהַגִּידִי

קין.

לֹא אָבִין לִדְבָרֶיךָ.

לוציפר.

מַה מְּאֻשָּׁר אַתָּה אֵפוֹא! גַּם אַתָּה וְגַם עוֹלָמְךָ
עוֹד חֲדָשִׁים יוֹתֵר מִדַּי. הֵן בִּלְבָבְךָ אַתָּה חוֹשֵׁב
כִּי אֻמְלָל אַתָּה וְרָשָׁע: הַאֻמְנָם חָשַׁבְתָּ כָּזֹאת?

קין.

אִם רָשַׁעְתִּי טֶרֶם אֵדַע; אַךְ אֻמְלָל אֲנִי מְאֹד.

לוציפר.

אוֹ, אַתָּה הַבְּכֹר הָרִאשׁוֹן, הַבֵּן לָאָדָם הָרִאשׁוֹן!
רִשְׁעָתְךָ הַרְבֵּה כְלָּה – וְלוּ גַם רָשָׁע אַתָּה,
וּפְגָעֶיךָ וְכָל מַכְאוֹבֶיךָ – וְלוּ גַם מְאֹד אֻמְלָלְתָּ,
כָּל־אֵלֶּה הֵם רַק עֵדֶן מָלֵא תֻמָּה וָנַחַת
אִם נַשְׁוֵם אֶל רִשְׁעָתְךָ וּנְדַמֵּם לִפְגָעֶיךָ
הָעֲתִידִים לִהְיוֹת נַחֲלָתְךָ בַּיָּמִים הַבָּאִים לִקְרָאתֶךָ;

וּמְצֻקוֹת הָאֵלֶּה גַּם יַחַד בְּרָעוֹת הַכְּפוּלוֹת הָהֵנָּה,
גַּם הֵן רַק עֵדֶן יִהְיוּ אִם נַשְׁוֶן אֶל כָּל־אֵלֶּה
אֲשֶׁר יַעֲשׂוּ וְיִשְׂאוּ אַחֲרֶיךָ זֶרַע זַרְעֶךָ,
אֲשֶׁר יִרְבּוּ בְּרִבּוֹת הַדּוֹרוֹת כַּחוֹל עַל־פְּנֵי הָאֲדָמָה
(כִּי בֶאֱמֶת רַק הַחוֹל יוֹסִיפוּ עַל הָאֲדָמָה). —
קוּם וְנָשׁוּב עַתָּה וְנָבוֹא אֶל הָאֲדָמָה!

קַיִן.

הֲבַעֲבוּר רַק לַמְּדֵנִי כָּזֹאת הֲבֵאתַנִי הֵנָּה?

לוּצִיפֶר.

הַאִם לֹא דַעַת שָׁאַלְתָּ?

קַיִן.

כֵּן: לְבַעֲבוּר אֶמְצָא הַדֶּרֶךְ לִהְיוֹת שָׁלֵו.

לוּצִיפֶר.

אִם הָאֱמֶת הִיא הַדֶּרֶךְ, אָז פֹּה הִיא לְעֵינֶיךָ.

קַיִן.

אִם כֵּן הוּא, אָז רַק הֵיטִיב אֵל אָבִי אֲשֶׁר עָשָׂה
כִּי צִוָּה עַל הָעֵץ לְבִלְתִּי אֲכָל מִמֶּנּוּ.

לוּצִיפֶר.

וְיוֹתֵר הֵיטִיב לַעֲשׂוֹת לוּ גַּם לֹא נָטַע אֹתוֹ.
אֶפֶס יָדֹעַ הָרָע אֵינֶנּוּ עוֹד מִשְׁמָר מֵרָע;
הָרָע מִתְגַּלְגֵּל וְהָיָה לְחֵלֶק בְּכָל הַיְצֻרִים.

קין.

בְּכָל הַיְצָרִים – לֹא: לֹא אַאֲמִין כַּדָּבָר הַזֶּה:
אָנֹכִי פֹה, רְאֵה נָא. רַק צָמֵא אָנֹכִי לַטּוֹב.

לוציפר.

וּמִי זֶה אֵפוֹא וּמָה לֹא תִצְמָא נַפְשׁוֹ לַטּוֹב?
מִי אֵפוֹא יַעֲשֶׂה הָרָע רַק בַּעֲבוּר הַמַּר אֲשֶׁר בּוֹ?
לֹא – אֵין אִישׁ כָּזֶה! הָרָע הוּא רַק הַשְּׂאוֹר
בְּקֶרֶב כָּל־נֶפֶשׁ חַיָּה וּבְכָל אֲשֶׁר חַי אֵינֶנּוּ.

קין.

הִנֵּה הַגַּלְגַּלִּים הַיָּפִים, הַנֶּחְמָדִים לְמַרְאֵה עֵינַיִם,
הָרְחוֹקִים וּמְלֵאִים נֹגַהּ וּמִסְפָּר אֵין לָהֵמָּה,
אֲשֶׁר רְאִינוּם בְּטֶרֶם יָרַדְנוּ אֶל בִּקְעַת צַלְמָוֶת הַלָּזוּ,
אֶל תּוֹכָם לֹא יַחְדֹּר רָע – הֵן יָפִים הֵמָּה כָּכָה.

לוציפר.

רַק מֵרָחוֹק רָאִיתָ אֹתָם –

קין.

מַה־תְּדַבֵּר? הֵן הַמֶּרְחָק רַק הַמְעִיט יַמְעִיט נָגְהָם –
רַק אֵין זֹאת כִּי מִקָּרוֹב עוֹד נֶחְמָדוּ שִׁבְעָתָיִם.

לוציפר.

גְּשָׁה נָא אֶל הַדְּבָרִים הַיָּפִים עַל־פְּנֵי הָאָרֶץ
וְקָרַב אֲלֵיהֶם וּבַקֵּשׁ אֶת יָפְיָם לְךָ מִקָּרוֹב.

קַיִן.

כָּזֹאת עָשִׂיתִי כְבָר – הַנֶּחְמָד מִכָּל־הַדְּבָרִים,
חֲמַדְתִּיו יוֹתֵר הַרְבֵּה בְּקִרְבִּי אֵלָיו מְאֹד.

לוּצִיפֶר.

רַק נַפְשְׁךָ אַתָּה כִּשְׁלֶה. – וּמָה הַדָּבָר אֵפוֹא
שֶׁהוּא, בִּהְיוֹתוֹ קָרוֹב לְעֵינֶיךָ, הָיָה נֶחְמָד
מִן הַדְּבָרִים הַנֶּחְמָדִים אֲשֶׁר נִרְאוּ־לְךָ מֵרָחוֹק?

קַיִן.

אֲחוֹתִי עָדָה הִיא. – כָּל־כּוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם
וּתְכֵלֶת הַלַּיְלָה הַכֵּהָה אֲשֶׁר יָאִיר אֹתוֹ הַגַּלְגַּל
שֶׁמַּרְאֶה לוֹ כְּרוּחַ אוֹ כְעוֹלָם מָלֵא רוּחוֹת –
אוֹ צִבְעֵי בֵּין־עַרְבַּיִם בַּשַּׁחַר אוֹ בַנֶּשֶׁף –
אוֹ שֶׁמֶשׁ מִדֵּי עֲלוֹתָהּ – אוֹ רְדִתָּהּ וּבֹאָהּ –
אֲשֶׁר אָז תְּמַלֵּא עֵינַי בַּהֲדָרָהּ דִּמְעוֹת נַחַת,
כִּי אַבִּיט וְלִבִּי תִמְשׁוֹךְ בְּעָצְמַת רֹב קְסָמֶיהָ
אֶל חֶבְיוֹן עֵדֶן הֶעָבִים הַנּוֹסְעוֹת מוּל הַמַּעֲרָב –
וְצֵל יַעַר – וַעֲנַף יָרוֹק – אוֹ שִׁירַת קוֹל הַצִּפּוֹר –
צִפּוֹר לַיְלָה כִּי תָשִׁיר בִּנְעִימוֹת כְּמוֹ אַהֲבָה,
עַד־כִּי יִתְעָרֵב שִׁירָהּ עִם שִׁירַת קוֹל הַכְּרוּבִים
לְמוֹעֵד רֶדֶת לַיְלָה עַל חוֹמוֹת גַּן הָעֵדֶן; –
כָּל־אֵלֶּה הֵם כְּאֶפֶס לְעֵינַי וְגַם לִלְבָבִי
אִם אַשְׁוֶה אֶל עָדָה אֹתָם וַאֲדַמֵּם אֶל פָּנֶיהָ
מֵאֶרֶץ וְשָׁמַיִם אֶפְנֶה רַק אַךְ לְהַבִּיט אֵלֶיהָ.

לוציפר.

רַק טוֹב כִּי בְנֵי תְמוּתָה הַלָּשִׁים וְהִדְלֵי כֹחַ,
בְּרֵאשִׁית בִּכְרֵי הַבְּרִיאָה בִּפְרוֹחַ רֵאשִׁית אוֹנָהּ
וּבִשְׁכַב הָאָדָם הָרִאשׁוֹן אֶת הָאִשָּׁה הָרִאשׁוֹנָה,
הוֹלִידוּ זֶרַע כָּזֶה; אֲבָל מִקְּסַם כָּזָב גַּם זֹאת.

קין.

רַק מִבִּלְתִּי הֱיוֹתְךָ אָח לָךְ תַּחְשֹׁב כַּדָּבָר הַזֶּה.

לוציפר.

בֶּן אָדָם! אָח אָנֹכִי לַאֲשֶׁר אֵין לוֹ זָרַע.

קין.

כִּי עַתָּה פֹה אֲנַחְנוּ אֵין לָנוּ עִמְּךָ דָּבָר

לוציפר.

אוּלַי לִי אֲנִי עוֹד דָּבָר לִי אֵלֶיךָ.
אָכֵן אִם יֶשׁ־לְךָ נֶפֶשׁ, וְהִיא בְעֵינֶיךָ יָפָה
וְנֶחְמָדָה מִכָּל־אֲשֶׁר בָּאָרֶץ, לָמָּה אֻמְלָל אַתָּה?

קין.

לָמָּה חַי אָנֹכִי? לָמָּה אַתָּה אֻמְלָל?
אַף לָמָּה אֻמְלָל כָּכָה כָּל־יֵשׁ וְנִמְצָא בָאָרֶץ?
וְגַם הוּא, בֹּרְאֵנוּ זֶה, רַק אֵין זֶה כִּי הוּא אֻמְלָל,
עֵקֶב הוּא הַבֹּרֵא הַיְצֻרִים שֶׁאֻמְלָלוּ!
כִּי הִנֵּה בְרֹא כִלָּיוֹן אֵינֶנּוּ פְּרִי רוּחַ שַׁלְוָה;
וּבְכָל־אֵלֶּה יֹאמַר אָבִי כִּי הַכֹּל, הַכֹּל יָכוֹל:

אַךְ לָמָּה זֶה הָרָע — אִם הוּא רַק כֻּלּוֹ טוֹב?
כַּדָּבָר הַזֶּה שָׁאַלְתִּי פִּי אָבִי, וְהוּא עָנָנִי:
עֵקֶב כִּי הָרָע הוּא אֹרַח אֶל הַטּוֹב.
מַה זָּר וְנִפְלָא הַטּוֹב אֲשֶׁר אֵין לוֹ מָקוֹר אַחֵר
זוּלָתִי מְקוֹר הָרָע, זֶה אוֹיְבוֹ הָאַכְזָרִי.
תְּמוֹל שִׁלְשֹׁם רָאִיתִי שֶׂה אֲשֶׁר נָשַׁךְ אֹתוֹ פֶּתֶן:
טְלֵה חָלָב זֶה הָאֻמְלָל הִתְגּוֹלֵל בְּרֹב מַכְאוֹבָיו
עַל־פְּנֵי יֶרֶק הַשָּׂדֶה, וְאִמּוֹ נִצְּבָה עָלָיו,
וְהִיא נֹעָה וְשֹׁרֶקֶת מֵהֶמְלָה וְרַחֲמִים רַבִּים;
אָבִי קָטַף עֵשֶׂב וַיָּשֶׂם עַל הַפֶּצַע;
וּלְאִטּוֹ שָׁב הַיְצוּר הַדַּל הַהוּא לַחַיִּים,
וַיָּקָם וַיִּתְעוֹדֵד וַיִּינַק עֲטִינֵי אִמּוֹ,
וְאִמּוֹ עוֹד חֹרֶדֶת וְלוֹקֶקֶת בְּתַאֲוַת נֶפֶשׁ
אֶת עוֹרְקֵי בְּשַׂר הַטָּלֶה הַשָּׁבִים לְחַיִּים שֵׁנִית.
רְאֵה נָא! דַּבֵּר אָדָם, אֵיךְ יֵצֵא טוֹב מֵרָע!

לוציפר

וּמֶה עָנִיתָ אֹתוֹ?

קין.

לֹא דָבָר; אָבִי הוּא: וְאוּלָם בְּלִבִּי חָשַׁבְתִּי
כִּי טוֹב שִׁבְעָתַיִם הָיָה לַחַיָּה הַדַּלָּה הַזֹּאת
אִם לֹא מִתְּחִלָּה נִשְׁבָּה מִהְיוֹת נְשׁוּכָה תְּחִלָּה
וְשָׁבָה אַחֲרֵי כֵן לַחַיִּים בְּמַדְוִים רַבִּים,
וְלוּ עַל־פִּי הָעֵשֶׂב אֲשֶׁר הִשְׁמִיד אֶת הָרָעַל.

לוציפר.

אַךְ רְאֵה נָא, אַתָּה אוֹמֵר: מִכָּל הַדְּבָרִים הַנֶּחְמָדִים
אָהַבְתָּ רַק אֶת זֹאת אֲשֶׁר יָנְקָה עִמְּךָ יַחְדָּו
חֲלֵב אִמְּךָ, וְאֶת חֲלָבָהּ תֵּינִיק גַּם בָּנֶיךָ – –

קין.

כֵּן הוּא, כֵּן דִּבַּרְתִּי: מֶה הָיִיתִי לוּלֵא הִיא?

לוציפר.

וַאֲנִי מַה בִּלְעָדֶיהָ?

קין.

הַאֵינְךָ אֹהֵב דָּבָר?

לוציפר.

וֵאלֹהֶיךָ מַה זֶּה אֹהֵב?

קין.

אֶת כָּל הַיְצֻרִים יֶאֱהַב – כָּכָה יֹאמַר אָבִי;
אַךְ אוֹדֶה כִּי אָנֹכִי עַל־פִּי חֶבְלָם לֹא אֶרְאֶנָּה.

לוציפר.

וְלָכֵן אֵינְךָ רֹאֶה אִם אָנֹכִי אֹהֵב וְאִם לֹא
מִלְּבַד אִם יִהְיֶה דָּבָר נִכְבָּד וְגָדוֹל לַכֹּל,
שֶׁאָז יְדַבֵּר הַיָּחִיד יִמַּס כְּמוֹ הַשֶּׁלֶג.

קין.

שֶׁלֶג! מַה זֶּה שֶׁלֶג?

לוציפר.

שְׂמַח בְּחֶלְקְךָ זֶה כִּי אֵינְךָ עוֹד יוֹדֵעַ
אֵת אֲשֶׁר בָּנֶיךָ אַחֲרֶיךָ יָחוּשׁוּ אַף יֵדָעוּ;
כִּי הִנֵּה מִתְחַמֵּם אַתָּה בְּאֶרֶץ אֵין בָּהּ חֹרֶף.

קין.

הַאֵינְךָ אֹהֵב דָּבָר אֲשֶׁר יִדְמֶה אֵלֶיךָ וְיִשְׁוֶה?

לוציפר.

הַאֻמְנָם אֹהֵב אַתָּה אֶת־עַצְמְךָ וְאֶת־נַפְשֶׁךָ?

קין.

כֵּן, אַךְ יוֹתֵר אֹהַב אֵת אֲשֶׁר יִקַּח אֶת לִבִּי
וְאֵת אֲשֶׁר, בְּאַהֲבָתִי אֹתוֹ, יִהְיֶה יוֹתֵר מִמֶּנִּי.

לוציפר.

וְאוּלָם כָּל זֹאת אֲהַבְתָּ אַךְ רַק מִהְיוֹתָהּ יָפָה,
כְּאַהֲבַת אִמְּךָ תַּפּוּחַ „כִּי תַאֲוָה לָעֵינַיִם";
וּבְחָדְלָהּ מִהְיוֹת יָפָה וְחָדְלָה גַּם אַהֲבָתְךָ,
כְּכֹל שֶׁיֶּחְדַּל מִמְּךָ כָּל חֵשֶׁק אָז וְתַאֲוָה.

קין.

חָדֹל מִהְיוֹת יָפָה! אֵיךְ יִהְיֶה כַּדָּבָר הַזֶּה?

לוציפר.

בְּרֻבּוֹת הַיָּמִים וְהָיָה.

קין.

אֲבָל יָמִים רַבִּים עָבְרוּ, וְעוֹד אָדָם וְגַם אִמִּי

יָפוּ שְׁנֵיהֶם יַחְדָּו: לֹא כְעֶדָה וְכִכְּרוּבִים —
וְאוּלָם יָפִים מְאֹד גַּם שְׁנֵיהֶם.

לוציפר.

וְכָל־זֹאת חָדֹל תֶּחְדַּל גַּם מֵהֶם וְגַם מֵאִתָּהּ.

קין.

צַר לִי עַל־זֹאת; וְאוּלָם לֹא אֶמְעַט מֵאַהֲבָה אֹתָהּ.
אַף הִנֵּה בַּאֲבוֹד יָפְיָהּ, אָז אוֹמֵר אֲנִי בְּלִבִּי,
כִּי הַבֹּרֵא כָּל־הַיֹּפִי, לוּ יֹאבַד פִּי־שְׁנַיִם
מֵאֲשֶׁר לִי אֲנִי הָרֹאֶה אֶת־מִפְעָלוֹ עֵת שֶׁיֹּאבַד.

לוציפר.

רַק אָגוּד־לְךָ כִּי אַתָּה אֹהֵב מַה־שֶּׁיֹּאבַד.

קין.

וַאֲנִי אֲנִי לְךָ אָגוּד כִּי אֵינְךָ אֹהֵב דָּבָר.

לוציפר.

וְאָחִיךָ — הַאֵינוֹ אֵפוֹא קָרוֹב מְאֹד לִלְבָבְךָ?

קין.

לָמָּה זֶה לֹא יִהְיֶה?

לוציפר.

אָבִיךָ אֲהֵבוֹ מְאֹד — וְכֵן אֲהֵבוֹ גַּם אֱלֹהֶיךָ.

קין.

וְגַם אָנֹכִי.

לוציפר.

אָכֵן טוֹב וְעָנָו אַתָּה כִּי תַעֲשֶׂה כַּדָּבָר הַזֶּה.

קין.

עָנָו!

לוציפר.

הֵן שֵׁנִי הוּא לָרֶחֶם וְשַׁעֲשֻׁעִים הוּא לְאִמְּךָ.

קין.

יְהִי נָא לָהּ שַׁעֲשֻׁעִים; אַךְ לְפָנָיו הָיָה הָיְתָה
הַנָּחָשׁ שַׁעֲשֻׁעֶיהָ.

לוציפר.

וְגַם לְאָבִיךָ?

קין.

מָה אֵפוֹא לִי וְלָאֵלֶּה? הַאֻמְנָם לֹא אֹהַב עַל־זֹאת
אֵת אֲשֶׁר יֶאֱהָבוּ כֻּלָּם?

לוציפר.

וְגַם אֱלֹהִים אֵל שַׁדַּי — אֲדֹנָי אֱלֹהֵי הָרַחֲמִים,
הָאֵל הַטּוֹב וְהַמֵּטִיב הַנּוֹטֵעַ הָעֵדֶן הַסָּגוּר —
גַּם הוּא אֶת־פָּנָיו יָאִיר לְאָחִיךָ רַק לְהֶבֶל.

קין.

מֵעוֹדִי לֹא רְאִיתִיו וְלֹא אֵדַע אִם יָאִיר פָּנָיו.

לוציפר.

אַךְ מַלְאָכָיו הִנֵּה רָאִיתָ.

קין.

רַק מְעַט מְאֹד.

לוציפר.

וְאוּלָם דַּי הַכִּיר כִּי הַפָּה אֹהֲבִים רַק אֶת אָחִיךָ:
הֵן קָרְבְּנוֹתָיו יֵרָצוּ כֻלָּם.

קין.

אוּלַי! אַךְ לָמָּה תְדַבֵּר כָּל־אֵלֶּה בְּאָזְנַי עַתָּה?

לוציפר.

עַל־כִּי זֶה כְּבָר חָשַׁבְתָּ כָּל־אֵלֶּה בִּלְבָבֶךָ.

קין.

וְאִם חָשׁב חָשַׁבְתִּי כָּכָה, לָמָּה תְעוֹרֵר עַתָּה
הַמַּחֲשָׁבָה בִּי שֶׁהִיא — —

(ידום, ופתאם בסערת נפש.)—

הָרוּחַ! פֹּה אֲנַחְנוּ בִגְבוּל עוֹלָמְךָ אַתָּה;
אַל תְּדַבֵּר אֵפוֹא עַתָּה עַל עוֹלָמִי אֲשֶׁר לִי.
הִרְאִיתָ אֹתִי פְּלָאוֹת: הִרְאִיתָ עֲנָקִים אֹתִי,
עֲנָקִים עֲצֻמִּים וּגְדוֹלִים, עֲנָקִים מִדּוֹר הַקַּדְמֹנִי
שֶׁהָיוּ בְּטֶרֶם הָאָדָם אַף יָשְׁבוּ עַל־פְּנֵי הָאֲדָמָה,
אֲשֶׁר זֹאת אַדְמָתִי עַתָּה רַק שָׂרִיד הִיא מִמֶּנָּה;
הִרְאִיתָ אֹתִי רִבְבוֹת עוֹלָמוֹת מַעֲשֵׂה־כוֹכָב
אֲשֶׁר אֲלֵיהֶם רַק יִלָּוֶה כְּחָבֵר רָחוֹק וְעָכוּר
גַּם עוֹלָם זֶה שֶׁלָּנוּ בְּמֶרְחַב נְאוֹת הַנֶּצַח:

הַרְאִיתָ צְלָלִים אִתִּי שֶׁקָּרְאוּ בַשֵּׁם הַנּוֹרָא
אֲשֶׁר הֵבִיא אָבִי אֵלֵינוּ אוֹתוֹ, הוּא – הַמָּוֶת;
הִרְאִיתָ אֹתִי הַרְבֵּה – אַךְ לֹא אֶת־כֹּל הִרְאִיתָ;
הַרְאֵנִי נָא הַמָּקוֹם, הַרְאֵנִי אֵיפֹה הוּא,
אֲשֶׁר שָׁם אֵל שַׁדַּי יוֹשֵׁב בְּחֶבְיוֹן גַּן עֵדְנוֹ –
אוֹ גַן עֶדְנְךָ אַתָּה: אַיֵּה הַמָּקוֹם הַזֶּה?

לוציפר.

פֹּה וּבִמְלֹא הַמֶּרְחָב.

קין.

הֵן מָעוֹן לָכֶם גַּם אַתֶּם – כְּמִשְׁפַּט כָּל־יְצוּר;
הָאֲדָמָה מָעוֹן לֶעָפָר, הָעוֹלָמוֹת – לְיוֹשְׁבֵי בָם;
כֹּל־אֲשֶׁר נְשָׁמָה בְקִרְבּוֹ יִחְיֶה בְּקֶרֶב עוֹלָמוֹ;
וְאֵלֶּה גַם הֵם אֲשֶׁר חָדְלָה וְחָלְפָה מִקִּרְבָּם הַנְּשָׁמָה,
נְשָׁמָה כָּמוֹנוּ אֲנַחְנוּ, אָמַרְתָּ: מָעוֹן לָהֵמָּה;
וְשַׁדַּי גַם הוּא וְאַתָּה רַק מָעוֹן לָכֶם גַּם אַתֶּם –
הֲיֹשְׁבִם אַתֶּם יוֹשְׁבִים בְּמָקוֹם אֶחָד יַחְדָּו?

לוציפר.

לֹא; מוֹשְׁלִים אֲנַחְנוּ יַחַד, וְאוּלָם נִפְרָדִים נֵשֵׁב.

קין.

מִי יִתֵּן וּמִשְּׁנֵיכֶם רַק הָיֹה יִהְיֶה אֶחָד:
אוֹ לוּ לְחֵפֶץ אֶחָד הַיְסוֹדוֹת שֶׁהִתְפָּרְדוּ
(אֲשֶׁר אֵין זֶה כִּי הִתְפָּרְדוּ בְּסַעֲרַת רִיב וּמָדוֹן)

הִתְאַחֲדוּ וְשָׁבוּ עַתָּה וִהְיוּ שְׁנֵיהֶם אֶחָד.
אֵיךְ הָיְתָה כָּזֹאת כִּי רוּחוֹת מְלֵאֵי תְבוּנָה וָשֶׂכֶל,
רוּחוֹת בְּאֶפֶס תַּכְלִית, יִתְפָּרְדוּ כְּמוֹכֶם עַתָּה?
אִם לֹא כְאַחִיב הֱיִיתֶם בְּרוּחֲכֶם וּתְבוּנַתְכֶם?
אִם לֹא בְמִדָּה אַחַת הָעֹז לָכֶם וָנֶצַח?

לוציפר.

אִם אַתָּה לֹא אָח לְהֶבֶל?

קין.

אַחִים אֲנַחְנוּ, אַף נִהְיֶה; וְאוּלָם לוּ גַם אָיִן —
הֲיִדְמֶה לַבָּשָׂר רוּחַ? אִם יֵשׁ כִּי הוּא יִתְפָּרֵד?
כִּי יִתְפָּרֵד אֵין־הַתַּכְלִית וְחָלַק מֵעִם אַלְמָוֶת?
רַק רִיב וְהִסְגִּיר הֶבֶל לְמַשְׁחִית. — בַּעֲבוּר מָה?

לוציפר.

בַּעֲבוּר הַמֶּמְשָׁלָה.

קין.

הֶאָמֹר לֹא אָמַרְתָּ כִּי שְׁנֵיכֶם אֵלֵי נֶצַח?

לוציפר

כֵּן הוּא

קין.

וְזֹאת הַתְּהִלֶּת הָרְחוֹקָה הִסְכַּת כָּל מִדָּה שֶׁאֶרְאֶה,
הַאֵינֶנָּה אֵפוֹא גַם הִיא רָקִיעַ בְּאֶפֶס תַּכְלִית?

לוציפר.

כֵּן.

קין.

מַדּוּעַ אֵפוֹא לֹא תוּכְלוּ לִמְשֹׁל שָׁם גַּם שְׁנֵיכֶם? —
הֲצַר הַמָּקוֹם שָׁמָּה? — לָמָּה מָדוֹן יִהְיֶה?

לוציפר.

גַּם שְׁנֵינוּ מֹשְׁלִים שָׁם

קין.

וְאוּלָם מִשְּׁנֵיכֶם הָאֶחָד הוּא יוֹצֵר וּפוֹעֵל הָרָע.

לוציפר.

מִי מִשְּׁנֵינוּ?

קין.

אַתָּה! הֵן אִם אֱמֶת כִּי יֶשְׁךָ יָכוֹל לַעֲשׂוֹת
הַטּוֹב לִבְנֵי הָאָדָם, מַדּוּעַ לֹא תַעֲשֶׂנּוּ?

לוציפר.

מַדּוּעַ לֹא יַעֲשֶׂנּוּ זֶה שֶׁעָשָׂה אֶתְכֶם?
אֲנִי אֵינֶנִּי עֹשְׂכֶם; פָּעֳלוֹ וְאוּלָם לֹא פָּעֳלִי.

קין.

יְהִי כֵן, נִהְיֶה פָּעֳלוֹ. אִם תֹּאמַר: פָּעֳלוֹ אָנוּ;
אַךְ הַרְאֵה אֹתִי מְעוֹנְךָ אוֹ הַרְאֵה מְעוֹנוֹ הוּא.

לוציפר.

יָכֹל יָכֹלְתִּי הַרְאוֹתְךָ אֶת שְׁנֵיהֶם עַתָּה יַחְדָּו;
אַךְ יָבֹא יוֹם וְתִרְאֶה הָאֶחָד מֵהֵמָּה עַד עוֹלָם.

קין

וְלָמָּה לֹא עַתָּה?

לוציפר.

הֵן רוּחַ הָאָדָם בְּךָ כִּמְעַט לֹא עָצְרָה כֹּחַ
לְהַשִּׂיג בִּמְנוּחַת נֶפֶשׁ אֶת הַמְּעַט שֶׁהֶרְאֵיתִי אוֹתְךָ
וְאַתָּה זֶה שֶׁתָּהִין לָקוּם וּלְהָרִים הַצָּעִיף
מִן הַסּוֹד הַכָּפוּל הַגָּדוֹל! מֵרָאשֵׁי הַיְסוֹדוֹת הַשְּׁנַיִם,
לַעֲבוֹר הַבִּיטְךָ אֲלֵיהֶם בְּמַחֲבֵא חֶבְיוֹן עֻזָּם!
הוֹי עָפָר! כְּבוֹשׁ תְּשׁוּקָתְךָ אֲשֶׁר תֶּחְשַׁק בְּגֹבַהּ לִבְּךָ;
לוּ אֶחָד מֵהֵמָּה רָאִיתָ, גַּם אָז הֲלֹא נָגַעְתָּ!

קין.

תְּנֵנִי אֵפוֹא וְאֶגַּע, רַק אֶרְאֶה וְאַבִּיט אֹתָם!

לוציפר.

כָּזֹאת יְדַבֵּר אִישׁ בֶּן חֹמֶפֶת הַתַּפּוּחַ!
וְאוּלָם לוּ גַם תִּגַּע, אַךְ הַבֵּט לֹא תַבִּיטֵם;
רַק יוֹשֵׁב עוֹלָם הַשֵּׁנִי יַבִּיט וְיִרְאֶה אֹתָם

קין.

בֶּן עוֹלַם הַמָּוֶת?

לוציפר.

גַּם מָוֶת זֶה אֵינֶנּוּ בִּלְתִּי אִם רַק מָבוֹא.

קין.

כִּי־עַתָּה לֹא יְרֵאתִיו כְּכֹל שֶׁיְּרֵאתִי אֹתוֹ,

עֵקֶב שֶׁיָּבִיא אוֹתָנוּ אֶל דָּבָר בָּטוּחַ וְנָכוֹן.

לוציפר.

וְעַתָּה קוּם וָבֹא וַאֲשִׁיבְךָ אֶל עוֹלָמְךָ,
לְבַעֲבוּר תִּפְרֶה וְתִרְבֶּה בָּאָרֶץ זֶרַע אָדָם,
וְתֹאכַל וְתִשְׁתֶּה וְתַעֲבוֹד בְּזֵעַת אַפֶּיךָ וְתְהֻלֶּה,
וְתִשְׂחַק וְתִבְכֶּה וְתִישַׁן וְתָמוּת בָּאַחֲרוֹנָה.

קין.

וְלָמָּה זֶה רָאִיתִי הַדְּבָרִים שֶׁהֶרְאִיתָנִי?

לוציפר.

הֲדַעַת לֹא שָׁאַלְתָּ? אִם לֹא הוֹרֵיתִי אוֹתְךָ,
בְּכֹל שֶׁהֶרְאִיתִיךָ, כִּי תֵדַע אֶת עַצְמֶךָ?

קין.

אוֹי לִי! רֹאֶה אָנֹכִי כִּי אַיִן אֲנִי וָאֶפֶס.

לוציפר.

אַף אָמְנָם זֹאת הִיא תַכְלִית הַדַּעַת לְכָל־הָאָדָם,
לְהַכִּיר דְּבַר הָאֶפֶס בִּתְכוּנַת כָּל־יְצוּר;
וְאַתָּה קוּם וְהַנְחֵל הַתּוֹרָה הַזֹּאת אַחֲרֶיךָ,
אָז תִּמְנַע מִבָּנֶיךָ מַכְאוֹבִים וּמַדְוִים רַבִּים.

קין.

הוֹי רוּחַ רָם עֵינַיִם! רַק תַּרְבֶּה תְדַבֵּר גֵּאוּת;
וְאוּלָם בְּכָל גַּאֲוָתְךָ יֵשׁ עֶלְיוֹן גַּם עָלֶיךָ.

לוציפר.

לֹא! בְּשֵׁם הַשָּׁמַיִם אֲשֶׁר יִתְמוֹךְ, וּבְשֵׁם הַתְּהוֹם
וּבְשֵׁם עוֹלָמוֹת וְחַיִּים חַסְרֵי כָל־מִדָּה וָקֶצֶב
אֲשֶׁר הוּא וַאֲנִי גַּם יַחַד תְּמַכְנוּ שְׁנֵינוּ – לֹא!
מְנַצֵּחַ יֵשׁ לִי – כֵּן הוּא; וְאוּלָם עֶלְיוֹן – לֹא.
כָּל־יָצוּר מִשְׁתַּחֲוֶה אֵלָיו – וְאוּלָם לֹא אָנֹכִי:
נִלְחָם אָנֹכִי בּוֹ כְּכֹל שֶׁנִּלְחַמְתִּי תָּמִיד
גַּם בִּמְרוֹמֵי שְׁמֵי שָׁמַיִם. אֶת־כֹּל בִּשְׁנוֹת הַנֶּצַח,
וּבְקֶרֶב תְּהוֹמוֹת הַשְּׁאוֹל הָעֲמֻקָּה מִכָּל־עֹמֶק,
וּבְקֶרֶב גְּבוּלוֹת הַמֶּרְחָב הַגָּדוֹל בְּאֶפֶס תַּכְלִית,
וּבְקִצְבֵי כָל־הַזְּמַנִּים הָאֲרֻכִּים מִכָּל־אֹרֶךְ,
אֶת־כֹּל אֶת־כֹּל גַּם יַחַד אֶדְרוֹשׁ מִיָּדוֹ בְּרִיבִי!
וְעוֹלָם עַל־עוֹלָם יִתְפַּלָּן וְכוֹכָב עַל־כּוֹכָב יִתְפַּלָּן
וִיקוּם עַל־יְקוּם יִתְפַּלָּן בְּמוֹסְדֹתֵיהֶם כֻּלָּם יַחַד,
עַד־תֹּם הַמִּלְחָמָה הַגְּדוֹלָה הַזֹּאת – אִם יֵשׁ שֶׁתִּתֹּם –
וְהִיא הֵן טֶרֶם תִּתֹּם עַד־יֶחְדַּל הוּא אוֹ אָנִי!
וּמַה־זֶּה יַעֲצָר כֹּחַ לְהָתֵם אַלְמוּתֵנוּ,
וְלָצוּת גְּבוּל לָאֵיבָה שֶׁאֲיַבְנוּ אִישׁ אֶת־אָחִיו?
בִּהְיוֹתוֹ הוּא הַכּוֹבֵשׁ יִקָּרֵא לַנִּכְבָּשׁ רָע;
וְאוּלָם אַיֵּה הַטּוֹב אֲשֶׁר נָתֹן יִתֵּן הוּא?
הֵן אִלּוּ כְּבַשְׁתִּיו אֲנִי, כִּי עַתָּה מִפְּעָלָיו הוּא
נֶחְשְׁבוּ לְרָעִים כֻּלָּם. וְאַתֶּם, בְּנֵי תְמוּתָה,
חֲדָשִׁים וּגְמוּלִים מֵחָלָב, מָה אֵפוֹא הַחֲמֻדוֹת הַטֹּבוֹת
שֶׁנָּתַן לָכֶם עַד עַתָּה וּלְעוֹלַמְכֶם זֶה הַקָּטָן?

קין.

רַק מְעַט מְאֹד מְאֹד; וּמְרֹורוֹת בָּהֵנָּה הַרְבֵּה.

לוציפר.

שׁוּב אֵפוֹא לְעוֹלָמְךָ עִמִּי, וּבָאתָ וְאָכַלְתָּ עַתָּה
אֶת יֶתֶר כָּל־הַמָּתוֹק אֲשֶׁר הֵכִין לְךָ וּלְכֻלָּם;
הַטּוֹב וְהָרָע הֵם דְּבָרִים לְפִי־עַצְמָם וּתְכוּנָתָם,
וְלֹא לְפִי הַנּוֹתֵן יִהְיוּ טוֹב אוֹ רָע — ;
אִם נָתַן לָכֶם הַטּוֹב — אָז הוֹדוּ לוֹ וְזַמְּרוּ;
וְאִם רָעָה תֵּצֵא מִמֶּנּוּ, אַל תֹּאמְרוּ: מִמֶּנִּי יָצָאָה,
עַד חָקֹר הֲקַרְתֶּם הֵיטֵב וּמְצָאתֶם הַמָּקוֹר הַנֶּאֱמָן;
וּלְפִי־מִלִּים אַל נָא תִשְׁפּוֹטוּ, וְלוּ גַּם רוּחוֹת דִּבְּרוּ,
כִּי אִם לְפִי הַפְּרִי אֲשֶׁר יִתֵּן עֵץ הַיֵּיכֶם.
מַתָּנָה אַחַת טוֹבָה נָתַן הַתַּפּוּחַ הָרָע—
הַתְּבוּנָה בְּקֶרֶב לִבְּכֶם—: אַל תִּתְּנוּ לְיָרֵא אֶתְכֶם
וְלִכְבּוֹשׁ וְלַחְסוֹם אוֹתָהּ בְּדַבֵּר אֲלֵיכֶם עָרִיץ
לְפַתּוֹת אֶתְכֶם לְהַאֲמִין דְּבָרִים שֶׁלֹּא־יֵאָמְנוּ
לְמֹרַת כָּל־חוּשֵׁיכֶם וְכָל־רֶגֶשׁ לִבְּכֶם פְּנִימָה:
חֲקֹר לְךָ וּסְבֹל לְךָ — וּבְנֵה נָא עוֹלָם פְּנִימִי
בְּקֶרֶב לְבָבְךָ אַתָּה — אִם נִפַּל הַחִיצוֹנִי;
כֵּן תִּקְרַב הָלֹךְ וְקָרֵב אֶל תְּכוּנַת סוֹד הַבְּרִיאָה,
עַד־תִּצְלַח בַּמִּלְחָמָה גַּם עִם תְּכוּנָתְךָ אַתָּה.

מַשָּׂא שְׁלִישִׁי

מַחֲזֶה רִאשׁוֹן.

הארץ בקרבת העדן, כמשפט המשא הראשון.

קין ועדה באים.

עדה.

הַס! קַיִן, הִתְהַלֵּךְ לְאַט.

קין.

טוֹב; וְאוּלָם מַדּוּעַ?

עדה.

חֲנוֹךְ בְּנֵנוּ הַקָּטֹן יָשֵׁן עַל־מִשְׁכָּבוֹ
עַל סִבְכֵי עָלִים רַכִּים אֲשֶׁר תַּחַת עֵץ הַכֹּפֶר.

קין.

עֵץ כֹּפֶר! רַק עֵץ קֹדֵר הָעֵץ הַזֶּה מֵאָז,
וּכְמוֹ יִתְאַבֵּל דּוּמָם עַל כָּל־אֲשֶׁר יִשְׁכַּב בְּצִלּוֹ;
מָה אוֹתוֹ אֵפוֹא בָּחַרְתְּ לְשִׂימוֹ לְכִפָּה לִבְנֵנוּ?

עדה.

כִּי פְּאֵרוֹ לוֹ הַהוֹתְמוּת כְּמוֹ לַיְלָה בְּעַד הַשֶּׁמֶשׁ,
וְלָכֵן אָמַרְתִּי טוֹב הוּא לְשִׂימוֹ לְסִתְרָה לַיָּשֵׁן.

קין.

לְסִתְרָה לְיָשֵׁן אֶת שְׁנָתוֹ הָאַחֲרוֹנָה–וַאֲרֻכָּה עַד נֶצַח;
וְאוּלָם יְהִי אֲשֶׁר יִהְיֶה – קוּמִי, הֲבִיאִינִי נָא אֵלָיו.

(הולכים אל הילד).

מַה נֶּחְמָד הַנַּעַר לְמַרְאֶה! לְחָיָיו הַקְּטַנּוֹת מַה צַּחוּ
בְּאֹדֶם בְּשָׁרָן הַטָּהוֹר וְעוֹלוֹת בְּצֶבַע מַרְאֵיהֶן
עַל מַרְאֵה שׁוֹשַׁנֵּי הֶעָלִים שֶׁנִּרְפְּדוּ מִתַּחַת לָהֵנָּה.

עדה.

וּשְׂפָתָיו מַה נֶּחְמְדוּ הֵנָּה, וּפְתוּחוֹת הֵנָּה כִּמְעַט!
לֹא; אַל נָא תִשַּׁק לַיֶּלֶד, רַק עַתָּה חֲדַל וְלֹא תִשַּׁק:
עוֹד רֶגַע וְהֵקִיץ מִשְּׁנָתוֹ – עוֹד רֶגַע וְעָבַר הַמּוֹעֵד
אֲשֶׁר הַסְכֵּן הִסְכִּין הַיֶּלֶד לִישׁוֹן יוֹם בַּצָּהֳרָיִם;
וְאוּלָם חָמַלְתִּי לְהַפְרִיעוֹ בְּטֶרֶם הִגִּיעָה הָעֵת לוֹ.

קין.

רַק צָדְקוּ דְבָרַיִךְ; אֲחַכֶּה. אַאֲרִיךְ אֶת־נַפְשִׁי וַאֲחַכֶּה.
הֵן צוֹחֵק הוּא עַתָּה וְיָשֵׁן! – יְשַׁן לְךָ אֵפוֹא וּצְחַק,
אַתָּה הַיּוֹרֵשׁ הַקָּטֹן, הַיּוֹרֵשׁ הָרַךְ וְהַצָּעִיר
לְנַחֲלַת הָעוֹלָם הֶחָדָשׁ: יְשַׁן לְךָ אֵפוֹא וּצְחַק!
הֵן אַתָּה כָּעֵת בִּרְגָעֶיךָ הַצְּחוֹק וְהַשֵּׁנָה גַּם יַחַד
מְפִיקִים רַק חֶדְוָה נֶאֱמָנָה וּמְלֵאִים נִקָּיוֹן כָּל־תֻּמָּה!

אַתָּה הַפְּרִי לֹא אָכַלְתָּ–וְלֹא תֵדַע כִּי עֵירוֹם אָתָּה!
הַאֻמְנָם יָבֹא יוֹם וְגַם אַתָּה תִּרְצֶה עֲוֹנוֹת
אֲשֶׁר אַתָּה לֹא יָדַעְתָּ וַאֲשֶׁר עָשׂה לֹא עָשִׂינוּ
גַּם אַתָּה גַם אָנֹכִי? אַךְ עַתָּה יִשַׁן אֶת־שְׁנָתְךָ!
לְחָיָיו הַקְּטַנּוֹת מִתְאַדְּמוֹת וְרָחַב הַצְּחוֹק עַל שְׂפָתוֹתָיו,
וְאִישׁוֹן בַּת עֵינוֹ יֶהֱרַד מִתַּחַת לְשִׂבְכַת גַּבּוֹתָיו
הַכֵּהוֹת כְּעַנְפֵי הַכֹּפֶר הַסֹּכְכוֹת עָלָיו מִלְמָעְלָה;
וּפְתוּחוֹת מְעַט וּמְבִינָן מְאִירָה הַתְּכֵלֶת הַטְּהֹרָה
מִדֵּי אֲשֶׁר יִישַׁן אֶת שְׁנָתוֹ. רַק אֵין זֶה כִּי חֹלֵם הוּא עַתָּה–
וְאוּלָם מַה יִּרְאֶה בַּחֲלוֹמוֹ? רַק יֵשׁ כִּי הוּא רֹאֶה הָעֵדֶן!—
כֵּן! רְאֵה נָא בַחֲלוֹם אֶת הָעֵדֶן, הוֹי בְּנִי אֲשֶׁר נִדַּח מִנַּחֲלָה!
וְאוּלָם רַק חֲלוֹם הוּא; גַּם אַתָּה, גַּם בָּנֶיךָ וְגַם אֲבוֹתֶיךָ
עַד עוֹלָם לֹא תוֹסִיף כַּף רַגְלָם לִדְרוֹךְ אֶת חֶלְקַת הָאָרֶץ
עַל אַדְמַת מְקוֹם הַתַּעֲנֻגוֹת הַסָּגוּר מִפְּנֵיהֶם לָנֶצַח!

עדה.

הוֹי קַיִן מַחֲמַדִּי! רַב־לָךְ, אַל תְּלָאֵט בְּאָזְנֵי בְנֵנוּ
מְרוֹרוֹת וְקִינוֹת כָּאֵלֶּה עַל־כָּל אֲשֶׁר עָבַר וְהָלָךְ:
אַף מַה־לְּךָ כִּי תָמִיד תִּתְאַבֵּל עַל עֵדֶן הַלָּז אֲשֶׁר אָבָד?
הַאֻמְנָם לֹא תִמְצָא יָדֵנוּ עֲשׂוֹת לָנוּ אַחֵר תַּחְתָּיהוּ?

קין.

אַיֵּה?

עדה.

אִם פֹּה אוֹ בְּכָל אֲשֶׁר תַּחְפּוֹץ: בִּמְקוֹם אֲשֶׁר אַתָּה שָׁמָּה,

שָׁם לֹא תָחוּשׁ נַפְשִׁי אֶת חֶסְרוֹן הָעֵדֶן הַלָּז
אֲשֶׁר אַתָּה זֶה מִתְאַבֵּל אֶל־הִלָּקְחוֹ כָּל־הַיָּמִים.
הַאֵינְךָ אַתָּה לִי, הַאֵין לִי זֶה נְעָרֵנוּ,
וְאָבִינוּ וְאָחִינוּ וְצִלָּה — זוֹ אָחוֹת הַנֶּחְמָדָה,
וְחַוָּה שֶׁנָּתְנָה חַיִּים לָנוּ וּסְגֻלּוֹת רַבּוֹת?

קַיִן.

כֵּן — וְאֶת הַמָּוֶת שֶׁהוּא בֵּין סְגֻלּוֹתֶיהָ.

עָדָה.

קַיִן! הִנֵּה הָרוּחַ הַגַּאֲוָה וְרָם הָעַיִן
אֲשֶׁר עִמּוֹ הָלַכְתָּ מִזֶּה הֶעֱצִיבְךָ עַל־אַחַת שֶׁבַע.
קִוִּיתִי כִּי כָל־הַנִּפְלָאוֹת אֲשֶׁר אָמַר וַאֲשֶׁר רָאִיתָ,
וּמַרְאוֹת הָעוֹלָם מִקֶּדֶם וּמַרְאוֹת הָעוֹלָם עַתָּה,
אֲשֶׁר אַתָּה דִּבֵּר אֵלַי, הֵם יַמְסִכוּ בְקִרְבְּךָ שַׁלְוָה
וְנָתְנוּ לְךָ גַּם נַחַת אֲשֶׁר תִּתֵּן לָאָדָם הַדַּעַת;
וְאוּלָם רֹאָה אָנֹכִי כִּי הָרַע לְךָ מוֹלִיכֶךָ:
אַךְ אָמְנָם אוֹדֶה אוֹתוֹ וְאֶסְלַח לְכֹל אֲשֶׁר עָשָׂה
עֵקֶב הֲשִׁיבוֹ אוֹתְךָ אֵלֵינוּ פֹּה בִּמְהֵרָה.

קַיִן.

בִּמְהֵרָה?

עָדָה.

רַק חָלְפוּ כִּשְׁתַּיִם שָׁעוֹת מֵאָז הֲלַכְתֶּם מִזֶּה:
שְׁתֵּי שָׁעוֹת אֲרֻכּוֹת אֵלַי, וְאוּלָם רַק שָׁעוֹת לַשָּׁמֶשׁ;

קַיִן.

אַךְ אָמְנָם מָצָאתִי עֵת לִי לְקָרְבָה עַד הַשֶּׁמֶשׁ,
וָאֵרֶא עוֹלָמוֹת שְׁנַיִם שֶׁהֵאִיר לָהֶם לְפָנִים
וְהָאִיר עוֹד לֹא יוֹסִיף לְהֵמַּה לְנֵצַח נְצָחִים;
וְעוֹלָמוֹת רָאִיתִי שֶׁהוּא לֹא הֵאִיר לָהֶם מֵעוֹלָם,
וַאֲנִי חָשַׁבְתִּי: שָׁנִים חָלְפוּ מֵאָז וְעַד עָתָּה.

עָדָה.

רַק שָׁעוֹת חָלָפוּ.

קַיִן.

כִּי עַתָּה יוֹדֵעַ הָרוּחַ לָתֵת לַזְּמָן הָרְוָחָה.
וּמוֹדֵד הוּא מִדָּתוֹ לְפִי כָל־שֶׁיַּבִּיט עַל־פִּיהוּ,
אִם חֲמֻדוֹת וְאִם תּוֹעֵבוֹת, אִם קְטַנּוֹת וְאִם עֲצֻמּוֹת.
רָאִיתִי גְלָמִים נִפְלָאִים, גָּלְמֵי יְצֻרִים אֵין־תַּכְלִית;
עָבַרְתִּי עַל־פְּנֵי עוֹלָמוֹת אֲשֶׁר כָּבוּ וְחָדְלוּ מֵהָאִיר;
וּבְהַבִּיט עֵינַי הַנֶּצַח חָשַׁבְתִּי כִּי קוֹנֶה אָנֹכִי
נִטְפֵי דוֹרוֹת אֲחָדִים מִשְּׁנוֹתָיו שֶׁאֵין לָהֶן מִדָּה:
אַךְ עַתָּה אָחוּשׁ שֵׁנִית מַה דַּל וְחָדֵל אָנֹכִי.
רַק יָפֶה דִבֶּר הָרוּחַ כִּי אַיִן אָנֹכִי וָאָפֶס.

עָדָה.

מַדּוּעַ דִּבֶּר כָּזֹאת? כָּזֹאת לֹא דִבֶּר אֵל שַׁדַּי.

קַיִן.

כֵּן הוּא, הוּא לֹא דִבֵּר; כִּי רַב לוֹ אִם עָשָׂה אֹתָנוּ
לְאַיִן וְאֶפֶס בָּאָרֶץ כְּכֹל אֲשֶׁר עַתָּה הָיִינוּ;

וְזִיהֲרֵי הַחֲנִיפוֹ בַּחֲלָקוֹת לֶעָפָר יְלוּד הָאֲדָמָה
לְתִתּוֹ לְהַבִּיט רֶגַע נְגֹהוֹת מְאוֹרוֹת הָעֵדֶן
וּנְגֹהוֹת מְאוֹרוֹת אַלְמָוֶת, אָז יָשׁוּב וְהֵשִׁיב אֹתוֹ
לֶעָפָר וָאֵפֶר כַּתְּהִלָּה–אַךְ לָמָּה זֶה אֵפוֹא וְעַל מַה זֶּה?

עדה.

הֵן תֵּדַע לָמָּה וְעַל מַה זֶּה–עַל חֵטְא שֶׁחָטְאוּ הוֹרֵינוּ.

קין.

מָה אֵפוֹא לָזֹאת וְלָנוּ? אִם חָטְאוּ, יָמוּתוּ הֵמָּה!

עדה.

לֹא יָפֶה דִבַּרְתָּ הַפַּעַם, וְגַם לֹא מִלִּבְּךָ דִּבַּרְתָּ,
וְרַק מַה שֶּׁדִּבֶּר הָרוּחַ אֲשֶׁר עִמּוֹ אָרַחְתָּ לָלֶכֶת.
מִי יִתֵּן וָמַתִּי אָנֹכִי וְלוּ רַק יִחְיוּ הֵמָּה!

קין.

כָּזֹאת דִּבַּרְתִּי גַם אָנִי – לוּ רַק יָדֹעַ יָדַעְתִּי
כִּי קָרְבָּן כָּזֶה יַשְׂבִּיעַ אֶת בֶּטֶן בּוֹלֵעַ הַחַיִּים,
אֲשֶׁר אָכֹל יֹאכַל כָּל־חַי וּבִטְנוֹ לֹא תִשְׂבַּע לָנֶצַח,
וְהַיָּשֵׁן הַקָּטָן הַלָּז, הָאַדְמֹנִי וִיפֵה הָעֵינַיִם,
לֹא יִטְעַם לָנֶצַח הַמָּוֶת וּתְלָאוֹת וּמְצֻקוֹת הָאָדָם,
וְהַנְהִיל לֹא יַנְהִיל אֹתָם לָאֵלֶּה הַיּוֹצְאִים מִמֵּעָיו א).

א) בעצם הספר באים פה עוד החרוזים האלה:

Adah. How know we that somesuch atonement one day
May not redeem our race?

Cain. By sacrificing

רְאִי, אֲנַחְנוּ נְקִיִּים: מָה אֵפֹא עָשִׂינוּ אָנוּ
כִּי לָנוּ לִהְיוֹת קָרְבָּן עַל־דָּבָר אֲשֶׁר נַעֲשָׂה
בְּטֶרֶם עוֹד נוֹלַדְנוּ, וְכִי דָרוֹשׁ יִדָּרֵשׁ קָרְבָּן
לְכַפֵּר עָוֹן נֶעְלָם אֲשֶׁר אֵין יוֹדֵעַ מַה הוּא —
הֶבֶאֱמֶת גָּדוֹל הֶעָוֹן לִרְדּוֹף לְבַקֵּשׁ דַּעַת?

עדה.

אוֹיָה! רַק חַטָּאת בִּשְׂפָתֶיךָ עַתָּה, קַיִן
וְאָזְנַי שָׁמְעוּ אוֹתְךָ כִּמְדַבֵּר דִּבְרֵי בָלַע.

קין.

כִּי עַתָּה עִזְבִי אוֹתִי!

עדה.

לֹא אֶעֱזוֹב לָנֶצַח אוֹתְךָ, וְלוּ אֱלֹהִים יַעַזְבְךָ.

קין.

הַגִּידִי, מַה־פֹּה לְפָנֵינוּ?

עדה.

שְׁנֵי מִזְבְּחוֹת הֵמָּה פֹה אֲשֶׁר בָּנָה הֶבֶל בְּלֶכְתְּךָ,
לְבַעֲבוּר הַקְרִיב עֲלֵיהֶם קָרְבָּן לָאֵל כְּשׁוּבֶךָ.

קין.

וּמִי זֶה הִגִּיד לוֹ כִּי אֶהְיֶה אָנֹכִי נָכוֹן

The harmless for the guilty? what atanement
Were there?

והמתרגם העברי השמיט אותם, מטעם מובן, מתרגומו.

לְהַקְרִיב עִמּוֹ כְּרֶגַע אֶת קָרְבַּן אִשֶּׁה זֶה
אֲשֶׁר מַקְרִיב הוּא יוֹם יוֹם בְּעֵינַיִם שַׁחוּ לֶעָפָר
הַמְּפִיקוֹת יִרְאָה שִׁפְלָה וַעֲנָוַת עֶבֶד מַקְשִׁיב
וּבְאֶפֶס בַּחֲשֵׁי נֶפֶשׁ, לְהַחֲנִיף רַק לַיּוֹצֵר?

עָדָה.

אַךְ טוֹב הוּא אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה.

קַיִן.

רַב לוֹ מִזְבֵּחַ אֶחָד; אָנֹכִי אֵין לִי קָרְבָּן.

עָדָה.

קַח אֵפוֹא פְּרִי אֲדָמָה, כָּל רֵאשִׁית בִּכּוּרֵי הָאָרֶץ,
וְצִיצִים וּפְרָחִים יָפִים וְנִצָּנִים וְלֶקֶט כָּל־צֶמַח:
כָּל־אֵלֶּה קָרְבַּן אִשֶּׁה נִיחוֹחַ לְאֵל אֱלֹהֶיךָ,
אִם תָּשׁוּב אֵלָיו וְתִנָּחֵם וְתַקְרִיב בְּשִׁפְלוּת רוּחַ.

קַיִן.

כִּי עָבַדְתִּי וְחָרַשְׁתִּי וְעָמַלְתִּי בְּזֵעַת אַפִּי
בְּלַהַט חֹם הַשֶּׁמֶשׁ כַּקְּלָלָה אֲשֶׁר קֻלַּלְתִּי: —
וּמַה־לִּי עוֹד לַעֲשׂוֹת? עַל־מַה זֶּה תִּשְׁפַּל רוּחִי?
הַעַל הַמִּלְחָמָה הַחֲזָקָה עִם כָּל־הַיְקוּם מִסָּבִיב
שֶׁלִּי לְהִלָּחֵם תָּמִיד עַל הַלֶּחֶם אֲשֶׁר אֹכַל?
וְעַל־מַה זֶה אוֹדֶה אֵל? הַעַל כִּי עָפָר אָנֹכִי
וּבֶעָפָר אָנֹכִי זוֹחֵל עַד שׁוּבִי אֶל הֶעָפָר?
וְאִם אַיִן אֲנִי וָאֶפֶס — הַאֶהְיֶה לְהוֹנֵף עַל אֶפֶס,
וֶאֱהִי כְּאִלּוּ שָׂמַחְתִּי עַל עָנְיִי וְעַל־כָּל עֲמָלִי?

לָמָּה אָשׁוּב וְאֶנָּחֵם? הַעַל־חֵטְא שֶׁחָטָא אָבִי?
וַאֲנַחְנוּ אֶת־חֶטְאוֹ זֶה הֵן רָצִינוּ כְבָר כִּפְלַיִם
עַל־פִּי כָל־מַה שֶּׁסָּבַלְנוּ וּמַה שֶּׁנָּשָׂאנוּ עַד עַתָּה,
וְשִׁבְעִים וְשִׁבְעָה נִרְצֵהוּ עַל־פִּי כָל הַתְּלָאוֹת הָרַבּוֹת
הַבָּאוֹת עוֹד עַל־זַרְעֵנוּ אַחֲרֵינוּ עַד קֵץ הַיָּמִים.
בְּנֵנוּ הַקָּטָן, הַפֶּרַח, הַיָּשֵׁן פֹּה אֶת־שְׁנָתוֹ,
בְּחֵיקוֹ יִשָּׂא אֶת־זֶרַע דְּבַר כָּל הָרָעָה הַגְּדוֹלָה
שֶׁתִּמְצָא אֶת־רִבֹּא רִבְבוֹת הַדּוֹרוֹת הַבָּאִים אַחֲרָיו
הֵן טוֹב וְיָפֶה עָשִׂיתִי לוֹ עַתָּה בִּשְׁנָתוֹ אֲחַזְתִּיו
וְנִפַּצְתִּיו פֹּה אֶל־הַסֶּלַע, מֵאֲשֶׁר יִהְיֶה וּמְצָאוּהוּ——

עדה.

הוֹי אֵלִי! אַל תִּגַּע בַּנַּעַר–בְּנַעֲרִי! בְּנַעַרְךָ אַתָּה!
הוֹי קַיִן!——

קין.

אַל תִּירְאִי! לוּ יִתֶּן־לִי אִישׁ מְלֹא הַשָּׁמַיִם כּוֹכָבִים
עִם הַכֹּחַ הַמְגַלְגֵּל אֹתָם, לֹא עָמַד בִּי לִבִּי גַם אָז
לִנְגּוֹעַ אֶל־נֶפֶשׁ הַיֶּלֶד זוּלָתִי בִנְשִׁיקַת כְּאָב.

עדה.

וְלָמָּה נוֹרָאִים כָּכָה הַדְּבָרִים הַיּוֹצְאִים מִפִּיךָ

קין.

אָמַרְתִּי: טוֹב לוֹ יוֹתֵר לְבִלְתִּי רָאֹה חַיִּים,
מֵרְאוֹתוֹ הַיִּים וּמָצֹא בַלָּהוֹת רַק עִם תְּלָאוֹת
הַמְחַכּוֹת־לוֹ, וְרַע מִזֶּה, אֲשֶׁר יַנְחִיל זַרְעוֹ אַחֲרָיו;

וְאוּלָם כִּי רָעִים הַדְּבָרִים בְּעֵינֶיךָ, לָכֵן אֹמַר: —
טוֹב יוֹתֵר הַרְבֵּה הָיָה לוּלֵא הוּלַד נוֹלָד.

עדה.

הוֹי, אַל־נָא תְדַבֵּר כָּכָה! מֶה הָיְתָה שִׂמְחָה בִּלְעָדָיו?
מֶה הָיְתָה שִׂמְחַת אִמּוֹ בִּלְעָדָיו בְּשָׁמְרָהּ אוֹתוֹ
וְתֵינִיק וַתְּשַׁעֲשַׁע אוֹתוֹ? הַס! הֵן הוּא מִתְעוֹרֵר.
הֲנוֹךְ בְּנִי הַמָּתוֹק!

(תגש אל הילד.)

הוֹי קַיִן! רְאֵה נָא אוֹתוֹ;
מַה־יָּפִיק הַיּוֹם וְעָצְמָה וּגְדֻלָּה וְיֹפִי וּנְעִימוֹת,
מַה־יִּדְמֶה וְיִשְׁוֶה אֵלַי — מַה־יִּדְמֶה וְיִשְׁוֶה אֵלֶיךָ
בִּהְיוֹתְךָ רַךְ וָטוֹב, אָז הִנֵּה כֻּלָּנוּ שָׁוִים;
אִם לֹא כֵן אֵפוֹא, קַיִן? גַּם אֵם גַּם אָב גַּם בֵּן,
כֻּלָּנוּ אוֹתוֹת פָּנֵינוּ כַּמַּיִם הַפָּנִים לַפָּנִים,
עֵת טוֹבִים וְרַכִּים אֲנַחְנוּ, עֵת טוֹב וָרַךְ גַּם אָתָּה.
אֱהָבֵנוּ נָא אֵפוֹא, קַיִן! וּלְמַעֲנֵנוּ כֻּלָּנוּ עֲשֵׂה נָא
וֶאֱהֹב אֶת נַפְשְׁךָ אַתָּה, כִּי אוֹתְךָ אֲנַחְנוּ אֹהֲבִים.
רְאֵה נָא! כִּי יִצְחַק בִּשְׂפָתָיו, כִּי יִשְׁלַח אֶת זְרֹעוֹת יָדָיו
וּתְכֵלֶת עֵינָיו יִפְקַח בִּמְאֹד לְבָרֵךְ אֶת אָבִיו;
וְעַצְמוֹתָיו הָרַכּוֹת תִּרְהַפְנָה וְתִרְעַדְנָה מֵעָצְמַת שִׂמְחָה.
אַל תִּשָּׂא עוֹד תְּלָאָה עַל־שְׂפָתְךָ! הַכְּרוּבִים הַסְּרֵי פְּרִי בֶטֶן
קִנְאוּךָ כִּי שִׂמְחָה כְאָב לָךְ! בָּרֵךְ נָא אוֹתוֹ, קַיִן!
עוֹד מִלִּים בִּלְשׁוֹנוֹ אַיִן לְהוֹדוֹת לְךָ עַל־בִּרְכָתְךָ,
אַךְ נַפְשׁוֹ בְקִרְבּוֹ תָּחוּשׁ, וְנַפְשְׁךָ תָחוּשׁ גַּם אָתָּה

קין.

הֱיֵה נָא בָרוּךְ, הַנַּעַר! אִם כֹּה לְבִרְכַּת אָדָם
לְהָגֵן עָלֶיךָ לְבַעֲבוּר הָאִילָךְ מִקִּלְלַת נָחָשׁ!

עדה.

בָּטוּחַ וְסָמוּךְ לִבִּי, יֶשׁ־כֹּחַ לְבִרְכַּת הָאָב
לִשְׁמוֹר מִנִּבְלֵי פֶתֶן אֶת־בְּנוֹ הַיּוֹצֵא מִמֵּעָיו.

קין.

וַאֲנִי לֹא אַאֲמִין בְּזֹאת; אַךְ בָּרוּךְ יְהִי וּמְבֹרָךְ.

עדה.

הִנֵּה אָחִינוּ בָא.

קין.

הִנֵּה זֶה הֶבֶל אָחִיךְ.

(הבל בא).

הבל.

שָׁלוֹם, קַיִן! אָחִי. יְהִי שְׁלוֹם אֱלֹהִים עָלֶיךָ

קין.

הֶבֶל, בָּרוּךְ אַתָּה!

הבל.

אֲחוֹתֵנוּ הִגִּידָה לָנוּ כִּי כָרַתָּ בְּרִית עִם רוּחַ,
וַתִּרְהַב לָלֶכֶת עִמּוֹ אֶל־מִחוּץ לְכָל גְּבוּלֵינוּ.
הֲיֶשְׁנוֹ מִן הָרוּחוֹת אֲשֶׁר רָאִינוּ גַּם לְפָנִים

וְדַבֵּר דִּבַּרְנוּ עִמָּהֶם כְּדַבְּרֵנוּ אֶל אָבִינוּ?

קַיִן.

לֹא.

הבל.

כִּי אָז מַה־תֶּאֱרַח אֵלָיו? מִי אוֹתוֹ יַעֲרוֹב לְךָ
אִם אֵינוֹ אֹיֵב לָעֶלְיוֹן — —

קַיִן.

וְאֹהֵב לִבְנֵי הָאָדָם. הֶהָיָה כָּזֶה הָעֶלְיוֹן —
אוֹ זֶה אֲשֶׁר קָרֹא תִקְרָא לוֹ בָּכָה?

הבל.

תִּקְרָא לוֹ! מַה־זָּרִים דְּבָרֶיךָ, אָחִי, עַתָּה.
עָדָה, עִזְבִינוּ רֶגַע — כִּי קָרְבָּן אֲנַחְנוּ מַקְרִיבִים;

עדה.

שָׁלוֹם, קַיִן אִישִׁי! אַךְ חַבֵּק אֶת־בִּנְךָ בַּתְּחִלָּה.
מִי יִתֵּן וְרוּחוֹ הַשְּׁלֵוָה וַעֲבוֹדַת הֶבֶל הַקְּדוֹשָׁה
יָשִׁיבוּ אֶל־לִבְּךָ הַשָּׁלוֹם וִיחַדְּשׁוּ בְךָ רוּחַ טָהוֹר!

(עדה הולכת, ולוקחת הילד עמה).

הבל.

אֵי אֵיפֹה הָיִיתָ?

קַיִן.

לֹא אֵדָע.

הבל.

וְלֹא תֵדַע אֵת אֲשֶׁר רָאִיתָ?

קין.

רָאִיתִי אֶת אַרְצוֹת הַמָּוֶת, וְאֵת אֲשֶׁר לְעוֹלָם לֹא יָמוּת,
וְאֶת סִתְרֵי תַעֲלֻמוֹת הַמֶּרְחָב עִם נוֹרְאוֹתָיו וְכָל־תַּעֲצֻמוֹתָיו
אֲשֶׁר אֵין לוֹ מִדָּה וּגְבוּלִים וַאֲשֶׁר אֵין לוֹ חֵקֶר וָקֵצֶב –
וְעוֹלָמוֹת שֶׁהָיוּ רָאִיתִי וַאֲשֶׁר עוֹדָם, וְלֹא יְסֻפָּרוּ –
וְעֶרֶב דְּבָרִים נִפְלָאִים אֲשֶׁר יַכּוּ כָל־לֵב בְּתִמָּהוֹן,
וְשִׁמְשׁוֹת וּלְבָנוֹת וַאֲדָמוֹת בְּהֶמְיַת קוֹל שָׁאוֹן וַהֲמֻלָּה,
וְהִנֵּה כִמְעַט הֲמָמוּנִי עַד אָמְנָם עַתָּה לֹא אֶתְכּוֹן
לִשְׁמוֹעַ קוֹל אָדָם בְּדַבְּרוֹ: עָזְבֵנִי נָא אֵפוֹא, הֶבֶל.

הבל.

הִנֵּה בְקֶרֶב עֵינֶיךָ בֹּעֶרֶת עַתָּה אֵשׁ זָרָה –
הִנֵּה עַל לֶחְיְךָ צֶבַע וְצָרֶבֶת לוֹ מַה זָּרָה –
הִנֵּה שְׂפָתֶיךָ תְּצַלֶּנָה וּמְצִלָּה לְקוֹלָךְ מַה זָּרָה –
מַה מִּשְׁפַּט כָּל־אֵלֶּה אֵפוֹא?

קין.

מִשְׁפַּט כָּל־אֵלֶּה –– אֲהַלַי, קוּם וְעָזְבֵנִי נָא עַתָּה.

הבל.

לֹא אֵלֵךְ עַד אִם הִתְפַּלַּלְנוּ גַם יַחַד פֹּה וְהִקְרַבְנוּ.

קין.

הֶבֶל, רְאֵה בִּקַּשְׁתִּיךָ, הַקְרֵב נָא אַתָּה לְבַדְּךָ –

כִּי אוֹתְךָ בָּחַר אֵל שַׁדַּי לַאֲהָבָה אוֹתְךָ בִּמְאֹד.

הבל.

וְאָנֹכִי קִוִּתָה נַפְשִׁי כִּי יֶאֱהַב אֹתָנוּ גַּם שְׁגִינוּ.

קין.

אַךְ אֹתְךָ יֶאֱהַב יוֹתֵר: וְאָנֹכִי לֹא אֶדְאַג לָזֹאת;
גַּם הָרוּץ אַתָּה לַעֲבוֹדָה שִׁבְעָתַיִם יוֹתֵר מִמֶּנִּי;
עָבְדֵהוּ נָא אֵפֹא אַתָּה – וְאוּלָם אֹתִי הָנִיחָה –
רַק־עַתָּה הָנִיחָה אֹתִי וַעֲשֵׂה עֲבוֹדָתְךָ בִּלְעָדַי.

הבל.

אֵיךְ, אָחִי, הָיִיתִי נִקְרָא בֵּן לְאָבִינוּ הַגָּדוֹל,
לוּ אֹתְךָ, בְּנוֹ הַבְּכֹר, לֹא כִבַּדְתִּי לְפִי־עֶרְכֶּךָ,
וְלוּ אֹתְךָ לֹא בִקַּשְׁתִּי לַעֲבוֹד עִמִּי יַחְדָּו
הָעֲבוֹדָה לֵאלֹהֵינוּ, וְלָצֵאת וְלָבֹא לְפָנַי
וְלִהְיוֹת לִי לְכֹהֵן – כִּי לְךָ הַנַּחֲלָה הַזֹּאת.

קין.

וַאֲנִי הַנַּחֲלָה הַזֹּאת לֹא שְׁאַלְתִּיהָ מֵעוֹדִי.

הבל.

מַה יִּכְאַב לִבִּי עַל־זֹאת; אֲהָלַי, קוּם עַל נַחֲלָתְךָ:
רֹאֶה אֲנִי אֶת־נַפְשְׁךָ כִּי מָסוֹךְ בְּקִרְבָּהּ תִּתְּהוֹן;
אוּלַי עֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ תְּשִׁיבְךָ מְעַט לִמְנוּחָתֶךָ.

קין.

לֹא, לֹא; אֵין דָּבָר בָּאָרֶץ אֲשֶׁר יָשִׁיב אֹתִי לִמְנוּחָה.

לִמְנוּחָה, אָמַרְתִּי?! אוֹי לִי, לֹא יָדַעְתִּי עוֹד מֵעוֹדִי
מְנוּחָה אַף רֶגַע אֶחָד, אִם אָמְנָם יְסוֹדוֹת הָאָרֶץ
רָאִיתִי בִנוּהָם מִזַּעְפָּם. הֶבֶל, עָזְבֵנִי לְנַפְשִׁי!
אוֹ תְּנֵנִי וְאֶעֱזוֹב אֹתְךָ וְעָשִׂיתָ אֵת אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה.

הבל.

לֹא תִהְיֶה; רַק יַחְדָּו נַעֲבֹד. אַל תֵּלֵךְ עִמִּי בְּקֶרִי.

קין.

אִם דַּרְךָּ אֵין לִנְטוֹת—טוֹב, מָה אֵפוֹא עָלַי לַעֲשׂוֹת?

הבל.

בְּחַר לְךָ פֹה אֶת הָאֶחָד מִן הַמִּזְבְּחוֹת הַשְּׁנַיִם הָאֵלֶּה.

קין.

בְּחַר אַתָּה לִי: בְּעֵינַי גַּם שְׁנֵיהֶם חָצִיר וָאָבֶן.

הבל.

בְּחַר אַתָּה!

קין.

הִנֵּה בָּחָרְתִּי.

הבל.

אֶת הָרָם מִשְּׁנֵיהֶם בָּחַרְתָּ, וְאוּלָם לְךָ יָאָתָה,
כִּי אַתָּה הַבְּכוֹר. וְעַתָּה קוּם הָכֵן קָרְבָּנְךָ.

קין.

אַיֵּה קָרְבָּנְךָ אַתָּה?

הבל.

שָׂא עֵינְךָ וּרְאֵה אֶת קָרְבָּנִי — אֶת בְּכֹרֹת הַצֹּאן וְהֶלְבֵּהֶן —
רַק קָרְבַּן עָנִי הֵבֵאתִי, קָרְבַּן רֹעֵה צֹאן.

קין.

וְלִי אֵין צֹאן כָּמוֹךָ, אִישׁ עֹבֵד אֲדָמָה אָנֹכִי,
וְלֹא אוּכַל לָתֵת דָּבָר זוּלָתִי אֲשֶׁר תִּתֵּן
עֲבוֹדָתִי לִי גַּם אָנִי — הִנֵּה פְּרִי הָאֲדָמָה:

(מְלַקֵּט פרי האדמה).

רְאֵה מַה שֹּׁנִים הֵמָּה בְּפִרְחֵיהֶם וּבְצִיצֵיהֶם.

(עורכים מזבחותיהם ומבעירים עליהם אש).

הבל.

אָחִי, כִּי אַתָּה הַבְּכוֹר, הַגֵּשׁ נָא אַתָּה רִאשׁוֹנָה
תּוֹדָתְךָ וְדִבְרֵי תְפִלָּתְךָ עִם קָרְבַּן מִנְחָתֶךָ.

קין.

לֹא —; חָדָשׁ אֲנִי בִּכְמוֹ אֵלֶּה; הוֹרֵנִי אַתָּה הַמַּעֲשֶׂה,
וְאֶעֱשֶׂה אָנֹכִי אַחֲרֶיךָ — כְּכֹל אֲשֶׁר תִּמְצָא יָדִי.

הבל (כורע).

אֱלֹהַי! שֶׁיָּצַרְתָּ אֹתָנוּ וְנָפַחְתָּ הַנְּשָׁמָה בְּאַפֵּנוּ,
וּבֵרַכְתָּ אֹתָנוּ כֻּלָּנוּ, וּבַחֲטֹא לְךָ אָבִינוּ
לֹא גְמַלְתָּ הָרָעָה לָנוּ, וַתִּשְׁמוֹר אֶת־זַרְעוֹ אַחֲרָיו
מִקֶּרֶן וַאֲבַדּוֹן וּבְלִי, אֲשֶׁר הָיוּ נְכוֹנִים אֲלֵיהֶם,
כִּי גָדוֹל מִשְׁפַּט צִדְקָתְךָ כְּגֹדֶל הֲמוֹן רַחֲמֶיךָ,
שֶׁהֵמָּה מְשׂוֹשׂ דְּרָכֶיךָ, וְנָתַתָּ כַּפָּרָה וּסְלִיחָה

לִהְיוֹת רָנוּ כְּעֵדֶן כִּי נִזְכּוֹר חֲטָאֵינוּ הָרַבִּים :—
אֵל אֶחָד אֲדֹנֵי הָאוֹר! אֵל הַטּוֹב וְהַהוֹד וְהַנֵּצַח;
שֶׁהַכֹּל רַע בִּלְעָדֶיךָ וַאֲשֶׁר עִמְּךָ אֵין־מִי יְשַׁנֶּה,
כִּי תַהֲפֹךְ לְטוֹב הָרָע — בְּאֵין חֵקֶר לִגְבוּרוֹתֶיךָ —
קַח מִיַּד עַבְדְּךָ הָרִאשׁוֹן, הוּא רֹעֵה הַצֹּאן הָרִאשׁוֹן,
אֶת בְּכֹרֹת רֵאשִׁית צֹאנוֹ אֲשֶׁר יַקְרִיב לְךָ בַּעֲנָוָה —
הֵן דַּל הוּא — כִּי אֵיזֶה קָרְבָּן נֶחְשָׁב יִהְיֶה בְּעֵינֶיךָ ?—
וְאוּלָם קָחֵהוּ בְרָצוֹן, וְהָיָה לְךָ לְתוֹדָה
מֵאִישׁ הַמַּקְרִיב אֹתוֹ לְעֵינֵי שָׁמֶיךָ הָרָמִים
מִדֵּי הִשְׁתַּחֲוֹתוֹ לֶעָפָר, כִּי מִן הֶעָפָר לֻקָּח,
וְלִבּוֹ מָלֵא כָבוֹד לְךָ וּלְשִׁמְךָ עַד נֶצַח!

קַיִן (עומד קוממיות בדברו).

הָרוּחַ! הֱיֵה אֲשֶׁר תִּהְיֶה וּמָה אַתָּה וּבַאֲשֶׁר אַתָּה,
אַף אוּלַי כֹּל־יָכוֹל אַתָּה — וְאִם טוֹב, בָּזֹאת יִוָּדַע
כָּל־טוּבְךָ לְעֵינֵי הַשֶּׁמֶשׁ כִּי תַעֲבִיר הָרָע מִיְּצָרֶיךָ;
אֵל שַׁדַּי עַל־פְּנֵי הָאֲדָמָה! אֱלֹהִים אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם!
אַף אוּלַי עוֹד שֵׁמוֹת אֲחֵרִים וְשֹׁנִים לְךָ וְרַבִּים,
כִּי כְרֹב מִפְעָלֶיךָ הַשֹּׁנִים כֵּן רַבּוּ תָאֳרֶיךָ הַשֹּׁנִים —:
אִם שֹׁחַד תְּפִלָּה אָהַבְתָּ, כִּי עַתָּה הִיא לְךָ תְּפִלָּה!
אִם תַּחְפֹּץ כִּי נִקְנֶה אֶת־לִבְּךָ בְּמִזְבָּחוֹת לְאַהֲבָה אֹתָנוּ
וּבְקָרְבָּנוֹת נַעֲשֶׂה־לְּךָ חֹנֶף, הִיא קָרְבָּן לְךָ וּמִזְבֵּחַ!
הִנֵּה אֲנָשִׁים שְׁנַיִם מְבִיאִים קָרְבָּנוֹת אֵלֶיךָ:
אִם דָּם חָמַדְתָּ וְאָהַבְתָּ — כִּי עַתָּה פֹּה מִזְבַּח הָרֹעֶה
הֶעָשֵׁן עַל־יַד יְמִינִי, וְעָלָיו מִבְּכֹרֹת הַצֹּאן,

אֲשֶׁר עֶשַׁן רֵיחַ פִּגְרֵיהֶם עֹלֶה עַד לְשָׁמֶיךָ;
וְאוּלָם אִם פְּרִי הָאֲדָמָה וּפְרָחֶיהָ וְצִיצֶיהָ הַמְּתֻקִים
מֹצְאִים חֵן בְּעֵינֶיךָ, עִם הָרוּחַ הַצַּח וְהַטָּהוֹר,
אֲשֶׁר שָׁם שְׁטֵּחָתִים לַשֶּׁמֶשׁ הַמְחַמֵּם לָהֶם עַד הִבְשִׁילוּ;
וְיִתְרוֹן לָהֶם כִּי חַיִּים לֹא יֹאבְדוּ לָהֶם בְּמַכְאוֹבִים,
וְיוֹתֵר שֶׁהֵמָּה מוּבָאִים לְחַלּוֹת פָּנֶיךָ בַּעֲנָוָה
לְהַבִּיט פְּעָלֵינוּ אָנוּ, הֵם אוֹתוֹת פְּעָלֶיךָ אַתָּה!
אִם בָּמָה וְקָרְבָּן־אַיִן וּבְאֶפֶס־דָּמִים מִזְבֵּחַ
יוּכְלוּ לְהַטּוֹת אֶת־לִבְּךָ, אָז הַבֶּט נָא הֵנָּה וּרְאֵה!
וְזֶה הַמַּקְרִיב הַקָּרְבָּן, כְּכֹל שֶׁעֲשִׂיתוֹ — כֵּן הוּא;
וְהוּא לֹא יִשְׁאַל דָּבָר אֲשֶׁר אֹתוֹ יַשִּׂיג הָאָדָם
אַךְ רַק בְּכָרְעוֹ עַל־בֶּרֶךְ: אִם רַע הוּא בְּעֵינֶיךָ, פְּגַע בּוֹ!
כִּי לְךָ הַכֹּחַ לַעֲשׂוֹתָהּ — וְהוּא מַה נֶּגְדְּךָ יַעֲשֶׂה?
וְאִם טוֹב הוּא וְיָשָׁר בְּעֵינֶיךָ, עֲשֵׂה לוֹ כַּטּוֹב בְּעֵינֶיךָ!
פְּגַע בּוֹ אוֹ חֲמָל נָא אֹתוֹ, כִּי הַכֹּל נָתוּן בְּיָדֶךָ;
וְטוֹב וָרַע גַּם הֵמָּה הֵן אֵינָם טוֹב וָרַע
כִּי אִם לְפִי רְצוֹנֶךָ: וּמָה הֵם לְעַצְמָם לֹא אֵדַע,
כִּי אֲנִי כֹל־יָכוֹל אֵינֶנִּי, וְגַם כִּשְׁרוֹן אֵין לִי לְהָבִין
אֶת מִשְׁפַּט הַיְכֹלֶת הַלָּזוּ, וְרַק לָשֵׂאת וְלִסְבּוֹל עֲשִׂיתִי
אֶת כָּל אֲשֶׁר תִּפְקֹד עָלַי; אַף אֶשָּׂא תָמִיד וְאֶסְבּוֹל.

(אש המזבח אשר להבל תהיה לעמוד אש להבה גדולה העולה השמימה; תחת אשר רוח חזקה תהרוס את המזבח אשר לקין ואת כל פריו תזרה על פני האדמה מסביב).

הבל (כורע).

הוֹי, אָחִי, קוּם הִתְפַּלֵּל! אֶל שַׁדַּי הִתְאַנַּף בָּךְ.

קין.

בַּמֶּה אֵפוֹא?

הבל.

כִּי הִנֵּה אֶת פֶּרְיְךָ זָרָה עַל־פְּנֵי הָאֲדָמָה מִסָּבִיב.

קין.

הֵם לֻקְּחוּ מִן הָאֲדָמָה, וְאֶל הָאֲדָמָה שׁוֹב יָשׁוּבוּ,
וְזַרְעָם יַפְרֶה שֵׁנִית בְּטֶרֶם הַקַּיִץ יָבֹא.
וְאוּלָם קָרְבָּנְךָ אַתָּה, אֲשֶׁר הִקְרַבְתָּ מִן הַבָּשָׂר,
בָּרוּךְ וּמְבֹרָךְ יוֹתֵר; רְאֵה, מַה יִּינְקוּ שָׁמַיִם
וְיֹאכְלוּ אֶת־אֵשׁ הַלֶּהָבָה הֶעָבָה מֵעָצְמַת דָּמִים!

הבל.

אַל תָּשֶׂם לֵב לָזֹאת כִּי רָצָה אֱלֹהִים קָרְבָּנִי,
רַק מַהֵר וְהַקְרֵב שֵׁנִית בְּטֶרֶם הַמּוֹעֵד יַעֲבוֹר.

קין.

לֹא אוֹסִיף עוֹד לִבְנוֹת מִזְבֵּחַ וְלֹא אַחֲרִישׁ אִם יִבָּנֶה

הבל (קם).

קַיִן! מַה־תֹּאמַר לַעֲשׂוֹת?

קין.

אֶת־זֶה אֶנְתּוֹץ אֲשֶׁר עֹלָתָהּ הֻנְפְּתוּ עַד לֶעָבִים
לִהְיוֹת לְפֶה בַּעֲשָׁנוֹ לִתְפִלָּתְךָ הַנִּפְתָּלָה —
אֶת־מִזְבַּחֲךָ פֹּה אֶהֱרוֹס עִם דְּמֵי הַשֵּׂיוֹת וְעִם הַכְּבָשִׂים
אֲשֶׁר יָנְקוּ חֲלֵב אִמּוֹתָם וּבְדָמָם פֹּה נֶחֱנָקוּ.

הבל (מתקומם לו).

לֹא תַעֲשֶׂה כַּדָּבָר הַזֶּה: — חָלִילָה לְךָ לְהוֹסִיף
עַל אִמְרֵי פִיךָ הָרָעִים גַּם עוֹד מַעֲשֶׂיךָ הָרָעִים!
הִנֵּה לַמִּזְבֵּחַ וְעָמַד — הֵן קָדוֹשׁ הוּא לְשַׁדַּי,
כִּי הִנֵּה שָׁעָה אֵלָיו וּלְקָרְבָּנוֹ זֶה בְּרָצוֹן.

קין.

שָׁעָה אֵלָיו! וּבְרָצוֹן! בַּמֶּה נֶחְשַׁב הָרָצוֹן הַנַּעֲלָה
אֲשֶׁר רָצָה הַבָּשָׂר הֶעָשֵׁן וְתִמְרוֹת עֲנַן הַדָּמִים,
אִם הַשְּׁוֶה נִשְׁוֶה אֹתוֹ אֶל יִלְלַת אִמּוֹת הַצֹּאן,
לִקְרוֹעַ לֵב עֵת רֻטְּשׁוּ עוֹלֵיהֶן לְנֶגֶד עֵינֵיהֶן?
אוֹ שַׁוְעַת הַצֹּאן הָאֵלֶּה הַתְּמִימוֹת אַף אֻמְלָלוֹת
אֲשֶׁר אַתָּה חֲנַקְתָּ אֹתָן בְּמַאֲכַלְתְּךָ בְּרֹב קָדְשְׁךָ?
הֲעָלֵה מִזֶּה! בַּל יוֹסִיף עַד הַדָּם הַזֶּה
לַעֲמוֹד לְעֵינֵי הַשֶּׁמֶשׁ לְחֶרְפָּה לְכָל הָעוֹלָם!

הבל.

הוֹי אָחִי, גֶּשׁ־לְךָ הָלְאָה! אַל תִּגַּע לְרָעָה אֶל מִזְבְּחִי;
זוּלָתִי קָרְבָּן אַחֵר אִם תַּקְרִיב — לְךָ אֶתְחַנֵּן.

קין.

קָרְבָּן אַחֵר! הֲעָלֵה, פֶּן יִהְיֶה הַקָּרְבָּן הַזֶּה — —

הבל.

מַה זֶּה דִבַּרְתָּ עַתָּה?

קין.

הֲעָלֵה מִזֶּה — הֲעָלֵה! — אֱלֹהֶיךָ אֹהֵב דָּמִים! —

שִׂים לִבְּךָ לַדָּבָר הַזֶּה: — פֶּן יָקְרַב לוֹ עוֹד יוֹתֵר:

הבל.

בִּשְׁמוֹ הַגָּדוֹל אָנֹכִי מִתְיַצֵּב פֹּה בֵּינְךָ
וּבֵין הַמִּזְבֵּחַ הַזֶּה אֲשֶׁר נָשָׂא מִקָּפָיו חֶסֶד

קין.

אִם נַפְשְׁךָ אַתָּה אָהַבְתָּ, אָז גֶּשֶׁת לְךָ אַל תִּקְרַב,
עַד אִם זֵרִיתִי אַרְצָה אֶת חֲצִיר הַמִּזְבֵּחַ הַזֶּה
וְהוֹשַׁב אֶל הַדֹּמֶן אֲשֶׁר לֻקַּח מִמֶּנּוּ: — פֶּן — —

הבל (מתקומם לו).

אֲנִי אֱלֹהַי אָהַבְתִּי יוֹתֵר מִן הַחַיִּים.

קין.

(מכה אותו על רקותיו בלפיד אש אשר לקח מעם המזבח),

כִּי עַתָּה הֱיֵה הַקְּרֵב קָרְבָּן לַאדֹנָי אֱלֹהֶיךָ;
הֵן יֶאֱהַב קָרְבָּן חַי.

הבל (נופל)

מֶה עָשִׂיתָ, אָחִי?

קין.

אָחִי!

הבל.

הוֹי אֵלִי! אֱסֹף אֶת־עַבְדְּךָ, וּסְלַח לְמַכֵּה אֹתוֹ,
כִּי לֹא יָדַע אֲשֶׁר עָשָׂה. — תֵּן, קַיִן — תֶּן לִי יָדְךָ;
הַגֵּד לְצִלָּה הַדַּלָּה — —

קין (אחרי רגע תמהון).

אֶת־יָדִי! הֲלֹא הִיא אֲדֻמָּה, וְעָלֶיהָ – מָה?

(דממה ארכה. – מתבונן לאט אל כל סביבו).

אַיֵּה אָנֹכִי? לְבַדִּי! אַיֵּה הֶבֶל? אַיֵּה קַיִן?
הֲיֵשׁ כִּי אָנֹכִי אֹתוֹ – – ? הוֹי אָחִי, קוּם, הָקִיצָה!–
מָה אַתָּה שׁוֹכֵב בָּזֶה עַל־פְּנֵי יֶרֶק הָאֲדָמָה?
וְעַתָּה לֹא עֵת שֵׁנָה: – מַה כָּכָה יַלְבִּינוּ פָּנֶיךָ?
מָה אֵפוֹא זֶה, הַאֻמְנָם – – עוֹד בֹּקֶר מָלֵאתָ חַיִּים!
הֶבֶל! רְאֵה בְּבַקָּשָׁתִי, אַל תַּרְבֶּה תְּהַתֵּל עוֹד בִּי!
הֵן אֹתְךָ בְּחֵמָה הִכִּיתִי, וְאוּלָם לֹא עַד לְהַשְׁחִית.
אַף אָמְנָם גַּם אַתָּה מַדּוּעַ הָיִיתָ מִתְקוֹמֵם אֵלַי?
רַק הֶתֱלִים אֵפוֹא עִמְּךָ; לְהַחֲרִידֵנִי אַתָּה אוֹמֵר: –
הֵן אָמְנָם הִכִּיתִי אֹתְךָ – וְאוּלָם רַק מַכָּה אֶחָת,
הִתְנוֹדֵד נָא אֵפוֹא – הִתְנוֹדֵד – רַק נוֹד הִתְנוֹדֵד אֵפוֹא!
כֵּן אָמְנָה – טוֹב אֵפֹא. טוֹב! – כִּי נְשָׁמָה עוֹד בְּאַפֶּךָ!
פְּתַח נָא בִּי אֵפֹא בְּפִיךָ! הוֹי אֱלֹהִים! אֱלֹהִים

הבל (רפה מאד).

מִי זֶה אֵפוֹא הַמַּזְכִּיר פֹּה בְּשֵׁם אֱלֹהִים?

קין.

רוֹצַחֲךָ הוּא.

הבל.

יִסְלַח אֱלֹהִים לוֹ. – קַיִן! נַחֵם אֶת־צִלָּה הַדַּלָּה: –
עוֹד אָח לָהּ רַק אֶחָד.

(הבל מת).

וְלִי גַּם אֶחָד אָיִן! – מִי עָשָׂה לַהֲדַל־אָח אֹתִי?
עוֹד עֵינָיו הִנֵּה פְקוּחוֹת! וּבְכֵן אֵינֶנּוּ מֵת!
הַמָּוֶת דֹּמֶה לַשֵּׁנָה; וְהַשֵּׁנָה סֹגֶרֶת עֵינֵינוּ.
גַּם שְׂפָתָיו הִנֵּה פְתוּחוֹת; וּבְכֵן גַּם רוּחוֹ יָשִׁיב;
וַאֲנִי רַק טֶרֶם אָחוּשׁ: – וְאוּלָם זֶה לִבּוֹ! – לִבּוֹ! –
אֶרְאֶה, הַעוֹד בּוֹ יִתְפָּעֶם? אוּלַי – – אַךְ לֹא! – הוֹי לֹא!
רַק חֲלוֹם הוּא וְחֶזְיוֹן לַיְלָה, אוֹ אֵין זֶה כִּי אָנֹכִי
יְלִיד עוֹלָם אַחֵר אָנֹכִי, מְקוֹם שָׁם כָּל רָע וְכָל מָשְׁחָת.
הָאֲדָמָה נֹזֶלֶת מִסָּבִיב: – מַה זֹּאת? אַךְ רְטֻבָּה תַּחְתָּי;

(ישים ידו על מצחו, ואחרי כן יתבונן בה).

אַךְ טַל לֹא הָיָה בָזֶה! דָּם הוּא – דָּמִי הוּא –
דְּמֵי אָחִי וְדָמִי הוּא; וַאֲנִי הַשּׁוֹפֵךְ אֹתָם!
מֶה עוֹד לִי אֵפוֹא וְלַחַיִּים אִם אֲנִי בְּעֶצֶם יָדִי
גָּזֹל גָּזַלְתִּי הַחַיִּים מֵעַצְמִי וּבְשָׂרִי אָנִי?
וְאוּלָם מִי יֹאמַר כִּי מֵת! – הֲלִדְמָמָה נִקְרָא מָוֶת?
לֹא; עוֹד יָשׁוּב וְיִיקַץ; כִּי עַל־כֵּן אֶשְׁמוֹר פֹּה אֹתוֹ;
מִי יֹאמַר כִּי דַלִּים הַחַיִּים עַד־יִכְבּוּ בִּמְהֵרָה כָּבָה! –
גַּם דִּבֶּר אֵלַי מֵאָז – – מָה אֵלָיו אֲדַבֵּר אָנֹכִי?
אָחִי! – אַךְ לֹא: בְּשָׁמְעוֹ הַשֵּׁם הַזֶּה לֹא יַעֲנֶה;
הֵן אַחִים לֹא יַהַרְגוּ הָאֶחָד אֶת הַשֵּׁנִי;
רַק דַּבֵּר אֵלַי – רַק דַּבֵּר – עוֹד מִלָּה בְּקוֹלוֹ הַנָּעִים,
לְבַעֲבוּר אֶשָּׂא וְאֶשְׁמַע גַּם קוֹלִי אֲנִי בְּדַבְּרִי;

(צלה באה).

צלה.

קול חָזָק כְּנוֹפֵל אַרְצָה שָׁמַעְתִּי; מֶה הָיָה בָּזֶה?
הִנֵּה זֶה קַיִן לְפָנַי; וְשָׁמֹר יִשְׁמֹר אֶת אִישִׁי. —
מָה, אָחִי, תַּעֲשֶׂה בָּזֶה? הֲיִישַׁן? הוֹי שָׁמַיִם!
מַה כָּכָה הִלְבִּינוּ פָנָיו, מָה אֵפֹא הַזֶּרֶם הַזֶּה? —
לֹא, לֹא! חָלִילָה, לֹא דָם הוּא; כִּי מִי זֶה יִשְׁפֹּךְ אֶת־דָּמוֹ?
הֶבֶל! — מֶה הָיָה בָּזֶה? מִי עָשָׂה אֵלֶּה אֵפוֹא?
גַּם תְּנוּעָה הִנֵּה אֵין לוֹ; אֵין לוֹ נְשָׁמָה בְּאַפּוֹ.
וְיָדָיו נִשְׁמָטוֹת מִיָּדַי כְּאֶבֶן בְּאֶפֶס חַיִּים!
הוֹי קַיִן הָאַכְזָר! עַל־מַה זֶה לָבוֹא לֹא קִדַּמְתָּ,
כִּי תוּכַל לְהַצִּיל אֹתוֹ בְּעוֹד מוֹעֵד מִן הָרָעָה?
יְהִי מִי יִהְיֶה הַטּוֹרֵף, הֵן אַתָּה חָזַקְתָּ מִמֶּנּוּ,
וְאַתָּה הָיִיתָ מַפְרִיד בֵּינוֹ וּבֵין מַכְרִיעוֹ
מִדֵּי הִתְנַפְּלוֹ עָלָיו! — אָבִי! — חַוָּה! — עָדָה! —
חוּשׁוּ וּבֹאוּ הֵנָּה! הִנֵּה הַמָּוֶת בָּאָרֶץ!

(צלה הולכת וקוראת לאבותיה ועוד.)

קין (לבדו).

וּמִי הֱבִיאוֹ לָאָרֶץ? — אֲנִי — אֲשֶׁר שֵׁם הַמָּוֶת
הָיָה לִי תָמִיד לְזַוָּעָה, עַד הַיּוֹם כֻּלָּם הָרְעָלוּ
אַף לוּ רַק הָגִיתִי בוֹ רֶגַע וּבְטֶרֶם רְאִיתִיו בְּעֵינַי —
אֲנִי הֲבֵאתִיו הֵנָּה, וּבְעֶצֶם יָדַי הִשְׁכַּבְתִּי
אֶת אָחִי זֶה אֶל חֵיקוֹ הַקַּר כִּכְפוֹר וְדוּמָם,
וּכְאִלּוּ לֹא עָמְדָה לוֹ יָדוֹ לָקַחַת לְבַדּוֹ אֶת שְׁלָלוֹ,
וְאֵין לוֹ מִפְלָט מִפָּנָיו, גַּם לוּלֵא הָיִיתִי לוֹ עוֹזֵר.

הִנֵּה הֱקִיצוֹתִי עַתָּה – רַק חֲלוֹם בְּעִנְיָן רָע
מָסַךְ בְּקִרְבִּי תִּמָּהוֹן; אַךְ הוּא לָנֶצַח לֹא יִיקָץ!

(אדם, חוה, עדה וצלה באים).

אדם.

קוֹל זַעֲקַת צִלָּה הַמָּרָה הוּא הֵבִיא אוֹתִי הֵנָּה. –
מָה אֵפוֹא רֹאוֹת עֵינַי? – הוֹי אֱמֶת! – בְּנִי! – בְּנִי!

(להוה).

רְאִי אִשָּׁה אֶת־מַעֲשֵׂי הַנָּחָשׁ וּמַעֲשַׂיִךְ אַתְּ גַּם יָחַד!

חוה.

אַל תְּדַבֵּר עַתָּה בָּזֶה: רַב לִי כִּי מַלְתְּעוֹת הַנָּחָשׁ
מְנַקְּרוֹת בְּלִבִּי פְּנִימָה. הוֹי בְּהִיר כָּל זַרְעִי, הֶבֶל!
רַק גָּדוֹל מֵעָוֹן אֵם הָעֹנֶשׁ כִּי אוֹתוֹ לָקַחְתָּ מִמֶּנּוּ!

אדם.

מִי זֶה אוֹ מַה זֶּה הָעֹשֶׂה? – דַּבֵּר נָא דָבָר, קַיִן·
הֲלֹא אַתָּה הָיִיתָ בָּזֶה; הַמַּלְאָךְ רַע עָשָׂהוּ
אֲשֶׁר אֵין אֵל שַׁדַּי בְּלִבּוֹ? אִם חַיָּה רָעָה מִיַּעַר?

הוה.

אוֹיָה! אוֹר נוֹרָא יִבָּקַע כְּרַעַם אֵלַי מֵעָבִים!
פֹּה לַפִּיד הַנִּטְבָּל בְּדָם! מֵעִם הַמִּזְבֵּחַ לָקוּחַ
וְשָׁחוֹר מֵעָשָׁן כֻּלּוֹ וְאָדֹם מִן – –

אדם.

דַּבֵּר, בְּנִי! דַּבֵּר, וְנַחֲמֵנוּ כִמְעַט מֵעָנְיֵנוּ,
כִּי לָמָּה אֻמְלָלִים נִהְיֶה אֶלֶף פְּעָמִים בָּבָה.

עדה.

דַּבֵּר, קַיִן! וְהַגֵּד כִּי לֹא אַתָּה הוּא הָעֹשֶׂה!

חוה.

רַק הוּא הָעֹשֶׂה. אֶרְאֶנָּה–אֶת־רֹאשׁוֹ יוֹרִיד בַּאֲשָׁמוֹ,
וְעֵינָיו יְכַסֶּה בְּיָדָיו הַנּוֹטְפוֹת וְנוֹזְלוֹת דָּם.

עדה.

רַק עָוֶל תַּעֲשִׂי לוֹ, אִמִּי –קַיִן, לָמָּה תַּעֲמֹד?
קוּם הִתְחַטֵּא אֵפוֹא מִן הָאַשְׁמָה הַנּוֹרָאָה,
כִּי אֵין זֹאת רַק הַמַּכְאוֹב הִמְלִיטָה מִפִּי אִמֵּנוּ.

חוה.

אֵל שַׁדַּי! תְּהִי נָא נֶצַח קִלְלַת הַנָּחָשׁ בּוֹ!
הֵן דֹּמֶה הוּא אֶל מִינוֹ יוֹתֵר מִדְּמוּתוֹ אֵלֵינוּ.
יְהִי נָא מְשׁוֹמֵם כָּל־יָמָיו! יְהִי נָא ––

עדה.

עִצְרִי! אַל נָא תְקַלְלִי, אִמִּי, כִּי הוּא לָךְ בֵּן,
עִצְרִי, אַל נָא תְקַלְלִי, אִמִּי, כִּי הוּא לִי אָח
וִיבָמִי הוּא וּבַעֲלִי––

חוה.

וּלְמַעֲנוֹ אֵין לָךְ אָח – וּלְצִלָּה בַּעַל אַיִן –
וְלִי אֵין בֵּן! – וְלָכֵן מֵעִם־פְּנֵי יְגֹרַשׁ לָנֶצַח!
אֲנַתֵּק הַחֲבָלִים בֵּינֵינוּ כַּאֲשֶׁר נִתַּק הוּא הַחֲבָלִים
אֲשֶׁר קָשְׁרוּ אֹתוֹ אֶל זֶה מִלֵּדָה –– מָוֶת! מָוֶת!
מַדּוּעַ לֹא אֹתִי לָקַחְתָּ, הַנֶּחְלָטָה לָךְ רִאשֹׁונָה?

אוֹ לָמָּה זֶה לֹא עַתָּה אַתָּה לוֹקֵחַ אוֹתִי?

אדם.

חַוָּה! אַל תְּהִי מַכְאוֹבֵךְ הַנִּפְרָץ בְּסַעֲרַת רוּחַ
לְהַכְרִיעַ אֹתָךְ תַּחְתָּיו וְלַחֲטֹא בְּעֵינֵי אֱלֹהִים!
רְאִי, רַק גּוֹרָל קָשֶׁה נִבָּא עָלֵינוּ מֵאָז;
וְעַתָּה בְּבֹאוֹ עָלֵינוּ, בַּעֲנָוָה וּבְשִׁפְלוּת רוּחַ
נִשָּׂא נָא אֹתוֹ וְנִסְבֹּל, וְרָאָה אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ
כִּי עֲבָדִים נֶאֱמָנִים אֲנַחְנוּ לְחֶפְצוֹ הַקָּדוֹשׁ לָנוּ.

חוה (מורה על קין).

חֶפְצוֹ!! כֵּן הוּא, רַק חֵפֶץ רוּחַ הַמָּוֶת הוּא
אֲשֶׁר לָבַשׁ צֶלֶם בָּשָׂר, וְאָנֹכִי רַק אָנֹכִי
הֲבֵאתִיו עַל הָאָרֶץ לִזְרוֹעַ אוֹתָהּ מֵתִים.
תִּרְבַּצְנָה כָּל־אָלוֹת הַחַיִּים בּוֹ עַד עוֹלְמֵי עוֹלָמִים!
יַדִּיחוּ אֹתוֹ תְלָאוֹתָיו דֶּרֶךְ כָּל־מִדְבָּר נוֹרָא,
כַּאֲשֶׁר גַּם אָנוּ נִדַּחְנוּ מִקֶּרֶב הַגַּן מִן הָעֵדֶן,
עַד יַעֲשׂוּ בָנָיו גַּם לוֹ כַּאֲשֶׁר עָשׂוּ יָדָיו לְאָחִיו!
תִּהְיֶינָה בוֹ כַּנְפֵי הַכְּרוּבִים הַלֹּהֲטוֹת בָּאֵשׁ הָאֹכֶלֶת,
וְהַחֶרֶב הַמִּתְהַפֶּכֶת תְּעוֹפֵף עַל־רֹאשׁוֹ בַּיּוֹם וּבַלָּיְלָה —
אֶל־פֶּתֶן תִּגַּע כַּף רַגְלוֹ מִדֵּי אֲשֶׁר יֵלֵךְ בְּדֶרֶךְ —
יֵהָפֵךְ כָּל־פְּרִי אַדְמָתוֹ לְעָפָר בְּפִיו וּלְחָצָץ —
וְעֵשֶׂב הַבֶּצַע תַּחְתָּיו לְנִיחַ אֶת־רֹאשׁוֹ עָלָיו
לְבַעֲבוּר הֱיוֹת לוֹ לְחֶבֶן, יִשְׁרוֹץ וְיִרְמוֹשׂ עַקְרַבִּים!
יִרְאֶה בַּחֲלוֹמוֹ תָּמִיד קָרְבָּנוֹ עִם דָּמָיו הַשְּׁפוּכִים!
וּבְהָקִיץ לֹא יִפְחוּ מִנֶּגְדּוֹ כָּל־מוֹקְשֵׁי מְצֻקוֹת הַמָּוֶת!

כָּל־מֵימֵי הַנְּחָלִים הַזַּכִּים אֲשֶׁר יֶחֱרַד אֲלֵיהֶם בִּצְמָאוֹ
לְטַמְּאָם בִּשְׂפָתָיו הַקְּדֹחוֹת, יֵהָפְכוּ וְהָיוּ לְדָם!
כָּל־יְסוֹד מִתַּחַת לְרַגְלָיו יֵחָלֵץ וְיָנוּס מִלְּפָנָיו!
יֶאֶרְכוּ חַיָּיו בִּמְצֻקוֹת אֲשֶׁר יָמוּת אַחַר בָּהֵנָּה!
יֵמַר שִׁבְעָתַיִם מוֹתוֹ מִמָּוֶת שֶׁהֵבִיא הוּא!
גֹּשׁ הָלְאָה, הֹרֵג־אָחִיו! גַּם הִנֵּה יִקָּרֵא „קַיִן"
לְאִישׁ כָּזֶה מֵעַתָּה וְעַד רִבְבוֹת אַלְפֵי הַדּוֹרוֹת
שֶׁתִּהְיֶה לָהֶם לְתוֹעֵבָה, גַּם אַחֲרֵי הֱיוֹתְךָ אֲבִיהֶם
יִמַּל וְיִיבַשׁ הֶחָצִיר מִתַּחַת לְכַפּוֹת רַגְלֶיךָ!
יֶחְשַׁךְ הַיַּעַר מִמְּךָ אֶת־צִלּוֹ כִּי תֵשֵׁב לָנוּחַ!
הָאָרֶץ תַּחְשׂוֹךְ – מָעוֹן! הֶעָפָר – מָקוֹם לְקֶבֶר!
הַשֶּׁמֶשׁ – אֶת־נֹגַהּ אוֹרָהּ! וְשָׁמַיִם – אֶת אֱלֹהֵיהֶם!

(חוה הולכת).

אדם.

קַיִן! קוּם וָלֵךְ – לֹא נוֹסִיף לָשֶׁבֶת יַחְדָּו
וְלִי עֲזֹב הַבַּיִת – עֲרִירִי אָנֹכִי מֵעַתָּה –
לֵךְ! אַל תּוֹסֵף לִרְאוֹת אֶת־פָּנַי עַד הָעוֹלָם.

עדה.

אַל תְּדַבֵּר כָּכָה, אָבִי, בְּרֶגַע הִפָּרְדוֹ מֵעִמְּךָ:
אַל תּוֹסֵף עַל־קִלְלַת חַוָּה קִלְלָתְךָ אַתָּה עַל־רֹאשׁוֹ!

אדם.

אָנֹכִי לֹא אֲקַלֵּל: תְּהִי רוּחוֹ בּוֹ קִלְלָתוֹ.
לְכִי וְנֵלְכָה, צִלָּה!

צלה.

הַנִּיחֵנִי פֹה וְאִוָּתֵר וְאֶשְׁמוֹר אֶת־גּוּפַת אִישִׁי.

אדם.

עוֹד נָבוֹא וְנָשׁוּב הֲלוֹם, רַק יֵלֵךְ מִזֶּה בַּתְּחִלָּה
הָעֹשֶׂה לָנוּ אֵלֶּה [illegible] קוּמִי וְנֵלְכָה, צִלָּה!

צלה.

עוֹד רַק נְשִׁיקָה אַחַת עַל הַחֹמֶר הַלָּבָן הַזֶּה
וְעַל שְׂפָתַיִם אֵלֶּה [illegible] לְפָנִים — לִבִּי! לִבִּי!

(אדם וצלה הולכים ובוכים)

עדה.

קַיִן! הֲלֹא שְׁמַעְתָּה, עָלֵינוּ לָלֶכֶת מִזֶּה.
נְכוֹנָה אֲנִי לַהֲלֹךְ, גַּם בָּנֵינוּ נְכוֹנִים יִהְיוּ.
אָנֹכִי אֶשָּׂא אֶת־חֲנוֹךְ, וְאַתָּה שָׂא אֶת־אֲחוֹתוֹ.
אַךְ נֵלְכָה בְּטֶרֶם יֵרֵד הַשֶּׁמֶשׁ וּבְטֶרֶם יָבֹא,
פֶּן יִהְיֶה עֲנַן הַלַּיְלָה בַּדֶּרֶךְ בַּמִּדְבָּר עָלֵינוּ. —
רַק דַּבֵּר דָּבָר [illegible]. אֵלַי — שֶׁלְּךָ אָנֹכִי.

קין.

עִזְבִינִי!

עדה.

הִנֵּה כֻלָּם עֲזָבוּךָ.

[illegible]

וְלָמָּה תִתְמַהְמְהִי [illegible] גַּם [illegible] א תִירְאִי אֵפוֹא [illegible]

לָשֶׁבֶת פֹּה עִם־אִישׁ אֲשֶׁר יָדוֹ עָשְׂתָה אֵלֶּה?

עדה.

לֹא אִירָא דָּבָר, קַיִן, זוּלָתִי עֲזֹב אֹתְךָ.
הַאָמְנָם בְּקִרְבִּי אֶרְגַּז לַמַּעֲשֶׂה אֲשֶׁר נַעֲשָׂה
וַאֲשֶׁר שֻׁדַּד אָח מֵעִמְּךָ. אַךְ אַל נָא אֲדַבֵּר בָּזֶה—
כִּי דָבָר הוּא שֶׁבֵּינְךָ וּבֵין אֱלֹהִים הַגָּדוֹל.

קול מקֶרב קורא.

קַיִן! קַיִן!

עדה.

הֲשָׁמַעְתָּ אֶת הַקּוֹל?

הקול מקרב.

קַיִן! קַיִן!

עדה.

הַקּוֹל כְּקוֹל מַלְאָךְ.

(מלאך אלהים בא)

הַמַּלְאָךְ.

אֵי הֶבֶל אָחִיךָ?

קין.

הֲשֹׁמֵר אָחִי אָנֹכִי?

המלאך.

קַיִן! מֶה עָשִׂיתָ? קוֹל דְּמֵי אָחִיךָ צֹעֲקִים

אֶל אֱלֹהִים מִן הָאֲדָמָה! — וְעַתָּה אָרוּר אָתָּה
מִן הָאֲדָמָה אֲשֶׁר פָּצְתָה אֶת־פִּיהָ לָקַחַת
אֶת־דְּמֵי אָחִיךָ מִיָּדֶךָ. כִּי תַעֲבֹד אֶת הָאֲדָמָה
לֹא תוֹסֵף תֵּת־כֹּחָהּ לָךְ; נָע וָנָד תִּהְיֶה בָאָרֶץ!

עדה.

גָּדוֹל עֲוֹנוֹ מִנְּשׂוֹא. הֵן גֵּרַשְׁתָּ אֹתוֹ הַיּוֹם
מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה, וּמִפְּנֵי אֱלֹהִים יִסָּתֵר,
וְהָיָה נָע וָנָד בָּאָרֶץ. וְהָיָה כָל־מֹצְאוֹ יַהַרְגֵהוּ.

קין.

מִי יִתֵּן וְהָיָה כָזֶה! אַךְ אַיֵּה אֶמְצָא אֵלֶּה
אֲשֶׁר הָרֹג יַהַרְגוּ אֹתִי? וְהָאֲדָמָה רֵיקָה מֵאָדָם?

המלאך.

הֵן אַתָּה הָרַגְתָּ אָחִיךָ; אַךְ מִי זֶה יָסֵךְ אֵפוֹא
עָלֶיךָ מִפְּנֵי בִנְךָ כִּי יָבֹא יוֹם וַהֲרָגְךָ?

עדה.

הוֹי מַלְאַךְ הָאוֹר! חֲמָל נָא, אַל תֹּאמַר עוֹד כִּי שָׁדַי
הַנִּקְשׁוֹת וְהַצְּמֻקוֹת הָאֵלֶּה, הַמֵּינִיקוֹת בָּזֶה אֶת־בְּנִי,
מֵינִיקוֹת בָּזֶה רוֹצֵחַ, וְאַף כִּי רוֹצֵחַ אָבִיו.

המלאך.

וְלוּ — אֲנִי גַם הוּא לֹא יִהְיֶה זוּלָתִי כְּאָבִיו.
הַחַוָּה לֹא הֵינִיקָה אֶת חֲלָבָהּ גַּם אֶת־זֶה
שֶׁעַתָּה תִרְאִי אֹתוֹ מְגֹאָל פֹּה בְּדָמוֹ?

הַאֻמְנָם הֹרֵג־אָחִיו מוֹלִיד הֹרֵג־אָבִיו. –
וְאוּלָם כָּזֹאת לֹא תִהְיֶה – אֲדֹנָי אֱלֹהֶיךָ וַאֲדֹנָי
הוּא צִוָּה אֹתִי לֵאמֹר: שִׂים נָא אוֹת לְקַיִן
לְבִלְתִּי הַכּוֹת־אֹתוֹ כָּל־מֹצְאוֹ. לָכֵן כָּל־הֹרֵג קַיִן
שִׁבְעָתַיִם יֻקָּם. – וְעַתָּה קוּם וּקְרַב אֵלַי!

קין.

מַה־תֹּאמַר לַעֲשׂוֹת לִי?

המלאך

אָשִׂים אוֹת עַל־מִצְחֶךָ: וְלֹא יֵעָשֶׂה לְךָ לְעוֹלָם
כְּכֹל שֶׁעָשִׂיתָ אַתָּה לָאִישׁ הַשֹּׁכֵב פֹּה.

קין.

לֹא, רַק מוֹת אָמוּת!

המלאך

הָיֹה לֹא תִהְיֶה.

(המלאך שָׂם אות על מצח קין).

קין.

מִצְחִי בֹּעֵר בָּאֵשׁ, אַךְ מָה הָאֵשׁ הַזֹּאת
לְעֻמַּת הָאֵשׁ בְּקִרְבִּי. מַה־יֵּשׁ לְךָ לַעֲשׂוֹת עוֹד:
נָכוֹן אֲנִי לְקָרְאתוֹ כְּכֹל אֲשֶׁר תִּשָּׂא נַפְשִׁי.

המלאך.

חֲזַק לֵב הָיִיתָ מִבֶּטֶן וְקָשֶׁה וְאֹהֵב מֶרִי,

כָּאֲדָמָה הַקָּשָׁה הָיִיתָ אֲשֶׁר אֹתָהּ תַּעֲבֹד מֵעַתָּה;
וְאוּלָם זֶה שֶׁהָרַגְתָּ רַק רַךְ וְעָנֹו הָיָה,
וַיְהִי כְּמוֹ הָעֵדֶר אֲשֶׁר נָהַג אֹתוֹ בַּשָּׂדֶה.

קַיִן.

רַק קָרוֹב מְאֹד יֻלַּדְתִּי מֵאַחֲרֵי חֵטְא אֲבוֹתַי;
בְּטֶרֶם עוֹד תִּתְרַפֵּא אִמִּי מִן הַנָּחָשׁ
וּבְעוֹד מִתְאַבֵּל אָבִי וּמִתְעַצֵּב עַל הָעֵדֶן.
רַק הִנְנִי אֶת־אֲשֶׁר הִנְנִי; לֹא שָׁאַלְתִּי הַחַיִּים לְנַפְשִׁי.
וְגַם לֹא עָשִׂיתִי נַפְשִׁי. וְאוּלָם לוּ יָכֹלְתִּי
תֵּת חַיַּי תַּחַת זֶה, וְאֹתוֹ אֶגְאַל מֵעָפָר —
מַדּוּעַ לֹא תִהְיֶה כָּזֹאת? הֵן נָא לוֹ וְיָשׁוּב,
וַאֲנִי פֹּה אֶשְׁכַּב תַּחְתָּיו! אוֹ אָז וְנָתַן אֱלֹהִים
חַיִּים לָאִישׁ שֶׁיֶּאֱהַב וּמִמֶּנִּי יִקַּח סֵבֶל
שֶׁאֹתוֹ לֹא אָהַבְתִּי וְלֹא חָמַדְתִּי לָשֵׂאת אֹתוֹ.

הַמַּלְאָךְ.

מִי יָשׁוּב וְיִרַפֵּא רֶצַח? הֵן נַעֲשָׂה אֲשֶׁר נַעֲשָׂה!
לֵךְ עַתָּה! מַלֵּא חָקְךָ אֶת־דְּבַר כָּל יוֹם וָיוֹם!
וְאַל יִדְמוּ עוֹד מַעֲשֶׂיךָ אֶל הָאַחֲרוֹן שֶׁעָשִׂיתָ!

(המלאך יחלוף).

עָדָה.

הִנֵּה הָלַךְ, קוּם וְנֵלְכָה; שׁוֹמַעַת אָנֹכִי עַתָּה
קוֹל חֲנוֹךְ הַקָּטָן זֹעֵק מִסְּבִיבֵי סֻכָּתֵנוּ.

קין.

עוֹד הַנַּעַר טֶרֶם יֵדַע לָמָּה זֶה הוּא בֹכֶה!
וַאֲנִי כִּי דָם שָׁפַכְתִּי וְדִמְעָה לֹא אוּכַל לִשְׁפּוֹךְ!
אַךְ לוּ בְּאַרְבַּעַת הַנְּהָרוֹת הַיּוֹצְאִים מִן הָעֵדֶן
רָחַצְתִּי נִשְׁמָתִי עַתָּה, לֹא תִטְהַר עוֹד לְעוֹלָם.
הֲתְדַמִּי כִּי יוּכַל בְּנִי לְהַבִּיט עוֹד אֶל פָּנָי?

עדה.

לוּ דִמִּיתִי כִּי לֹא יוּכַל, אָז – –

קין (יעצור אותה מִדַּבֵּר).

הִדָּלִי הִתְנַבֵּא רָעָה: כְּבָר רַבּוֹת שָׂבַעְנוּ כָּזֹאת:
לְכִי נָא אֶל הַיְלָדִים; רַק מְעַט וְאָבוֹא אַחֲרַיִךְ.

עדה.

לֹא אֶעֱזָבְךָ פֹּה עִם הַמֵּת; רַק עִמִּי תֵּלֵךְ יַחְדָּו.

קין.

עַד נֶצַח, הוֹי עַד מֵת! אֲשֶׁר דָּמְךָ טֶרֶם יִשְׁקוֹט.
וְאֶת פְּנֵי הָאֲדָמָה יָעִיב וְאֶת פְּנֵי הַשָּׁמַיִם!
אֶת אֲשֶׁר אַתָּה עַתָּה – אֲנִי לֹא אֵדָעֶנָּה!
וְאוּלָם אִם רָאָה אַתָּה אֵת אֲשֶׁר עַתָּה אֲנִי,
אָז יָדַעְתִּי מְאֹד כִּי אַתָּה הָיִיתָ סֹלֵחַ לָאִישׁ
אֲשֶׁר נַפְשׁוֹ בוֹ וְאִלּוּ לֹא יִסְלְחוּ לוֹ לָנֶצַח. –
יְהִי נָא שָׁלוֹם עָלֶיךָ! לֹא אוּכַל וְגַם לֹא אָהִין
לָגֶשֶׁת וְלִנְגּוֹעַ אֵלֶיךָ, אֲשֶׁר כָּכָה עָשִׂיתִי אֹתָךְ.

אֲנִי, שֶׁשְּׁנֵינוּ יַחְדָּו יָצָאנוּ מֵרֶחֶם אֶחָד
וַיִּנֹק יָנַקְנוּ שְׁנֵינוּ הֶחָלָב מִשַּׁד הָאַחַת
וְאַמֵּץ אִמַּצְתִּי אֹתְךָ אֶל לִבִּי לֹא אַחַת וּשְׁתַּיִם
בְּתֻמַּת אַהֲבַת אַחִים וּבְעוֹד הָיִינוּ יְלָדִים
אֲנִי לֹא אוֹסִיף לִרְאוֹת פָּנֶיךָ עוֹד לָנֶצַח,
וְעָשֹׂה לְךָ לֹא אוּכַל כְּכֹל שֶׁהָיִיתָ אַתָּה
עֹשֶׂה לִי אֲנִי – לְהַשְׁכִּיב בַּקֶּבֶר אֶת בְּשָׂרְךָ –
בַּקֶּבֶר הָרִאשׁוֹן הַזֶּה הֶחָצוּב פֹּה לְאָדָם.
מִי יַחְצוֹב אֵפוֹא הַקֶּבֶר? הוֹי, אֲדָמָה! אֲדָמָה
תַּחַת כָּל פִּרְיֵךְ הָרַב אֲשֶׁר תַּתְּ לִי מֵאָז וְעַד עַתָּה
אֲנִי מֵשִׁיב לָךְ אֶת זֶה. – נֵלְכָה אֶל הַמִּדְבָּר.

(עדה כורעת לארץ ונושקת את גופת הבל).

עדה.

קַיִן נוֹרָא וּבְטֶרֶם מוֹעֵד, אָחִי, הָיָה חֶלְקְךָ,
מִכָּל הַמִּתְאַבְּלִים עָלֶיךָ, רַק אָנֹכִי אֵין לִי לִבְכּוֹת.
מֵעַתָּה אַךְ זֹאת פְּקֻדָּתִי: הוֹבִישׁ-לֹא שָׁפֹךְ דְּמָעוֹת;
וְאוּלָם בֵּין כָּל הַמִּתְאַבְּלִים לֹא יִהְיֶה מִתְאַבֵּל כָּמֹנִי,
כִּי לֹא רַק עָלֶיךָ אֶתְאַבֵּל, כִּי גַם עַל הָאִישׁ פֹּה הֹרְגְךָ.
קוּם, קַיִן! וְאֶשָּׂא עַתָּה אֶת סִבְלְךָ עִמְּךָ יַחְדָּו

קין.

קִדְמַת עֵדֶן מִזְרָחָה יִהְיֶה דַּרְכֵּנוּ; כִּי הִיא
הַשָּׁמֵם מִכָּל הַדְּרָכִים, וְלָכֵן נָכוֹן לְרַגְלַי.

עדה.

נְהַג בִּי! הֱיֵה לִי אַתָּה לְמוֹרֵה־דֶרֶךְ, וּלְךָ
יוֹרֶה אֱלֹהֵינוּ הַדֶּרֶךְ! הָבָה, וְנִשָּׂא בָנֵינוּ.

קין.

..., אֲשֶׁר יְשַׁכֵּב פֹּה בָּנִים לֹא הָיוּ לוֹ.
אָנֹכִי הֶחֱרַבְתִּי הַמָּקוֹר אֲשֶׁר מִמֶּנּוּ הָיָה יוֹצֵא
זֶרַע טוֹב וָרַךְ, לְשַׁוּוֹת הוֹד וְהָדָר
עַל־זֹאת רְפִידָתוֹ הַחֲדָשָׁה שֶׁעָשָׂה לְיוֹם חֲתֻנָּתוֹ,
וְאָז הוּא הָיָה מְפַנֵּק גַּם דְּמֵי הַזַּעַף תָּמִיד
בְּהִתְחַתֵּן בָּנֵינוּ אַחֲרֵינוּ בִּבְנֵי הֶבֶל! – הוֹי הֶבֶל!

עדה.

יְהִי שָׁלוֹם עִמּוֹ!

קין.

וְאוּלָם לֹא עִמִּי – –

(הולכים).

3 1761 04630907 6

